موصل ولايتی

سالنامهٔ رسميه‌سيدر

١٣٣٠

سنهٔ هجريه‌سنه مخصوص اولمق اوزره

بشنجی دفعه‌اوله‌رق

موصل

(مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر)

موصل ولايتی

سالنامهٔ رسمیه‌سیدر

۱۳۳۰

سنهٔ هجریه‌سنه مخصوص اولمق اوزره
بشنجی دفعه اوله‌رق

موصل

(مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر)

﴿ مقدمه ﴾

ولایتلرده — سالنامه نامیله طبع ونشر اولنان وثیقهٔ رسمیه‌نك داخل وخارج ایچون بخش ایلدیکی منافع مهمه یعنی بر مملکتك قابلیت ارضیه وموقعیه‌سنه ودرجهٔ صنعت وتجارت وزراعتیله خصوصیت جغرافیه ووقایع تاریخیه‌سنه والحاصل او مملکتك احوال سابقه وحاضرهٔ خصوصیه وعمومیه‌سنه معلومات اساسیه استحصالی ایچون سالنامه‌لرك ایتدکلری خدمات نافعه آزادهٔ تذکاردر

بو خدمت واهمیتله برابر ولایتمزجه سالنامه اخراجی بر قاچ سنه‌دنبرو دوچار تأخر ومسامحه اولمش ایکن بمنه الکریم بو کره بیك اوچیوز اوتوز سنهٔ هجریه‌سنه محسوباً ترتیب اولنان اشبو سالنامه‌نك مطبعهٔ ولایتده طبعنه موفقیت حاصل اولمشدر .

سالنامه‌نك تاریخ ترتیب واخراجی ملك وملتك سبب سعادت وفلاحی ودولت ابدمدت عثمانیه‌نك باعث سلامت ونجاحی اولان مشروطیت مبجله‌مزك بشنجی سنهٔ دوریه‌سنه وبرنجی پادشاه مشروطیت ﴿ سلطان محمد خان خامس ﴾ افندمز حضرتلرینك دردنجی سنهٔ جلوسیه‌سنه شرف مصادف اولمسندن طولایی بالخاصه تبجیل وتقدیره سزادر .

جناب کبریا عند جلیل الهیسنده مقبول اولان اشیا حرمتنه مشروطیت مبجله وملیه‌مزی الی الابد پایدار وپادشاه مشروطیت پرور وخلیفهٔ جناب پیغمبر افندمز حضرتلرینی مشروطیتدن منتظر اولان فوائد وفیوضات مادیه ومعنویه‌نك حسن حصولیه موفقیتله تخت عالی همایونلرنده برقرار بیورسون آمین .

تقويم اوقات وشهور

سنه

١٣٣٠

۱۳۳۰ سنهٔ هجریه قمریه
۱۲۸۹ سنهٔ هجریه شمسیه

۱۳۲۷ سنهٔ مالیه
۱۹۱۱ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور: محرم الحرام	شهور: کانون اول رومی	شهور: کانون اول افرنجی	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر: دقیقه	عصر: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	اعداد روز	مواسم
جمعه	۱	۹	۲۲	۱۱	۲	۱۳	۷	۲۷	۱	۳۲	۱	۴۵	
جمعه ایرتسی	۲	۱۰	۲۳	۱۱		۱۳		۲۷		۳۲		۴۶	اول اربعین
بازار	۳	۱۱	۲۴	۱۱		۱۳		۲۷		۳۲		۴۷	تحویل شمس
بازار ایرتسی	۴	۱۲	۲۵	۱۱		۱۳		۲۷		۳۲		۴۸	جدی
صالی	۵	۱۳	۲۶	۱۱		۱۳		۲۷		۳۲		۴۹	فصل شتا
چهارشنبه	۶	۱۴	۲۷	۱۰		۱۳		۲۷		۳۱		۵۰	آخر شب یلدا
پنجشنبه	۷	۱۵	۲۸	۱۰		۱۳		۲۷		۳۱		۵۱	کوندوزمی
جمعه	۸	۱۶	۲۹	۱۰		۱۲		۲۷		۳۱		۵۲	قورتنه‌سی
جمعه ایرتسی	۹	۱۷	۳۰	۱۰		۱۲		۲۷		۳۱		۵۳	
بازار	۱۰	۱۸	۳۱	۹		۱۲		۲۷		۳۱		۵۴	یوم عاشورا
بازار ایرتسی	۱۱	۱۹	۱	۹		۱۲		۲۷		۳۱		۵۵	کانون ثانی
صالی	۱۲	۲۰	۲	۹		۱۲		۲۷		۳۱		۵۶	افرنجی سنه
چهارشنبه	۱۳	۲۱	۳	۸		۱۱		۲۷		۳۱		۵۷	میلادیه
پنجشنبه	۱۴	۲۲	۴	۸		۱۱		۲۷		۳۱		۵۸	۱۹۰۲
جمعه	۱۵	۲۳	۵	۷	۲	۱۰	۷	۲۷	۱۰	۳۱	۱	۵۹	قورتنه ۳ نو

١٣٣٠ سنهٔ هجریه قمریه
١٢٨٩ سنهٔ هجریهٔ شمسیه

١٣٢٧ سنهٔ مالیه
١٩١٢ سنه میلادیه

ایام	شهور			طلوع شمس		ظهر		عصر		عشاء		اعداد روز قاسم	مواسم
	محرم الحرام	کانون اول رومی	کانون ثانی افرنجی	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه		
جمعه ایرتسی	١٦	٢٤	٦	٢	٦	٧	١٠	١٠	٢٧	١	٣١	٦٠	
بازار	١٧	٢٥	٧		٥		١		٢٧		٣١	٦١	شب میلاد عیسی
بازار ایرتسی	١٨	٢٦	٨		٤		٩		٢٧		٣١	٦٢	علیه السلام
صالی	١٩	٢٧	٩		٣		٩		٢٧		٣١	٦٣	
چهارشنبه	٢٠	٢٨	١٠		٢		٩		٢٧		٣١	٦٤	
پنجشنبه	٢١	٢٩	١١		٠		٨		٢٧		٣٠	٦٥	
جمعه	٢٢	٣	١٢	١	٥٩		٨		٢٧		٣٠	٦٦	
جمعه ایرتسی	٢٣	٣١	١٣		٥٨		٧		٢٧		٣٠	٦٧	
بازار	٢٤	١	١٤		٥٧		٦		٢٦		٣٠	٦٨	کانون ٢ رومی
بازار ایرتسی	٢٥	٢	١٥		٥٦		٦		٢٦		٣٠	٦٩	٣١ یوم
صالی	٢٦	٣	١٦		٥٥		٥		٢٦		٣٠	٧٠	
چهارشنبه	٢٧	٤	١٧		٥٣		٥		٢٦		٢٩	٧١	فورتنه
پنجشنبه	٢٨	٥	١٨		٥٠		٤		٢٦		٢٩	٧٢	
جمعه	٢٩	٦	١٩		٥		٣		٢٦		٢٩	٧٣	تعمید عیسی
جمعه ایرتسی	٣	٧	٢	١	٤٩	٧	٣	١٠	٢٦	١	٢٩	٧٤	علیه السلام

۱۳۳۰ سنهٔ هجریه قمریه — ۱۳۲۷ سنهٔ مالیه
۱۳۸۹ سنهٔ هجریه شمسیه — ۱۹۱۲ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور: عربی	شهور: کانون ثانی رومی	شهور: کانون ثانی افرنجی	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر: دقیقه	عصر: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	اعداد روز قاسم	مواسم
بازار	۱	۸	۲۱	۴۷	۱	۱	۷	۲۶	۱۰	۲۹	۱	۷۵	
بازارایرتسی	۲	۹	۲۲	۴۶		۰	۷	۲۶		۲۹		۷۶	
صالی	۳	۱۰	۲۳	۴۴		۵۹	۶	۲۶		۲۹		۷۷	تحویل شمس بدلو
چهارشنبه	۴	۱۱	۲۴	۴۳		۸۵		۲۶		۲۹		۷۸	
پنجشنبه	۵	۱۲	۲۵	۴۱		۸۵		۲۶		۲۸		۷۹	
جمعه	۶	۱۳	۲۶	۴۰		۷۵		۲۶		۲۸		۸۰	شدت برودت
جمعه ایرتسی	۷	۱۴	۲۷	۳۸		۶۵		۲۶		۲۸		۸۱	
بازار	۸	۱۵	۲۸	۳۶		۴۵		۲۶		۲۸		۸۲	
بازارایرتسی	۹	۱۶	۲۹	۳۵		۳۵		۲۶		۲۸		۸۳	
صالی	۱۰	۱۷	۳۰	۳۳		۳۵		۲۶		۲۸		۸۴	
چهارشنبه	۱۱	۱۸	۳۱	۳۱		۳۵		۲۵		۲۸		۸۵	آخر اربعین
پنجشنبه	۱۲	۱۹	۱	۲۹		۲۵		۲۵		۲۷		۸۶	اول خمسین
جمعه	۱۳	۲۰	۲	۲۷		۱۵		۲۵		۲۷		۸۷	شباط افرنجی ۲۹
جمعه ایرتسی	۱۴	۲۱	۳	۲۵		۰۵		۲۵		۲۷		۸۸	یوم
بازار	۱۵	۲۲	۴	۲۳	۱	۴۹	۶	۲۵	۱۰	۲۷	۱	۸۹	

١٣٣٠ سنهٔ هجریهٔ قمریه
١٢٨٩ سنهٔ هجریهٔ شمسیه

١٣٢٧ سنهٔ مالیه
١٩١٢ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور: صفر الخیر	شهور: کانون ثانی رومی	شهور: افرنجی	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر: دقیقه	عصر: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	[illegible] قاسم	مواسم
پازارایرتسی	١٦	٢٣	٥	٢١	١	٤٧	٦	٢٥	١٠	٢٧	١	٩٠	غایت [illegible]
صالی	١٧	٢٤	٦	١٩		٤٦		٢٥		٢٧		٩١	
چهارشنبه	١٨	٢٥	٧	١٧		٤٥		٢٥		٢٧		٩٢	
پنجشنبه	١٩	٢٦	٨	١٥		٤٤		٢٥		٢٦		٩٣	
جمعه	٢٠	٢٧	٩	١٣		٤٣		٢٥		٢٦		٩٤	
جمعهایرتسی	٢١	٢٨	١	١١		٤٢		٢٥		٢٦		٩٥	
پازار	٢٢	٢٩	١١	٩		٤١		٢٥		٢٦		٩٦	
پازارایرتسی	٢٣	٣٠	١٢	٧		٤٠		٢٥		٢٦		٩٧	
صالی	٢٤	٣١	١٣	٥		٤٠		٢٥		٢٦		٩٨	
چهارشنبه	٢٥	١	١٤	٣		٤٠		٢٤		٢٦		٩٩	شباط رومی
پنجشنبه	٢٦	٢	١٥	١		٣٩	١	٢٤		٢٦		١٠٠	٢٩ یوم
جمعه	٢٧	٣	١٦	٥٩	١٢	٣٨		٢٤		٢٥		١٠١	کثرت مطر
جمعهایرتسی	٢٨	٤	٧	٥٧		٣٧		٢٤		٢٥		١٠٢	زوابع
پازار	٢٩	٥	١٨	٥٥	١٢	٣٥	٦	٢٤	١	٢٥	١	١٠٣	قص اشجار زمانی

۱۳۳۰ سنهٔ هجریهٔ قمریه
۱۲۸۹ سنهٔ هجریهٔ شمسیه

۱۳۲۷ سنهٔ مالیه
۱۹۱۲ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور ربیع الاول	شهور شباط رومی	شهور شباط افرنجی	طلوع شمس ساعت	طلوع شمس دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر ساعت	عصر دقیقه	عشاء ساعت	عشاء دقیقه	[illegible]	مواسم
پازار ایرتسی	۱	٦	۱۹	۱۲	۵۲	٦	۳٤	۹	٤۰	۱	۲۵	۱۰٤	
صالی	۲	۷	۲۰		۵۰		۳۳		٤۰		۲۵	۱۰۵	جمرهٔ اولی هوا
چهارشنبه	۳	۸	۲۱		٤۸		۳۲		٤۰		۲۵	۱ ٦	تحویل شمس
پنجشنبه	٤	۹	۲۲		٤٦		۳۱		۳۹		۲۵	۱۰۷	بحوت
جمعه	۵	۱۰	۲۳		٤٤		۳۰		۳۹		۲۵	۱۰۸	
جمعه ایرتسی	٦	۱۱	۲٤		٤۲		۲۹		۳۸		۲۵	۱ ۹	
پازار	۷	۱۲	۲۵		٤۰		۲۸		۳۸		۲۵	۱۱۰	
پازار ایرتسی	۸	۱۳	۲٦		۳۸		۲۷		۳۸		۲۵	۱۱۱	
صالی	۹	۱٤	۲۷		۳٦		۲٦		۳۸		۲٤	۱۱۲	جمرهٔ ثانی ماء
چهارشنبه	۱۰	۱۵	۲۸		۳٤		۲٤		۳۷		۲٤	۱۱۳	آمدن لقلق
پنجشنبه	۱۱	۱٦	۲۹		۳۲		۲۳		۳۷		۲٤	۱۱٤	مولد النبی ع م
جمعه	۱۲	۱۷	۱		۳۰		۲۲		۳۷		۲٤	۱۱۵	مارت افرنجی
جمعه ایرتسی	۱۳	۱۸	۲		۲۸		۲۱		۳۷		۲٤	۱۱٦	جریان ماء
پازار	۱٤	۱۹	۳		۲۵		۲۰		۳٦		۲٤	۱۱۷	اشجار
پازار ایرتسی	۱۵	۲۰	٤	۱۲	۲۳	٦	۱۹	۹	۳٦	۱	۲٤	۱۱۸	

۱۳۳۰ سنهٔ هجریهٔ قمریه
۱۲۸۹ سنهٔ هجریهٔ شمسیه

۱۳۲۷ سنهٔ مالیه
۱۹۱۲ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور: ربیع الاول	شهور: شباط رومی	شهور: مارت افرنجی	طلوع شمس: ساعت	طلوع شمس: دقیقه	ظهر: ساعت	ظهر: دقیقه	عصر: ساعت	عصر: دقیقه	عشاء: ساعت	عشاء: دقیقه	اعداد روز قاسم	مواسم
صالی	۱۶	۲۱	۵	۱۲	۲۱	۶	۱۸	۹	۳۶	۱	۲۴	۱۱۹	جمرهٔ ثا: بخاك
چهارشنبه	۱۷	۲۲	۶		۱۸		۱۷		۳۵		۲۴	۱۲۰	باغ بودمه زمانی
پنجشنبه	۱۸	۲۳	۷		۱۶		۱۵		۳۵		۲۴	۱۲۱	
جمعه	۱۹	۲۴	۸		۱۳		۱۴		۳۵		۲۴	۱۲۲	
جمعه ایرتسی	۲۰	۲۵	۹		۱۱		۱۳		۳۵		۲۴	۱۲۳	
بازار	۲۱	۲۶	۱		۸		۱۱		۳۴		۲۴	۱۲۴	اول برد عجوز
بازار ایرتسی	۲۲	۲۷	۱۱		۵		۹		۳۴		۲۴	۱۲۵	
صالی	۲۳	۲۸	۱۲		۳		۸		۳۳		۲۴	۱۲۶	
چهارشنبه	۲۴	۲۹	۱۳	۱۲	۱		۸		۳۲		۲۴	۱۲۷	
پنجشنبه	۲۵	۱	۱۴	۱۲	۰		۸		۳۲		۲۴	۱۲۸	مارت رومی سنهٔ
جمعه	۲۶	۲	۱۵	۱۱	۵۸		۷		۳۱		۲۴	۱۲۹	مالیه ۱۳۲۸
جمعه ایرتسی	۲۷	۳	۱۶		۵۶		۶		۳۱		۲۴	۱۳۰	
بازار	۲۸	۴	۱۷		۵۴		۵		۳۰		۲۴	۱۳۱	تساوی لیل ونهار
بازار ایرتسی	۲۹	۵	۱۸		۵۱		۴		۲۹		۲۵	۱۳۲	شرعی اخر برد
صالی	۳۰	۶	۱۹	۱۱	۴۹	۶	۲	۹	۲۹	۱	۲۵	۱۳۳	عجوز

١٣٣٠ سنهٔ هجریه قمریه — ١٣٢٧ سنهٔ مالیه
١٣٨٩ سنهٔ هجریه شمسیه — ١٩١٢ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور ربیع الآخر	شهور رومی مارت	شهور افرنجی مارت	طلوع شمس ساعت	طلوع شمس دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر ساعت	عصر دقیقه	عشاء ساعت	عشاء دقیقه	اعداد روز قاسم	مواسم
چهارشنبه	١	٧	٢٠	١١	٤٧	٦	١	٩	٢٨	١	٢٥	١٣٤	آخر خمسین
پنجشنبه	٢	٨	٢١		٤٤	٦	٠		٢٧		٢٥	١٣٥	
جمعه	٣	٩	٢٢		٤٢	٥	٥٩		٢٧		٢٥	١٣٦	
جمعه ایرتسی	٤	١٠	٢٣		٤٠		٥٨		٢٦		٢٥	١٣٧	نوروز سلطانی
بازار	٥	١١	٢٤		٣٧		٥٦		٢٦		٢٥	١٣٨	تحویل شمس
بازار ایرتسی	٦	١٢	٢٥		٣٥		٥٥		٢٥		٢٥	١٣٩	حمل اول فصل
صالی	٧	١٣	٢٦		٣٢		٥٤		٢٥		٢٥	١٤٠	بهار
چهارشنبه	٨	١٤	٢٧		٣١		٥٣		٢٤		٢٥	١٤١	حرکت حشرات
پنجشنبه	٩	١٥	٢٨		٢٨		٥٢		٢٣		٢٦	١٤٢	فورتنه
جمعه	١٠	١٦	٢٩		٢٦		٥١		٢٣		٢٦	١٤٣	
جمعه ایرتسی	١١	١٧	٣٠		٢٤		٥٠		٢٢		٢٦	١٤٤	انکشاف ازهار
بازار	١٢	١٨	٣١		٢٢		٤٩		٢٢		٢٦	١٤٥	
بازار ایرتسی	١٣	١٩	١		١٩		٤٨		٢١		٢٦	١٤٦	نیسان افرنجی
صالی	١٤	٢٠	٢		١٧		٤٧		٢٠		٢٦	١٤٧	٣٠ یوم
چهارشنبه	١٥	٢١	٣	١١	١٥	٥	٤٦	٩	٢٠	٩	٢٦	١٤٨	

١٣٣٠ سنهٔ هجریه قمریه	١٣٢٧ سنهٔ مالیه
١٢٨٩ سنهٔ هجریه شمسیه	١٩١٢ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور: ربیع الآخر	شهور: مارت رومی	شهور: نیسان افرنجی	طلوع شمس ساعت	طلوع شمس دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر ساعت	عصر دقیقه	عشاء ساعت	عشاء دقیقه	اعداد روز قاسم	مواسم
پنجشنبه	١٦	٢٢	٤	١١	١٢	٥	٤٥	٩	١٩	١	٢٦	١٤٩	
جمعه	١٧	٢٣	٥		١٠		٤٤		١٩		٢٧	١٥٠	
جمعه ایرتسی	١٨	٢٤	٦		٨		٤٣		١٨		٢٧	١٥١	فریاد عندلیب
پازار	١٩	٢٥	٧		٦		٤١		١٧		٢٧	١٥٢	
پازار ایرتسی	٢٠	٢٦	٨		٣		٤٠		١٧		٢٧	١٥٣	قزلغنج فورتنه
صالی	٢١	٢٧	٩	١١	١		٣٩		١٦		٢٧	١٥٤	سی
چهارشنبه	٢٢	٢٨	١٠	١٠	٥٩		٣٨		١٥		٢٨	١٥٥	
پنجشنبه	٢٣	٢٩	١١		٥٧		٣٦		١٥		٢٨	١٥٦	
جمعه	٢٤	٣٠	١٢		٥٥		٣٥		١٤		٢٨	١٥٧	فورتنه
جمعه ایرتسی	٢٥	٣١	١٣		٥٢		٣٤		١٣		٢٨	١٥٨	
پازار	٢٦	١	١٤		٥٠		٣٣		١٣		٢٩	١٥٩	نیسان رومی
پازار ایرتسی	٢٧	٢	١٥		٤٨		٣٢		١٢		٢٩	١٦	٣٠ یوم
صالی	٢٨	٣	١٦		٤٦		٣١		١٢		٢٩	١٦١	
چهارشنبه	٢٩	٤	١٧	١	٤٤	٥	٣٠	٩	١١	١	٢٩	١٦٢	فورتنه

۱۳۳۰ سنهٔ هجریه قمریه | ۱۳۲۷ سنهٔ مالیه
۱۲۸۹ سنهٔ هجریهٔ شمسیه | ۱۹۱۲ سنه میلادیه

ایام	شهور: الاولی جمادی ۳۰	شهور: نیسان رومی ۳۰	شهور: نیسان افرنجی ۳۰	طلوع شمس: ساعت	طلوع شمس: دقیقه	ظهر: ساعت	ظهر: دقیقه	عصر: ساعت	عصر: دقیقه	عشاء: ساعت	عشاء: دقیقه	اعداد روز قاسم	مواسم
پنجشنبه	۱	٥	۱۸	۱۰	٤۲	٥	۳۹	۹	۱۱	۱	۳	۱٦۳	
جمعه	۲	٦	۱۹		٤۰		۲۷		۱۰		۳۰	۱٦٤	
جمعه ایرتسی	۳	۷	۲۰		۳۷		۲۷		۹		۳۰	۱٦٥	
بازار	٤	۸	۲۱		۳٥		۲٦		۸		۳۱	۱٦٦	
بازارایرتسی	٥	۹	۲۲		۳۳		۲٥		۸		۳۱	۱٦۷	تحویل شمس
صالی	٦	۱۰	۲۳		۳۱		۲٤		۷		۳۱	۱٦۸	بثور
چهارشنبه	۷	۱۱	۲٤		۲۹		۲۳		۷		۳۱	۱٥۹	
پنجشنبه	۸	۱۲	۲٥		۲۷		۲۳		٦		۳۲	۱۷۰	
جمعه	۹	۱۳	۲٦		۲٥		۲۱		٥		۳۲	۱۷۱	
جمعه ایرتسی	۱۰	۱٤	۲۷		۲۳		۲۰		٥		۳۲	۱۷۲	جلوس همایون
بازار	۱۱	۱٥	۲۸		۲۱		۱۹		٤		۳۲	۱۷۳	حضرت پادشاهی
بازارایرتسی	۱۲	۱٦	۲۹		۱۹		۱۸		۳		۳۳	۱۷٤	
صالی	۱۳	۱۷	۳۰		۱۷		۱۷		۲		۳۳	۱۷٥	
چهارشنبه	۱٤	۱۷	۱		۱٥		۱٦		۱		۳٤	۱۷٦	مایس افرنجی
پنجشنبه	۱٥	۱۹	۲	۱۰	۱۳	٥	۱٥	۹	۱	۱	۳٤	۱۷۷	یوم ۳۱

۱۳۳۰ سنهٔ هجریهٔ قمریه	۱۳۲۷ سنهٔ مالیه
۱۲۸۹ سنهٔ هجریهٔ شمسیه	۱۹۱۲ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور			طلوع شمس		ظهر		عصر		عشاء		روز قاسم	موسم
	جماذی الاول	نیسان رومی	مایس افرنجی	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	اعداد	
جمعه	۱۶	۲۰	۳	۱۱	۱۰	۱٤	٥	۰	۹	۳٤	۱	۱۷۸	
جمعه ایرتسی	۱۷	۲۱	٤	۹		۱۳		٥۹	۸	۳٥		۱۷۹	
پازار	۱۸	۲۲	٥	۸		۱۲		٥۸		۳٥		۱	روز خضر
پازار ایرتسی	۱۹	۲۳	٦	٦		۱۱		٥۷		۳٥		۲	
صالی	۲۰	۲٤	۷	٤		۱۰		٥٦		۳٦		۳	
چهارشنبه	۲۱	۲٥	۸	۲		۹		٥٦		۳٦		٤	غایت قرهٔ بهار
پنجشنبه	۲۲	۲٦	۹	۰	۱۰	۸		٥٥		۳٦		٥	
جمعه	۲۳	۲۷	۱	٥۹	۹	۷		٥٥		۳۷		٦	
جمعه ایرتسی	۲٤	۲۸	۱۱	٥۷		٦		٥٤		۳۷		۷	آخر ایام مطر
پازار	۲٥	۲۹	۱۲	٥٥		٦		٥٤		۳۷		۸	
پازار ایرتسی	۲٦	۳۰	۱۳	٥۳		٥		٥۳		۳۸		۹	
صالی	۲۷	۱	۱٤	٥۱		٤		٥۲		۳۸		۱۰	مایس ومی ۳۱
چهارشنبه	۲۸	۲	۱٥	٥۰		۳		٥۲		۳۸		۱۱	یوم
پنجشنبه	۲۹	۳	۱٦	٤۹		۲		٥۱		۳۹		۱۲	فورتنه
جمعه	۳۰	٤	۱۷	٤۷	۹	۱	٥	٥۱	۸	٤	۱	۱۳	

١٣٣٠ سنهٔ هجریهٔ قمریه	١٣٢٧ سنهٔ مالیه
١٣٨٩ سنهٔ هجریهٔ شمسیه	١٩١٢ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور: جمادی الآخر	شهور: رومی مایس	شهور: افرنجی مایس	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر: دقیقه	عصر: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	اعداد روز خضر	مواسم
جمعه ایرتسی	١	٥	١٨	٤٦	٩	١	٥	٥٠	٨	٤٠	١	١٤	
پازار	٢	٦	١٩	٤٤		٠	٥	٥٠		٤٠		١٥	
پازارایرتسی	٣	٧	٢٠	٤٣		٥٩	٤	٤٩		٤١		١٦	فورتنه
صالی	٤	٨	٢١	٤١		٥٩		٤٨		٤١		١٧	
چهارشنبه	٥	٩	٢٢	٣٩		٥٨		٤٨		٤٢		١٨	
پنجشنبه	٦	١٠	٢٣	٣٨		٥٧		٤٧		٤٢		١٩	تحویل شمس
جمعه	٧	١١	٢٤	٣٦		٥٥		٤٦		٤٢		٢٠	بجوزا
جمعه ایرتسی	٨	١٢	٢٥	٣٥		٥٥		٤٦		٤٢		٢١	اولکر فورتنه
پازار	٩	١٣	٢٦	٣٤		٥٤		٤٥		٤٣		٢٢	سی
پازارایرتسی	١٠	١٤	٢٧	٣٣		٥٣		٤٤		٤٣		٢٣	
صالی	١١	١٥	٢٨	٣٢		٥٣		٤٣		٤٣		٢٤	
چهارشنبه	١٢	١٦	٢٩	٣١		٥٢		٤٢		٤٢		٢٥	
پنجشنبه	١٣	١٧	٣٠	٣٠		٥٢		٤٢		٤٢		٢٦	
جمعه	١٤	١٨	٣١	٢٩		٥١		٤١		٤١		٢٧	حزیران
جمعه ایرتسی	١٥	١٩	١	٢٨	٩	٥١	٤	٤١	٨	٤١	١	٢٨	افرنجی ٣٠ یوم

١٣٣٠ سنۀ هجریه قمریه
١٢٨٩ سنۀ هجریه شمسیه

١٣٢٧ سنۀ مالیه
١٩١٢ سنۀ میلادیه

ایام	شهور: جمادی الآخر	شهور: مایس رومی	شهور: حزیران افرنجی	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر: دقیقه	عصر: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	اعداد روز قاسم	مواسم
پازار	١٦	٢٠	٢	٢٧	٩	٥١	٤	٤٠	٨	٤٤	١	٢٩	
پازارایرتسی	١٧	٢١	٣	٢٦		٥١		٤٠		٤٤		٣٠	
صالی	١٨	٢٢	٤	٢٥		٥٠		٤٠		٤٥		٣١	فورتنه
چهارشنبه	١٩	٢٣	٥	٢٤		٥٠		٣٩		٤٥		٣٢	
پنجشنبه	٢٠	٢٤	٦	٢٣		٤٩		٣٩		٤٥		٣٣	
جمعه	٢١	٢٥	٧	٢٢		٤٩		٣٩		٤٥		٣٤	
جمعه ایرتسی	٢٢	٢٦	٨	٢١		٤٩		٣٨		٤٦		٣٥	
پازار	٢٣	٢٧	٩	٢١		٤٨		٣٨		٤٦		٣٦	اول حصاد
پازارایرتسی	٢٤	٢٨	١٠	٢٠		٤٨		٣٨		٤٦		٣٧	فورتنه
صالی	٢٥	٢٩	١١	٢٠		٤٨		٣٧		٤٦		٣٨	
چهارشنبه	٢٦	٣٠	١٢	١٩		٤٨		٣٧		٤٦		٣٩	
پنجشنبه	٢٧	٣١	١٣	١٩		٤٨		٣٧		٤٧		٤	
جمعه	٢٨	١	١٤	١٩		٤٧		٣٦		٤٧		٤١	حزیران رومی
جمعه ایرتسی	٢٩	٢	١٥	١٨	٩	٤٧	٤	٣٦	٨	٤٧	١	٤٢	٣٠ یوم

۱۳۳۰ سنهٔ هجریه قمریه
۱۲۸۹ سنهٔ هجریهٔ شمسیه

۱۳۲۷ سنهٔ مالیه
۱۹۱۲ سنه میلادیه

ایام	شهور: رجب الفرد	شهور: حزیران رومی	شهور: حزیران افرنجی	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر: دقیقه	عصر: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	اعداد روز خضر	مواسم
بازار	۱	۳	۱۶	۱۸	۹	۴۷	۴	۳۶	۸	۴۷	۱	۴۳	
بازار ایرتسی	۲	۴	۱۷	۱۸		۴۷		۳۶		۴۷		۴۴	
صالی	۳	۵	۱۸	۱۷		۴۷		۳۶		۴۷		۴۵	اول روز یلدا
چهارشنبه	۴	۶	۱۹	۱۷		۴۷		۳۶		۴۷		۴۶	
پنجشنبه	۵	۷	۲۰	۱۷		۴۷		۳۶		۴۷		۴۷	
جمعه	۶	۸	۲۱	۱۷		۴۷		۳۶		۴۷		۴۸	لیلهٔ رغایب
جمعه ایرتسی	۷	۹	۲۲	۱۷		۴۷		۳۶		۴۷		۴۹	اول فصل صیف
بازار	۸	۱۰	۲۳	۱۷		۴۷		۳۶		۴۷		۵۰	تحویل شمس
بازار ایرتسی	۹	۱۱	۲۴	۱۷		۴۷		۳۶		۴۷		۵۱	بسرطان
صالی	۱۰	۱۲	۲۵	۱۷		۴۷		۳۶		۴۷		۵۲	کون دونمی
چهارشنبه	۱۱	۱۳	۲۶	۱۷		۴۷		۳۶		۴۷		۵۳	فورتنه‌سی
پنجشنبه	۱۲	۱۴	۲۷	۱۸		۴۷		۳۶		۴۷		۵۴	آخر روز یلدا
جمعه	۱۳	۱۵	۲۸	۱۸		۴۷		۳۶		۴۷		۵۵	
جمعه ایرتسی	۱۴	۱۶	۲۹	۱۸		۴۷		۳۶		۴۷		۵۶	
بازار	۱۵	۱۷	۳۰	۱۹	۹	۴۷	۴	۳۶	۸	۴۷	۱	۵۷	اول باد سموم

١٣٣٠ سنهٔ هجریهٔ قمریه	١٣٢٨ سنهٔ مالیه
١٢٨٩ سنهٔ هجریهٔ شمسیه	١٩١٢ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور: رجب الفرد	شهور: حزیران رومی	شهور: تموز افرنجی	طلوع شمس: ساعت	طلوع شمس: دقیقه	ظهر: ساعت	ظهر: دقیقه	عصر: ساعت	عصر: دقیقه	عشاء: ساعت	عشاء: دقیقه	روز خضر: اعداد ایام	مواسم
پازار ایرتسی	١٦	١٨	١	٩	١٩	٤	٤٨	٨	٣٧	١	٤٧	٥٨	فورتنه
صالی	١٧	١٩	٢		٢٠		٤٨		٣٧		٤٦	٥٩	
چهارشنبه	١٨	٢٠	٣		٢٠		٤٨		٣٧		٤٦	٦	
پنجشنبه	١٩	٢١	٤		٢١		٤٨		٣٧		٤٦	٦١	
جمعه	٢٠	٢٢	٥		٢١		٤٩		٣٨		٤٦	٦٢	
جمعه ایرتسی	٢١	٢٣	٦		٢٢		٤٩		٣٨		٤٦	٦٣	
پازار	٢٢	٢٤	٧		٢٢		٤٩		٣٨		٤٦	٦٤	
پازار ایرتسی	٢٣	٢٥	٨		٢٣		٥٠		٣٩		٤٥	٦٥	آتش کیجه سی
صالی	٢٤	٢٦	٩		٢٣		٥٠		٣٩		٤٥	٦٦	
چهارشنبه	٢٥	٢٧	١٠		٢٤		٥٠		٤٠		٤٥	٦٧	
پنجشنبه	٢٦	٢٨	١١		٢٥		٥١		٤٠		٤٥	٦٨	فورتنه
جمعه	٢٧	٢٩	١٢		٢٦		٥١		٤١		٤٤	٦٩	لیلهٔ مبارکه
جمعه ایرتسی	٢٨	٣٠	١٣		٢٧		٥٢		٤١		٤٤	٧٠	معراج
پازار	٢٩	١	١٤		٢٧		٥٢		٤٠		٤٤	٧١	تموز رومی ٣١
پازار ایرتسی	٣٠	٢	١٥	٩	٢٩	٤	٥٢	٨	٤١	١	٤٤	٧٢	یوم

۱۳۳۰ سنهٔ هجریه قمریه	۱۳۲۸ سنهٔ مالیه
۱۲۸۹ سنهٔ هجریهٔ شمسیه	۱۹۱۲ سنه میلادیه

ایام	شهور: شعبان المعظم	شهور: تموز رومی	شهور: تموز افرنجی	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر: دقیقه	عصر: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	اعداد روز خضر	مواسم
صالی	۱	۳	۱۶	۳۰	۹	۵۳	۴	۴۲	۸	۴۳	۱	۷۳	
چهارشنبه	۲	۴	۱۷	۳۱		۵۴		۴۳		۴۳		۷۴	
پنجشنبه	۳	۵	۱۸	۳۲		۵۴		۴۴		۴۳		۷۵	اشتداد حرارت
جمعه	۴	۶	۱۹	۳۳		۵۵		۴۴		۴۲		۷۶	
جمعه ایرتسی	۵	۷	۲۰	۳۵		۵۶		۴۵		۴۲		۷۷	
پازار	۶	۸	۲۱	۳۶		۵۶		۴۶		۴۲		۷۸	
پازار ایرتسی	۷	۹	۲۲	۳۸		۵۷		۴۶		۴۱		۷۹	
صالی	۸	۱۰	۲۳	۳۹		۵۸		۴۷		۴۱		۸۰	عید ملیٔ عثمانی
چهارشنبه	۹	۱۱	۲۴	۴۱		۵۹	۴	۴۸		۴۱		۸۱	تحویل شمس
پنجشنبه	۱۰	۱۲	۲۵	۴۲		۱	۵	۴۹		۴۰		۸۲	باسد
جمعه	۱۱	۱۳	۲۶	۴۴		۱		۵۰		۴۰		۸۳	
جمعه ایرتسی	۱۲	۱۴	۲۷	۴۴		۲		۵۱		۴۰		۸۴	
پازار	۱۳	۱۵	۲۸	۴۷		۳		۵۱		۳۹		۸۵	
پازار ایرتسی	۱۴	۱۶	۲۹	۴۸		۳		۵۲		۳۹		۸۶	فورتنه
صالی	۱۵	۱۷	۳۰	۵	۹	۴		۵۳	۸	۳۹	۱	۸۷	لیلهٔ برات

١٣٣٠ سنۀ هجریه قمریه	١٣٢٨ سنۀ مالیه
١٢٨٩ سنۀ هجریه شمسیه	١٩١٢ سنۀ میلادیه

ایام	شهور: شعبان المعظم	تموز رومی	تموز افرنجی	طلوع شمس: دقیقه	ساعت	ظهر: دقیقه	ساعت	عصر: دقیقه	ساعت	عشاء: دقیقه	ساعت	اعداد روز خضر	مواسم
چهارشنبه	١٦	١٨	٣١	٥١	٩	٥	٥	٥٣	٨	٣٨	١	٨٨	اول ایام باحور
پنجشنبه	١٧	١٩	١	٥٣		٥		٥٣		٣٨		٨٩	اغستوس
جمعه	١٨	٢٠	٢	٥٥		٦		٥٤		٣٨		٩٠	افرنجی ٣١ یوم
جمعه ایرتسی	١٩	٢١	٣	٥٧		٧		٥٤		٣٧		٩١	
پازار	٢٠	٢٢	٤	٥٨	٩	٨		٥٥		٣٧		٩٢	
پازارایرتسی	٢١	٢٣	٥	١	١٠	٩		٥٦		٣٦		٩٣	
صالی	٢٢	٢٤	٦	٢		١٠		٥٦		٣٦		٩٤	غایت قوۀ کرما
چهارشنبه	٢٣	٢٥	٧	٤		١١		٥٧		٣٦		٩٥	آخر ایام باحور
پنجشنبه	٢٤	٢٦	٨	٥		١٢		٥٧		٣٥		٩٦	
جمعه	٢٥	٢٧	٩	٧		١٣		٥٨		٣٥		٩٧	
جمعه ایرتسی	٢٦	٢٨	١٠	٩		١٣		٥٩		٣٥		٩٨	
پازار	٢٧	٢٩	١١	١١		١٤		٥٩	٨	٣٤		٩٩	
پازارایرتسی	٢٨	٣٠	١٢	١٣		١٤		٠	٩	٣٤		١٠٠	
صالی	٢٩	٣١	١٣	١٥	١٠	١٥	٥	٠	٩	٣٤	١	١٠١	

۱۳۳۰ سنهٔ هجریه قمریه ۱۳۸۹ سنهٔ هجریه شمسیه	۱۳۲۸ سنهٔ مالیه ۱۹۱۲ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور: رمضان المبارك	شهور: اغسطوس رومی	شهور: اغسطوس افرنجی	طلوع شمس ساعت	طلوع شمس دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر ساعت	عصر دقیقه	عشاء ساعت	عشاء دقیقه	امساك ساعت	امساك دقیقه	اعداد روز خضر	مواسم
چهارشنبه	۱	۱	۱٤	۱۰	۱۷	٥	۱٦	۹	۱	۱	۳۳	۸	۲۳	۱۰۲	موسم زراعت
پنجشنبه	۲	۲	۱٥		۱۹		۱۷		۲		۳۳		۳٤	۱۰۳	
جمعه	۳	۳	۱٦		۲۱		۱۸		۲		۳۲		۳٦	۱۰٤	
جمعه ایرتسی	٤	٤	۱۷		۲۲		۱۹		۳		۳۲		۳۸	۱۰٥	
بازار	٥	٥	۱۸		۲٤		۲۰		٤		۳۲		٤۱	۱۰٦	کوکبك شمس استقبالی
بازار ایرتسی	٦	٦	۱۹		۲٦		۲۱		٤		۳۲		٤۳	۱۰۷	
صالی	۷	۷	۲		۲۸		۲۲		٥		۳۱		٤٥	۱۰۸	
چهارشنبه	۸	۸	۲۱		۳۰		۲۳		٦		۳۱		٤۸	۱۰۹	
پنجشنبه	۹	۹	۲۲		۳۲		۲٤		۷		۳۱		٥۰	۱۱۰	
جمعه	۱۰	۱۰	۲۳		۳٤		۲٥		۸		۳۱		٥۳	۱۱۱	اصفرار اوراق
جمعه ایرتسی	۱۱	۱۱	۲٤		۳٦		۲٦		۹		۳۰		٥٥	۱۱۲	
بازار	۱۲	۱۲	۲٥		۳۸		۲۷		۱۰		۳۰	۸	٥۷	۱۱۳	
بازار ایرتسی	۱۳	۱۳	۲٦		٤۰		۲۸		۱۱		۳۰	۹	۰	۱۱٤	رزلك اقلاقی
صالی	۱٤	۱٤	۲۷		٤۲		۲۹		۱۲		۳۰		۲	۱۱٥	
چهارشنبه	۱٥	۱٥	۲۸	۱۰	٤٤	٥	۳۱	۹	۱۳	۱	۲۹	۹	٥	۱۱٦	

١٣٣٠ سنۀ هجریه قمریه
١٣٨٩ سنۀ هجریه شمسیه

١٣٢٨ سنۀ مالیه
١٩١٢ سنۀ میلادیه

ایام	شهور: رمضان المبارك	اغستوس رومی	اغستوس افرنجی	طلوع شمس ساعت	طلوع شمس دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر ساعت	عصر دقیقه	عشاء ساعت	عشاء دقیقه	امساك ساعت	امساك دقیقه	اعداد ایام زمان	مواسم
پنجشنبه	١٦	١٦	٢٩	١٠	٤٧	٥	٣٢	٩	١٤	١	٢٩	٩	٨	١١٧	
جمعه	١٧	١٧	٣		٤٩		٣٣		١٤		٢٩		١٠	١١٨	
جمعه ایرتسی	١٨	١٨	٣١		٥١		٣٤		١٥		٢٩		١٢	١١٩	
پازار	١٩	١٩	١		٥٤		٣٥		١٥		٢٨		١٤	١٢	
پازار ایرتسی	٢٠	٢٠	٢		٥٦		٣٦		١٦		٢٨		١٧	١٢١	
صالی	٢١	٢١	٣	١٠	٥٨		٣٧		١٦		٢٨		١٩	١٢٢	
چهارشنبه	٢٢	٢٢	٤	١١	٠		٣٨		١٧		٢٨		٢٢	١٢٣	
پنجشنبه	٢٣	٢٣	٥		٢		٣٩		١٧		٢٧		٢٤	١٢٤	
جمعه	٢٤	٢٤	٦		٥		٤		١٨		٢٧		٢٧	١٢٥	
جمعه ایرتسی	٢٥	٢٥	٧		٧		٤١		١٨		٢٧		٢٩	١٢٦	
پازار	٢٦	٢٦	٨		٩		٤٢		١٩		٢٧		٣٢	١٢٧	
پازار ایرتسی	٢٧	٢٧	٩		١١		٤٤		١٩		٢٧		٣٤	١٢٨	
صالی	٢٨	٢٨	١٠		١٢		٣٥		٢٠		٢٦		٣٦	١٢٩	
چهارشنبه	٢٩	٢٩	١١		١٦		٤٦		٢٠		٢٦		٣٩	١٣٠	
پنجشنبه	٣٠	٣	١٢	١١	١٨	٥	٤٧	٩	٢١	١	٢٦	٩	٤١	١٣١	

مواسم: ایلول افرنجی ٣٠ یوم فورتنه — ایام بهار کهار قیلدرجی

١٣٣٠ سنهٔ هجریهٔ قمریه ١٢٨٩ سنهٔ هجریهٔ شمسیه	١٣٢٨ سنهٔ مالیه ١٩١٢ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور: شوال شریف	شهور: اغستوس رومی	شهور: ایلول افرنجی	طلوع شمس: ساعت	طلوع شمس: دقیقه	ظهر: ساعت	ظهر: دقیقه	عصر: ساعت	عصر: دقیقه	عشاء: ساعت	عشاء: دقیقه	اعداد روز خضر	مواسم
جمعه	١	٣١	١٣	١١	٢٠	٥	٤٨	٩	٢٢	١	٢٦	١٣٢	عید فطر صلاة ١١٥٥
جمعه ایرتسی	٢	١	١٤		٢٢		٤٩		٢٣		٢٦	١٣٣	ایلول رومی
پازار	٣	٢	١٥		٢٥		٥٠		٢٣		٢٦	١٣٤	٣٠ یوم
پازار ایرتسی	٤	٣	١٦		٢٧		٥١		٢٤		٢٥	١٣٥	
صالی	٥	٤	١٧		٢٩		٥٢		٢٤		٢٥	١٣٦	
چهارشنبه	٦	٥	١٨		٣١		٥٤		٢٥		٢٥	١٣٧	
پنجشنبه	٧	٦	١٩		٣٤		٥٥		٢٥		٢٥	١٣٨	کوکشمس بحران
جمعه	٨	٧	٢٠		٣٦		٥٦		٢٦		٢٥	١٣٩	
جمعه ایرتسی	٩	٨	٢١		٣٨		٥٧		٢٦		٢٥	١٤٠	
پازار	١٠	٩	٢٢		٤١		٥٨		٢٧		٢٥	١٤١	
پازار ایرتسی	١١	١٠	٢٣		٤٣	٥	٥٩		٢٧		٢٥	١٤٢	
صالی	١٢	١١	٢٤		٤٥	٦	٠		٢٨		٢٥	١٤٣	تساوی لیل ونهار
چهارشنبه	١٣	١٢	٢٥		٤٧		٢		٢٨		٢٥	١٤٤	
پنجشنبه	١٤	١٣	٢٦		٤٩		٣		٢٩		٢٥	١٤٥	
جمعه	١٥	١٤	٢٧	١١	٥٢	٦	٤	٩	٢٩	١	٢٥	١٤٦	

۱۳۳۰ سنهٔ هجریه قمریه	۱۳۲۸ سنهٔ مالیه
۱۲۹۰ سنهٔ هجریه شمسیه	۱۹۱۲ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور: شوال شریف	ایلول رومی	ایلول افرنجی	طلوع شمس: دقیقه	ساعت	ظهر: دقیقه	ساعت	عصر: دقیقه	ساعت	عشاء: دقیقه	ساعت	اعداد روز خضر	مواسم
جمعه ایرتسی	۱۶	۱۵	۲۸	۵۴	۱۱	۵	۶	۳۰	۹	۲۴	۱	۱۴۷	
پازار	۱۷	۱۶	۲۹	۵۶		۶		۳۰		۲۴		۱۴۸	عروج عیسی ع م
پازار ایرتسی	۱۸	۱۷	۳۰	۵۹	۱۱	۷		۳۱		۲۴		۱۴۹	
صالی	۱۹	۱۸	۱	۱	۱۲	۸		۳۱		۲۴		۱۵۰	تشرین اول
چهارشنبه	۲۰	۱۹	۲	۳		۱۰		۳۲		۲۴		۱۵۱	افرنجی ۳۱ یوم
پنجشنبه	۲۱	۲۰	۳	۵		۱۱		۳۲		۲۴		۱۵۲	ولادت همایون
جمعه	۲۲	۲۱	۴	۸		۱۲		۳۳		۲۴		۱۵۳	فورتنه
جمعه ایرتسی	۲۳	۲۲	۵	۱۰		۱۳		۳۳		۲۴		۱۵۴	
پازار	۲۴	۲۳	۶	۱۲		۱۴		۳۴		۲۴		۱۵۵	
پازار ایرتسی	۲۵	۲۴	۷	۱۴		۱۵		۳۴		۲۴		۱۵۶	
صالی	۲۶	۲۵	۸	۱۷		۱۶		۳۴		۲۴		۱۵۷	
چهارشنبه	۲۷	۲۶	۹	۱۹		۱۷		۳۵		۲۴		۱۵۸	بدأ سقوط اوراق
پنجشنبه	۲۸	۲۷	۱۰	۲۱		۱۹		۳۵		۲۴		۱۵۹	
جمعه	۲۹	۲۸	۱۱	۲۳	۱۲	۲۰	۶	۳۵	۹	۲۴	۹	۱۶۰	مریم آنا فورتنه

۱۳۳۰ سنهٔ هجریهٔ قمریه
۱۲۹۰ سنهٔ هجریهٔ شمسیه

۱۳۲۸ سنهٔ مالیه
۱۹۱۲ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور: ذی القعده	شهور: ایلول رومی	شهور: تشرین اول افرنجی	طلوع شمس: ساعت	طلوع شمس: دقیقه	ظهر: ساعت	ظهر: دقیقه	عصر: ساعت	عصر: دقیقه	عشاء: ساعت	عشاء: دقیقه	اعداد روز خضر	مواسم
جمعه ایرتسی	۱	۲۹	۲	۱۲	۲۶	۶	۲۱	۹	۳۶	۱	۲۴	۱۶۱	
پازار	۲	۳	۱۳		۲۸		۲۲		۳۶		۲۴	۱۶۲	
پازارایرتسی	۳	۱	۱۴		۳۰		۲۳		۳۶		۲۴	۱۶۳	تشرین اول
صالی	۴	۲	۱۵		۳۲		۲۴		۳۷		۲۴	۱۶۴	رومی ۳۱ یوم
چهارشنبه	۵	۳	۱۶		۳۴		۲۵		۳۷		۲۴	۱۶۵	
پنجشنبه	۶	۴	۱۷		۳۶		۲۶		۳۷		۲۴	۱۶۶	
جمعه	۷	۵	۱۸		۳۸		۲۷		۳۸		۲۵	۱۶۷	
جمعه ایرتسی	۸	۶	۱۹		۴		۲۹		۳۸		۲۵	۱۶۸	
پازار	۹	۷	۲۰		۴۲		۳۰		۳۸		۲۵	۱۶۹	
پازارایرتسی	۱۰	۸	۲۱		۴۴		۳۱		۳۹		۲۵	۱۷۰	
صالی	۱۱	۹	۲۲		۴۷		۳۲		۳۹		۲۵	۱۷۱	
چهارشنبه	۱۲	۱۰	۲۳		۴۹		۳۳		۳۹		۲۵	۱۷۲	
پنجشنبه	۱۳	۱۱	۲۴		۵۱		۳۴		۴۰		۲۵	۱۷۳	تحویل شمس
جمعه	۱۴	۱۲	۲۵		۵۳		۳۵		۴۰		۲۵	۱۷۴	بعقرب
جمعه ایرتسی	۱۵	۱۳	۲۶	۱۲	۵۵	۶	۳۶	۹	۴۰	۱	۲۵	۱۷۵	

۱۳۳۰ سنهٔ هجریه قمریه	۱۳۲۸ سنهٔ مالیه
۱۲۹۰ سنهٔ هجریه شمسیه	۱۹۱۲ سنهٔ میلادیه

ایام	شهور: ذی القعده	شهور: تشرین اول رومی	شهور: تشرین اول افرنجی	طلوع شمس: ساعت	طلوع شمس: دقیقه	ظهر: ساعت	ظهر: دقیقه	عصر: ساعت	عصر: دقیقه	عشاء: ساعت	عشاء: دقیقه	عداد روز خضر	مواسم
بازار	۱۶	۱۴	۲۷	۱۲	۵۷	۶	۳۷	۹	۴۰	۱	۲۵	۱۷۶	
بازار ایرتسی	۱۷	۱۵	۲۸		۵۹		۳۸		۴۱		۲۶	۱۷۷	
صالی	۱۸	۱۶	۲۹	۱	۲		۳۹		۴۱		۲۶	۱۷۸	شدت ریاح
چهارشنبه	۱۹	۱۷	۳۰		۴		۴۰		۴۱		۲۶	۱۷۹	فورتنه
پنجشنبه	۲۰	۱۸	۳۱		۶		۴۱		۴۱		۲۶	۱۸۰	
جمعه	۲۱	۱۹	۱		۸		۴۲		۴۱		۲۶	۱۸۱	تشرین ثانی
جمعه ایرتسی	۲۲	۲۰	۲		۱۰		۴۳		۴۲		۲۶	۱۸۳	افرنجی ۳۰ یوم
بازار	۲۳	۲۱	۳		۱۲		۴۴		۴۲		۲۶	۱۸۳	
بازار ایرتسی	۲۴	۲۲	۴		۱۴		۴۵		۴۲		۲۶	۱۸۴	اختفاء حشرات
صالی	۲۵	۲۳	۵		۱۶		۴۶		۴۲		۲۶	۱۸۵	فورتنه
چهارشنبه	۲۶	۲۴	۶		۱۸		۴۷		۴۲		۲۵	۱۷۶	
پنجشنبه	۲۷	۲۵	۷		۲۰		۴۸		۴۲		۲۵	۱	روزقاسم
جمعه	۲۸	۲۶	۸		۲۲		۴۹		۴۲		۲۵	۲	
جمعه ایرتسی	۲۹	۲۷	۹		۲۴		۵۰		۴۵		۲۵	۳	
بازار	۳۰	۲۸	۱۰		۲۵	۶	۵۱	۹	۴۳	۹	۲۵	۴	

۱۳۳۰ سنهٔ هجریهٔ قمریه	۱۳۲۸ سنهٔ مالیه
۱۲۹۰ سنهٔ هجریهٔ شمسیه	۱۹۱۲ سنه میلادیه

ایام	شهور: ذی الحجه	تشرین اول رومی	تشرین ثانی افرنجی	طلوع شمس ساعت	طلوع شمس دقیقه	ظهر ساعت	ظهر دقیقه	عصر ساعت	عصر دقیقه	عشاء ساعت	عشاء دقیقه	اعداد روز قاسم	مواسم
پازارایرتسی	۱	۲۹	۱۱	۱	۲۷	۶	۵۲	۹	۴۳	۱	۲۷	۵	
صالی	۲	۳	۱۲		۲۹		۵۳		۴۳		۲۷	۶	قوش دونمی
چهارشنبه	۳	۳۱	۱۳		۳۱		۵۴		۴۴		۲۸	۷	
پنجشنبه	۴	۱	۱۴		۳۳		۵۵		۴۴		۲۸	۸	تشرین ثانی
جمعه	۵	۲	۱۵		۳۴		۵۶		۴۴		۲۸	۹	رومی ۳۰ یوم
جمعه ایرتسی	۶	۳	۱۶		۳۶		۵۶		۴۵		۲۸	۱۰	
پازار	۷	۴	۱۷		۳۸		۵۷		۴۵		۲۸	۱۱	
پازارایرتسی	۸	۵	۱۸		۴۰		۵۸		۴۵		۲۸	۱۲	
صالی	۹	۶	۱۹		۴۱	۶	۵۹		۴۵		۲۸	۱۳	فورتنه
چهارشنبه	۱۰	۷	۲۰		۴۳	۷	۰		۴۵		۲۹	۱۴	عید اضحی
پنجشنبه	۱۱	۸	۲۱		۴۵		۱		۴۵		۲۹	۱۵	صلاة عید
جمعه	۱۲	۹	۲۲		۴۶		۱		۴۵		۲۹	۱۶	۲۰ ۲
جمعه ایرتسی	۱۳	۱۰	۲۳		۴۸		۲		۴۵		۲۹	۱۷	تحویل شمس
پازار	۱۴	۱۱	۲۴		۴۹		۳		۴۵		۲۹	۱۸	بقوس
پازارایرتسی	۱۵	۱۲	۲۵	۱	۵۱	۷	۳	۹	۴۵	۱	۲۹	۱۹	

١٣٣٠ سنۀ هجریه قمریه
١٢٩٠ سنۀ هجریه شمسیه

١٣٢٨ سنۀ مالیه
١٩١٢ سنۀ میلادیه

ایام	شهور: ذی الحجه	شهور: تشرین ثانی رومی	شهور: تشرین ثانی افرنجی	طلوع شمس: دقیقه	طلوع شمس: ساعت	ظهر: دقیقه	ظهر: ساعت	عصر: دقیقه	عصر: ساعت	عشاء: دقیقه	عشاء: ساعت	اعداد روز قاسم	مواسم
صالی	١٦	١٣	٢٦	٥٢	١	٤	٧	٤٥	٩	٢٩	١	٢٠	
چهارشنبه	١٧	١٤	٢٧	٥٤		٥		٤٦		٣٠		٢١	
پنجشنبه	١٨	١٥	٢٨	٥٥		٥		٤٦		٣٠		٢٢	
جمعه	١٩	١٦	٢٩	٥٧		٦		٤٦		٣٠		٢٣	
جمعه ایرتسی	٢٠	١٧	٣٠	٥٨		٧		٤٦		٣٠		٢٤	اولکر دونمی
بازار	٢١	١٨	١	٥٩	١	٧		٤٦		٣٠		٢٥	قورتنه‌سی
بازار ایرتسی	٢٢	١٩	٢	١	٢	٨		٤٦		٣٠		٢٦	کانون اول
صالی	٢٣	٢٠	٣	٢		٩		٤٦		٣٠		٢٧	افرنجی
چهارشنبه	٢٤	٢١	٤	٣		٩		٤٦		٣٠		٢٨	هبوب ریح
پنجشنبه	٢٥	٢٢	٥	٤		١٠		٤٦		٣١		٢٩	عواصف
جمعه	٢٦	٢٣	٦	٥		١٠		٤٦		٣١		٣٠	
جمعه ایرتسی	٢٧	٢٤	٧	٦		١١		٤٦		٣١		٣١	
بازار	٢٨	٢٥	٨	٦		١١		٤٦		٣١		٣٢	
بازار ایرتسی	٢٩	٢٦	٩	٧		١١		٤٧		٣١		٣٣	
صالی	٣٠	٢٧	١٠	٨	٢	١٢	٧	٤٧	٩	٣١	١	٣٤	اخر سقوط اوراق

ایام ولیالئ مبارکه

ایام			
١٠	محرم الحرام	یوم عاشورا	جمعه کونی
١٢	ربیع الاول	مولدالنبی علیه السلام	کذا
٦	رجب	لیلهٔ رغائب	جمعه کیجه‌سی
٢٧	رجب	لیلهٔ معراج النبی علیه السلام	چهارشنبه
١٥	شعبان	لیلهٔ برات	صالی
٢٧	رمضان	لیلهٔ قدر	بازار ایرتسی

			دقیقه	ساعه	
١	شوال	عید فطر	٥٥	١١	جمعه
	ذی الحجه	عید اضحی	٢٠	٢	چهارشنبه

ایام رسمیه

١٣	شوال	ولادت همایون حضرت پادشاهی	پنجشنبه
١٠	تموز	عید ملیٔ عثمانی	صالی
١٤	نیسان	جلوس همایون حضرت خلافتپناهی	جمعه ایرتسی

مختلف حساب وذهابه كوره
تواريخ ووقايع مشهوره

هجرت حضرت رسالتپناهیدن مقدم

سنين	
٦٢١٢	خلقت حضرت آدم «ع م»
٣٩٧٤	طوفان حضرت نوح «ع م»
٣٥٤٨	مصرك ابتدای معموریتی
٢٨١٢	ملوك بنی آثورك ظهوری
٢٥٧٠	ولادت حضرت ابراهیم ع م
٢٣٢٧	حضرت یعقوبك مصره تشریفلری
٢٢٩١	مصرده یدی سنه ممتد اولان قحط
٢١٦٦	لاتن قرالیتنك تشکلی
٢١٦٥	آتنه قرالیتنك تشکلی
٢٠٧٥	حضرت موسینك مصردن خروجی
٢٠٣٤	ملوك یهودك ابتدای حکومتی
١٦٣٨	داود ع م سوریه پادشاهلغی
١٥٩٨	حضرت سلیمانك پادشاهلغی
١٣٥٣	آثور حکومتنك بابلدن ایرلمسی

سنين	
١٣٣٧	روما شهرینك بناسی
١١٥٥	بخت نصرك سوریه وقدس تخریبی
١١٠٨	ایرانلیلرك مصری استیلاسی
٩١٦	اسکندرك مصری ایرانیلردن استردادی
٩١٥	اسکندرك ایرانی استیلاسی ودارانك قتلی
٥٨٥	میلاد عیسی علیه السلام
٥١٧	رومادە پاپا نصبی
٢٣٤	ایا صوفیانك بناسی
٥٣	ولادت حضرت رسالتپناهی
١٤	انکلتره قرالیتنك تشکلی
١١	اسپانیا قرالیتنك تشکلی

هجرت حضرت رسالتپناهیدن مؤخر

سنین	
١	غزوهٔ بدر
١٠	فتح مکهٔ مکرمه
١٠	حج وداع
١٠	فتح خیبر
١٠	ارتحال حضرت پیغمبری
١٠	خلافت حضرت ابا بکر
١١	وقعهٔ مسیلمة الکذاب
١٣	خلافت حضرت عمر
١٤	بناء بصره
١٤	فتح شام
١٦	بنا کوفه
١٦	هجرت نبویه نك مبدأ تاریخ اتخاذی
٢٠	فتح مصر
٢٠	فتح موصل
٢٤	خلافت حضرت عثمان
٢٧	فتح جزیرهٔ قبریس
٣٥	خلافت حضرت علی
٣٦	استانبولك ایلك محاصره سی
٤١	شامده ملوك بنی امیه نك ظهوری
٦٠	وقعهٔ مؤلمهٔ کربلا
٧٥	سکهٔ اسلامیه نك احداثی
٨٢	سچلیانك عربلر طرفندن فتحی
٩٢	اسلامك اندلسه عبوری
١٢٠	پاموقدن کاغد اعمالی
١٢٨	ظهور ابومسلم خراسانی
١٣٢	دولت عباسیه نك ظهوری
١٣٩	اندلسده دولت امویه نك ظهوری
١٤٥	بناء بغداد
١٨٣	بنی اغلب حکومتنك ظهوری
١٨٣	دانیمارقه قرالیتنك تشکلی
٢٥٠	بنی طولون حکومتنك ظهوری
٢٧٨	قرامطه نك ظهوری

سنين	
٢٩٧	دولت فاطمه‌نك تشكلى
٣٤١	دولت فاطمه‌نك مصره انتالى
٣٦٠	دولت غزنويه‌نك ظهورى
٣٦٢	روسيه دولتنك تشكلى
٤٢٢	ايران سلجوقيلرينك ظهورى
٤٩٠	خوارمشاه دولتنك ظهورى
٥١٥	ابتداى دولت اتابكيه
٥١٦	ايجاد ساعت
٥٢٩	پورتكيز قراليغنك تشكلى
٥٦٧	دولت ايوبيه‌نك ظهورى
٦١٦	[illegible]ور جنكيز
٦٥٦	مصرده دولت عباسيه ظهورى
٦٨٦	باروتك شيوع استعمالى
٦٨٧	پوصله‌نك اختراعى
٦٨٨	دولت عليهٔ عثمانيه‌نك ظهورى
٦٩٩	مبدأ استقلال وقرائت خطبه
٧٢٦	برسه‌نك فتحى
٧٢٨	دولت عثمانيه‌نك سكه ضربى
٧٢٨	دولت عليه‌ده موظف عسكر تنظيمى

سنين	
٧٥٨	شهزاده سليمان پاشانك روم ايلى‌يه عبورى
٧٦٠	تيمورلنكك ظهورى
٧٦٢	طوپك اختراعى
٧٧٣	ادرنه‌نك فتحى
٧٨٠	ذوالقدريه طائفه‌سنك ظهورى
٧٨٤	مصرده دولت چراكسه‌نك ظهورى
٧٦٩	سلانيك ديكى شهرك فتحى
٨٣٥	فتح يانيه
٨٤٨	وارنه وقعهٔ مشهوره‌سى
٨٥١	صنعت طبعك ايجادى
٨٥٦	روم ايلى حصارينك بناسى
٨٥٧	استانبولك فتحى
٨٦٢	امريقانك كشفى
٨٩٢	كال ونيسك اسپانيايه عزيمتى
٩٠٣	اميد برونى طريقنك كشفى
٩٢٢	سوريه ومصرك فتحى
٩٣٢	سلطان سليمان قانونينك فرانسه‌يى حمايه‌سى

سنين	
٩٣٥	ویانه شهرینك برنجی محاصرەسی
٩٤١	بغدادك فتحی
٩٤٤	عدنك فتحی
٩٥٧	مجار قرالك نمچه ایمپراطورلغنه الحاقی
٩٦١	سیدی رئیسك بحر محیطه سفری
٩٧٩	قلیج علی پاشانك قپودان نصبی
٩٨٥	اندلسك تخلیەسی
١٠٥١	اوروپاده غزته ایجادی
١٠٩٤	ویانه نك ایكنجی محاصرەسی
١١٨٩	قینارجه معاهدەسی
١٢ ٦	تلغرافك ایجادی
١٢٢٢	واپورك ایجادی
١٢٣٣	اوروپا مصالحۀ عمومیەسی
١٢٤٠	تیمور یولك احداثی
١٢٤١	عساكر نظامیه نك تشكلی
١٢٥٥	تنظیمات خیریه
١٢٥٨	دولت علیه سكه سنك تصحیحی
١٢٧٨	طوربیلك ایجادی

سنين	
١٢٨١	ولایات اصولنك تأسیسی
١٢٨١	پروسیا و آوستریانك صادووا محاربەسی
١٢٨٣	ایكنه لی تفنكك ایجادی
١٢٨٤	سلطان عبدالعزیزك اوروپایه سیاحتی
١٢٨٦	سویش جدولنك كشادی
١٢٨٧	پروسیا و فرانسه محاربەسی
١٢٨٧	المانیا ایمپراطورلغنك اعلانی
١٢٨٧	فرانسه حكومتنك جمهوریته انقلابی
١٢٩٠	ازمیت تیمور یولنك انشاسی
١٢٩٣	قانون اساس وضعی
١٢٩٣	روسیه محاربۀ اخیرەسی
١٢٩٥	برلین قونغرەسی
١٢٩٧	درسعادتده موزه تأسیسی
١٣١٥	یونان محاربەسی
١٣١٨	حجاز تلغراف خطنك تمدیدی
١٣١٨	حجاز تیموریولنك وضع اساسی
١٣٢٢	بغداد تیمور یولنك بلغورلی قسمنك كشادی

سنين

١٣٢٦ قانون اساسينك ازسرنو اعلانى

١٣٢٦ مجلس مليك كشادى

١٣٢٧ سلطان عبد الحميدك خلعى

ولایتك وقایع مهمهٔ تاریخیه‌سی

ولايتك وقايع مهمهٔ تاريخيه‌سى

ولايتك وقايع تاريخيه‌سى — تاريخ هجرئ قمرى اساس اتخاذيله بناءً عليه ايكى قسم اعتبار اولنه‌رق، قسم اول « آثوريه » حكومتنك بدايت تشكلندن خلافت حضرت فاروقيده موصلك تاريخ فتحى اولان يكرمنجى سنهٔ هجريه‌يه قدر كذران ايدن (— ٢٨٤٥ —) سنه‌لك وقايع قديمهٔ تاريخيه‌يى و قسم ثانى تاريخ فتحدن بيك ايكى يوز آلتمش تاريخنه قدر جريان ايتمش اولان احوال ووقوعات اخيره‌يى شامل اولوب هر ايكى قسمك وقايعى مجملاً ومختصراً بيان اولنمشدر .

[قسم اول]

تاريخ : ولايت اراضيسنى آثوريلر يدنده بولنديغنه دائر نه ممكن مرتبه معلومات ويره‌بيلورايسه‌ده آثوريلردن مقدم بواراضيده‌هانكى قوم متوطن آثوريلروهانكى قومدن متشعب اولدقلرينى بيلديره‌ميور . يعنى بوبابده‌كى اقوال مورخين برطاقم اختلافات وخرافات اره‌سنده يوارلنوب كيديور .

مع هذا اختلافات وروايات واقعه‌نك هيئت عموميه‌سندن چيقاريلان وبالخاصه حاصل اولان نتيجه‌يه نظراً قول آتينك قبوليله قسم اوله اساس اتخاذى ضرورى كورونمشدر . شويله كه : اولاد سامدن « آثور » نامنده بريسنك متعلقاتيله برابر دجله نهرينك صول ساحلنده‌كى يعنى موصلك جهت شرقيه‌سنده‌كى مواقعه كلدرك اورالرينى كندوسنه وطن اتخاذايله‌برلشوب قالمش

وتدريجاً اعوان وانصاری چوغالەرق وملکاً دخی توسیع دائره ایدرك بناءً علیه بولندیغی حوالیده اوفق بر حکومت تشکیل ونینویه خرابەلرینك بولندیغی موقعده کوچوك بر قصبه تأسیس ایله (قبل الهجره — ٢٨٢٥ تاریخنده آثوریه حکومتی نامنی آلەرق ولایتك شمدیکی مواقعنك بر قسم ایله سائر بعض یرلری حوزهٔ حکومتنه ادخال ایلمش اولدیغی اکلاشیلیور.

آثور: کیتدکجه کسب قوت وتوسیع دائرهٔ حکومت ایتدیکی آوانده — الجزیره وکلدانستان جهتلرینه مستولی اولان عربلر: بابل ایله برابر آثوریەیی دخی ضبط ایدرك بوحکومتلره ایکیوز سنەلك برفاصله ویرمشلردر بعده سلالهٔ آثوریەدن «بلوس» نامنده بریسی ظهور وعربلری مستولی اولدقلری محللردن اخراج ودفع ایدرك مقدما ایکی حکومت مستقله اولان بابل یعنی کلدانستان ایله آثوریه خطەلرینی برلشدیروب قبل الهجره — «٢٥٧٨» — تاریخنده برنجی آثوریه دولتنی تشکیل ایتمشدر. «بلوس» تشکیل ایتدیکی دولتك توسیع حدودیله برابر تنظیم ادارەسنه صرف مساعی وغیرت ویکرمی بش سنەقدر اجرای حکومت ایتدکدنصکره وفات ایدرك یرینه اوغلی «نینوس» حکمدار اولمشدر.

«نینوس» قبل الهجره — «٢٥٥٣» تاریخنده نائل مسند حکومت اولدقده پدرندن قالان ملك موروثنك داخلاً اعمار واصلاحنه فوق الغایه همت ایتمکله برابر جسیم بر اردو ترتیب وادارەسنی تنظیم ایدرك ممالك متجاورەدن برچوق یرلری فتح وتسخیر وبوصورتله مدیا وتوران وعربستان جهتلرینك قسم کلیسنی ممالکنه ضم والحاق ایلمشدر.

روايات تاريخيه يه كوره «نينوس» عهد سلطنتنده آثوريه دولتنك حدودني شمالاً قفقاسيه وتركستانه غرباً بحر سفيد جنوباً عربستان وبصره كورفزينه شرقاً خوزستان وعراق عجمه قدر ايصال وبوممالك وسيعه نك تأمين انضباط واسايشني كمال موفقيتله استحصال ايلمشدر. «نينوس» دولتك حال وشانيله متناسب بر پاى تختك لزوم ووجودينى دخى نظر دقتدن دور طوتميوب ومع هذا زماننده موجود اولان بابل شهرينك مركز اتخاذينه تنزل اتميوب وقتيله جد اكبرى آثور طرفندن تأسيس ايدلمش اولان مركز قديمك اعمار وتوسيعنى تنسيب ايدرك بناءً عليه مركز مذكورك واقع اولديغى موقعده بيوك بر شهرك مجدداً انشاسنه تشبث ايله بر مدت اوغراشدقدن صكره مركز سلطنت اتخاذينه شايسته واسع ومستحكم بر بلده وجوده كتورمش وبو شهرى كندو نامنه نسبتله «نينويه» تسميه ايلمشدر.

«نينويه» شهرى قرق بش كيلومتره محيطنده غايت منتظم ومتين بر سور ايله محاط اولوب متوازى الاضلاع وارتفاعاً اوتوز وثخناً بش متره اولمق اوزره انشا اولنمش ومحيط دائره سى اوزرنده التمشر متره مرتفع بشيوز قدر برج تعبيه قلنمش ايدى. شهرك تزيينات وتنظيمات داخليه سنه دخى فوق الغايه اعتنا اولنه رق منتظم جاده لر، واسع ميدانلر واووقتك ايجانجه قنادلى ارسلان وامثالى حيوانات موهومه اشكالنى ارائه ايدن هيكللر واوزرلرى قبارتمه رسملر وخط ميخى دنيلان يازيلر ايله منقوش مرمر ستونلر وغايت مصنع وكوزل سرايلر وسائر ابنيهٔ عموميه وخصوصيه ايله تزيين ايدلمش ايدى.

شهرك بو وسعت وعظمتنه نسبتله موجود اولمسى لازمكلان نفوسى دخى

داخلاً وخارجاً تدارك وجلب ایدیله رك بالاسكان مقداری التیوز بیك راده سنه ایصال اولنمش و « نینویه » شهری زماننده دنیانك برنجی مملكتلری صره سنه كچورلمشدر . « نینوس » كمال موفقیت وعظمتله آثوریه وكلدانستانده تام اللی ایكی سنه حكمران اولوب « قبل الهجره — ۲۰۰۱ » تاریخنده وفات ایدرك اوغلی « نینیأس » ایله زوجه سی « سمیرامیس »ی ترك ایلمشدر مع هذا « نینیأس » صبی بولندیغی جهتله سلطنت آثوریه والده سی « سمیرامیس » طرفندن در عهده ایدلمشدر .

« سمیرامیس » آثوریه حكمدارانی میاننده فوق الغایه شهرت وشان قازانمش بر ملكه اولوب زمان سلطنتنده آثوریه دولتنك اقبال وعظمتنی اوج اعلایه ایصال ایلمشدر .

« سمیرامیس جالسهٔ اورنك سلطنت اولدقده ذاتاً مجهولی اولمیان امور دولتی پیش نظر اعتنایه آله رق زوجنك زمان سلطنتنده متصور اولوب نقصان قالمش اولان فتوحاتك اجرا واكمالی ایچون تشبثات مهمه یه ابتدار ایتمشدر .

بناءً علیه آثوریه اردولرینك تجهیزاتنی اجرا واكمال ایدرك طرف طرف سوقیاته باشلامش واجرا ایلدیكی محاربات مدیده نتیجه سنده تصورات واقعه سنی قوه دن فعله اخراج ایلمشدر . روایات تاریخیه یه كوره آثوریه اردولرینك مقاومت كوردكاری اقوام واهالی یه قارشو كوستردكاری غدارانه معامله لرندن هر كسه بیلغینلق عارض اولملغله اكثر یرلرده بلا مقاومت تأمین مظفریت ایلدكاری اكلاشیلیور .

« سمیرامیس اجرا ایلدیکی حرکات عسکریه ایله الجزیره‌نك الده ایدلمامش اولان قسمیله سوریه ، فلسطین ، فنیکه‌یی بعد الاستیلا شویله بر زخفدن مصره مرور ایدرك مصر وحبشی قبضهٔ تسخیره آلمش آسیا جهتندن سنده نهرینه قدر ایلرویه‌لیوب اوجوارلرده‌کی ممالکی کاملاً ملکنه ضم والحاق ایلمشدر .

شو ایضاحاته باقیلنجه آثوریه ممالکی « سمیرامیس » زماننده بر قاچ حکمدارلق محلاردن متشکل اولوب آثوریه اولوقتلر دنیانك برنجی دولتی بولندیغی ومع هذا سمیرامیس دوری دولتنك دور اعتلاسنك صوك نقطه‌سی اولدیغی اکلاشیلیور .

« سمیرامیس » اشبو ممالك وسیعه‌نك داخلاً تنظیم واصلاح امورینه اعتنا ایله اسایش وانضباطی کرککی ادامه وتأمین ایتمش وارباب صنایع وتجاری حمایه ایدرك آثوریه‌یی مرکز مدنیت حالنه قویمش ویکیدن بر چوق قصبه وشهرلر بنا وبر چوقلرینی تعمیر واحیا ایلمشدر . بو جمله‌دن اولمق اوزره الیوم وان نامیله یاد اولنان واول وقتکه اسمی « شمس امور کورته یاخود آرتیمتا » اولان شهری مجدداً بنا وفوق الغایه تقویه وتزیین ایلدیکی کبی « بابل » شهرینی دخی یکیدن اعمار ایدرجه‌سنه توسیع وتحکیم ومشهور جهان اولان آصمه بقچه‌لر مثللو اعاظم وغرائب آثارك علاوه‌سیله تزیین وتنظیم ایلمش وبابلی بوصورتله عجائب سبعهٔ عالم میاننه ادخال ایتمشدر .

« سمیرامیس » دولتنه پك بیوك خدمتلر کورمش وقرق ایکی سنه سلطنت سورمش اولدیغی حالده [قبل الهجره — ۲۴۵۹] تاریخنده تحت سلطنتی

اوغلی نینیأسه ترك ایدرك وفات ایتمشدر .

« سمیرامیس » حقنده خرافات قبیلنــدن بعض روایات موجـود اولوب کندوسنك وفات ایتمیه‌رك سلطنتی اوغلنه ترك ایله غیبوبت ایلمسی ویاخـود کوکرجین شکلنه تمثل ایله اوچوب کیتمش اولمسی روایتی او قبیلدندر .

« سمیرامیس » بر روایتده مجهول النسب اولوب جبل لبنانده بر چوبان منبوره‌یی لقطیه اوله‌رق بولمش وکندوسنه دخترمعنوی اتخاذ ایلمش اولدیغندن مرقوم جوبانك حجره‌سنده بیومشدر . « سمیرامیس » خلقةً حائزه اولدیغی حسن وآن ومع هذا فرط درایت وعرفان ایله مشار بالبنان اولوب آثور سردارلرندن « منوس » نامنده بریسی منبوره‌یی کورمش وجوباندن الەرق کندوسنه زوجه اتخاذ ایلمش اولدیغی حالده « بلخ » قلعه‌سنك محاصره‌سنده زوجی ایله برلکده بولنه‌رق قلعه‌نك فتحی ایچون کوستردیکی حسن تدبیره مبنی « نینوس » منبوره‌یی زوجی اولان مرقـوم « منوس » دن اخـذ ایله کندوسنه زوجه ایتمشدر . « نینوس » ك « سمیرامیس » طرفنـدن تسمیم و« سمیرامیس »ك دخی اوغلی « نینیأس » طرفندن قتل واعدام ایدلدیکی‌ده جملهٔ روایات تاریخیه‌دندر .

« نینیأس » [قبل الهجره — ٢٤٥٩] تاریخنده بالارث والاستحقـاق آثوریه تخت سلطنتنه جلوس ایله زمام اداره‌یی اله آلمش واسباب سطوت ومکنت دولتی مع زیادةٍ موجود ومهیا بولمش ایسه‌ده کندوسی حد ذاتنده کوشك طبیعتلی وذوق واستراحته مائل اولوب بناءً علیـه پدر ووالده‌سنك

ممالك جهانكيرانه‌سنى محافظه ايده‌مامشدر بونكله برابر آثوريه دولتنك اساسنده‌كى متانت مقتضاسندن اولمق اوزره موسى اليهك زمان اداره‌سنده معاملات وسياسيات خارجيه يكده رخنه‌دار اولميوب امور داخليه بر حال توقيف وانحطاطه دوچار اولمشدر .

« نينياس » بو صورتله اوتوز سكز سنه مسند حكومتده بولنوب [قبل الهجره — ٢٤٣١] تاريخنده وفات ايتمشدر .

بوندن صكره مسند حكومته كلان وعددى اوتوز نفره ومدت حكومتلرى بيك يوز اون بش سنه‌يه بالغ اولان حكمداران امور دولتى جريان طبيعيسنه ترك ايدرك كندولرى ذوق وسفاهته طالمش وبناءً عليه معضلات امور بر طاقم منفعت پرستان ونااهل اللرنده قالمش اولديغندن دولتك شيرازهٔ انتظامى بوزيلوب ممالكك بر قسم مهمى الدن چيقمش يعنى حبش ومصر ايله سوريه جهتلرى كاملاً ايريله‌رق استقلاللرينى استحصال ايلدكلرى كبى سائر بعض مملكتلر دخى ايادئ اجانبه انتقال ايله فقط ايران وبابلستان وآثور قطعه‌لرى الده قالمش ايدى . مع هذا بابلستان ايله ايران دخى استحصال استقلال ايچون فرصت بكلمكده اولدقلرندن نهايت اشبو برنجى دولت آثوريه‌نك صوڭ حكمدارى اولان « ساردانابال » ك زمان حكومتنده سرداراندن « آرباس » ايرانى و « بله‌زس » دخى كلدانيلرى يعنى بابلستانى عصيانه تشويق ايدرك بناءً عليه ارباب قيامدن جمع ايلدكلرى قوهٔ كليه ايله « نينويه » اوزرينه يوريمشلردر .

« ساردانابال » الده بولنان قوهٔ عسكريه‌سيله بونلرى استقبال ايدرك طرفين اره‌سنده قانلى بر محاربه وقوعه كلمش ايسه‌ده « ساردانابال » مغلوباً رجعتله

« نینویه » ده تحصن ایتمشدر .

ارباب قیام « نینویه » یی محاصره یه ابتدار ایله فتحی ایچون فوق الغایه سعی واقدام ایلدکلری کبی « ساردانابال » دخی خلاف مأمول ابراز شجاعت وارائهٔ مقاومت ایتدیکی جهتله مدت محاصره تام ایکی سنه سورمش ونهایت دجله نهرینک فوق العاده فیضانی محاصرینك امدادینه یتشه‌رك بو وسیله ایله « ارباس » و « بله‌زس » شهرك فتح وتسخیرینه موفق اولمشدر . بناءً علیه مدافعه‌دن مأیوس قالان « ساردانابال » دشمنلرینه تسلیم نفس ایتمیوب سراینده عائله‌سیله برابر کندوسنی وخزائن موجوده‌سنی احراق ایدرك افنای وجود ایلمشدر .

بو هرج ومرج عمومی اره‌سنده « نینویه » خیلی خسارت کورمش وبك چوق رخنه‌دار اولمش ایسه‌ده بتون بتون تخریب ایدلمدیکی کبی غالبلر مظهر اولدقلری مظفریت قطعیه ایله برابر « آثوریه » یی اورتادن قالدیرمیوب ممالك حاضره‌یی اوچ حصه‌یه تقسیم ایدرك ایرانی ایروجه وکلدانستانی یعنی بابلی بشقه‌جه بر حکومت مستقله‌یه تحویل وفقط قدیماً « آثوریه » یه متعلق اولان ممالك ایله « نینویه » یی ترك وآثوریه حکومتنی قرالـق صورتنده ابقا ایلمشدر .

بناءً علیه « قبل الهجره — ۲۵۷۸ » تاریخنده تشکل و « نینوا » نك تاریخ سقوطی اولان « قبل الهجره — ۱۳٤٤ » سنه‌سنه‌قدر پایدار یعنی « ۱۲۳٤ » سنه صحیفهٔ عالمده شهرتشعار اولان برنجی آثوریه دولتی ایشته بو صورتله منقرض اولمش کیتمشدر .

(ایکنجی آثوریه حکومتی)

« آثوریه » نامیله الده قالان وشرقاً ایران وجنوباً بابلستان ایله تحدید اولنان قطعه‌ده ایکنجی آثوریه حکومتی تشکل و« نینویه » دخی کما فی السابق مرکزیتی محافظه ایتمش وحکمدارلرلرنی « قول یاخود ساردانال ثانی درعهده ایلمشدر .

بالاده مذکور اولدیغی وجهله بالتشکل یوز اوتوز درت سنه دوام ایدن ایکنجی آثوریه حکومتی یاخود « نینویه » قرالیتی حکمدارانڭ اسامی وتاریخ حکومتلری بر وجه زیر ارائه وبونلرك وقوعات وفتوحاتی دخی آتیاً ومنحصراً ذکر اولنمشدر .

مدت حکومتی	وفاتی تاریخی	قعودی	اسامی
سنه	سنه	سنه	
١٧	١٣٢٧	١٣٢٤	قول — ساردانایال ثانی
١٨	١٣٠٩	١٣٢٧	تیغلات فلاسار — پلیسار
١٢	١٢٩٧	١٣٠٩	سالما ناسار
٥	١٢٩٢	١٢٩٧	سنحاریف — سنحاریب
٤٠	١٢٥٢	١٢٩٢	ءاسار حادون
٢٠	١٢٣٢	١٢٥٢	ساءودوشه — بخت نصر
٢٢	١٢١٠	١٢٣٢	ساراق — کینالادان
١٣٤			

١ « قول — ساردانایال ثانی » نك اون یدی سنه امتداد ایدن مدت

حکومتنده وقتیله — مصرینك « نوویه » یه وطولاییسیله ممالکنه ایراث ایتدکلری رخنه‌لری تعمیر ترمیم واصلاحات داخلیه‌سنی اجرا وتتمیم ایتدکدن صکره سوریه‌یه سفر ایدرك بنی اسرائیل حاکمی بولنان « مناهم بیك تالانت » ی بالتضییق صاجه ربط ایتمشدر .

٢ « تیغلات فالاسار یاخود پلیسار » بعض روایته کوره ایکنجی حکومت آثوریه‌نك مؤسسی تیغلات اولدیغی اکلاشلمقده اولوب انجق سائر « قول » ساردانا پالك اوغلی وکندوسنك پدری بولندیغنك تاریخاً مقید اولدیغنه باقیلور ایسه « قول » ایکنجی حکومتك برنجی حکمداری اولدیغی ذکاردر .

مع هذا « تیغلات » سوریه جهتلرینه عسکر سوقیله پدرینك ارض فلسطین طرفلرنده‌کی فتوحاتی تقویه وبنی اسرائیلی خراجه ربط ایلمش وزیراداره‌سنده‌کی ممالکك امور داخلیه‌سنی تنظیم ایتمش اولمسنك مؤسسلکی حقنده‌کی روایتنك وقوعنه سبب اولدیغی احتمالدن بعید دکلدر .

٣ « سالمانا سار » سلالهٔ ثانیه حکمدارلرینك شهرتلیلرندن اولوب زمانك مقتضیات سیاسیه‌سندن اولملیدرکه مومی الیه دخی سلفلرینك اثرینه بالاقتفا اول امرده فلسطینی تمامیله ضبط ایدرك پك چوق آثوریلری اورایه نقل واسکان وبنی اسرائیلدن دخی بر خیلی نفوس آثوریه‌یه سوق ایدرك دجله کنارلرینه یرلشدرمش وبعده فنیکه‌نك ضبطنه قیام ایلمشدر .

شو قدرکه « صور » شهرینك فتح وتسخیرینه موفق اوله‌میوب جهات سائره‌سنك استیلاسیله اکتفایه مجبور اولمشدر .

٤ « سناخریب — سنجاریف » سلالهٔ مذکوره‌نك مشاهیرندن اولوب

مومی الیه دخی اسلافنك كشاد ایتمش اولدیغی طریق سیاستی تعقیب ایله بنی اسرائیل اوزرینه عسكرسوق ایتمش ومصروتوبه حكمدارلرینك بنی اسرائیله معاونت ایلملرینه مبنی مصره مرور ایدرك هر ایكی حكمداری مغلوب ومصری غارت ایتدكدن صكره عودتله قدسی محاصره‌یه ابتدار ایلمش ایسه‌ده عسكر اره‌سنده ظهور ایدن بر كیفسزلك عسكردن یوز بیك نفری متجاوز تلفات وقوعنه سبب اولوب بنی اسرائیل بونك برغضب الهی اولدیغنه حكم ایتمكله برابر « سنخاریب » دخی طیانه‌میوب محاصره‌یی رفع ایله « نینویه »یه عودت ایدرك كمال غیضدن دجله جهتلرنده بولنان بنی اسرائیل افرادینی قتل واعدام وجنازه‌لرینك دفننی منع ایتمشدر « سناخریب »ك بابلی استرداد واستیلا ایلدیكی حقنده دخی روایت وار ایسه‌ده یكده شایان قید كورولمیوب انجق اخیراً كشف اولنان بعض خطوط قدیمه‌نك دلالتنه كوره مومی الیهك مدت حكومتنك یكرمی سنه‌دن زیاده دوام ایتدیكی اكلاشلمقده‌در .

٥ « آسارحدون یاخود آشور آحاددین » « نینویه »حكمدارلرینك اك بیوكلرندن اولوب شجاعت واقتداری فوق العاده واجرای فتوحات وتوسیع ممالك خصوصنده‌كی اقدام واعتناسی اسلافندن زیاده ایدی . مومی الیه پدرینك زماننده تصور وتشبث اولنان اجرا آتنه جلوسیله برابر كمال اعتنا ایله ابتدار ایدرك اردونك لوازمنی اتمام واولجه الدن چیقمش اولان بابلی ضبطه قیام ایلمشدر .

بناءً علیه اجرا ایلدیكی تضییقات نتیجه‌سنده بابلی ضبط ایله وكلدانستانی كما فی السابق آشوریه‌نك برایالتی حكمنه‌قویمش وطرفندن « سوسدوخیوس »

نامنده بریسنی بابل والیسی نصب ایتمشدر بعده سوریه جهتنه عزیمتله رقهٔ اطاعتدن خروج ایدنلری تأدیب ایله سوریه‌یی بکیدن فتح ایدرجه‌سنه ضبط وتسخیر ویهودا حاکمی « مناسی »یی اسیرایدرك آثوریلردن برخیلی افرادی — « سامریه‌یه » سوق واسکان ایتمش وسامریلرله آثوریلر اره‌سنده بر قرابت جنسیه حصولنه وبو وسیله ایله اورالرك اطاعت وانقیادلرینی تأمینه چالشمشدر .

٦ « ساعودوشه یاخود بخت نصر » — قدسی تخریب والوهیت دعوا ایدن بخت نصر بو دکلدر — « نینوه » ده مسندحکومته قعودینی متعاقب « نوی » ضمیری اولان مدیایی « یعنی عراق عجمی » ضبط وآثوریه‌یه ربط ایتمك قیام ایدرك بناءً علیه معیتنه آلدیغی جسیم بر اردو ایله مدیا اوزرینه یورو- مشدر . اولوقت مدیا حکمداری بولنان « ارفخشاد » بخت نصرك حرکتنی خبر آلور آلماز تدارکات لازمه‌ده بولنه‌رق جمع واحضار ایتدیکی قوهٔ کلیه ایله بخت نصری استقبال ایلمشدر . طرفین اره‌سنده واقع اولان قانلی بر محاربه نتیجه‌سنده مدیا اردوسی مغلوب وبخت نصر مظفر اولمش واله‌کچور- دیکی « ارفخشادی » کندو الیله قتل ایدوب مدیایی یعنی عراق عجمی آثوریه‌یه الحاق ایتمشدر .

« بخت نصر » مدیادن عودتنده بابله کله‌رك کلدانستان ایچونده لازمکلان تدابیره بالابتدار آثوریه‌یه اولان روابطنی تشیید وبابلی آثوریه دولتی ایچون ایکنجی بر پای تخت اتخاذ ایدرك کلدانیلرك انقیاد واطاعتده دواملرینی تأمین وتأیید ایلمشدر . بوندن صکره دائرهٔ اطاعتدن خروج ایدن سوریه وفلسطین

جهتلرینك تأدیبلری تصورنده بولنمش ایسه‌ده اختیارلغی حسبیله بالذات عزیمته موفق اوله‌میوب « هلوفرن » نام سرداری معیتنده قوتلی بر اردو سوق ایتمش وسردار مرقوم سوریه‌یی کرکی کبی تأدیب وفلسطین جهتنی یعنی بنی اسرائیلی تربیه‌یه تشبث ایلمش ایسه‌ده « بتولیه » شهرینی محاصره ایتدیکی صره‌ده « یودیث » نامنده فدائی بر یهودی قیزی طرفندن قتل ایدلدکله سردارسز قالان اردو رجعته مجبور اولمشدر . ذاتاً سن شیوخته واصل اولان « بخت نصر » اردونك بو صورتله رجعت وعودتی اوزرینه مکدر ومأیوس اوله‌رق سلطنتنك یکرمنجی سنه‌سنده حکومتی اوغلی ساراقه ترك ایله بابله چکیله‌رك اختیار عزلت ایلمشدر .

٧ « ساراق کینالاداث یاخود آثور یاتیپال — آثور بانیبال » بو ذاتك کرك نامی ، وکرك ایکنجی سلاله‌نك صوك حکمداری بولندیغی حقنده‌کی روایاتك مخالفنه باقیلورسه اسامئ مذکوره اصحابنك بشقه بشقه بر شخص اولملری محتمل وآثوریه انقراض اخیرینك بونلردن برینك زمان حکومتنده ظهوره کلدیکی مأمول اولوب شو قدرکه تعیین حقیقته مدار اوله‌جق وثائقك مفقودیتی جهتیله روایتك علی حاله قبول وقیدی ضروریدر .

« ساراق » خلقةً جسور وجنکاور اولمغله برابر تدبیر اموره دخی اقتدار فوق العاده صاحبی بولندیغندن هنکام حکومتنده ادارةً وسیاسةً ابراز ایلدیکی همات مالانهایه آثار مخصوصه‌سندن اولمق اوزره آثوریه دولتی اقبالی وعظمتك مرتبهٔ قصواسنه واصل اولدیغی کبی زوال وانقراض دخی موسی الیهك اواخر سلطنتنده وقوعه کلمشدر .

« ساراق سلطنت امورنی درعهده ایدرك داخلاً بك چوق اصلاحات اجرا وآثوریلرك معارفجه اولان احتیاجاتنی اکمال وتأمین ایله برابر ایکی دفعه سوریه ومصره سفروایکنجی سفرنده مصری زیروزبر ایدرك حکومت مصریه‌یی متعدد پرتسلکلره تفریق وتقسیم وبو صورتله مصرك آثوریه‌یه اولان ارتباطنی تحکیم ایلمشدر .

« ساراق » مصردن عودتنده « مدیا » ایله جهت شمالیه‌یه اجرا ایلدیکی سفرلرندن کمال مظفریتله « نینویه » یه معاودت وبناءً علیه کرك نفسنجه وکرك اردوسنجه حس ایتدیکی لزوم اوزرینه بر مدت اختیار استراحت ایلمش ایسه‌ده بابلك اخیراً واقع اولان عصیانی مومی الیهك استراحت خصوصنده‌کی فکر ونظرینی ارباب عصیانك تأدیبی امرنده اجرای حرکته تحویل ایتمشدر .

مع هذا حال شیخوخنی بالذات عزیمته مساعد اولمدیغندن ترتیب ایلدیکی اردویه « نابوپولاسار » ی سردار نصب وبابلك تربیه‌سنه سوق ایتدیکی حالده سردار مرقوم بابله وصولنده ارباب عصیان ایله برلشمش و« مدیا » سرداری « کی آخسار » ی دخی دائرهٔ اتفاقنه آله‌رق « نینویه » اوزرینه دونمشدر .

بوحالدن خبردار اولان « ساراق » قوهٔ موجوده‌سیله « نینویه » یی مدافعه‌یه مهیا اولمش ایسه‌ده هر ایکی سردار برابرلرنده کتوردکاری قوهٔ کلیه ایله — شهرنی احاطه ایدرك اجرای حصر وتضییقه باشلامش وبوصورتله دوام ایدن محاصره ومدافعه نتیجه‌سنده « ساراق » مقاومتدن بر فائده حاصل ایده‌میه‌جکنی اکلایه‌رق « سارداناپال » ك حرکتنی تقلیداً

کندوسیله عائله‌سنی سراینده احراق ایلمشدر .

بناءً علیه حکمداردن محروم وکندوسنی مدافعه‌دن عاجز قالان «نینویه» دخی ارباب قیام طرفندن عنوةً فتح ایله بلا امان اهالیسی قتل واموالی تالان وممالکنك کافهٔ آثار عمرانی‌سی خاك ایله یکسان ایتمشلر — وطاش اوزرنده طاش براقامشلردر — ایشته تاریخ تأسیسندن اعتباراً بیك التیوز سنه‌قدر کاشانه کارشو سرنه‌ای باروی عظمت اولان «نینـویه» شهر شهیری بانی وحامیسی بولنان آثور قومیله برابر نامی صحایف تواریخه ترك ایله کروان سرای هستیدن مفارقت وسمت نابودی‌یه رحلت ایلمشدر .

بناءً علیه آثوریه حکومتنك زیر حکمنده بولنان ممالك وسیعه طرف طرف دوچار تفرقه اوله‌رق مصر وفلسطین وسوریه جهتلری ایله «میدیا» وچوزستان وکلدانستان اعاده واستحصال استقلال ایتمش وبو حوالی دخی بابلك حکمی آلتنه کیرمشدر .

بو حوالیده آثوریلرك آثارندن بك چوق مدن وقصبات قدیمه خرابه‌سی وسائر مبانی انقاضی موجود اولوب بونلرك برنجیسی بولنان «نینویه خرابه‌لری موصلك قارشوسنده ودجله‌نك صول طرفنده انظار حیرته عرض عظمت ایتمکده‌در «نینویه»دن صکره حائز اهمیت خرابات میاننده معروف اولانلری شرقات ، نمرود ، خورساباد ، حضر کبی محللر اولوب بونلردن شرقات ایله حضرك مدن جسیمه‌دن اولدقلری آثار باقیه‌سیله هویدا ونمرود وخوساباك حکمدارانك مستقلاً ومنفرداً انشا ایتدیردکلری سرایلر وابنیهٔ رسمیه خرابه‌لری بولندقلری ظنی اقوادر .

بالاده بیان اندلدیکی وجهله حکومت آثوریه‌نك انقراضی اوزرینه بو حوال [قبل الهجره — ١٢١٠] تاریخندن اعتباراً سکسان بدی سنه‌قدر بابلك زیر حکمنده قالمش و [قبل الهجره — ١١٢٣] تاریخنده ایران حکمداری مشهورکی « خسرو » طرفندن بابلستان ایله برابر ضبط وتسخیر ایدیله‌لك ایرانك ایالات مخصوصه‌سی صره‌سنه وضع اولنمشدر .

اصل آثوریه‌نا نی آلان ممالك « الجزیره »نك قسم علیاسیله شمدیکی کردستان جهتلرندن وبالخصه بو ولایت اراضیسندن متشکل بر قطعهٔ مخصوصه اولوب حکومت آثوریه‌نك حکمفرمای اقطار اولدیغی زمانلر بو قطعه‌نك کسب ایلدیکی معموریت فوق العاده ایله ارضیسنده‌کی فیض وبرکت ومعادننده اولان کثرت جهتلریله جنت دنیا اطلاقنه شایان درجه‌یه واصل اولدیغندن حکومات متجاوره‌نك مطمح نظری اولمش واولاً کلدانیلر ایله آثوریلر یعنی بابل ایله « نینویه » حکومتلری اره‌سنده برچوق زمانلر متنازع فیه بر شکل آله‌رق بناء علیه بعض مرتبه زده‌لنمش اولدیغی حالده بالاده بیان اولندیغی وجهله کیخسروك استیلاسندن وایران حکومتنه التحاقندن صوکره بنه تعرضدن مصون قالمیوب بودفعه‌ده مادیلر ایله کیانیلرك منازعات متوالیه‌سنه معروض قالمشدر . نهایت ایران حکمداری مشهور دارانك زمان سلطنتنده بر مدت قلیله مظهر اسایش واستراحت اولمش ایسه‌ده مومی الیه دارانك « اسکندر » کبیلر ایله باشلامش اولان محاربه‌لرینك میدانی حکمنی آله‌رق بالاخره اربیل صحراسنده صورت وقوعی معلوم تاریخ شناس اولان محاربهٔ مشهوره نتیجه‌سنده دارانك قتلی وایرانك « اسکندر » طرفندن استیلاسی اوزرینه بو

حوالی دخی « قبل الهجره — ٩١٦ تاریخنده « اسکندر » دولتنك ممالکی صره‌سنه داخل اولمش واسکندرك وفاتیله ملکنك اقامنده یکی تشکل ایدن سلفکیان دولتنك حصه‌سنه دوشمشدر برمدت صکره فرس حکمداری اولان اشکانیلرك وبعده رومالیلرك وبالاخره اشکانیلر انقاضندن ظهوره کلان ساسانیلرك ایادی استیلالرینه کچمش وبونکله برابر بنی عدنان ، بنی قضاعه ، بنی مضر بنی بکر ، بنی تغلب کبی قبائل عربك یکدیکریله توالی ایدن غزوات ومحارباتنه جولانکاه اولوب قالمش ایدی .

ایشته بو صورتله الدن اله کچن وتقریباً یدی عصر قدر برهرج ومرج دائمی ایچنده قالان بو حوالی آثوریلرك زمان حکومتلرنده حاصل ایلدیکی معموریت وسعادتی تمامیله غیب ایتمکله برابر قسماً رومالیلر وقسماً ساسانیلر یدلرنده بولندیغی حالده خلافت اسلامیه‌نك « الجزیره » جهتلرینك فتحنه مأمور ایلدیکی فرقهٔ مجاهدین دیار بکردن موصله بالورود اولوقتلر نامی بیله اونوتلمش اولان خطهٔ آثوریه‌یی فتح ایدرك سیاست اسلامیه دائره‌سنه اسلامیه ادخال ایتمشدر .

﴿ ختام قسم اول ﴾

قسم ثانی

وقتا كه : خلافت اسلاميه مركز بطحاده پيرايه بخش موقع استقرار اولدی ، اعلای كلمة الله ايچون علم افراز غزا وجهاد اولان مجاهدين اردوسنك هر طرفده اولديغی كبی خطهٔ « سوريه » ده دخی مظهر مظفريات متتابعه اولمسی متعاقب « الجزيره » نك فتحنه مأمور اولان « عياض بن غنم » حضرتلری زير لوای ظفر پيراسنده بولنان مجاهدين فرقه سيله حلبدن دياربكره مهاجماتی ورود اولمش ومتعاقبا كلان سردار شهرتشعار « خالد » بن وليد حضرتلريله برلشوب دياربكری فتح وتسخير ايتدكدن صكره مشار اليه ايله برلكده بو جهتلره ارجاع عنان ايلمش ايدی . او هنگامده ايسه بو حوالی صورتا ساسانيلرك حوزهٔ حكومتنه داخل اولوب مشار اليهما طريق عزملرنده تصادف ايلدكلری قلاع وبقاعی دائره فتوحاته ادخال وفرقه لرينی موصله بر ساعت مسافه ده واقع « اسماعيليات » موقعنه ايصال ايتمش واوراده بالمحاربه وبعد المحاربه موصلك دخی فتحنه موفق اولمشلردر ، [بعد الهجره — ٢٠] بناءً عليه موصل ولايتی يعنی « آثوريه » خطهٔ قديمه سی او تاريخدن اعتباراً ممالك اسلاميه صره سنه داخل اوله رق ذاتاً عربلر ايله مؤتلف اولان اهالينك قسم اعظمی شرف اسلام ايله مشرف اولمشدر . فاتحلرك موصل اهاليسنده گوردكلری قابليت فطريه اوزرينه ديانت اسلاميه نك تعميم وتعليميله برابر بين الاهالی رابطهٔ سياسيه نی تأييد مقصديله خزرج قبيله سندن برخيلی عائله خلقی موصله جلب واليوم خزرج ناميله معروف اولان محله يه اسكان ايلمشلردر .

تاریخلرك روایاتندن اکلاشلدیغنه کوره « موصل » حین فتحنده جسیم
ومنتظم بر بلده اولمیوب « نینوه » نك سقوطندن صکره تأسس ایتمش یاخود وقتیله
بر قریه شکلنده بولنمش ایکن موقعنك تجارت وسیاست نقطهٔ نظرندن کوستر-
دیکی اهمیته مبنی تدریجاً توسع ایدرك نهایت آخیر ملوك امویه اولان مشهور
« مروان حمار » ك موصل والیلکی هنکامنده بو اهمیتی تقدیر ایله بلده‌یی لایق
اولدیغی مرتبه‌ده اعمار واطرافنه متین بر سور ودجله نهری اوزرینه مکمل
بر کوپری انشا ایتدیرمش و « نینوه » نك مقامنه قائم اوله‌جق بر شکله
وضع ایتمشدر .

موصلك تاریخ خصوصیسی نظر دقتدن کچورلدیکی حالده کوریلیورکه .
تاریخ فتحلدن مشهور « هلاکو » نك « ٦٥٨ » — تاریخنده وقوعبولان
استیلاسنه قدر مرور ایدن التی بچق عصرلك بر مدت مدیده ظرفنده ظهوره
کلان وقوعات تاریخیه یالکز اجرای حکومت مقصدیله امرا وحکام وارباب
عصیان وقیام طرفلرندن ایقاع ایدیلان بر طاقم اختلالات داخلیه‌دن عبارتدر
بو صورتله یعنی متغلباً موصله مالك اولانلرك بللی باشلیلری بنی حمدان، بنی
عقیل رؤساسی اولوب « موصل » برمدت بونلرك مرکز حکومتی وبالاخره
عراقین سلجوقیلرینك دها صکره آتابکاندن وایوبیلردن الك بیوکلرینك
مقر سلطنتی اولمش وبناءً علیه کسب عمران ایدرك وخصوصیله ملکشاه
سلجوقی وبدر الدین لوءلوء کبی ملوك عدل آیین زمانلرنده فوق الغایه اعمار
وتوسیع اولنه‌رق الك بیوك مراکز مدنیت اسلامیه صره سنه کچمشدر . حتی بعض
قیود تاریخیه موصلك مشار الیه بدرالدینك هنکام حکومتنده‌کی — معموریتنی

اسکنثار ایدیله‌جك بر درجه‌ده کوسترمکده اولوب مع هذا «موصل» اولوقت مرتبهٔ معموریتك مرتبهٔ قصواسنه واصل وسکنهٔ مملکت واهالیٔ ولایتده‌فوق الغایه کثرت‌وثروت حاصل‌اولمش ایسه‌ده بالآده دخی کوسترلدیکی وجهله — «٦٥٨» تاریخنده ومشار الیه بدر الدینك اوغلی ملك‌«صالح»ك اثنای حکومتنده مخرب بلاد اولان «هلاکو» نك آتش استیلاسیله‌سوزان اولمش وآوان استیلاده مومی الیه ملك «صالح» زمرهٔ شهدایه الحاق وبغدادده ظهوره کتوریلان مظالم مالانهایه وفجایع الیمه‌نك عینی بوراجه‌ده اجرا اوله‌رق مملکت تخریب ایدلمشدر مع مافیه مصائب مملکت بونکله‌ختام بولمیوب «تیمورلنك» استیلاسنه قدر کذران ایدن بر بچوق عصرلك بر مدت ظرفنده مغوللرك — سیل بلا کبی — واقع اولان مهاجمات وغارات متوالیه‌سی وقحط وغلا بلیه‌سی مثللو آفات ومصائب متابعه‌نك تأثیرات مخربه‌سیله موصل وحوالیسی دوچار پریشانی وخراب اولمش ومرقوم «تیمورلنك» دخی «٧٩٦» تاریخنده بالاستیلا بقیهٔ‌مصائب وتخریباتی اتمام ایلدیکندن مملکت‌اسکی معموریت وثروتی کلیاً غیب‌ایتمشدر

ایشته بو صورتله کرفتار مصائب مالانهایه اولان «موصل» مرقوم «تیمو لنك» دن صکره ظهوره کلان قره‌قیونلی قیونلی قبائلنك امرا وحکمدارانی یدلرنده قالارق واره یرده بعض طوائف ملوکك هدف هجومی اولمق کبی مشکلاته دوچار اوله‌رق نهایت «شاه‌اسماعیل صفوی»نك کردستانه‌واقع‌اولان تسلطاتی اثناده موصلی دخی زیرحکمنه آلوب‌اکابر امراسندن «احمدبك» افشارك ادارهسنه یرمش ایدی مرقوم احمد بك موصلده اجرای‌حکومت

ایلدیکی صره‌ده ایدی‌که « سلطان سلیم خان اول حضرتلرینك » چالدیران مظفریت مشهوره‌سی ظهوره کله‌رك بو مظفریتك نتایج سیاسیه‌سندن اولمق اوزره کردستانك ممالك عثمانیه‌یه التحاقنه مبنی موصلی دخی — امرای اکراددن « بدر » بکك دلالتی وکردستانك ضبط وربطنه مأمور بیقلی محمد پاشانك سعی وهمتی ایله — ضمیمهٔ ممالك عثمانیه اولمش وقانونی سلطان سلیمان حضرتلرینك « ۹٤۱ » تاریخنده بغدادی تشریفلرنده موصلك دولتعلیه‌یه ارتباطی قطعیاً تأمین ایدلمشدر .

بناءً علیه — موصل — او تاریخدن بری طوغریدن طوغری‌یه اداره اولنان ولایات عثمانیه عدادینه داخل اولوب کرچه بر ارالق — ایران حکمداری شاه عباسك بغدادی ضبطی اوزرینه موصلی الده ایدرك وزیری قاسم خان ادارهٔ عثمانیه‌یه اوجنه قدر فاصله ویردیکی حالده سلطان مرادرابع حضرتلرینك بغداد اوزرینه حرکت همایونلرینی خبر آلان مرقوم قاسم خانك صاویشوب کیتمسنه ومتعاقباً سلطان مشار الیه حضرتلرینك موصلی تشریف ایتمسنه مبنی موصلك بر سابق ادارهٔ عثمانیه دائره‌سنه کیرمش اولسی واخیراً نادر شاهك بر قوهٔ کلیه ایله کلوب بر ماه قدر اجرا ایلدیکی محاصره‌دن بر نتیجه استحصال ایده‌مینه‌رك مأیوساً رجعت ایلمسی کبی — ایکی وقوعات مهمهٔ تاریخیه مملکتی بحضور ایتمش ایسه‌ده اوندن صکره بر کونه وقوعات خارجیه ظهوره کلمامشدر .

شو قدرکه بالاده مختصراً وتاریخلرده مفصلاً بیان اولندیغی وجهله هلاکو وتیمورلنك کبی — مجرد تخریب بلاد وامحای عبادی التزام ایدن — بلابای

مجسمه‌لك آتش ظلملریله سوزان‌وا کثر سکنه‌سی کباب وپریشان اولان بو حوالی بر دها لایق اولدیغی مرتبهٔ معموریتی احراز ایده‌میوب بر قسم مهمی حال خرابیده قاله‌رق عشایروقبائل بدویه‌نك خیمه‌کاهی‌اولمش قالمشدر ٭

بعد الفتح موصلده اجرای حکومت ایدن امرا وولاتك اسامی وتاریخ حکومتلری جدول آتیده کوسترلمشدر ٭

﴿ ختام قسم ثانی ﴾

« موصل » ك تاريخ فتحى اولان يكرمنجى سنهٔ هجريه‌دن اعتباراً ياوز سلطان سليم خان اول حضرتلرينك ضبطى تاريخى بولنان طقوز يوز يكرمى ايكى سنهٔ هجريه‌سنه‌قدر مرورايدن طقوز عصرلك بر مدت طرفنده موصله خلفاى راشدين ايله دولت امويه وخلفاى عباسيه طرفلرندن تعيين بيوريلان امرا وحكامك ومتناوباً حكمران اولان طوائف ملوكك وبعده تاتارلر ايله سائر ارباب استيلانك اسامى ومدت حكومتلرينه دائر جدولدر .

من	الى	اسامئ امرا وحكام	ملاحظات
٢٠	٤١	عهد خلفاء راشدين	بوحواليده بولنان اردو قوماندانلرى طرفندن اداره اولنمشدر
٤١	١٠٤	حكومت امويه اداره‌سنده	بومدتده تعيين اولنان عامللرك اساميسى بولنه‌مامشدر
١٠٤	١٢١	حرب بن يوسف	
١٢١	١٢٣	وليد العبسى	
١٢٣	١٢٥	برادى ابو قحافه	
١٢٥	١٢٧	مروان الحمار	موصى اليه مروان شامده مقام سلطنته كچمكله موصله طرفندن بر وكيل تعيين ايدرك شامه كيتمشدر
١٢٧	١٣٢	موصى اليهك قائمقامى	
١٣٢	١٣٣	محمد بن صول	خلفاء عباسيه طرفندن
١٣٣	١٣٥	يحيى بن صول	

من	الى	اسامی اسم وولاة	ملاحظات
١٣٥	١٤١	اسماعیل بن علی	
١٤٠	١٤٥	مالك بن هیثم	
١٤٥	١٤٧	حرب بن عبد الله	
١٤٧	١٤٨	صقر بن بخت	
١٤٨	١٥١	خالد بن برمك	موسی الیه مشهور خالد البرمکی اولوب جانب خلافتدن موصلك تنظیم واصلاح ادارەسی ایچون مأمور ایدلمشدر
١٥١	١٥٥	اسماعیل بن عبدالله القسری	
١٥٥	١٥٨	کعب بن موسی	
١٥٨	١٦١	دفعهٔ ثانیه خالد بن برمکی	
١٦١	١٦٤	حسان بن شرور	
١٦٤	١٦٥	محمد بن فضل	
١٦٥	١٦٦	احمد بن اسماعیل بن علی	
١٦٦	١٦٩	دفعهٔ ثانیه کعب بن موسی	
١٦٩	١٧٠	هاشم بن سعد	
١٧٠	١٧٢	عبد الملك بن صالح الهاشمی	
١٧٢	١٧٣	اسحق بن محمد	
١٧٣	١٧٦	سعید بن اسلم	

من	الى	اسامى ولاة وامرا
١٧٦	١٧٧	حكم بن سليمان
١٧٧	١٨٠	متغلباً « عطاف بن سفيان الازدى »
١٨٠	١٨٣	يحى بن سعيد الحرثى
١٨٣	١٨٥	يزيد بن مزيد بن زائدة الشيبانى
١٨٥	١٩١	اسد بن يزيد الشيبانى
١٩١	١٩٣	خالد بن حاتم
١٩٣	١٩٦	ابراهيم بن عباس
١٩٦	٢٠٤	متغلباً « على بن حسن الهمدانى
٢٠٤	٢١١	سيد بن الازدى
٢١١	٢١٤	محمد بن حميد الطوسى
٢١٤	٢١٦	عبد ابن السيد بن انس
٢١٦	٢١٩	امراى اتراكدن اتباخ
٢١٩	٢٢٤	سليمان زاميل
٢٢٤	٢٣٥	غانم بن حميد الطوسى
٢٣٥	٢٣٨	خليفه زاده المنتصر
٢٣٨	٢٤١	امراى اترا كدن بغاى كبير
٢٤١	٢٤٤	محمد بن عبداه بن سيد
٢٤٤	٢٥٠	ثابت بن اسحاق
٢٥٠	٢٥١	دفعهٔ ثانيه محمد بن عبداه

من	الى	اسامی امراو حکمدان	ملاحظات
٢٥١	٢٥٢	عقبه بن محمد	
٣٥٢	٢٥٣	متغلباً « مساور خارجی	
٢٥٣	٢٥٥	سلیمان الازدی	
٢٥٥	٢٦٠	تکرار « مساور خارجی »	
٢٦٠	٢٦١	امرای اترا کدن اساتکین	
٢٦١	٢٦٣	خضر بن احمد التغلبی	
٢٦٣	٢٦٦	متغلباً « هرون بن عبد الجبلی	
٢٦٦	٢٧٩	اسحاق بن کنداجق	
٢٧٩	٢٨١	محمد بن یحیی	
٢٨١	٢٨٣	ترك رؤساسندن تکمز	
٢٨٤	٢٦٥	ایوب بن عمر التغلبی	
٢٨٥	٢٩٣	عبداه بن هیثم	
٢٩٣	٣٢٢	ابوالهیجا عبداه بن حمدان	بنی حمدان دوری عد اولنان اشبو التمش سنه‌لك مدتده حکومت بك چوق اللره انتقال ایتمش وبو حال
٣٢٢	٣٥٥	ناصر الدوله حسن بن ابوالهیجا	
٣٥٥	٣٥٦	بغدادامیرالامراسی معزالدوله احمد بن بویه	
٣٥٦	٣٦٩	ابوتغلب بن سعد الدوله	
٣٦٩	٣٧٢	بغداد امیر الامراسی عضد الدوله طرفندن	
٣٧٢	٣٧٣	بغدادامیرالامراسی	

من	الی	اسامی امرا وحکمداران	ملاحظات
		صمصام الدوله طرفندن	
٣٧٣	٣٧٤	غصاندن د باذ بن دوستك .	سکنهٔ ولایتی فوق العاده بیزار ایلمشدر .
٣٧٤	٣٧٥	سعد الدولهٔ حمدانی	
٣٧٥	٣٧٧	بغدادامیر الامراسی شرف الدوله طرفندن	
٣٧٧	٣٧٩	ناصر الدوله زاده ابراهیم وحسین	
٣٧٩	٣٨٠	بغدادامیر الامراسی بهاء الدوله	
٣٨٠	٣٨١	ابو طاهر بن ناصر الدوله	
٣٨١	٣٨٣	ابو الذواد محمد بن مسیب العقیلی	
٣٨٣	٣٨٧	دفعهٔ ثانیه بهاء الدوله طرفندن	اشبو برعصرلك مدت صورتگومیه‌ده بنی عقیل امراسنك دور حکومتلرینه متعلق اولوب بو مدت ظرفنده بین الامرا وقوعبولان اختلافات ومحاربات موصلی ایچون باعث مشکلات وتخریبات اولمشدر .
٣٨٧	٣٩١	مقلد بن مسیب العقیلی	
٣٩١	٤٤٢	معتمد الدوله ابو المنیع امیر قرواش بن مقلد	
٤٤٢	٤٤٤	برادری زعیم الدوله ابو کامل	
٤٤٤	٤٥٣	ابو المعالی قریش بن بدران	
٤٥٣	٤٧٧	شرف الدوله مسلم بن قریش	
٤٧٧	٤٨٢	ابراهیم بن قریش	
٤٨٢	٤٨٥	فخر الدوله بن جهیر	
٤٨٥	٤٨٦	دفعهٔ ثانیه ابراهیم بن قریش	
٤٨٦	٤٨٨	علی بن مسلم بن قریش	

من	الى	اسامى امرا وحكمداران	ملاحظات
٤٨٨	٤٩٢	امراى اترا كدن كربوغا	
٤٩٢	٤٩٨	موسى التركانى	
٤٩٨	٥٠٠	سيف الدوله چكرمش	
٥٠٠	٥٠٢	جاولى	
٥٠٢	٥٠٧	مودود بن طنطاش	
٥٠٧	٥٢٠	قسيم الدوله آق سنقر بن سق	بو آق سنقر عماد الدينك بدرى آق سنقر دكلدر
٥٢٠	٥٢١	اوغلى عز الدين مسعود	
٥٢١	٥٤١	عماد الدين زنكى بن آق سنقر بن عبداه	
٥٤١	٥٤٤	سيف الدين غازى بن عماد الدين	
٥٤٤	٥٦٥	قطب الدين مودود بن عماد الدين	
٥٦٥	٥٧٦	سيف الدين ثانى بن مودود	
٥٧٦	٥٨٩	عز الدين مسعود بن مودود	
٥٨٩	٦٠٧	نور الدين ارسلان بن عز الدين	
٦٠٧	٦١٥	مسعود ثانى بن نور الدين	
٦١٥	٦٥٧	بدر الدين لؤلؤ	
٦٥٧	٦٥٨	اوغلى ملك صالح	
٦٥٨	٧٣٦	هلاكونك استيلاسيله دولت « ايلخانيه »	
٧٣٦	٧٩٥	بونك انقراضيله دولت « جلاريه »	
٧٩٥	٨٠٧	دولت تيموريه	

بونلر موصلده تأسيس حكومت واجراى سلطنت ايدن آتابكاندن اولوب جملهسى ارباب لياقت واقتداردن بر اندقلرى جهتله زمان حكومت وسلطنتلرنده موصل فوق العاده معمور اولمش واهالى ولايتده ارامش واستراحت حصول بولمشدر .

من	الى	اسامى امرا وحكمداران	ملاحظات
		صمصام الدوله طرفندن	
٣٧٣	٣٧٤	غصابدن « باذ بن دوستك »	سكنهٔ ولايتى فوق العاده بيزار ايلمشدر .
٣٧٤	٣٧٥	سعدالدوله حمدانى	
٣٧٥	٣٧٧	بغداد اميرالامراسى شرف الدوله طرفندن	
٣٧٧	٣٧٩	ناصرالدوله زاده ابراهيم وحسين	
٣٧٩	٣٨٠	بغداد اميرالامراسى بهاء الدوله	
٣٨٠	٣٨١	ابو طاهر بن ناصر الدوله	
٣٨١	٣٨٣	ابو الذواد محمد بن مسيب العقيلى	اشبو برعصر القمه مدت صورتده كوريلديكى . عقيل امراسنك دور حكومتلرينه متعلق اولوب بو مدت ظرفنده بين الامرا وقوعبولان اختلافات ومحاربات موصل اهاليسنى باعث مشكلات وتخريبات اولمشدر .
٣٨٣	٣٨٧	دفعهٔ ثانيه بهاء الدوله طرفندن	
٣٨٧	٣٩١	مقلد بن مسيب العقيلى	
٣٩١	٤٤٢	معتمد الدوله ابو المنيع امير قرواش بن مقلد	
٤٤٢	٤٤٤	برادرى زعيم الدوله ابو كامل	
٤٤٤	٤٥٣	ابو المعالى قريش بن بدران	
٤٥٣	٤٧٧	شرف الدوله مسلم بن قريش	
٤٧٧	٤٨٢	ابراهيم بن قريش	
٤٨٢	٤٨٥	فخر الدوله بن جهير	
٤٨٥	٤٨٦	دفعهٔ ثانيه ابراهيم بن قريش	
٤٨٦	٤٨٨	على بن مسلم بن قريش	

من	الی	اسامی امرا وحکمداران	ملاحظات
٤٨٨	٤٩٢	امرای اترا کدن کربوغا	
٤٩٢	٤٩٨	موسی الترکمانی	
٤٩٨	٥٠٠	سیف الدوله چکرمش	
٥٠٠	٥٠٢	جاولی	
٥٠٢	٥٠٧	مودود بن طنطاش	
٥٠٧	٥٢٠	قسیم الدوله آق سنقر بن سق	بو آق سنقر عمادالدینك پدری
٥٢٠	٥٢١	اوغلی عزالدین مسعود	آق سنقردکلدر
٥٢١	٥٤١	عمادالدین زنکی بن آقسنقر بن عبداه	بونلر موصلده تأسیس حکومت واجرای سلطنت ایدن آتابکلردن اولوب جملهسی ارباب لیاقت واقتداردن بولندقلری جهتله زمان حکومت وسلطنتلرنده موصل فوق العاده معمور اولمش واهالئ ولایتده آرامش واستراحت حصول بولمشدر.
٥٤١	٥٤٤	سیف الدین غازی بن عمادالدین	
٥٤٤	٥٦٥	قطب الدین مودود بن عمادالدین	
٥٦٥	٥٧٦	سیف الدین ثانی بن مودود	
٥٧٦	٥٨٩	عزالدین مسعود بن مودود	
٥٨٩	٦٠٧	نورالدین ارسلان بن عزالدین	
٦٠٧	٦١٥	مسعود ثانی بن نور الدین	
٦١٥	٦٥٧	بدرالدین لؤلؤ	
٦٥٧	٦٥٨	اوغلی ملك صالح	
٦٥٨	٧٣٦	هلاکونك استیلاسیله دولت « ایلخانیه »	
٧٣٦	٧٩٥	بونك انقراضیله دولت « جلایریه »	
٧٩٥	٨٠٧	دولت تیموریه	

من	الی	اسامی امرا وحکمداران	ملاحظات
٨٠٧	٨١٣	تکرار دولت جلایریه‌دن سلطان احمد	
٨١٣	٨٢٣	قره‌قیونلی قره یوسف ترکمانی	
٨٢٣	٨٣٩	اوغلی امیر اسکندر	
٨٣٩	٨٧٢	دیکر اوغلی میرزا جهان شاه	
٨٧٢	٨٧٣	حفیدی حسن علی بن جهان شاه	
٨٧٣	٨٨٢	آق قیونلی امیرکبیر اوزون حسن بك	اوزون حسندن صکره کلان امرانك اوزون حسنه قدر اقتدارلرندن مدت حکومتلرنده ذکره لایق اوقدر اشتغالری ذاتا عسکری قار مصائب ملاحظه اولان دوچالك كما بادى پریشانلغی کورلشدر .
٨٨٢	٨٨٣	اوغلی خلیل بك	
٨٨٣	٨٩٦	دیکر اوغلی یعقوب شاه	
٨٩٦	٨٩٨	دیکری مسیح بك	
٨٩٨	٨٩٩	علی بك بن خلیل بك	
٨٩٩	٩٠١	بای سنقر بن یعقوب بك	
٩٠١	٩٠٦	رستم خان بن مقصود بن اوزون حسن	
٩٠٦	٩١٣	اوزون حسنك احفادی ارەسندە منازع فیه	
٩١٣	٩٢٢	شاه اسماعیل صفوی طرفندن احمد بك افشار	
٩٢٢	١٠٠٠	یاوز سلطان سلیم خان طرفندن آنوب ممالك عثمانیه‌یه الحاق اولنمش و ٩٤١ تاریخنده قانونی سلطان سلیمان طرفندن بغداد ایله برابر طوغریدن طوغری‌یه اداره آلتنه آلنمشدر بو مدت ظرفنده موصله تعیین اولنان ولاة کرامك اسامیسی بولنه‌مشدر .	

« ولایتك »

احوال جغرافیا و اقلیمیه و زراعیه سیله معاملات

تجاریه وسائره خصوصیه سنه دائر

معلومات عمومیه و نافعه دو

موصل ولايتك موقع جغرافيسى

موصل ولايتى : هيئت حاضرۀ عموميه سى اعتباريله — ٣٤ درجه ١٥ دقيقه ايله ٣٧ درجه ١٥ دقيقه عرض شمالى و ٣٩ درجه ٣ دقيقه ايله ٤٤ درجه ٤٠ دقيقه طول شرقى اره لرنده واقع وتقريباً «يتمش بشبيك بشيوز» مربع كيلومترو وسعتنده اراضى يى شاملدر .

دجله نهرى : اشبو اراضى يه شمال غربيدن دخول وتمايلاً جنوب شرقى يه جريان ايدرك ولايتك اراضيسنى ايكى قسمه تفريق ايدر . بو صورتله ايكى قسمه آيريلان اراضى جهت شرقيه وغربيه عد واعتبار اولنور .

جهت شرقيه يه ايريلان واراضئ عموميه نك تقريباً ثلثانى اراسنده بولنان قطعه قديماً — « آثوريا » — « كردستان » دن معدود اولوب «قره چوق» « الحويكه » ، « شهرزور » كبى صحرالر استثنا ايدلديكى تقديرده اكثريت اوزره طاغلق ومياه جاريه سى كثيردر . مع هذا اووۀ انباتيه جه — مزروعات نهايت بره يكرمى دردى تجاوز ايده مديكى جهتله — قطعۀ غربيه نك بر قاچ درجه دروننده اولوب انجق سبزه واثماريله يعنى باغ وبقچه وبوستان محصولاتيله قطعۀ مذكوره يه متفوق وبناءً عليه ولايتك معمور قسمنى مشتملدر

جهت غربيه ده قالان قطعه ايسه اراضئ عموميه نك ثلثى نسبتنده بولنوب « الجزيره » يعنى « سنجار » صحراسنه متعلق بر قطعۀ ارضيه در اشبو قطعه نك اراضيسى — مشهور سنجار طاغى ايله تل عفرين وتجمه كبى منفرد ودجله ساحلى بوينده بولنان بوطمه ومكحول كبى متسلسل تپه لر استثنا ايدلديكى

حالده — صورت عمومیه‌ده بسیط ومعارضه‌سز اولوب فقط میاه جاریه‌سی یوق حکمنده‌در . بونکله برابر قوۀ انباتیه‌جه برنجی درجه‌ده اولوب یغموُرلی سنه‌لرده مزروعاتك بره یتمش سکسان وبلکه یوز اشبتنده محصول ویردیکی کورلمشدر .

واقعا : بوقطعه‌نك میاه جاریه‌سی یوق‌کبی ایسه‌ده اراضینك معمور ومسکون اولدیغی عصرلرده نهرلردن اخراج واراضینك اسقاسنده استعمال اولنمش ومرور زمانله مندرس اولمش اولان صو جدوللری وبو حوالیجه کهریز تعبیر اولنان وتحت الارض آچیلان صو مجرالری ایله برطاقم مداین وقصبات قدیمه خراباتنك آثار باقیه‌سنه باقیلور ایسه اراضینك عمرانه اولان قابلیت مخصوصه‌سی نمایاندر .

قطعه‌نك — شمدیکی حالده — قسم داخلیسی کاملاً خالی اولوب فقط سمت شرقیسندن یعنی « دجله » نهرینك ولایته متعلق بولنان سواحل غربیه‌سی بوینده مرکز قضاسنه مربوط یوز الیدن زیاده قرای معموره ایله نفس موصل شهری وسمت شمالیسنده دخی سنجار قضاسی موجوددر .

قطعه‌نك قسم داخلیسنك بو صورتله خالی قالمسنه ـ شمر فرقه‌لریله عشائر سائرۀ سیاره وبدویه‌نك اوجهتلری کندولرینه جولانکاه اتخاذ ایلملری یعنی قرای معموره دخی داخل اولدیغی حالده ایستدکاری محال ومواقعه خیمه زن اقامت اولملری سبب مستقل اولمقده ایسه‌ده بوخصوصده ولایتك نفوس موجوده‌سنك ـ اراضینك وسعتنه نسبةً حالی اقلیتده بولنمسنك ده دخلی کلیسی بولندیغی درکاردر .

اراضئ مذكوره‌سا جهتلرده اولديغى كبى اهالئ مسكونه ايله مملو ومعمور بولنمش اولسه عشاير مرقومه بالطبع بارنمغه يربوله‌ميوب يا اراضى تداركيله اقامته ميسل ايتمك وياخود خالى محللرده كندولرينه يرتدارك ايله يورالردن چكيلوب كتمك مجبوريتنده بولنملرى ضروريدر •

﴿ طاغلر ﴾

بالاده بيان اولنديغى وجهله ولايت اراضيسنك قسم شرقيسى كاملا طاغلق اولوب موصل وكركوك سنجاقلرينك برر قسمى وسليمانيه سنجاغنك تمامى اشبو طاغلق اراضيده واقعه‌در •

موصل سنجاغنك اك زياده طاغلق اولان محللرى عماديه ، زاخو ، زيبار ، عقره جهتلرى اولديغى كبى كركوك سنجاغنك مواقع جباليه‌سى دخى رواندز ، كويسنجاق ، رانيه طرفلريدر • ولايته متعلق جبال شاخه حكارى جهتلرندن مبدأ ايله دياله نهرينه قدر ممتد اولان وقنديل ولاهيجان ودها بوكبى هر طرفنده بشقه برنام آلان سلسله دركه اكثر محللرنده بازين دخى قاربولنور • مذكور سلسله‌دن تشعب ايدرك داخله طوغرى صره‌لنان بر چوق طاغلر اولوب بونلرك دخى مهملرى عماديه ، مزورى ، زاخو ، عقره ، زيبار رانيه ، سرداريان ، ايوب سلطان • پير عمر كدرون وعاز مير إجبللريدر . بونلردن بشقه منفرد شكلنى ارائه ايدن مقلوب • عين الصفرا • قره چوق • حمرين وبريه جهتنده دخى مكحول • مجمه بوطمه جبللريله • سنجار طاغى مهابتنماى انظار اولمقده‌در • جبال مذكوره عموماً اورماندن عارى

اولوب فقط عمادیه‌دن بدأ ایله رواندز ، کویسنجاق جهتلرندن طولاشه‌رق سلیمانیه داخللرینه طوغری ممتد اولان سلسلهٔ جبالك وبعض فرعلرینك بك چوق محللرندن کثرتلی میشه‌لر واردر ، اشبو میشه‌لردن جوارلرنده کی محللر اهالیسی احتطاب وانتفاع ایدرلر .

مذکور جبالك میشه‌دن معرا اولان یعنی چپلاق بولنان محللرینك قسم کلیسنده مرعی‌لر موجود اولوب بونلرده کلیتلی اغنام ومواشی بسیلنور .

جبال مذکوره‌یه دائر اقتضا ایدن ایضاحات واقع اولدقلری قضالرك «معلومات مخصوصه» قسمنده اعطا اولنمشدر .

﴿ انهار ﴾

ولایت اراضیسنده جریان ایدن انهارك برنجیسی اولان واسیات عثمانینك انهار جسیمه‌سندن بولنان « دجله » نهری آرغنی سنجاغنك غرب شمالی جهتنده‌کی طاغلر اره‌سنده تحدث ایدوب کولجك یاد اولنان میاه متراکمه‌نك ایاغندن حاصل اوله‌رق وآرغنی معدنی اوکندن جریان ایدرك دیاربکرك شمال جهتلرندن کلان بر چوق دره‌وچایلری آلدقدن ودیاربکر شهرینك اوکندن کچدکدن صکره بطمان وبهتان صولرینی جمع ودها بر چوق انهار صغیره صولرینی اخذ ایله پیشخابور موقعنده ولایت اراضیسنه داخل اولور . بو راده زاخو وهیزل نهرلرینك برلشمسندن متحصل خابور نهرینی وصاغدن صولدن بعض میاه اودیهٔ صغیره‌یی وموصل شهری قارشوسنده « خوصر » صوینی بالأخذ جنوب شرق استقامتنی تعقیباً جریان ایله موصلدن یدی ساعت

آشاغیده زاب کبیر وتقریباً اون آلتی ساعت آشاغیده زاب صغیر نهرلرینی دخی آلدقدن وبر آز دها آقدقدن صکره ولایت اراضیسنی ترك ایله بغداد اراضیسنه واصل اولور .

﴿زاب کبیر نهری : اصلاً حکاری‌نك آلباق طاغلرندن نبعان واو جهتلرده‌کی صولری آله‌رق وحکاری طاغلرینی یارارق جنوبه جریان ایله بر طاقم طار بوغازلردن بالمرور عمادیه‌ده ولایت اراضیسنه داخل اولدقدن و بوراده جنوب شرقی‌یه دونه‌رك وزیبار طاغلری ارەسنده کچه‌رك رواندزدن کلان قول ایله برلشدکدن صکره غربی جنوبی‌یه تحویل مجرا ایله تل اللبن جوارنده « خازر » نهرینی بعد الاخذ بش ساعت آشاغیده وکشاف نقطه‌سنده « دجله » نهرینه قاریشور

﴿ زاب صغیر ﴾ نهری : حدود جهتلرنده واقع جبللردن نبعان واو جوارلرده‌کی منابعی جمع ایدرك غرب جنوبی‌یه جریان ایله صاغدن صولدن بر چوق اوفق چایلری آلدقدن و آلتون کوپرینك التندن کچدکدن صکره تقریباً اون بش ساعت آشاغیده وشك نقطه‌سنده « دجله » نهرینه منصب اولور .

﴿ دیاله ﴾ نهری : ایرانك « اردلان » جهتندن کلوب حدود عثمانی‌یه واصل اولدقده دیاله نامنی بالاخذ سلیمانیه ایله شهرزور اوەسی صولرینی جمع ایدرك جنوب غربی‌یه جریان ایله خانقین وصلاحیة قضالری ارەسندن بعد المرور منصوریه نقطه‌سنده ولایت اراضیسی ترك ایدرك بغداد اراضیسنه داخل وبغدادك ایکی بچق ساعت اشاغیسنده صولدن « دجله » نهرینه واصل اولور . بونهرك کچدیکی یرلرده جدوللر کشادیله ایدیلان استیفاده پك چوق اولوب مواقع مخصوصه‌سنده ایضاحات لازمه اعطا اولنمشدر .

(موصل سنجاغنه متعلق انهار متوسطه وصغيره)

[١] — خويبر زاخو نهری حکاری سنجاغنك بيت‌الشباب قضاسندن نیهان ایله جوارنده بولنان بر چوق منابع صغیره صولرینی جمع وبرخیلی جریان ایتدکدن صکره زاخو قصبه‌سی پیشکاهنه واصل اولور . قصبه‌نك بولندیغی موقعی بر آطه شکلنه وضع ایله اوزادن تقریباً اوچ ساعت اشاغیده دیاربکر ولایتی حدودینی فصل ایدن « هیزل » نهرینی اخذ ایدرك پیشخابور موقعنده صولدن « دجله » نهرینه قاریشور . [٢] — خوصر نهری — برفکان قریه‌سی جوارنده بر منبعدن ظهور واطرافده‌کی اوفق منبعلرك صولرینی طوپلایوب « نینویه خرابه‌لری ایچندن جریانله موصلك قارشوسنده « دجله » یه دوکیلور . [٣] — خازر نهری — مزوری طاغندن ظهور وحوضه‌سی داخلنده‌کی منابع صغیره صولرینی جمع ایله مرکزه متعلق عشائرسینه ناحیه‌سندن مرور ایدرك تقریباً یکرمی ساعتلك برمجرا تعقیب ایتدکدنصکره « تل اللبن » موقعنده زاب کبیر نهرینه قاریشور . داخل ولایتده « دجله » نهرینه قاریشان انهار همان کاملاً صول جهتنده واقع اولوب صاغ طرفندن منصب اولان باشلوجه نهر یوقدر واقعا بعض وادیلر وار ایسه‌ده بونلرك الك مهمی وادی القصب اولدیغی حالده یازین دجله‌یه ایصال میاه ایده‌مدیکنه باقیلنجه مذکور وادیلر قیشین یغمور صولرینك جریانه مخصوص برر سیل مجراسی دیمکدر .

﴿ كركوك سنجاغنه متعلق انهار متوسط وصغيره ﴾

[١] — نهر الادهم — عظيم صويى منابعى سليمانيه سنجاغنك كركوك جهتلرندهكى جبللرنده اولوب جوارلرنده بولنان منابع متعدده مياهنى جمع ايله يكديكرينه موازى بر صورتده جنوب غربى يه جريان ايدن (كركوك) (تازه خورماتو) (داقوق) (طوزخورماتو) چايلرينك اجتماعندن حاصل اولهرق وبونلردن بشقه دها برطاقم درهلرك صولرينى آلهرق «جبل حمرين» سلسلهسنده آچمش اولديغى مشهور عظيم بوغازندن بالمرور بغدادده متعلق (غرفه) چولنى قطع ايله دجله يه واصل اولور .

واقعا موسم صيفده انهار مذكوره صولرينك تناقصيله برابر آچلمش اولان جدوللره آلنمسندن ناشى مذكور عظيم صوينك اوچ درت ماه قدر اهميتى يوق ايسهده صولرك تزايدى وخصوصيله طغيانى زمانلرنده دهشتلى بر نهر شكلنى آلور

[٢] — نارين نهرى — نفت درهسى ، قورى چاى ، صلاحيه ، سناجره شورده ، جنه صولرينك اجتماعندن حاصل و« فكه » بوغازندن بالمرور قرهتپه ناحيهسى اراضيسنه دخول ايله جنوبه متمايلاً جريان ايدرك بردهدان اورمانده صاعدن دياله نهرينه واصل اولور .

[سليمانيه سنجاغنه متعلق انهار]

[١] — تانجرو نهری — نفس سليمانيه اطرافنده‌كی منابع وانهار صغيره ومتعدده‌نك اجتماعندن حاصل وكيتدكجه برچوق دره‌لرك صولرينی آله‌رق شهرزور صحراسنه داخل اولور . بو صحراده دخی بعض اوفق نهرلرك صولرينی آله‌رق وآچلمش اولان جدوللره صو ويره‌رك جنوب شرقی‌يه طوغری جريان ايله‌دوآ وان موقعنده « ظلم » صويی ايله برلشدكدن صكره دربندخانده دياله نهرينه قاريشور . [٢] ظلم نهری ظلم قريه‌سندن نبعان ومذكور صحرايه جريان ايدرك بو دخی بعض اوفق نهرلری آلوب بعض اراضی‌يه صو ويردكدن صكره ذكری مسبوق دوآ وان موقعنده تانجرو نهرينه ملاقی اولور . [٣] — ديوانه نهری — قره‌طاغ جهتنده سكرمه جبلندن ظهور ايدرك جنوب شرقی‌يه جريان ايله دياله نهرينه دوكيلور . [٤] — تينال نهری — سرچاوه ولازيان منبعلرندن ظهور ايدرك اولا شرقه بعده جنوبه جريانله بعض دره‌لرك صولرينی الدقدن ودربند باصره‌ده كوم وقره‌طاغ جهتلرندن كلان صولر ايله برلشدكدن صكره طاقوق نهرينی تشكيل ايدر . [٥] — تابين نهری — سورطاش وآغجه‌لر جبللرندن نبعان ايدن صولردن تحصل ايدرك شمال غربی‌يه جريانله زاب صغير نهرينه قاريشور . ولايتك اك كثير المياه قسمی سليمانيه سنجاغی اراضيسيدر . بو اراضيده موجود اولان لا يعد منابعك طرف طرف تشكيل ايلديكی چايلر — جبالك وضعيتی ايجابنجه — اوچ مائله‌يه منقسم اولوب جريان ايتدكلری اراضينك

عروق حیاتیه‌سی حکمنده‌در. دها زیاده ایضاحات محلی مخصوصلرنده اعطا اولنمشدر.

[اقلیم وهوا]

« موصل » ولایتی : منطقهٔ معتدله‌نك الك معتدل اقالیمندن اولدیغی حالده بولندیغی مواقع ایجابنجه هواسی سیان دکلدر. بالاده دخی بیان ایلدیکی وجهله ولایتك شمال وشرق جهتلرنده کی یعنی دجله‌نك صول طرفنده‌کی قسمی اکثریا جبالرده واقع اولدیغندن هوا مواقعلك ارتفاع وانحطاطنه کوره تحول ایتمکده‌در.

هله حدود جهتلرنده بولنان مواقع برر یایلا دیمك اولوب قیشی یازنه غالبدر.

مذکور مواقعدن بدأ ایله دجله‌یه طوغری کلدکچه هوا دخی درجه‌درجه تبدل ایدر. یا خصوص زاب کبیر وصغیر ودیاله نهرلرینك مجرای اسفللری اره‌لرنده بولنان مواقعك هواسی بتون بتون دکیشیر.

دجله‌نك صاغ طرفنه یعنی اراضینك الجزیره قسمنه کلنجه بوراسی ذاتاً بادیه داخلنده بولندیغندن صیجاقلری زیاده اولوب یازی قیشنه غالبدر. مع هذا جهت جبالیه‌ده موقعاً هواسی صیجاق وبلکه وخیم محللر بولندیغی کبی بادیه جهتنده دخی هواسی کوزل ومعتدل محللر واردر. بناءً علیه ولایتك عمومیت اعتباریله جهت شرقیه‌سنك هواسی معتدل وسرین وجهت غربیه‌سنك صیجاقدر. مثلا یازین موصلده درجهٔ حرارت قرقه قدر ارتقا ایلدیکی

حالده رواندز وسلیمانیه جهتلرنده اونوزی تجاوز ایده‌من • قیشین دخی موصلده برودت ایکی درکه‌یه تنزل ایتدیکی وقت جهت جبالیه‌ده اون و بلکه اون بش درکه‌یی ارائه ایدر •

بونکله برابر هوا صورت عمومیه‌ده صحیح وصاغلم اولوب یالکز بعض طاغ اره‌سی ودره ایچی کبی محللرده وخامت حس اولنور • ویازین بعضاً سام روزکاری دخی هبوب ایدر • بوکبی احوال نادره وخصوصیه استثنا ایدلدیکی حالده هوانک جیادت وسلامتنه هیچ دیه‌جك اولمیوب اکرا هالیجه ممکن مرتبه اسباب صحیه‌یه دقت ورعایت ایدلمش اولسه بوولایتجه علل وامراض عادیه‌نك وحتی علت فوق العاده‌نك اجرای احکام ایده‌میه‌جکی شبهه‌دن وارسته‌در •

(اهالی ونفوس)

ولایت داخلنده بولنان اهالی : عرب ، ترك ، کرد ، کلدانی ، سریانی ، اسرائیلی بر آزده ارمنی اولمق اوزره‌یدی عرقه اولوب بونلردن اوچ اولی کیملر مسلم ودیکری اوچی خرستیان واسرائیلیلر دخی موسویدرلر •

خرستیانلرك قسم اعظمی قتولك مذهبنه سالك اولوب قسم دیکری اورتودقس وبرجزؤ قلیلی‌ده پروتستاندر • جنسیت جهتیله کردلر میاننده بولنان یزیدی طائفه‌سنك دخی کندولرینه مخصوص برمذهب غریبه‌لری واردر •

اقوام مذکوره مسکون ونیم مسکون وخیمه نشین اولمق اوزره اوچ صنفه منقسمدر • ترکلر • خرستیانلر • موسویلر کاملاً وعربلر ایله کردلر قسماً مسکون وعربلر ایله وکردلرك برقسمی دخی قراده نیم مسکون

برحالده اولوب بو ایکی قومك برر قسمی وهله عربلرك قسم مهمی سیار وبادیه نشین در . کرك کردلرك وکرك عربلرك شهر وقصبه لرده مسکون اولانلرینك غیریسی عشیرت حال ونامی محافظه ایتمکده درلر .

بونلرك قراده تام ونیم مسکون اولانلری دخی موسم بهارده قریه لرینی ترك ایله جوارلرنده بولنان خالی محللره کیدرك رکز خیام وقرق اللی کون قدر هم حیوانلرینی مرعی لندیرمك وهمده تفرج ایتمك صورتیله امرار ایام ایدر بعده قریه لرینه عودتله حصاد ایشلریله اشتغال ایدرلر . طوغریدن طوغری یه سیار وبادیه نشین اولانلری ایسه موقعلرینك وطبیعتلرینك اقتضا واجابنه کوره یازین ممکن مرتبه سرین ، قیشین صیجاق محللرده خیمه زن اولورلر .

هر قومك شهر وقصبه لرده ساکن اولانلری صنعت وتجارتله وقراده بولنانلری عمومیت اعتباریله زراعت وفلاحتله وخیمه نشین اولانلری دخی اغنام ومواشیء سائره بسلمکله ادره وتعیش ایدرلر .

اقوام مذکوره نك مسکون اولانلرینك داخل تحریر بولنان نفوسی جدول مخصوصنده مرقم اولدیغی وجهله ایکی یوز بیکدن زیاده اولوب انجق بو حوالیجه اهالینك نفوس معاملاتنه عدم اعتناسنه باقیلور ایسه نفوس محرره میاننده تحریردن خارج قالان وتخمیناً اللی بیك رادده سنده بولنمسی محتمل اولان نفوس ایله اساساً داخل تحریر اولمیان عشایرك یوز اللی بیك قدر تخمین ایدیله بیلان نفوسی مقدار محرره ضم ایدلدیکی تقدیرده ولایتك نفوس ذکوریننك یکونی درتیوز بیکدن زیاده اوله جغی ونفوس اناث دخی بر مثل اعتباریله علاوه

اولندیغی حالده سکز یوز بیکی تجاوز ایده‌جکی درکاردر .

داخل ولایتده بولنان عشایر — متعلق اولدقلری قضالرده اسامیسیله کوستردیکی وجهله — اون سکز عرب واوتوز ایکی کرد عشیرت مستقله‌سندن عبارت اولوب عشائر مرقومه بر طاقم فرقه‌لردن متشکل اولدقلری کبی بونلرك خارجنده دها بر چوق فرق صغیره ومتفرقه واردر .

ولایت اهالیسنك بو قدر اقوام وعشایر متفرعه‌دن متشکل اولمسنك اسبابی تحری ومملکتك احوال تاریخیه‌سی تتبع وتدقیق اولندیغی حالده اکلاشیلیورکه حضرت عمرك خلافت جایله‌لری هنکامنده غزات مسلمینك بو حوالی‌یی فتح وتسخیر ایتدکلری وقت موجود بولنان اهالئ اصلیه — هرهانکی بر قوم وجنسدن اولور ایسه اولسون — قسماً قبول اسلامیت ایتمش وبر قسمده مذهب قدیمنی محافظه ایلمش اولمغله برابر بعد الفتح بیدریی کلان عرب عائله‌لری اهالئ قدیمه ایله اختلاط ایدرك مملکت تمامیله عرب‌لشوب بو حال ایکی عصر قدر دوام ایتمش ایکن عباسیلر زماننده سرنمای ساحهٔ ظهور اولوب بو ولایتجه‌ده حکمران اولان طوائف ملوك شعباتندن مروانیلر حمدانیلر ، سلجوقیلر ، آتابکیلر ، ایوبیلر کبی بر چوق حکومت خاندانلرینك منسوب بولندقلری قوملر افرادینك اهالی یه قارشمش اولاسی وجکیز وتیمور بلیه‌لرینی کچیردکدن صکره آق قیونلی قره قیونلی کبی ترکمن قبیله‌لرینك اره‌ره صوقلمسی اقوام وعشایرك بو درجه تنوعنه سببیت ویرمش ومع‌هذا بونلرك آرچوق یکدیکریله امتزاجلری دخی وقوع بولوب فقط بادیه جهتلرنده بولنانلر یعنی قوزنار کوچر اولانلر جنسیتنی محافظه ایده‌بیلمشدر .

(ولايتك احوال زراعيه ومحصولات ارضيه‌سى)

ولايتك : احوال زراعيه‌سى قاعدهٔ قديمه‌سى وجهله دوام ايتمكده اولوب اصلا تغير ايتمامش كبيدر . ابتدائى بر شكل ارائه ايدن ادوات وآلات زراعيه ترلا سورمك ايچون « چفت — فدان » ومحصولات بچمك ايچون « اوراق محصاد » ومزروعاتك خرمان موقعنه نقلنده « شقره » — ودوكن مقامنده « جنجر وچان » تعبير اولنان آلتلر مستعمل اولوب بونلرك كافه‌سى كار قديم قابا صابا شيلردن عبارتدر .

« چفت » اقتدارى اولان زراعجه استرو بارگير مقتدر اولميانلرجه اوكوز ومركب ايله سوق واداره اولنور . محصولات « شقره » تعبير اولنان وسهيا نردبان شكلنده يابلمش اولان اغاجلر اره‌سنه صيقيشدريله‌رق حيوانات صرتنه تحميلاً خرمان يرلرينه نقل ايديلور . ادواتده‌كى نواقص عموميه ميانده اك زياده موجب مشكلات ومصارف اولان اشبو واسطهٔ نقليه نقصانى اولوب موقعده‌كى قابليت مطلقه‌يه كوره امور نقليه‌ده « آرابا » تدارك واستعمال اولنمامه‌سى شايان تأسف حاللردندر بوكبى نواقصك تأثيرات مضره‌سندن اولمق اوزره نيسان اواسطندن تشرين اول اواخرينه قدر يرلرده قالان محصولاتك خمسى راده‌سنده برمقدارى ضايع وتلف اولور .

بركت ويرسون طوپراقده‌كى قوهٔ انباتيه ايله حسب الاقليم هوالرك مساعد كيتمه‌سى كبى ايكى حال طبيعتك ياردمى امر زراعتده بر درجه‌يه قدر تأمين موفقيته وسيله اوليور .

اکر ادوات زراعیه — آتیده بیان ایدیله‌جکی وجهله — اصلاح ایدلمش اولسه بورانك زراعت خصوصنده اکثر جهتلره تفوق ایده‌جکی شبهه‌دن وارسته‌در .

اهالینك بالخاصه زراعتله اشتغال ایدنلری : ترك ، کلدانی ، کرد ، عربلردن عبارت اولوب عربلرك بو خصوصده‌کی استعدادلری دیکرلرندن دوندر . کوره‌نك عادتك بو حوالیجه هر یردن زیاده حکم فرما اولمسی ملابسه‌سیله اهالی‌یی کوردیکندن آیرمق عادتاً مستحیل اولوب بناءً علیه عادات قدیمه‌نك ترك وتعدیل ایتدیرلمسی مجرد قبولی درمیان اولنه‌جق بر شیئك محسناتی انظار عوامده آثار فعلیه‌سیله ارائه ایتمکه متوقفدر .

شو حالده : اصلاً بر زراعت مملکتی دیمك اولان بو حوالیجه ادوات زراعیه‌نك اصلاحنه اساساً درکار اولان لزوم واحتیاج ایله برابر اوروپا کاری ادوات وآلات تدارك واستعمالنك ایلرویه تعلیقیله شمدیلك روم ایلی واناطولی جهتلرنده ایشه الویرشلی اوله‌رق مستعمل اولان وتدارك واستعمالی سهولتلی بولنان « آرابای » « صبان » « دوکن » وبونلرك نظرلری کبی آلات وادوات ایله مواقع مناسبه‌ده برر نمونه چفتلکی احداث واربابی واسطه‌سیله استعمال اولنه‌رق زراع اهالی‌یه امتثالی ممکن بر مثال ارائه‌سی ایجاب ایدر .

« محصولات »

بو حوالیجه زراعت ایکی قسم اولوب بونك برنجیسی شتوی ، ایکنجیسی صیفیه‌در . شتوی قسمی اساس اعتباریله حنطه وشعیردن عبارت اولوب

زرعلرینه خرمانلرك رفعی متعاقب ابتدار ایدیله‌رك موقعنه كوره كانون ثانی اوائلنه قدر دوام وامتداد ایدر .

صیفی قسمی ایسه : پرنج ، پاموق ، سیسام ، داری ، دخن ، توتون ، نخود ایله هر نوع بوستان محصوللرندن عبارت اولوب بونلرك ده شباط اواسطندن بدأ ایله مایس اواخرینه قدر زرعلرینه دوام اولنور . باغ وباغچه محصولات واثمارینك دخی انواعی یتشدیریلور .

اكثر محللرده حصاده نیسان اواسطنده باشلانیلور ایسه‌ده بالاده بیان ایدلدیكی وجهله آلات وادوات نقصانندن ناشی تموز اواخرینه قدر امتداد ایدرك بو اغورده برچوق مزاحم ومصارف وقوعه كلور . محصولات عمومیه بغدای ، آرپا ، پرنج ، سیسام ، داری ، دخن ، نخود ، مرجمك ، ماش ، مصر ، هورتمان ، پاموق ، توتون ، كندیر ، بقله ، فصولیه ، پتاتس ، صوغان ، صارمساق ، بامیه ، باطلیجان ، طوماتس اسپاناق ، كره‌ویس ، معدنوس ، پانجار ، شالغم ، كبی محصولات زرعیه ایله ، الما ، آرموت ، اوزوم ، نار ، ایوا انجیر ، لیمون ، پورتقال ، كباد نارنج ، خورما زیتون ، فستق ، جوز ، بادم ، شفتالی ، خوخ ، قیصی ، اریك عناب ، كراز ، خرنوب ، توت ، مثللو اثمار متنوعه‌دن عبارتدر . بونلردن بشقه خدایی نابت اولان مازی ، پالاموط ، ومیان كوكی ، كثره محصولاتی واردر .

بغدای محصولنك بر قاچ نوعی وار ایسه‌ده اك مقبولی « قندهاری »دنیلان نوعیدر . بو نوعنده مقبول ومعتبری « كندیناوه » و « داوده » اراضیسنده

حاصل اولان قسميدر • پرنج محصوليده كثرتلى اولوب اك مقبول اولانى «زرداكاو» «قره حسن» زرارى» «عقره» پرنجلريدر • حنطه وشعير محصولنك — اعشارك التزام اولنمسى ملابسه سيله — مقدار عموميسنك بحق تعيينى قابل دكلسه ده نفوس موجوده نصفنك حنطه ونصف ديكرينك شعير ودارى اكل واستعمال ايتدكلرى فرض اولنور • وخارجه وقوع بولان اخراجات • داخلاً ايديلان استهلاكاته علاوه ايديلور ايسه لا اقل ايشيوز بيك طغار حنطه والتيوز بيك طغار شعير — بهر طغار ايكيوز قيه استانه در — حاصل اولديغى بر درجه يه قدر اكلاشيلور •

«اورمان»

ولايت اراضيسنده اورمان اطلاقنه شايان چام • چنار • كوكنار • آردج قره اغاج • ديشبوداق كبى كرسته لك اخشابى شامل اورمانلر بولنميوب فقط اولجه ده مذكور اولديغى اوزره جهت جباليه ده «پلوط» اغاجلرندن متشكل بر چوق ميشه لر موجوددر • مرقضا داخلنده كى ميشه لردن بالاطلاق صورتيله اوقضانك اهاليسى احتطاب وانتفاع ايدرلر • برده بعض نهرلرك مجرالرنده تحدث ايدوب «غرب» تعبير اولنور • قره سكود ايله بر نوع چاليلرى محتوى بولنان وبو حواليجه اورمان دنيلان اغاجلقلر واردركه بونلرك اك مهمى موصل جوارنده ودجله نهرى مجراسنك متعدد محللرنده واقع اولوب ملك وميرى ووقف اولمق اوزره متصرف ومأمورلرى طرفلرندن صورت مخصوصه ده اداره ايديلورلر • بونلردن قطع ايديلان اخشاب ابنيه ده استعماله

یارامیوب بعض عادی ادوات اعمالیله احراق ایچون قوللانیلور اینیه‌ده استعمال اولنان قواق اغاجلری بعض محللرده بالخاصه غرس وتنمیه ایدیله‌رك اصحابی طرفلرندن صاتیلور .

— معادن —

ولایته متعلق جباللرك اكثریسنده كوكورت . كمور . سیملی قورشون تیمور . وامثالی معادن صلبه وپترول كبی معادن مایعه موجود اولوب پترول معدنلرندن ماعداسنك ایشلتدیریلوب ایشلتدیریلمدكاری مجهول وفقط مقدملری بعض كمور وتیمور معدنلرنده تجربه اجرا اولنمش ایسه‌ده وارداتی مصارفنه تقابل ایده‌مدیكندن برمدت صكره ترك وتعطیل ایلدكاری مرویدر . پترول معدنلری ایسه اوته‌دنبرو ایشلتدیرلمكده اولوب اشبو معدنلر زاخو كناره كركوك . كیل . طوزخورماتو منبعلرندن عبارتدر .

بونلردن فقط كركوك معدنی متصرفلرینه عائد ، دیكرلری جانب میری یه راجعدر . میری یه راجع درت معدن سنه بسنه الزام صورتیله اداره اولنوب ملتزملرك بونلردن بیاغی برصورتده استحصال وتصفیه ایلدكاری غاز اكثریا قرا اهالیسی طرفلرندن اشترا واشعال اولنور .

صلاحیه قضاسی داخلنده وقصبه یه قریب بر موقعده عادتا نفتدن تصلب ایتمش بركمور معدنی مكشوف ومستعمل اولوب بوندن سنوی یوز بیك قیه قدر كمور اخراج وفروخت اولنور طوز معدنی ایسه محلجه طوزخورماتو قصبه‌سی جواری ایله سلیمانیه‌نك كوم موقعنده وجبل حمرینده موجود اولوب

بونلردیون عمومیه ادارهسنه عائد وبریه جهتنده بولنان «تشتر» و «بواره» طوز کوللری غیر مضبوطدر .

— میاه معدنیه —

ولایتك برچوق محللرنده معدنلی صومنابعی موجود اولوب موصل جوارنده «عین الکبریت» «عین الدیر» «حمام العلیل» «عین الصفرا» نامیله معروف اولان دورت منبعك الك نافع ومشهوری حمام علیلدر . بونلردن بشقه «موصل» «کرکوك» «سلیمانیه» سنجاقلرینك مواقع متعددهسنده اکثریا درمنا و کرما و نامیله یاد اولنور «عیون نابعه» صولرینك امراض جلدیه وسائر بعض علل مختلفهیه نافع اولدقلری مجربدر .

— حیوانات اهلیه —

داخل ولایتده : حیوانات اهلیهنك هر جنسی وهمده هر جنسك اعلاسی موجود اولوب بونلردن الك کثرتلی ونفع ما فیه الك منفعتلیسی اغنامدر .

(اغنام)

اغنام : بوحوالیجه عربی . کردی ناملریله ایکی جنسه آیریلور . عربی دنیلان قیونلر باجاقلی وکوده‌لری اوزونجه اولوب آنلری چقیق بورونلری آغزلری اوزرینه طوغری باصقیدر . قویروقلری قرهمان قدر بیوك اولمیوب فقط لحومی قرهماندن هم چوق هم دها لذتلیدر . کردی یاد

اولنا ن قيونلرايسه عادناقرهمان جنسندن اولوب باجاقلری قيصه وكودهلری كوچوروك وقورو قلری بيوكدر •

كچيلر : قيل ومرعز ناميله ايكی نوع ايسهده كثرت عموميت قيل كچی جنسنده اولوب « مرعز » يالكز زاخو وعماديه قضالرنده بولنور • بونلرك توكلری قيل ايله تفتك اره‌سنده آيروجه بر نوعدر •

قيونلرك يونكلری هم چوق وهم يمشاق اولوب بناء عليه شايان رغبت كالتلی بياغی حصوله كلديكی كبی سود • يوغورت • ياغ پنيرلرندن منافع كثيره حاصل وقوزيلرندن هر سنه يتيشمكده اولان اغنامك عددی يوز بيكاره واصل اولديغی جهتله جنس اغنامدن ايديلان استفاده سائر حيواناتدن زياده‌در • عشاير سياره وبدويه‌نك اغناميله برابر اغنام عموميه ايكی مليون راده‌سنده تخمين اولنه بيلور •

[دوه]

حيوانات اهليه‌نك ايكنجی درجه‌ده يعنی اغنامدن صكره اصحابنه اك نافع اولانی دوه‌لردر • دوه — بو حواليجه عرب عشيرتلرينه مخصوص اولوب عشائر سياره وبدويه بونلری اغنام كبی سوريلر ايله بسليوب هم صاتارهمده سودندن • اتندن توكلرندن استفاده ايدرلر • معموره‌لرده بولنان عشيرتلر ايسه دوه‌لرينی امور نقليه‌ده قوللانوب كيراجيلق صورتيله خيلوجه مستفيد اولورلر •

دوه توكلرندن عبا • مشلح • وامثالی ملبوسات اعمال واستعمال اولنور •

دوه تخميناً وقتيله سكسان بيك أرس راده سنده بولنور .

[آت وقيصراق]

بو جواليجه جنس فرس اوچ قسم اولوب برنجيسی عرب ايكنجيسی عجم اوچنجيسی‌ده بونلرك اختلاط وامتزاجندن ظهوره كلان ملز حيوانلردر .

عرب حيوانلری اكثريتله اصيل اولوب شكلاً كوزل وياقيشيقلی وطبعاً تربيه‌لی وطيانقلی اولورلر . هله اصالت وسرعت سير وحركتلری مشهور عالم اولان عرب قيصراقلرينك الك اعلاسی بورا عشيرتلرنده وعلی الخصوص شمرلرده بولنور .

عجم حيوانلری اكثريا حدود جهتلرنده‌كی كرد عشيرتلرنده بولنوب بونلر شكل وقيافتجه عرب آتلرينه بكزمامكله برابر صورت ظاهره‌ده قالين وقوتلی كورنيورلر ايسه‌ده سرعت سير وحركتده ومسافات بعيده‌يه ايلغارده عرب آتلريله چيقيشه‌ميوب يالكز بار ثقيله تحملری زياده‌در .

ملز جنسنه منسوب اولان حيوانلر ايسه صورت عموميه‌ده موجود اولوب بو جنس حيوانلرده عرب آتلرينه رقابت ايده‌جك قدر سرعت ومعرفته ومع هذا كوزل قيافته مالك اولانلری پك چوقدر . ولايتك هر طرفنده يعنی عموم اهالی وعشاير نزدلرنده بولنان آت وقيصراق مقداراً ايكی يوز بيك راده‌سنده تخمين اولنور .

« استر »

استرك دخی الك اعلاسی بو حواليجه موجود اولوب برنلرك ركوبه شايان

ویاقیشیلی اولانلری پك چوق بولندیغی کبی امور نقلیه‌یه وباخصوص زراعت ایشلرینه یارایانلری دخی کثرتلی اولدیغی جهتله اهالینك بونلردن خیلی استفاده‌سی واردر . هله تعقیب وتنکیل ایشلرنده استرسوارمفرزه‌لرینه ایتدکلری تحملکدار خدمتی اك کزیده آتلر بیله ایفا ایده‌مز داخل ولایتده بولنان استر قرق بیك رأس قدر تخمین اولنه‌بیلور .

« مرکب »

مرکب: بوحوالیجه ایکی نوع اولوب بونلرکرکوبه مخصوص اولان بیاض جنسی هرنقدر اصلاً خارجدن کتورلمکده ایسه‌ده داخلاً دخی یتشدرلمکده اولدیغندن شهر وقصبه‌لر اهالیسنك رکوبنده بولنور نوع دیکری ایسه جنس عادیدن اولوب زراعت ونقلیه ایشلرنده قوللانیلور هر ایکی نوعك مقدار عمومیسی اوتوز بیك رأس راده‌سنده تخمین اولنه‌بیلور .

« صیغیر »

صیغیر جنسی بوحوالیجه سائر یرلر قدر کثرتلی دکلدر . یالکز صربك فلاحتله مشغول اولانلرنده وباخصوص جبور عشیرتلرنده وبعضاً ده قرا اهالیسنده بولنور . بونلرك مقدار رؤسی دخی تخمیناً اوتوز بیك راده‌سنده اوله‌بیلور .

« مانده »

جاموس — : ولایتك حیوانات اهلیه‌سی میاننده ایجه یرطوتار . بو

حیوان حوالیٔ سائرەده اولدیغی کبی زراعت ایشلرنده قوللانلمیوب یالکز
یتشدیریلەرك خارجه فروختلرندن وداخلاً دخی یاغ ، یغورت ، قیماق
کبی محصولات لبنیەسندن استفـاده اولنور . بونلرك بسلنمسی بعض عرب
فرقەلرینەوبا خصوص عربلك شرابی ومعدان وشمیران عشیرتلرینه مخصوص
اولوب معمذا شهر وقصبەلراهالیسندن دخی جاموس بسلیانلر بولنور ، بونلردن اولنان
استفادەنك قسم مهمی سودلرندن فیس برصورتده یاپیلوب سورمی سنەده بر خیلی
ماهلر دوام ایدن قایمق محصولندر حیوان مذکورك مقداررؤسی درت بیك قدر اولور

« طیور وحیوانات وحشیه »

طیورك معلوم ومعروف اولان اجناسی بو حوالیجه کاملاً موجود اولوب
اکثر محللرده بولنمیان واتی غایت نازك ولذتلی اولان دراج دخی کثرتلیدر
حیوانات وحشیەدن قپلان . صیرتلان . وشق . آیی . قورت . کیك .
قرەجه جهت جبالیەده واغاجلق محللرده بولندیغی کبی چول جهتلرنده دخی
جیلان ، تیلکی ، طاوشان ، چقال ، وبعض یرلرده صانسار ، قوندوز
بولنـور ، بوحیواناتك اك کثرتلیسی جیـلان اولوب جولده سوریلر ایله
کزرلر ،

« صنایع »

صنـایع : بوولایتده وباخصوص نفس موصلده وقتیـله پك چوق ترقی
ایتمش وحتی لوازم واحتیاجاتی کامـلاً معمولات ومصنوعات داخلیـه ایله
اداره وتأمین ایتدکدن بشقه منسوجات قطنیه واقمشهٔ متنوعەدن ومعمولات

سائره‌دن خارجه اخراجات دخی اجرا ایتمکده بولنمش ایکن اخیراً تکثر وتعمم ایدن « آوروپا » منسوجات ومعمولاتنه رقابت ایده‌میه‌رك بالطبع تدنی‌یه طوتمش ایسه‌ده‌لوا وقضالرك معلومات مخصوصه قسمنده موضحاً مذکور اولدیغی وجهله صنایعك حال حاضری ولایتك هرطرفنده ودرجات متخالفه‌ده ترقی‌یه میال بولندیغی آثاری دلالتیله عیان اولوب بناءً علیه سابقی کبی خارجه اولان احتیاجاتدن وارسته قالمقلغمز جداً تمنی اولنور .

« تجارت »

ولایتك معاملات تجاریه‌سنك مبادله کاهی برطرفدن « بغداد » « بصره » وبوطریقله « بومبای » ودیکر طرفدن « حلب . شام . بیروت » وبونلرك طریقلریله درسعادت اولدیغی کبی رواندز وسلیمانیه طرفلرندن ایرانك سینه وصاوج بولاق جهتلری وعمادیه وزاخو اوزرلرندن دخی حکاری وتباس ودیاربکر طرفلری بولندیغی جهتله دائرهٔ تجارت خیلی واسع کورینور . ارباب تجارتك جهات مذکوره‌یه اجرا ایلدیکی اخراجات وبالجلب مملکته ایتدیکی ادخالات . آتیاً بیان وتعداد اولنان اشیا وارزاق وحیوانات وسائره‌دن عبارتدر .

— اخراجات —

اخراجات : سنوی ایکی ملیون قیه راده‌سنده بغدای وبرچوق ملیون قیه مقداری « مازی » « پلاموت » « کتره » « میان کوکی ایله کثیرلی پاموق » « دری مرعز وسائر بعض خام اشیانك اوروپایه — و « ٤٠٠٠٠ » رأس قدر

دوه — و « ١٥٠٠ » رأس قدر جاموسك اناطولی جهتلرینه و « ٢٠٠٠ »
رأس وادەسندەاستر وبارکیرایله بعض منسوجات قطنیه وصوفیه وخورما
ونخود وپرنج وپاموق کبی ارزاق واشیای مختلفه دریاربکروبتلس وارضروم
سمتلرینه وایکی یوز اللی بیك رأس مقداری اغنام ایله صاری وقرمزی
سختیان وکوسله کبی معمولات دباغیه وبعض منسوجات متنوعه وبیك بش
یوز رأس قدر خرکله اورفه . حلب . شام . بیروت طرفلرینه وتقریباً
ایکی ملیون قیه یعنی اون بیك طغار قدر حنطه والتی بیك طغار شعیر وسائر
بعض حبوبات وباغ ، وپنیر وامثالی مأ کولات ایله کلیتلی توتون . قوزی
وتیلکی وصانسار دریلری وزیتون ودها برخیلی اشیای مختلفه « بغداد —
بصره » جانبلرینه ووسطی اولەرق ایکی بیك رأس رادەسندە اعلا عرب
آتلری هندستانه وسلیمانیه ورواندزدن دخی مازی . کثره توتون کوکی
قوزی پوستی وبعض کورکلی حیوانات دریلری ایرانه . سوق واخراج
اولنور *

﴿ ادخالات ﴾

ادخالات : زیرده تعداد اولنان اشیا وسائرەدن عبارت اولوب چوخه ،
باصمه ، بز ، سائر برچوق لوازم لبسیه وفرشیه ایله ، شکر ، قهوه ،
غاز ، کبریت ، ادوات حدیدیه واوانی نحاسیه وزجاجیه وتحاقیه کبی اوروپایه
مخصوص اشیا وصابون وسائره بیروت حلب طریقیله درسعادتدن وبصره
بغداد طریقیله بومبایدن کتورلدیکی کبی ینه بو طریقیله بعض اقمشهٔ نفیسه
وچای وبهارات وحلویات متنوعه هندستاندن وخالی ، کلیم ، شال ، عبا

ومنسوجات حريريه وطنيه تنبا كو • چای ترکیشمش • سبزه • قیصی آلوی
بخاری • کبی مشروبات ومأ کولاته متعلق شیلروچای طاقملری وبعض اوانیٔ
نحاسیهٔ سلیمانیه ورواوندز طریقیله ایراندن وچارشف وامثالی منسوجات حریریه
ایله کلیتلی خورما بغداددن وینه او مثللو اقشه ایله اعلا ونفیس میوه‌لرک
تازه وقوری نوعی دیاربکردن کلور •

[ملاحظات]

ادخالات واخراجاتک قیمت اعتباریله محقق تعیین مقداری قابل اولمیوب
بعض ذهاب وحسابه کوره ادخالات اخراجاتدن برقاچ قات فضله کوسترلمکده
وقاموس الاعلام ایسه اخراجاتی دتیوز بیک وادخالاتی یوز اون بیک لیرا
راده‌سنده کوسترمکده ایسه‌ده هر ایکی صورت یکدیگره موافق صحت کورنمیوب
مع هذا اخراجاتک هر حالده ادخالاتدن فضله‌لی بولندیغی صحته قریب اولمق
اوزره تعیین وتخمین ایدیله‌بیلور •

« ختام »

ولایتڭ تقسیمات حاضرهٔ ملکیه‌سی

﴿ ولايتك تقسيمات حاضرۀ ملكيه‌سی ﴾

« موصل » ولايتی : هر سنجاغه متعلق اولان معلومات مخصوصه قسملرنده بر تفصيل بيان وايضاح اولنديغی وجهله — موصل ، كركوك سليمانيه سنجاقلرندن وبو سنجاقلر اون يدی قضا وقرق آلتی ناحيه اداره‌دن متشكل وهيئت حاضرۀ عموميه‌سی دورت‌بيك اوچيوز طقسان ايكی قرا ومزارعی مشتمل اولوب وسعت اراضی وكثرت نفوس اعتباريله برنجيسی موصل ، ايكنجيسی كركوك ، اوچنجيسی سليمانيه سنجاقلريدر ، مركز ولايت نفس موصل شهريدر .

ولايتك صورت تشكل واداره‌سی ولايت نظامنامه‌سی اساسنه مبتنی اولوب بناءً عليه كرك ولايتك كرك ملحقات عموميه‌سنك — محلارنده كوستريلان — دوائر مرتبه‌سی مجالس ومأمورينی دائره‌سنده اداره‌ٔ امور ايلدكلری كبی قانون اساسی حكمنه توفيقاً هر سنه اجتماع ايدن مجلس عمومی قانون مخصوص قوانين ونظامات مخصوصه‌سی موجبنجه مدت معينه‌سی ظرفنده مذاكرات مقتضيه‌يی اجرا ومقررات واقعه‌سنی مقام عائدينه اعطا ايدر . بوندن بشقه بيوك كوجوك هر شهر وقصبه‌ده برر مجلس بلدی وهر قريه‌ده برر هيئت اختياريه متشكل وموجود و وظائف معينۀ نظاميه‌لرينك ايفاسيله مكلفدرلر .

ولایتك ولاة سابقه‌سی

بيك تاريخ هجريسندن اعتباراً « موصل » طرف دولتعليه‌دن تعيين بيورلمش اولان ولاة عظام ومتصرفين كرامك تاريخ تعيينلريله اساميسنه دائر جدول در

تاريخ تعيينلری سنه	اسملری	ملاحظات
١٠٠٠	امير حسين پاشا	
١٠٠٢	پياله پاشا	
١٠٠٢	سنان پاشا	
١٠٠٣	حسن پاشا	
١٠٠٥	محمود پاشا	
١٠٠٦	عبداه پاشا	
١٠٠٨	علی پاشا	
١٠٠٩	عماديه حاكمی حسن پاشا	
١٠١٣	محمد پاشا	
١٠١٥	احمد پاشا	
١٠١٦	محمد پاشا	
١٠١٧	احمد پاشا	
١٠١٨	ديكر احمد پاشا	
١ ٢١	محمد پاشا	
١ ٢٢	علی پاشا	
١٠٢٣	ديكر علی پاشا	
١٠٢٣	محمد پاشا	
١٠٢٣	ديكر محمد پاشا	
١٠٢٤	حاجی احمد پاشا	

تاريخ تعيينلرى سنه	اسملرى	ملاحظات
١٠٢٥	احمد پاشا	
١٠٢٥	دفعهٔ ثانيه محمد پاشا	
١٠٢٦	بصره والئ سابقى محمد پاشا	
١٠٢٧	مؤمن پاشا	
١٠٢٩	بوستان پاشا	
١٠٣٠	موصللى بكر پاشا	
١٠٣١	يونس پاشا	
١٠٣٢	دفتردار مصطفى پاشا	
١٠٣٢	حسن پاشا	
١٠٣٣	احمد پاشا	
١٠٣٣	سپاهى احمد پاشا	
١٠٣٤	سليمان پاشا	
١٠٣٥	دفعهٔ ثانيه بكر پاشا	
١٠٣٦	عراق سردارى محمد پاشا	موصل بوخلالده اوچسنه
١٠٤٦	بكر پاشا زاده محمد پاشا	قدر شاه عباسك استيلاسيله
١٠٤٦	شام واليسى احمد پاشا	وزيرى قاسم خان اداره سنده
١٠٤٧	كركوك محافظ سابقى محمد پاشا	قالمشدر .
١٠٥١	ديكر محمد پاشا	
١٠٥١	مصطفى پاشا	
١٠٥٢	محمد پاشا	
١٠٥٦	ابراهيم پاشا	

تاریخ تعیینلری سنه	اسملری	ملاحظات
١٠٥٧	نشانجی مصطفی پاشا	
١٠٥٧	موصللی زینی پاشا	
١٠٥٧	درویش محمد پاشا	
١٠٥٩	میرزا پاشا	
١٠٦١	مصطفی پاشا	
١٠٦٢	محمد پاشا	
١٠٦٣	احمد پاشا	
١٠٦٣	دلاور پاشا	
١٠٦٤	طیار زاده احمد پاشا	
١٠٦٤	شاه غازی پاشا	
١٠٦٦	امیر عثمان پاشا	
١٠٦٦	شهباز پاشا	
١٠٦٧	سابق وان والیسی ابراهیم پاشا	
١٠٦٨	قدس والیسی قپلان پاشا	
١٠٦٩	حسین پاشا	
١٠٧٠	ابراهیم پاشا	
١٠٧١	ارسلان پاشا	
١٠٧١	محمد پاشا	
١٠٧٢	سابق اورفه والیسی احمد پاشا	
١٠٧٣	ابراهیم پاشا	
١٠٧٦	احمد پاشا	

تاریخ تعیینلری سنه	اسملری	ملاحظات
۱۰۷۶	علی پاشا	
۱۰۷۷	موسی پاشا	
۱۰۷۸	هرموش محمد پاشا	
۱۰۸۳	حسین پاشا	
۱۰۸٤	مصطفی پاشا	
۱۰۸۵	دولار پاشا	
۱۰۸٦	چاوش زاده محمد پاشا	
۱۰۸۸	علی پاشا	
۱۰۹۲	چرکس احمد پاشا	
۱۰۹۵	کدوم علی پاشا	
۱۰۹۷	امیر دولار پاشا	
۱۰۹۸	تکرار علی پاشا	
۱۰۹۹	عمر پاشا	
۱۱۰۰	قرهمانلی علی پاشا	
۱۱۰۲	محاصل حسن پاشا	
۱۱۰۳	سلیمان پاشا	
۱۱۰٦	مصطفی پاشا	
۱۱۰۷	سابق قرهمان والیسی محمد پاشا	
۱۱۰۸	سابق بصره والیسی حسن پاشا	
۱۱۰۹	سابق بغداد والیسی علی پاشا	
۱۱۱۰	حلبی یوسف پاشا	

تاريخ تعيينلری سنه	اسملری	ملاحظات
١١١١	سابق يكيچری رئيسی ابراهيم پاشا	
١١١٣	سابق وان محافظی مصطفی پاشا	
١١١٤	طوپال يوسف پاشا	
١١١٥	دفعهٔ ثانيه حلبی يوسف پاشا	
١١١٦	چركس محمد پاشا	
١١١٨	شهوار زاده محمد پاشا	
١١١٩	دفعهٔ ثالثه حلبی يوسف پاشا	
١١٢١	سلحدار ابراهيم پاشا	
١١٢٣	حاجی احمد پاشا	
١١٢٥	قوشچی مصطفی پاشا	
١١٢٦	كوپريلی زاده عبد الله پاشا	
١١٢٦	دفعهٔ ثانيه قوشچی مصطفی پاشا	
١١٢٧	سابق بصره واليسی عثمان پاشا	
١١٢٧	حسين پاشا	
١١٢٩	قره ييلان محمد پاشا	
١١٣٠	سركه عثمان پاشا	
١١٣١	مورالی علی پاشا	
١١٣٣	حاجی مصطفی پاشا	
١١٣٤	دارانده‌لی حسين پاشا	
١١٣٦	علی پاشا	
١١٣٩	موصلی عبد الجليل زاده اسماعيل پاشا	

تاریخ تعیینلری سنه	اسملری	ملاحظات
١١٤٠	دفعهٔ ثانیه حسین پاشا	
١١٤١	رشوان زاده محمد پاشا	
١١٤٢	موصللی جلیلی حاجی حسین پاشا	مشار الیه عبد الجلیل خاند
١١٤٤	علی پاشا	انندك اعاظمندن اولوب
١١٤٤	دفعهٔ ثانیه حاجی حسین پاشا	موصلده سکز دفعه
١١٤٥	ممش پاشا	والیلکده بولندیغی کبی
١١٤٦	دفعهٔ ثالثه حاجی حسین پاشا	سائر ولایتلرده دخی
١١٤٦	تکرار ممش پاشا	والیلك ایتمش ومهارت
١١٤٨	ارسلان پاشا	سیاسیه و حربیه‌سیله
١١٤٩	ایلچی مصطفی پاشا	تاریخده برموقع احترام
١١٥٠	دفعهٔ رابعه حاجی حسین پاشا	اشغال ایلمشدر . دفعهٔ
١١٥٢	محصل احمد پاشا	رابعه‌ده‌کی والیلکی هنکا
١١٥٤	مقتول عثمان پاشا	منده موصل نادرشاه طر
١١٥٤	دفعهٔ خامسه حاجی حسین پاشا	فندن اوتوز درت کون
١١٥٥	سابق سیواس والیسی سالم پاشا	قدر محاصره اولنمش.
١١٥٩	دفعهٔ سادسه حاجی حسین پاشا	ومشار الیهك اتخاذ ایلدیکی
١١٦٠	تریاکی محمد پاشا	تدابیر حسنهٔ حربیه‌سیله
١١٦١	بغداد محافظی ابراهیم پاشا	مدافعه ومصالحه ایلمشدر
١١٦٢	مرعش والیسی محمد پاشا	
١١٦٣	دفعهٔ سابعه حاجی حسین پاشا	
١١٦٤	شهسوار زاده مصطفی پاشا	

تاريخ تعيينلرى سنه	اسملرى	ملاحظات
١١٦٥	رجب پاشا	
١١٦٦	كركوك واليسى محمد پاشا	مشاراليه امين پاشا حاجى
١١٦٦	جليلى غازى محمد امين پاشا	حسين پاشانك مخـدومى
١١٦٧	دفعهٔ ثانيه مصطفى پاشا	اولوب پدرعالى قدرلرى كبى
١١٧٩	دفعهٔ ثانيه غازى محمد امين پاشا	ارباب سياست وليـاقتدن
١١٧٠	مصطفى پاشا	بولنمغله موصلده وسـائر
١١٧١	دفعهٔ ثانيه رجب پاشا	ولايتـلرده پك چـوق
١١٧١	دفعهٔ ثالثه حاجى حسين پاشـا	واليلك ايتمش واولوقت
١١٧٢	دفعهٔ ثالثه غازى محمد امين پاشا	واقع اولان روسيه محاربه
١١٧٢	جليلى نعمان پاشا	سنه مأمورا ولوب غازيلك
١١٧٣	مصطفى پاشا	عنوانى احرازايله برابر
١١٧٣	حلبى مصطفى پاشا	بش سنه قدر اسـارتده
١١٧٤	دفعهٔ رابعه غازى محمد امين پاشا	قالمشدر .
١١٧٥	دفعهٔ خامسه غازى محمد امين پاشا	
١١٧٥	دفعهٔ ثالثه شهسوارى زاده مصطفى «	
١١٧٦	دفعهٔ سادسه محمد امين پاشا	
١١٧٦	راغب پاشا دامادى حسين پاشا	
١١٨٣	جليلى عبدالفتاح پاشا	
١١٨٤	جليلى سليمان پاشا	
١١٨٥	دفعهٔ سابعه محمد امين پاشا	
١١٨٩	دفعهٔ ثانيه سليمان پاشا	

تاريخ تعيينلرى سنه	اسملرى	ملاحظات
١١٨٩	بغداد واليسى حسن پاشا	
١١٩١	دفعهٔ ثالثه سليمان پاشا	
١١٩٢	ياريجى زاده مصطفى پاشا	
١١٩٨	وانلى تيمور پاشا	
١١٩٩	جليلى عبد الباقى پاشا	
١١٩٩	دفعهٔ رابعه سليمان پاشا	
١٢٠٠	جليلى محمد پاشا	
١٢٠٤	جليلى نعمان پاشا	
١٢٢٣	بكر افندى زاده احمد پاشا	
١٢٢٤	جليلى محمود پاشا	
١٢٢٤	جليلى سعد الله پاشا	
١٢٢٥	جليلى احمد پاشا	
١٢٢٧	جليلى حسن پاشا	
١١٣١	جليلى احمد پاشا	
١٢٣٣	جليلى عبد الرحمن پاشا	
١٢٣٧	جليلى يحيى پاشا	
١٢٣٨	جليلى عبد الرحمن پاشا	
١٢٤٢	جليلى محمد امين پاشا	
١٢٤٤	عمرى زاده قاسم پاشا	
١٢٤٥	موصللى سعيد پاشا	
١٢٤٧	دفعهٔ ثانيه يحيى پاشا	

تاريخ تعيينلرى سنه‌سى	اسملرى	ملاحظات
١٢٥٠	دفعۀ ثانيه سعيد پاشا	
١٢٥١	اينجه بيراقدار زاده محمد پاشا	مشار اليه محمد پا
١٢٦٠	محمد شريف پاشا	موصلده طقوزسنه‌لك
١٢٦١	كريدلى محمد پاشا	واليلكنده بولنمش دا
١٢٦٢	طيار پاشا	وخارجانك چوق صلا
١٢٦٣	اسعد پاشا	وتأسيسات سياسيه وم
١٢٦٤	محمد صالح وجيهى پاشا	اجراسيله نامنى ا
١٢٦٥	على اشقر پاشا	وموصلده ارتحال دار
١٢٦٦	محمد كامل پاشا	ايتمشدر .
١٢٦٧	مصطفى مظهر پاشا	موصلك بو تاريخد
١٢٦٧	متصرف حلمى پاشا	واليلكدن مصرفلك
١٢٦٨	» ساطورجى مصطفى پاشا	تحويل اولنمشدر .
١٢٧٥	» ويسى پاشا	
١٢٧٦	» بابان زاده عبد الله پاشا	
١٢٧٧	» حلبى حاجى يوسف پاشا	
١٢٧٨	» عطاء الله بك	
١٢٧٨	» كشفان پاشا	
١٢٧٩	» آصف افندى	
١٢٨٥	» ضيا پاشا	
١٢٨٦	» تكرار آصف افندى	
١٢٨٨	» شبلى پاشا	

تاريخ تعيينلرى سنه‌سى	اسملرى	ملاحظات
١٢٨٩	متصرف حاجى على پاشا	
١٢٩٠	« تكرار شبلى پاشا	
١٢٩٠	« عبدى افندى	
١٢٩١	« حاجى اويسى پاشا	
١٢٩٢	« مصطفى نجيب پاشا	
١٢٩٣	« احمد ناظم بك	
١٢٩٥	والى فيضى پاشا	موصل بو تاريخده
١٢٩٥	عبد النافع افندى	ولايته تحويل ومشار
١٢٩٦	وكيل فريق منير پاشا	فيضى پاشا تعيين اولنمشدر
١٢٩٨	والى تحسين پاشا	
١٣٠٣	فائق پاشا	
١٣٠٤	رشيد پاشا	
١٣٠٥	طاهر پاشا	
١٣٠٧	عبد القادر كمالى پاشا	
١٣٠٨	عثمان پاشا	
١٣٠٩	عزيز پاشا	
١٣١١	صالح پاشا	
١٣١٢	فريق عبد الله پاشا	
١٣١٢	زهدى بك	
١٣١٣	عبد الوهاب پاشا	
١٣١٤	مشير عارف پاشا	موصلده وفات ايتمشدر

والئ ولايت طاهر پاشا

رتبه — نشان

وزير — عثمانی — مجيدی

مرصع — ١

(اركان ولايت)

	رتبه
نائب الشرع محمد راغب افندی	ازمير پايه‌سی
دفتردار محمد مختار بك	ثانيه
مدير تحريرات احمد جودت بك	
مفتی محمد افندی	ازمير پايه‌سی م٣

(مجلس ادارهٔ ولايت)

« رئيس والئ ولايت »

اعضای طبيعيه	اعضای منتخبه	
نائب افندی	صالح سعدی افندی	
دفتردار بك	محمود بك	ثالثه
تحريرات مديری بك	عبدالكريم شكر افندی	اولی ثانيسی
مفتی افندی	يوسف عو افندی	

اركان
ومجالس ومأمورين
ولايت

والیٔ ولایت طاهر پاشا

نشان	رتبه
عثمانی مجیدی	وزیر
مرصع ١	

﴿ ارکان ولایت ﴾

	رتبه
نائب الشرع محمد راغب افندی	ازمیر پایه‌سی
دفتردار محمد مختار بك	ثانیه
مدیر تحریرات احمد جودت بك	
مفتی محمد افندی	ازمیر پایه‌سی م۳

(مجلس ادارهٔ ولایت)

« رئیس والیٔ ولایت »

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه	
نائب افندی	صالح سعدی افندی	
دفتردار بك	محمود بك	ثالثه
تحریرات مدیری بك	عبدالکریم شکر افندی	اولی ثانیسی
مفتی افندی	یوسف عمو افندی	

مجلس اداره محكمه‌سى

هيئت حاكمه	هيئت اتهاميه
رئيس وكيلى نائب افندى	رئيس تحريرات مديرى بك
اعضا صالح سعدى افندى	اعضا محمود بك
اعضا يوسف تمو افندى	اعضا عبدالكريم افندى

مدعىٔ عمومى اسماعيل بك

مستنطق سيد سعيد افندى — ضبط كاتبى حسيب افندى

اقلام ولايت

« داخليه قسمى »

« تحريرات قلمى »

مميز عبداله مخلص بك	ثانيه سرمسود عبدالكريم افندى ثالثه
مسود محمد حمدى افندى	مسود رؤف افندى
مبيض حامد افندى	مبيض مرعى افندى
« سليمان افندى	« احمد افندى
« خير الدين افندى	« توفيق افندى

مجلس اداره قلمى

باشكاتب على بك ثانيه ع ٤ حجاز رفيق اول سيد سعيد افندى رابعه م ٥

رفيق ثانى حسيب افندى — مقيد خليل افندى

ملازم احمد افندى

شعبات مربوطه

(زمار شعبه‌سی)
مأمور عبد الغنی افندی مداليه
كاتب عبد الله بهجت افندی حجاز

(شرقات شعبه‌سی)
مأمور داود افندی ثالثه حجاز
كاتب محمد علی افندی

(زاب شعبه‌سی)
مأمور ابراهيم افندی ثانيه حجاز
كاتب عثمان سليم افندی

(شماملك شعبه‌سی)
مأمور سليمان افندی ثالثه حجاز
كاتب اول زكی افندی رابعه
كاتب ثانی محمد علی افندی

(صلاحيه شعبه‌سی)
مأمور احمد نوری افندی ثالثه حجاز
كاتب اول مصطفی افندی رابعه
كاتب ثانی توفيق بك
طوزخورماتو معاونی سليم افندی
قره‌تپه معاونی عبد الرزاق افندی رابعه

(سرچنار شعبه‌سی)
مأمور مصطفی افندی حجاز
كاتب اول توفيق افندی
كاتب ثانی خضر افندی
كلعنبر معاونی نوری افندی حجاز
كاتب حسين افندی
سورطاش معاونی محمد علی افندی
كاتبی صالح افندی

[محاكم عموميه]

(محكمهٔ شرعيه)

نائب الشرع محمد راغب افندی ازمير پايه‌سی
باشكاتب سيد احمد افندی مدرس كاتب ثانی صديق افندی

تمتع وطريق كاتبی عبدالمجيد افندی وقوعات كاتبی حاجی صبحی افندی

قرا كاتبی عادل افندی قرا كاتبی عبد الحكيم افندی

قرا كاتبی احمد افندی ملازم ايوب افندی

تحصيلات دائره‌سی

تحصيل مأموری حاجی توفيق افندی ثالثه م ٥

مفردات كاتبی مصطفی افندی مفردات كاتبی ياسين افندی

مفردات كاتبی خضر افندی « « طاهر افندی

« « بطرس افندی مركز تحصيلداری استفان افندی

پياده تحصيلدارلری ١١ سواری تحصيلدارلری ١٢

املاك اميريه اداره‌سی

ولايت املاك اميريه مديری ابراهيم صبری پاشا روم ايلی بكلربكی

عثمانی ٢ مجيدی ٢

محاسبه باشكاتبی محمد افندی ثالثه ع ٤ مداليه حجاز تحريرات كاتبی شفيق افندی ثانيه حجاز

محاسبه رفيقی يسين افندی رابعه « مسودداوراق مقيد محمد علی افندی رابعه «

رفيق ثانی خضر افندی « « مبيض فرج افندی

عقره معاونی عبد العزيز افندی

« انجمن عدليه »

استيناف رئيسى صائب افندى	استيناف مدعى عموميسى مصطفى افندى
بدايت حقوق رئيسى عبداه عونى افندى	بدايت جزا رئيسى حسين حسنى افندى
مركز مدعى عموميسى اديب افندى	استيناف باشكاتبى حاجى رشيد افندى

« محكمهٔ بدايت »

حقوق دائرهسى	جزا دائرهسى
رئيس عبداه عونى افندى	رئيس حسين حسنى افندى
اعضا يوسف ضيا افندى	اعضا عارف افندى
« اوادك افندى	« هارون افندى

اعضا ملازمى رؤف افندى

باشكاتب سيد جبريل افندى	باشكاتب عبداه جودت افندى
صنف	صنف
١ ضبط كاتبى سيد توفيق افندى	١ ضبط كاتبى محمود افندى
٢ « « شاكر افندى	٢ « « صادق افندى
٢ « « حاجى نورى افندى	٢ « « سيف الدين بك
٢ « « لويس افندى	٢ « « احمد افندى

« مركز مدعىٔ عموميلكى »

مركز مدعى عموميسى اديب افندى — كاتبى عبد المجيد افندى

كاتب محمد على افندى	كاتب محمد سعيد افندى
كاتب قاسم افندى	مقيد محمد حمدى افندى

ايتام مديرى جرجيش افندى

« دوائر عدليه »

(استيناف محكمه‌سى)

رئيس محكمه صائب افندى ثالثه

اعضا محى الدين افندى رابعه	باشكاتب حاجى رشيد افندى
« حنا نجمى افندى »	صنف ١ ضبط كاتبى رؤف افندى
« عبد المسيح حلمى افندى	« ٢ « « كنعان افندى
« كامل افندى	« ٢ « « فائق افندى
« ملازمى محمود افندى	« ٣ « « يونس بك
« « شكرى افندى	« ٣ « « نورى افندى
	« ٣ « « صادق افندى
	« ٣ « « عبدالمجيدافندى

« استيناف مدعئ عموميلكى »

استيناف مدعئ عموميسى مصطفى نورى افندى ثانيه	معاونى حاجى خيرى افندى
كاتب اول محمد سعيدافندى	كاتب ثانى نورس افندى

« معارف دائرەسی »

معارف مدیری جلیل بك — باشکاتب علی صائب افندی

کاتب محمد امین افندی — کاتب محمد شکری افندی

مرکز سنجاغی معارف مفتشی ابراهیم افندی

« ولایت معارف ابتدائیه مجلسی »

رئیس والیٔ ولایت — اعضا جابلی اسماعیل بك

اعضا شریفبکزاده محمود بك — « سعدی زاده صالح افندی

« سرسم زاده فتح الله افندی — « دار المعلمین مدیری عثمان افندی

« مرکز مفتشی ابراهیم افندی — « صلاحیه رشدی معلمی محمد رفعت «

« معارف مجلسی »

رئیس معارف مدیری جلیل بك — اعضا رمضانی زاده یوسف افندی

اعضا شعار زاده محمد افندی — « سعدی زاده صالح افندی

« اعدادی مدیری موسی کاظم افندی — « دار المعلمین مدیری عثمان افندی

« مکتب اعدادی ملکی »

« هیئت ادارەسی »

مکتب مدیری موسی کاظم افندی

کاتب عبد الله افندی — مبصر سید عبدالرحمن افندی

استنطاق دائره‌سی

برنجی مستنطق عارف افندی　　ایکنجی مستنطق داود افندی

کاتبی نجیب افندی　　کاتبی حمدی بك

اجرا مأموریتی

مأمور ادریس افندی　　معاونی اکرم افندی

مقاولات محررلکی

محرر سامی افندی　　معاونی حسین افندی

دعوی وکیللری

احمد افندی　　اسماعیل حقی افندی　　یونس بحری افندی　　امین افندی

عبدالقادر افندی　　حسن افندی　　منصور آدمو افندی　　عبدالاحد افندی

	سواری مباشرلری	پیاده مباشرلری
استیناف دائره‌سی	٢	٣
بدایت حقوق دائره‌سی	•	٢
« جزا دائره‌سی	•	٢
اجرا دائره‌سی	•	١
مقاولات محررلکی	•	١
	٢	٩

ابراهیم افندی	معلم اول
صدقی افندی	« ثانی
محمد علی افندی	« ثالث
قاسم حمدی افندی	سیار معلم
علی صائب افندی	حسن خط معلمی
داود افندی	موسیقی «
داود افندی	ادمان «
مجلد عبدالعزیز اغا	ال ایشلری

طلبه	خدمه
	٣

« اناث مکتب رشدیسی »

معلمهٔ اولی فاطمة الزهرا خانم	معلمهٔ ثانیه عطیه خانم
نقش معلمه‌سی پنبه خانم	« ثالثه حمدیه خانم

ابتدائی نمونه مکتبی

خانونیه محله‌سنده

معلم اول محمد صدیق افندی	معاونی محمد نوری افندی
معلم ثانی عبد العزیز افندی	معلم ثالث یحیی افندی

شاکردان	خدمه
١٣٠	١

« مكتب هيئت تعليميه‌سى »

اسامى معلمين	اسامىٔ دروس
موسى كاظم افندى	اخلاق ، معلومات مدنيه ، اقتصاديه
حاجى احمد افندى	قرآن كريم ، علوم دينيه ، عربى
ابراهيم افندى	علوم طبيعيه
احمد عزت افندى	توركجه
محمد انور افندى	علوم رياضيه
احمد رفيق افندى	تاريخ وجغرافيا
لازار افندى	فرانسزجه
ملازم رفعت افندى	ژيمناستيق
يوزباشى رشيد افندى	رسم
عبدالله افندى	حسن خط

طلبه	خدمه
۱۶۳	۲

« دار المعلمين »

« هيئت اداره‌سى »

مدير عثمان افندى — كاتب داود افندى

« هيئت تعليميه »

اسامى معلمين	اسامىٔ دروس
مدير عثمان افندى	حساب ، هندسه معلومات مدنيه ، اخلاق

میاسه محله سی مکتب ابتدائیسی

معلم اول داود افندی

معلم ثانی صفوت افندی

عدد شاکردان	خدمه
۵۳	۱

کوره باش مکتب ابتدائیسی

معلم اول حمدی افندی

معلم ثانی علی حلمی افندی

عدد شاکردان	خدمه
۶۰	۱

جامع خزام مکتب ابتدائیسی

معلم اول عبداه افندی

معلم ثانی عبد الرحمن افندی

عدد شاکردان	خدمه
۱۲۵	۱

شیخ محمد مکتب ابتدائیسی

معلم اول امین افندی

معلم ثانی اسماعیل افندی

عدد شاکردان	خدمه
۳۳	۱

سراجخانه محله سنده اناث مکتب ابتدائیسی

معلمه کریمه خانم

بواب حسن اغا

طالبات

۱۴۰

« مکاتب خصوصهٔ غیر مسلمه لسان عثمانی معلملری »

کلدانی مکتبی معلمی خیرالدین فاروقی افندی

موسوی « « ملازم رفعت افندی

سریانی قدیم « « امین افندی

اتحاد وترقی مکتب ابتدائیسی

هیئت اداره

مدیر اول احمد عزت افندی فخریدر

مدیر ثانی سید عبد الرحمن افندی فخریدر

وزنه‌دار فتح اله افندی فخریدر

مبصر اول احمد حمدی افندی معاشلی

مبصر ثانی نفعی افندی معاشلی

بواب ملا محمد معاشلی

هیئت تعلیمیه

حساب ومارش دالی معلمی یوزباشی عبد اله ندائی بك فخریدر

تاریخ معلمی	یوزباشی حسین هجرانی افندی	»
جغرافیا معلمی	صالح افندی	»
فرانسزجه معلمی	کامل افندی	»
حسن خط معلمی	علی افندی	»

٨٥	مسلم وغیر مسلم طلبه‌نك یکونی
٤٠	البسه وسائره‌سی مکتب طرفندن تسویه‌اولنمق اوزره اجرتسز اوله‌رق النان ایتام طلبه
٤٥	اجرتلی اولانلر

مهندس اسماعیل حقی افندی | قوندوکتور مصطفی ذهنی افندی
قوندوکتور بکر صدقی افندی | ثالثه باشکاتبی سید حسین افندی

کاتب ثانی حقی افندی

(زراعت بانق دائره‌سی)

شعبه مجلس هیئتی | اداره هیئتی
رئیس امین افندی | مدیر نامق افندی ثالثه
اعضا مدیر نامق افندی | معاون حسیب افندی
« زراعت مأموری وکیلی مصطفی افندی | اقراضات مقیدی سلیمان افندی
« نعوم افندی م ۳ | وزنه دار نوری افندی
« حسقیل افندی | تحصیلدار شاکر افندی

(دفتر خاقانی اداره‌سی)

مدیر مصطفی شرف افندی | ازمیر پایه‌سی
باشکاتب امجد افندی رابعه | مرکز طاپو کاتبی عارف افندی
« رفیقی ضیا افندی | « « رفیقی محمد افندی

« فراغ قومیسیونی هیئتی »

مدیر مصطفی شرف افندی | محاسبهٔ ولایت ممیزی حمدی افندی
اوقاف باشکاتبی محمد اسعد افندی | مرکز طاپو کاتبی عارف افندی

« قرا مكاتب ابتدائیه‌سی »

خدمه	شاكردان	محمود افندی	رشیدیه مكتبی معلمی
۱	۶۸		
۱	۲۰	یونس افندی	یڭنوی مكتبی معلمی
۱	۱۵	توفیق افندی	یارمجه « «
۱	۱۵	عبداه افندی	كوكجه‌لی « «
۴	۸۷		

« اوقاف اداره‌سی »

مجیدی	عثمانی	رتبه‌سی	
۳	۳	مخرج	مدیر محمد سعید افندی

یومیه واساس كاتبی محمد اسعد افندی واردات كاتبی ادریس افندی

مصرف كاتبی ناظم افندی كاتب فخر الدین افندی

صندوق امینی محمد نوری افندی تحصیلدار یونس عطاء اه افندی

« حرمین وقفی اورمان مأموریتی »

مأموری مصطفی افندی كاتبی نشئت افندی

(نافعه دائره‌سی)

« ولایت امور نافعه سر مهندسی علی سامی افندی »

میض [illegible] افندی

« مأمورين متفرقه »

چارشو طرز چاکنده صاتيش مأموری عارف افندی

« « « « « محمد علی افندی

« مأمورين محافظه »

محافظه مأموری حسين اغا	معاونی حسن اغا

قولجی باشی شيخ علی اغا

قولجيلری

١٥ سواری

١٣ پياده

٢٨

« پوسته وتلغراف اداره‌سی »

پوسته وتلغراف مديری حاجی عزت افندی	ثالثه
فرانسزجه مخابره مأموری منصور افندی	پوسته مأموری فتحی افندی
مخابره مأموری حميد افندی	مخابره مأموری صالح افندی
« « غالب افندی	« « حبيب افندی
« « رشيد افندی	« « معروف افندی
مخابره مأموری بها افندی	باشچاوش سليمان اغا
چاوشلر	موزعلر
٢	٢

(نفوس اداره‌سی)

مدير محمد الامير افندی — باشكاتب محمد توفيق افندی

كاتب ثانی يحيی كامل افندی — وقوعات كاتبی داود حكمت افندی

(مطبعهٔ ولايت)

ناظر تحريرات مديری جودت بك — مدير حسن فائق بك — متمايز م ٣

خزينه محرری وحساب كاتبی رؤف افندی — سرمرتب وماكينيست سيد حسن افندی

ايكنجی مرتب عبداه افندی — اوچنجی مرتب محمود افندی

چرخجی عبد الرحيم اغا — موزع فائق افندی

مداوم مال اه افندی

« ديون عموميه اداره‌سی »

مركز مديری علی رضا بك — مفتش موسيو ويتاليس

« محاسبه قلمی »

محاسبه باشكاتبی منحل — رفيق اول سيد سليمان افندی

رفيق ثانی عبدالعزيز افندی — مقيد محمد رفيق افندی

اعشار كاتبی وانبار مأموری سيد عبدالرحمن افندی — صندوق امينی وپول مأموری پطرس افندی

« تحريرات قلمی »

تحريرات مسودی انطوان افندی — مقيدی محمد جميل افندی

قومیسر معاونی قادر افندی	» »	حبیب افندی
پولیس مأموری محمد راغب افندی		پولیس مأموری حسین افندی
» » مهدی افندی	» »	سید عبد اه افندی
» » شکری افندی	» »	مصطفی افندی
» » محمد رؤف افندی	» »	فتح اه افندی
» » ومجلس مقیدی نوری افندی	» »	بکر افندی
» » صدیق افندی	» »	عبد اه افندی
» » عبد الفتاح افندی	» »	سید احمد مختار افندی

پولیس مأموری محمد تقی الدین افندی

حبسخانه مدیریتی

مدیر محمد نوری افندی رابعه کاتب صادق افندی

توقیفخانه کاتبی محمود افندی سر غاردیان رضا بك

طبیب حنا خیاط افندی

غاردیان		جاشورجی	خدمه
نفر		نفر	١
٧	ذکور	١	.
١	نسا		
٨			

« بانق عثمانی اداره‌سی »

دیرکتور داود مراد افندی　معاونی قسطنطین بیو افندی

محاسبه‌جی آرتین خاجانیان افندی　صندوق امینی سلیمان ناسی افندی

محاسبه معاونی یوسف فیروز افندی

قواص	خدمه
١	١

« زراعت مأمورینی »

مأمور وکیلی مصطفی افندی　کاتب احمد جودت افندی

رسومات مأموریتی

مأمور علی رضا افندی　کاتب سید جاسم افندی

محافظه مأموری عبد اللّٰه افندی

« « محمد افندی

قولجی

١

پولیس دائره‌سی

پولیس مدیری قاسم افندی بیکباشی

مرکز قومیسری و پولیس مجلس رئیسی اسماعیل بك ثالثه

باب النبی مرکزی قومیسری علی افندی　قومیسر معاونی حقی افندی

(مأمورین متفرقه)

تنویرات وتنظیفات مفتشی رشید اغا   مفتش وسر چاوش عبد اه اغا
» » معاونی داود بك » خلیل اغا
مفتش محمود اغا

(هیئت صحیه)

صحیه مفتشی فتحی بك متمایز ع ٤ حجاز مدالیه‌سی
بلدیه طبیبی عبد الکریم افندی ثالثه   قابله فاطمه هدایت خانم
تیمارجی امین افندی   » فلورالسه خانم

مأمورین بیطریه

ولایت بیطر مفتشی محمد صالح افندی حجاز مدالیه‌سی
بیطر حقی شریف افندی رابعه   بیطار صبری افندی

رژی دائره‌سی

مدیر راجز افندی   باشکاتب احمد مختارافندی
کاتب ثانی حقی افندی   کاتب ثالث سلیم سالم افندی
وزن کاتبی استیفان افندی   دعوی وکیلی یونس بحری افندی
قنطارجی حسن افندی   یوقلمه مأموری رؤف افندی
سوق مأموری عبد الاحد اغا

میری اورمانی مأموریتی

مأمور غبد اه افندی ثالثه　　کاتب ملغا

قوروجی　　بکجی

٣

بلدیه دائره‌سی

(مجلس بلدی)

رئیس محمد سعید افندی

اعضا مفتی زاده امین افندی　　اعضا حاجی حسین چلبی

« عبد الباقی چلبی شبخون　　« سید خلیل افندی

« نعوم افندی　　« بهنان افندی

اعضا حسقیل افندی

« مأمورین قلمیه »

باشکاتب نوری افندی　　کاتب ثانی عبد القادر افندی

اوراق مقیدی امین افندی　　تنویرات وتنظیفات کاتبی داودبك

یومیه کاتبی محمد افندی　　« معاونی عاصم افندی

صندوق امینی کیغورق افندی

[مأمورین فنیه]

بلدیه مهندسی یاسین حلمی افندی　　معاونی سر معمار سلیمان افندی

مار توما وكيلى قس جرجيس ريحانى افندى

قره قوش قريه‌سى وكيلى قس جبرائيل حبش افندى

بارطله « « قس متى شموئيل افندى

بعشيقه « « قس يوسف مروكى افندى

زاخو قضاسى « قس منصور فارس افندى

(سريانئ قديم سرپسقپوسلغى)

سرپسقپوسى منحل مار متى مناسترى مطرانى الياس افندى

عقره مطران وكيلى قس يعقوب افندى

روم رئيس روحانيسى ارشيمندريت كيرلس افندى مجيدى ٣

ارمنى « « داود طاويت افندى

رؤسای روحانیه

(موصل وملحقاتی کلدانی پطریقلکی

	مدالیه	مجیدی	عثمانی
عموم کلدانی بطریقی عمانوئیل افندی	آلتون لیاقت	۱	۱
پطریق نائب عمومیسی مطران استیفان جبری افندی ۳			
پطریقلک سر کاتبی قس داود افندی			۳
پطریق وکیلی خوری جبرائل افندی			
مناسترلر رئیسی مونسنیور شموئیل جمیل افندی		۳	
عمادیه وتوابعی پسقپوسی مطران فرانسس داود افندی			
عقره پسقپوس وکیلی سر راهب خوری بولس افندی		۳	
زاخو ودهوك پسقپوسی مطران طماوس مقدسی افندی		۲	
سلیمانیه وکرکوك سرپسقپوسی مطران تیودور مسیح افندی ۳			

(موصل وتوابعی سریانی قتولیك سرپسقپوسلغی)

	مجیدی	عثمانی
سرپسقپوسی المطران بطرس هبرا افندی	۲	
پسقپوس المطران بولس دانیال افندی	۳	۳
سر پسقپوس وکیلی الخوری فسقپوس بهنام بدریه افندی		
یوسف خیاط افندی		

مرکز ولایته ملحق موصل قضاسی نواحیسی

عشایر سبعه ناحیه‌سی مدیری محمد افندی
» » کاتبی عبدالحکیم افندی

شیخان ناحیه‌سی مدیری مصطفی افندی
» » کاتبی حسن افندی

حمام علی ناحیه‌سی مدیر موقتی ابراهیم افندی

دول متحابه‌نك موصلده مقيم قونسلوسلرى

انكلتره دولت فخيمه‌سى قونسلوسلغى

ويس قونسلوسى موسيو هانه   فخرى ترجمان نمرود رسام افندى

ترجمان ناصر افندى

آلمانيا دولت فخيمه‌سى قونسلوسلغى

ويس قونسلوس وكيلى موسيو اوبه‌رت   ترجمانى داود چلبى

فرانسه جمهوريت فخيمه قونسلوسلغى

ويس قونسلوس وكيلى موسيو سودرو   ترجمانى عبد العزيز افندى

روسيه دولت فخيمه‌سى قونسلوسلغى

ويس قونسلوسى موسيو كيرسانوف

[ولايت ژاندارمه الايى]

« الاى اركانى »

	نشان		
	مجيدى	مداليه	
الاى قوماندانى صالح صبرى بك	٤	حجاز	
اداره امينى محمد فوزى افندى		تخليصيه	

« برنجى موصل طابورى »

طابور قوماندانى يوزباشى ابراهيم افندى		
» كاتبى آكاه افندى		
پياده برنجى موصل بلوكى قوماندانى ملازم اول عبدالرزاق افندى	٥	
مذكور بلوك ملازم اولى عاصم افندى		كموش لياقت
ايكنجى عقره بلوكى ملازم اولى سعيد افندى		
اوچنجى بلوك قوماندانى احمد افندى		
دردنجى » ملازم ثانيسى قادر اغا		
بشنجى عماديه بلوكى ملازم اولى سليمان افندى	٥	افتخار
» » » ثانى وهبى افندى		
ايكنجى سوارى بلوكى ملازم اولى محمد بك	٥	
اوچنجى » » » داود افندى		
» » » » ثانيسى موسى بك		
دردنجى » » قوماندانى يوسف عزت افندى		

ژاندارمه هیئتی

« اوچنجی سلیمانیه طابوری »

طابور قوماندانی یوزباشی فوزی افندی

« کاتبی خلیل افندی

برنجی سواری بلوکی قوماندانی ملازم اول عبداه زکی افندی

« « « ملازم ثانیسی عبدالعزیز افندی

ایکنجی « « « اول امین زکی افندی

اوچنجی « « قوماندانی ملازم اول حسن تحسین افندی

دردنجی « « ملازم اولی خورشید افندی

« دردنجی استر سوار طابوری »

طابور قوماندانی وکیلی موصل طابوری قوماندانی ابراهیم افندی

« کاتبی بهزاد افندی	مجیدی
برنجی بلوك قوماندانی یوزباشی سعید اغا	٥
ایکنجی « « « علی بك	٥
اوچنجی « ملازم ثانی حسین افندی	٥
دردنجی « قوماندان وکیلی باشچاوش بکر بك	

بشنجی » » » » ملازم اول شکری افندی
» » » » ملازم اولی ابراهیم افندی
» » » » ثانی احمد عزت افندی
زاخو منطقه قوماندانی باش چاوش توفیق افندی
تلعفر » » بلوك امینی احمد افندی

« ایکنجی کرکوك طابوری »

طابور قوماندانی یوزباشی علی رضا افندی
» کاتبی رفعت افندی
برنجی پیاده بلوکی ملازم اولی عمر افندی
» » » » ثانی ابراهیم افندی
ایکنجی » » قوماندانی ملازم اول سید عبدالرزاق افندی
اوچنجی » » ملازم اولی محمود افندی
برنجی سواری بلوکی قوماندانی ملازم اول فائق افندی
» » » ملازم اولی توفیق افندی
» » » ثانی سیفی افندی
آلتنجی » » قوماندانی ملازم اول شاکر افندی
» » » ملازم ثانیسی امین بك
یدنجی » » ملازم اولی عزالدین افندی

موصل شهرينك احوال حاضرهٔ خصوصيه سنه دائر معلومات

« موصل » شهری : « ۳٦ » درجه « ۱۹ » دقیقه عرض شمالی « ٤۰ » درجه « ۵۰ » دقیقه طول شرقیده ودجله نهرینك ساحل يميننده واقع اولوب اطول نهاری اون درت ساعت قرق دقیقه‌در « سانتغراد » — عمومیت اعتباریله — یازین اوتوز سکز درجه‌یی . قیش دخی ایکی درکه‌یی ارائه ایدر .

موصل — منطقه اعتباریله ممالك معتدله‌دن معدود ایسه‌ده موقعی حسبیله بر آز صیجاقدر موسم صیفده غربی روزکاری هبوب ایلدیکی حالده هوا لطیف ومنشرح وشرقی هبوب ایدر ایسه بر آز مزعج اولور .

مع هذا . هواصورت عمومیه‌ده لطیف وصاغلام اولوب اکر حقیله قواعد حفظ الصحه‌یه رعایت ایدلمش اولسه مملکتده علل عادیه وفوق العاده‌دن اثر کورلمیه‌جکی درکاردر .

موصل : بسیطجه بر ساحه اوزرنده مبنی واطرافی تقریباً اون بیك متره محیطنده وغیر منتظم مثلث شکلنده بر سور ایله محاطدر . سورك اون قپوسی اولوب بعضیلری علی حاله قالمش وبعضیلری ییقلمش اولدیغی کبی سورك دخی اکثر جهتلری خراب اولمشدر . اچ قلعه‌سی دجله کنارنده ومملکتدن بر خندکله تفریق اولنمش وآطه شکلنه قونمش بر موقعده‌در .

بلده‌نك حال حاضری ایسه سور داخلنه منحصر قالمیوب خارجاً یکی محله‌لر وبو محله‌لرده مبانئ منتظمه احداث وانشا اولنمقده‌در . داخل سورده‌ابنیه یکدیکرینه ملاصق وزقاقلر طار ایسه‌ده خارجی محله‌لرك زقاق وجاده‌لری اولدقجه واسع ومستقیمدر .

موصل شهرینه دائر معلومات

١	مكتب صنايع
٩	قره‌غول خانه
١	محكمهٔ شرعيه
١	بلديه دائره‌سى
١	حبسخانه
١	پوليس دائره‌سى
١	تلغرافخانه
٢٤٥	

جدول مخصوصنده انواعى گوستريلان مبانى ومساكن عموميه وخصوصيه كاملاً كارگير اولوب سقوفى اخشاب ابنيه مفقود كبيدر . يالكز متمولان مملكتخانه‌لرينك قسم فوقانيسنده‌توانلى اوطه‌لر بولنديغى كبى دوائر اميريه‌دن بعضيلرينك فوقانى قسملرى دخى مسقفدر .

درون بلده‌ده كى بيوت واماكنك منظرهٔ خارجيه‌سى ديده نواز دكلسه‌ده اكثريسنك ترتيبات داخليه‌سى منتظم اولديغى كبى خارج سورده انشا اولنان مبانئ جديده وبا خصوص حكومت جاده‌سيله بوجاده‌دن تشعب ايدن زقاقلرده كى ابنيه داخلاً وخارجاً برطرز نوين ارائه ايتمكده‌دور .

مع هذا ابنيه‌نك طرز حاضرنده اك زياده جالب ممنونيت اولان جهت حريقدن مصونيتدر .

سكنهٔ بلده صورت عموميه‌ده عرب . كلدانى سريانى . اسرائيلى عرقلرينه منسوب اولوب قليل المقدار ترك . كرد . ارمنى دخى واردر . لسان محلى عربى اولوب اهالى عموماً عربجه تكلم ايدرلر . مع هذا اشراف واكابر

اما كن اميريه‌دن سور داخلنده قره‌غول خانه‌لر . حبسخانهٔ عمومی . ژاندارمه استرسوار قشله‌سی . بلدیه . پولیس دائره‌لری . مكتب صنایع ورشدی بولنوب حكومت قوناغی . پیاده وسواری قشله‌لری . خسته‌خانهٔ عسكری . املاك اميريه دائره‌سی . مكتب اعدادئ ملكی . محكمهٔ شرعیه . تلغرافخانه خارج سورده واقعدر . شهرك اشاغی طرفنده متعدد بقچه‌لر وبو بقچه‌لرده فرحفزا قصرلر وانواع اشجار موجود ایسه‌ده میوه‌سی محدودوفقط بوستان محصولی نفیس ومبذولدر . شهرك هیئت عمومیه‌سی — داخلاً وخارجاً — اوتوز سكز محله‌دن وبربرلرینه متصل ومتفرق . بیوك . كوچوك یكرمی‌بش قدر چارشودن متشكل اولوب مشتمل اولدیغی مبانی ومساكن عمومیه وخیریه وخصوصیه زیرده‌كی جدولده مرقومدر .

مبانئ خیریه وعمومیه		اماكن وابنیهٔ خصوصیه		بقچه واراضی وسائره	
١٣٠	جوامع ومساجد	٩١٢٦	خانه	١٢	بقچه
١١	تكیه وزاویه	٣٠٦٢	دكان	٢٠	بوستان
١٧	مدرسه	٤٠	خان	١٩	قصر
٢٠	كلیسا	١٧	حمام	١٨	صو دولابی
٨	مناستر	٦٥	قهوه	٨٧	كرج وزمقی كوره‌سی
٢٥	مكاتب خصوصیه	١	صابونخانه	٢٠٨	عرصه
١	سناغوغ	٢٨	بویه‌خانه	٢٠٧٧	ترلا
١٠	سبیلخانه	٣٢٧	مدار ومعصره	٢٤٤١	
٣	مطبعه	٢٥٠	جولها سردابی		
١	حكومت قوناغی	٥	فرون		
٢	قشلا	٧	اجزاخانه		
١	خسته خانه	١	دباغخانه		
١	مكتب اعدادی	١٢٩٢٩			

[صنایع]

موصلده : هر نوع صنعت اربابی موجود ایسه‌ده بونلرك بر قسم مهمی صورت ترقی ارائه ایده‌میوب حال قدیمنی محافظه ایتمکده وفقط جولها، قزاز باقرجی، نجار صنعتلری اولدقجه اثر ترقی کوسترمکده‌در . هله وقتیله فوق الغایه ترقی ایلدیکی حالده بالاخره تدنی ایتمش اولان جولها صنعتی یکیدن ترقی‌یه یوز طوتمغه باشلامشدر .

الحالة هذه : موصلده طاقه تعبیر اولنان ایپکلی ایپکسز قماشك انواعیله حمام طاقملری ویاز موسمنه مخصوص البسه‌لك ویتاق وباش چارشفلری وال ویوزخاولیلری وسفره‌یدشکیرلری ویونکدن ویاموقدن — قوشاق، ججیم کلیم . سجاده ورنکلی‌رنکسز چادر بزلری‌وکار قدیم باصمه‌لروکفیه‌وجدانی کبی باش صارغیلری وعادی بز وامثالی شیلر نسج واعمال اولنمقده اولوب منسوجات مذکوره — متانت وبویالرندکی خالصیت جهتلریله — آوروپانك اشیای مماثله‌سنه مرجح وفائق بولندیغندن کلدکجه مظهر رغبت اولمقده وبناءً علیه ارباب صنعتك شوق وغیرتی تزاید ایتمکده‌در . اومثللو منسوجات داخلاً صرف اولندقلری بشقه — اخراجات عمومیه قسمنده کوسترلدیکی وجهله — خارجه دخی اخراج اولنور . منسوجات میاننده ذکری مسبوق بزلردن اعلا وکوزل چادرلر دخی اعمال ایدیلور . موصلك دباغت صنعتی دخی شایان تذکار اولوب چیقاریلان صاری وقرمزی سختیان ومشین وکوسله اکثر محللرك معمولات دباغیه‌سنه فائق بولندیغی جهتله — اوته‌دنبرو قازانمش اولدیغی شهرت ورغبتی محافظه ایتمکده وبناءً علیه خارجه اخراجاتی وقوع بولمقده‌در .

ومتحيزن ترکجه دخی تکلم وکتابت ایدرلر . وتجار واصنافدن بعضیلریده هم ترکجه وهمده کردجه بیلورلر . شهرك نفوسی جدول مخصوصنده مرقومدر .

« معارف »

موصل اهالیسی فطرةً فطین وذکی اولوب موصلدن وقتیله پك چوق علما واعاظم واصحاب کمال یتشمش اولدیغی کبی الیوم دخی ارباب علم وکمال موجوددر . بالخصوص علوم وفنون جدیده‌نك تعلم وتحصیلی امرنده عناصر عمومیه‌نك ابراز ایلدیکی مساعی شایان تقدیر بر درجه‌ده اولوب مکاتب ومدارس رسمیه وخصوصیه‌دن وهله مکتب اعدادیٔ ملکی ودار المعلمین مثللو منبع معارف اولان دار التحصیللردن مملکت وملته خدمات نافعه‌ده بولنه‌جق هر صنف ارباب فنون ومعارف یتشمش ویتشمکده بولنمشدر .

(تجارت)

موصل: ولایتك مرکزی اولدیغی کبی بو حوالیجه تجارتك دخی مرکزیدر هرسنه اطراف واکنافدن طوپلانیلان اغنام ومواشئ سائره ایله یباغی، یاموق مازی ، کیتره ، پالاموط ، دری وامثالی خام اشیا همان کاملاً موصله کتور یله‌رك تجاره دور وبورادن ممالك سائرۀ عثمانیه ایله آوروپایه وهنده سوق وارسال اولنور . خارجدن کلان اشیادخی کذلك تجار طرفندن جلب ایدیله‌رك اصنافه دور ایدیلور . [ادخالات واخراجاته متعلق ایضاحات قسم مخصوصنده اعطا اولنمشدر] داخله مخصوص اولان تجارت دخی خیلی وسیع اولوب مع هذا او کبی تجارت داخلیه‌نك الك ایلروسنده تحفجیلق بولنمقده‌در .

« اون ایکنجی قول اردوی همایون » مرکزی موصل

قوماندانی احمد اسعد پاشا ارکان حرب میرلواسی
عثمانی مجیدی مدالیه مدالیه
٣ ٣ امتیاز یونان محاربه‌سی

« ارکان حربیه هیئتی »

	رتبه‌لری
ارکان حربیه رئیسی جودت بك	قائممقام

ارکان حربیه برنجی شعبه‌سی

مدیر محمد رشید افندی	ارکان حرب قول اغاسی
قوماندان یاوری عبد اله افندی	یوزباشی
ملحق محمد خیری افندی	»
» علی یاور افندی	»
باشکاتب محمد توفیق افندی	ثالثه م ٤
صنف ثانی شکری افندی	
صنف ثالث نوری افندی	
صنف رابع حمدی افندی	

اون ایکنجی قول اردوی همایون امر اوار کانیله

نظامیه قسمی

اداره ایکنجی شعبه‌سی

رتبه‌لری

مدیر منحل

معاونی محمد سعید افندی — الای کاتبی

قسم ثالث ممیزی سعید افندی — ثانیه ع ٤

صنف اول حاجی شریف افندی

« ثانی ابراهیم افندی

« ثالث عبد العزیز افندی

« رابع ابراهیم افندی

« « اسماعیل افندی

اداره اوچنجی شعبه‌سی

مدیر عبد اله افندی — بیکباشی

صنف اول عبد الوهاب افندی

« ثانی منحل

« ثالث الیاس افندی

« رابع منحل

اداره دردنجی شعبه‌سی

مدیر عزت افندی — بیکباشی

ارکان حربیه ایکنجی شعبه‌سی

مدیر محمد صالح افندی | بیکباشی م ٥

صنف اول درویش علی افندی | ثالثه

صنف ثالث محمد جمیل افندی

هیئت اداره‌سی

رتبه‌لری

هیئت اداره‌سی رئیسی منحل

» » ریاستی امور تحریریه‌سنه‌مأمور محمد رشید افندی | یوزباشی

اداره برنجی شعبه‌سی

مدیر زین العابدین افندی | ثانیه

معاونی قسم ثانی ممیزی حاجی عبد اللطیف افندی | ثالثه

قسم ثالث ممیزی منحل

صنف اول عبد اه افندی

» ثانی حمدی افندی | رابعه

» ثالث محمد حسن افندی

» » عبد الکریم افندی

» رابع قاسم افندی

» » محمد افندی

رتبه‌لری

معاونی محمد نوری افندی	استحکام یوزباشیسی
صنف ثانی منحل	
« رابع عبد الواحد افندی	

هیئت صحیه

سر طبیب منحل	
« « معیتنه مأمور احمد صفوت افندی	طبیب یوزباشیسی
سر بیطر احمد افندی	بیکباشی
معاونی نوری افندی	یوزباشی

انشا آت هیئتی

رئیسی سری افندی	یوزباشی
اعضا علی غالب افندی	«
« محمد امین افندی	ملازم اول
« حسن فهمی افندی	«
کاتب اداره مأموری سلیمان افندی	
انبار وجبخانه مأموری حسین حقی افندی	طوپجی یوزباشیسی

[نظامیه اوتوز بشنجی موصل فرقه‌سی]

	رتبه
فرقه قوماندانی شامل پاشا	میرلوا
عثمانی	مجیدی
۲	۲

فرقه ارکان حربیه‌سنه مأمور یسن حلمی افندی ارکان حرب قول اغاسی م ٥

« سرطبیبی مراد بك قائممقام

« فرقه اداره هیئتی »

اداره رئیسی منحل

« مأموری محمد امین افندی طابور کاتبی

« « محمد راشد افندی یوزباشی

« اداره قلمی »

صنف ثانی حاجی محمود افندی

« ثالث عبد العزیز افندی

« رابع مهدی افندی

« « عبد العزیز افندی

پیاده صنفی

« پیاده یوز اوچنجی الای »

الای قوماندانی قائممقام نعمت بك

١٠٣ « برنجی طابوری »

طابور قوماندانی بیکباشی معروف افندی

طابور امامی عبدالفتاح افندی — اداره مأموری طابور کاتبی محمد رشید افندی

تفنکجی اوسته‌سی عبداللطیف افندی — طبیب بیکباشی اسماعیل حقی افندی

اجزاجی یوزباشی محمد علی افندی — اجزاجی محمد افندی م ٥

برنجی بلوك
یوزباشی عبدالرحمن افندی
ملازم اول عبداه افندی
ملازم ثانی محمد نوری افندی

ایکنجی بلوك
ملازم اول محمد علی افندی
« ثانی محمد افندی

اوچنجی بلوك
یوزباشی محمد علی افندی
ملازم اول خسرو افندی
« ثانی عواد افندی
« ثانی محمد رؤف افندی

دردنجی بلوك
ممتاز یوزباشی احمد حمدی افندی
ملازم اول محمد سعید افندی

١٠٣ ایکنجی طابوری

طابور قوماندانی منحل

طابور امامی احمد افندی — اداره مأموری طابور کاتبی عبداه افندی

« اون بشنجی فرقه‌یه منسوب آلای وطابورلر »

« اون بشنجی نشانجی طابوری »

﴿ طابور قوماندانی بیکباشی احمد ناطق افندی ﴾

مجیدی مدالیه

٤ تخلیصیه

« امامی محمد امین افندی

اداره مأموری معاونی عبدالحمید افندی

تفنکجی اوسته‌سی توفیق افندی

طبیب منحل

جراح محمد سعید افندی

برنجی بلوك

ملازم اول سعید فهمی افندی

« ثانی حسین حسنی افندی

« « محمد شریف افندی

ایکنجی بلوك

یوزباشی احمد مختار افندی

ملازم اول علی وفی افندی

« ثانی احمد افندی

« « عبد الوهاب افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی محمد انور افندی

ملازم ثانی رشید حلمی افندی

« « تقی الدین افندی

دردنجی بلوك

قوماندانی ملازم اول محمد توفیق افندی

ملازم اول راشد افندی

« ثانی یعقوب افندی

ملازم ثانی یونس افندی

پیاده یوز دردنجی الایی

الای قوماندانی قائممقام محمود فهمی بك

١٠٤ « برنجی طابوری »

طابور قوماندانی : منحل

طابور امامی عبد اللطیف افندی ادارهمأموری طابورکاتبی حسن افندی

ادارهمأموری معاونی چاوش اسماعیل افندی تفنکجی اوستهسی احمد افندی

طبیب یوزباشی اسماعیل حقی افندی اجزاجی ملازم اول خاتم الیا افندی

برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی عبد الجلیل افندی	ملازم اول عبد المجید افندی
ملازم اول ابراهیم حقی افندی	ملازم ثانی محمد رضا افندی
» ثانی خلف افندی	» » عبد المجید افندی
اوچنجی بلوك	**دردنجی بلوك**
یوزباشی محمد خسرو افندی	ملازم اول احمد فخری افندی
ملازم اول مصطفی افندی	» ثانی مصطفی افندی
» ثانی حسین افندی	» » ابراهیم افندی
» » عبد الرحمن افندی	

١٠٤ ایکنجی طابوری

طابور قوماندانی بیکباشی محمد سعید افندی

طابور امامی محمد افندی ادارهمأموری معاونی چاوش ابراهیم افندی

اداره مأموری معاونی چاوش مصطفی افندی تفنکجی اوسته‌سی حسین اغا

جراح سلیمون افندی اجزاجی ملازم اول محمد راجی افندی

برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
قوماندانی ملازم اول عبد الکریم افندی	یوزباشی احمد افندی
ملازم اول یاسین فخری افندی	ملازم اول عبد المجید افندی
« ثانی توفیق افندی	« ثانی مجید افندی م ٥
« « احمد حمدی افندی	« « منحل
اوچنجی بلوك	دردنجی بلوك
یوزباشی مصطفی عزت افندی	ملازم اول شهاب الدین افندی
ملازم اول محمد توفیق افندی	« ثانی عبد الحمید افندی
« ثانی علی افندی	« « حسن افندی
« « عبد الفتاح افندی	

١٠٣ اوچنجی طابوری

« قادرو بلوکی »

قوماندانی یوزباشی طاهر اغا ملازم اول قاسم افندی

ملازم ثانی اسماعیل حقی افندی « ثانی توفیق افندی

پیاده یوز بشنجی الای

الای قومندانی قائممقام صفوت بك

١٠٥ برنجی طابوری

طابور قومندانی قول اغاسی طالب افندی

طابور امامی عبد القادر افندی ادارهمأموری طابورکاتبی محمدشفیق افندی

ادارهمأموری معاونی چاوش عبدالله افندی تفنکجی اوسته‌سی احمد افندی

طبیب یوزباشی حسین کامی افندی اجزاجی یوزباشی محمود علی افندی

برنجی بلوك

یوزباشی محمد علی افندی

ملازم اول اسماعیل حقی افندی

» ثانی محمد افندی

» » امین افندی

ایکنجی بلوك

ملازم اول عاصم افندی

» ثانی طه افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی محمد شفیق افندی

ملازم اول علی افندی

دردنجی بلوك

ملازم اول احمد حمدی افندی

١٠٥ « ایکنجی طابوری »

طابور قومندان وکیلی قول اغاسی اسماعیل اغا

طابور امامی سعید افندی ادارهمأموری طابورکاتبی حبیب افندی

تفنکجی اوسته‌سی علی افندی جراح اسماعیل حق افندی

تفنكجی اوسته‌سی محمود افندی طبیب قول اغاسی سلیمان عاصم افندی

اجزاجی ملازم اول محمد نظمی افندی جراح محمد افندی

ایکنجی بلوك	برنجی بلوك
قوماندانی ملازم اول سعید فهمی افندی	یوزباشی عبد الحمید افندی
ملازم اول فتحی افندی	ملازم اول احمد فخری افندی
« ثانی محمد نوری فندی	« ثانی داود افندی
« « داود افندی	« « محمد افندی
دردنجی بلوك	اوچنجی بلوك
ملازم اول رشید افندی	ملازم اول احمد افندی
« ثانی علی افندی	« ثانی خلیل افندی
« « کارسول اغا	

١٠٤ اوچنجی طابوری

« قادرو بلوکی »

ملازم اول تحسین افندی	بلوك قوماندانی منحل
ملازم ثانی خیری افندی	ملازم ثانی محمد فائق افندی

[نظامیه اوتوز التنجی کرکوك فرقه‌سی]

فرقه قوماندانی میرلواء توفیق پاشا

فرقه‌یه ملحق ممتاز یوزباشیسی عثمان افندی فرقه سرطبیبی بیکباشی عزت افندی

« « ملازم اول محمد صالح افندی

« فرقه اداره هیئتی »

اداره مأموری طابور کاتبی اسماعیل افندی صنف ثانی حسین افندی

صنف ثالث عزت افندی صنف رابع احمد افندی

صنف رابع نوری افندی

« کرکوك موقع خسته‌خانه‌سی »

طبیب یوزباشی عارف حکمت افندی طبیب یوزباشی حسن افندی

اجزاجی یوزباشی یونس وهبی افندی اجزاجی ملازم اول عیسی فهمی افندی

جراح باشی حافظ افندی

برنجی بلوك

قوماندانی ملازم اول ابراهیم ناجی افندی
ملازم اول بهجت افندی
ملازم ثانی امین افندی

ایکنجی بلوك

یوزباشی محمد امین افندی
ملازم اول رفیق افندی
« ثانی جاسم افندی
« « اسماعیل حقی افندی

اوچنجی بلوك

ملازم اول خمیس افندی
« ثانی عبد الحمید افندی
« « عبد القادر افندی

دردنجی بلوك

قوماندانی ملازم اول محمد امین یمنی افندی
ملازم اول محمد مهدی افندی
ملازم ثانی عبد الرحمن افندی
« « اسماعیل حقی افندی م٤

« اوچنجی طابوری » ١٠٥

[قادرو بلوکی]

قوماندانی یوزباشی فائق توفیق افندی
ملازم ثانی محمد افندی
ملازم اول حسین افندی
« ثانی مجد الدین افندی

« پیاده یوز التنجی الای »

« الای قوماندانی منحل »

« برنجی طابوری »   ١٠٦

طابور قوماندانی منحل

طابور امامی الای مفتیسی محمد نوری افندی   اداره مأموری طابور کاتبی احمد افندی

تفنکجی اوسته‌سی محمد امین افندی   اداره معاونی چاوش سلیمان افندی

طبیب بیکباشی محمد جلال افندی

اجزاجی ملازم اول نابی افندی

جراح خایل افندی

برنجی بلوك

یوزباشی عبد القادر افندی

ملازم اول عبد المجید افندی

« ثانی محمد توفیق افندی

« « احمد افندی

ایکنجی بلوك

قوماندانی ملازم اول عبدالقادر افندی

ملازم اول احمد افندی

« ثانی عبد اه افندی

اوچنجی بلوك

یوز باشی مصطفی خیری افندی

ملازم اول ابراهیم ادهم افندی

« ثانی سید عثمان افندی

« « خلیل افندی

دردنجی بلوك

یوزباشی عبد الرحمن افندی

ملازم اول عبد السلام افندی

« ثانی شوقی افندی

« اوتوز التنجی فرقه‌یه منسوب الای وطابورلر »

« اوتوز التنجی نشانجی طابوری »

« قوماندانی قول اغاسی جلیل فضلی افندی »

طابوره مأمور الای امامی اسلام صبری افندی . اداره مأموری طابورکاتبی عارف افندی

تفنکجی اوسته‌سی عبدالفتاح افندی . طبیب یوزباشی محمد امین افندی

اجزاجی ملازم اول ادهم روحی افندی

برنجی بلوک

یوزباشی محمد علی افندی م ٥

ملازم اول سید صالح افندی

« ثانی رفعت افندی

ایکنجی بلوک

یوزباشی مصطفی نورالدین افندی

ملازم اول عبدالفتاح افندی

« ثانی احمد رمزی افندی

« « محمد سلیم افندی

اوچنجی بلوک

یوزباشی عثمان افندی

ملازم اول جابر افندی

« ثانی صالح افندی

دردنجی بلوک

یوزباشی خضر افندی

ملازم اول محمد علی افندی

« ثانی سلیمان افندی

« « بکتاش افندی

پياده يوز يدنجى الاى

الاى قوماندانى منحل

١٠٧ [برنجى طابور]

طابور قوماندانى بيكباشى عبد المجيد افندى

طابور امامى عبد افندى — اداره مأمور طابور كاتبى توفيق افندى

تفنكجى اوسته سى محى الدين افندى — « مأمور معاونى چاوش على رضا افندى

طبيب بيكباشى احسان زكى افندى

اجزاجى على سزايى افندى

برنجى بلوك

قوماندانى ملازم اول سليمان افندى

ملازم اول رفيق افندى

« ثانى مصطفى افندى

« « احمد افندى

ايكنجى بلوك

ملازم اول امين صدقى افندى

« ثانى شيخ على افندى

اوچنجى بلوك

ملازم اول عبد الله افندى م ٤

« ثانى صالح افندى

« « عبد الواحد افندى

دردنجى بلوك

يوزباشى محمد رشيد افندى

ملازم اول خورشيد افندى

« ثانى عبد الحميد افندى

١٠٦ ایکنجی طابوری

طابور قوماندانی بیکباشی احمد فهمی افندی

طابور امامی فتحی افندی	اداره مأموری طابور کاتبی سعید افندی
تفنکجی اوسته‌سی امین افندی	طبیب قول اغاسی علی جمال افندی
برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی محمد صالح افندی	قوماندانی ملازم اول محی الدین افندی
ملازم اول سلیمان فهمی افندی	ملازم اول قاسم افندی
« ثانی عباس افندی	« ثانی سلتان افندی م ٥
« « عبد المجید افندی	
اوچنجی بلوك	دردنجی بلوك
یوزباشی عبد المجید افندی	یوزباشی محمد سعید افندی
ملازم اول محمد زهدی افندی	ملازم اول رشید افندی
« ثانی محمد سعید افندی	« ثانی علی افندی
« « عبد الکریم افندی	« « علی افندی

١٠٦ اوچنجی طابوری

« قادرو بلوکی »

قوماندانی ملازم اول ماجد افندی	ملازم اول حسین افندی
ملازم ثانی علی راوی افندی	« ثانی محمد علی افندی

[اوچنجی طابوری] ١٠٧

« قادرو بلوکی »

ملازم اول محمد امین افندی ملازم ثانی رشیدی افندی

ملازم ثانی محمد علی افندی

[پیاده یوز سکزنجی الای]

« الای قومانداني وکیلی بیکباشی محمد امین افندی »

١٠٨ « برنجی طابوری »

« طابور قومانداني منحل »

طابور امامی عبداه افندی اداره مأموری طابور کاتبی محمود افندی

تفنکجی اوسته‌سی محمد افندی اداره مأمور معاونی چاوش رفیق افندی

طبیب بیکباشی مصطفی افندی

اجزاجی محمد حشمت افندی

برنجی بلوك

یوزباشی فرج فهمی افندی

ملازم اول محمد عاصم افندی

« ثانی محی الدین افندی

ایکنجی بلوك

یوزباشی احمد افندی

ملازم اول محمد علی افندی

« ثانی توفیق افندی

اوچنجی بلوك

قومانداني ملازم اول عثمان افندی

ملازم اول عبدالرحمن افندی

« ثانی فتح اه افندی

دردنجی بلوك

قومانداني ملازم اول احمد کمال افندی

ملازم اول محمد علی افندی

« ثانی احمد مدحت افندی

« « عبدالقادر افندی

« ایکنجی طابوری » ١٠٧

« طابور قوماندانی قول اغاسی محمود فائز افندی »

طابور امامی محمد افندی

اداره مأموری طابور کاتبی عبدالحکیم افندی

تفنکجی اوسته‌سی احمد افندی

اداره مأموری معاونی چاوش امین افندی

طبیب بیکباشی احمد رفیق افندی

اجزاجی سلیمان افندی

برنجی بلوک

قوماندانی ملازم اول رشید رشدی افندی

ملازم اول توفیق افندی

» ثانی علی افندی

ایکنجی بلوک

ملازم اول رشید فهمی افندی

اوچنجی بلوک

قوماندانی ملازم اول عبداله عونی افندی

ملازم اول ابراهیم افندی

دردنجی بلوک

یوزباشی عبداله افندی

ملازم اول عبدالحمید افندی

» ثانی عزت افندی

» » خضر افندی

« يكرانجى طابورى » ١٠٨

« طابور قوماندانى قول اغاسى محى الدين افنـدى »

طابور امامى عبدالقادر افندى تفنكجى اوسته‌سى حسن افندى

« طبيب يوزباشى محمدسعدى افندى

اجزاجى فرانسوا افندى

برنجى بلوك

يوزباشى شمس الدين افندى

ملازم اول عبدالوهاب افندى

ملازم ثانى محمد افندى

ايكنجى بلوك

قوماندانى ملازم اول سيدامين افندى

ملازم اول عبدالمجيد افندى

ملازم ثانى خليل افندى .

اوچنجى بلوك

قوماندانى ملازم اسماعيل حقى افندى

ملازم اول مصطفى افندى

دردنجى بلوك

يوزباشى عبدالقادر اغا

ملازم اول محمد صبرى افندى

« ثانى محمد افندى

١٠٨ [اوچنجى طابورى]

« قادرو بلوكى »

قوماندانى يوزباشى محمد حلمى افندى ملازم اول محمد شكرى افندى

ملازم ثانى محمد على افندى « ثانى عبد الرحيم ناهيدافندى

« سوارى اون أوچنجى لوا »

قوماندانى عبدالرحمن پاشا — مير لوا — مجيدى ٤ — مداليه لياقت جاز

لوا ملحقى ملازم اول حمدى افندى

« سوارى اوتوز اوچنجى الاى »

بيكباشى داود افندى افندى
امام عثمان افندى
طبيب بيكباشى حسين ناجى افندى
اجزاجى حسقيل افندى
تفنكجى اوسته‌سى على اغا
بيطار يوزباشى عونى افندى

برنجى بلوك

يوزباشى ابراهيم ادهم افندى
ملازم اول رستم افندى
« ثانى عارف افندى

اوچنجى بلوك

يوزباشى عبداهنداتى افندى
ملازم اول خليل افندى
« ثانى مدحت افندى
« « محمد سعيد افندى

بيكباشى عارف حكمت افندى
اداره‌ء أمورى الاى كاتبى محمد على افندى
اجزاجى ملازم اول على غالب افندى
كوچوك جراح محمد صالح افندى
سر بيطار بيكباشى سليمان سودى افندى
سراج ناصر افندى

ايكنجى بلوك

يوزباشى ابراهيم افندى
ملازم اول شجاع افندى
« ثانى سيد جميل افندى
« « مولود مخلص افندى

دردنجى بلوك

يوزباشى حسين افندى
ملازم ثانى فرج افندى
ملازم ثانى عونى افندى

سواری صنفی

بشنجی بلوك

یوزباشی محمد نواف افندی — یوزباشی وکیلی محمد توفیق افندی

ملازم ثانی نجاتی افندی

(سواری اوتوز بشنجی الای)

بیکباشی حامد افندی — قول اغاسی خلیل افندی

امام عبد القادر افندی — طبیب بیکباشی عطاء افندی

اجزاجی میخائیل افندی — اجزاجی اسحاق افندی

جراح شاهول افندی — تفنکجی اوسته‌سی صالح اغا

سربیطر بیکباشیسی علی غالب افندی — بیطر یوزباشی عونی افندی

سراج باشی عبد اللطیف اغا

« برنجی بلوك »

یوزباشی حسن حلمی افندی — ملازم اول شاکر افندی

ملازم اول محی الدین افندی — ملازم ثانی عثمان فائق افندی

ملازم ثانی محمد رؤف افندی

ایکنجی بلوك

یوزباشی علی افندی — ملازم اول محمد افندی

ملازم ثانی مصطفی بهجت افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی محمد شریف افندی — ملازم اول عباس افندی

ملازم ثانی محمود افندی — ملازم ثانی محمد امین افندی

« بشنجی بلوك »

یوزباشی احمد صلاح الدین افندی ملازم اول عبداللطیف افندی

ملازم ثانی علی رضا افندی

(سواری اوتوز دردنجی الای)

الای قوماندانی قائممقام رمزی بك

بیکباشی احمد صبری افندی بیکباشی عمر قدری افندی

امام عبد الکریم حمدی افندی اداره أموری الای کاتبی عبدالقادر افندی

طبیب یوزباشی علی رضا افندی اجزاجی یونس شوقی افندی

اجزاجی داود افندی تفنکجی اوسته‌سی خلف اغا

سربیطر بیکباشی محمد محسن افندی بیطر معاونی یوزباشی صدقی افندی

سراج باشی تیوکلی افندی

برنجی بلوك

یوزباشی حافظ علی افندی

« وکیلی اسماعیل افندی

ملازم اول جمال الدین افندی

« ثانی احمد غنی افندی

« « عبد القادر افندی

ایکنجی بلوك

یوزباشی عبد العزیز افندی

ملازم ثانی صابر افندی

« « جواد افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی زیور افندی

« وکیلی نعمان افندی

ملازم ثانی صادق افندی

دردنجی بلوك

یوزباشی یوسف کامل افندی

ملازم ثانی عبد الله افندی

ملازم ثانی اسماعیل افندی

دردنجی بلوك

یوزباشی علی صفوت افندی
ملازم اول احمد افندی
ملازم اول عبد الغفور افندی
ملازم ثانی مصطفی سالم افندی
ملازم ثانی کاظم افندی

بشنجی بلوك

یوز باشی رضا افندی
ملازم اول محمود افندی
ملازم ثانی عمر افندی
ملازم ثانی احمد فؤاد افندی

« طوپجی اوتوز بشنجی الای »

« قوماندانی میر الای امین فیضی افندی »

« برنجی صحرا طابوری »

طبیب بیکباشی علی رضا افندی	بیطر یوزباشی شوکت افندی
اجزاجی ملازم اول سلیمان شکری افندی	جراح مصطفی افندی
	قامه‌جی حسن حسنی اغا
تیمورجی اوسته‌سی سلیمان اغا	مرانقوز اوسته‌سی عبدالرزاق اغا
برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی حامد افندی	یوزباشی عثمان فوزی بك
ملازم اول نشئت افندی	ملازم اول محمد صبری افندی
ملازم ثانی عبدالقادر افندی	ملازم ثانی محمد صبری افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی محمد رشید افندی — ملازم اول سعد الدین افندی

ملازم ثانی علی اغا

« ایکنجی جبل طابوری »

قوماندانی منحل	امام عبدالرزاق افندی
طابور کاتبی اسماعیل افندی	طبیب یوزباشی مصطفی افندی
بیطر یوزباشی سعدی افندی	اجزاجی ملازم محمد صبری افندی
جراح اسماعیل حقی افندی	قامه‌جی اوسته‌سی جاسم اغا
تیمورجی اوسته‌سی محمود اغا	مرانقوز اوسته‌سی محمد اغا

طوپجی صنفی

برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی عبدالفتاح ماجد افندی	یوزباشی محمد طاهر افندی
ملازم اول مصطفی افندی	ملازم اول محمد عونی افندی
ملازم ثانی ابراهیم ادهم افندی	ملازم ثانی عبداه افندی

« اوچنجی بلوك »

یوزباشی عادل افندی	ملازم اول احمد راغب افندی
	ملازم ثانی محمد علی یاور افندی

« یکرمی اوچنجی مستقل جبلی طابوری »

طابور قوماندانی منحل	امام محمد سلیم افندی
طابور کاتبی احمد حمدی افندی	بیطر یوزباشی احمد افندی
قامه‌جی اوسته‌سی حاجی علی اغا	مراقوز اوسته‌سی خضر اغا
برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی عارف افندی	یوزباشی اسماعیل حقی افندی
ملازم ثانی عبدالقادر افندی	ملازم اول فائق افندی

« اون ایکنجی نقلیه طابوری »

« طابور قوماندانی بیکباشی سلیمان صدقی افندی

طبیب یوزباشی داود سلیم افندی	بیطر یوزباشی ابراهیم افندی
تفنکجی اوسته‌سی اغوب اغا	سراج باشی مردان اغا

برنجی بلوك یوزباشی حامد افندی

ایکنجی « ملازم اول محمود افندی

اوچنجی « یوزباشی عبدالوهاب افندی

« موصل رديف فرقه‌سی »

فرقه قوماندانی ارکان حرب میر الایی

عبدالفتاح بك عثمانی ٤ مجیدی ٣

فرقه ارکان حربیه‌سنه مأمور ممتاز یوزباشی یوسف کامل افندی

اداره رئیسی الای کاتبی عبد القادر افندی

اخذ عسکر مأموری طابور کاتبی محمد سعید افندی

موصل الایی قوماندانی قائمقام محمد امین بك م ٥

« موصل برنجی طابوری »

بیکباشی قاسم افندی — اداره‌مأموری محمد علی افندی

تفنکجی اوسته‌سی عاکف افندی

برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوز باشی عبدالرحمن افندی	یوزباشی عبد القادر افندی
ملازم اول احمد توفیق افندی	

ردیف قسمی

برنجی بلوك

یوزباشی مصطفی افندی

ملازم اول رفعت افندی

ایکنجی بلوك

ملازم اول عبد الفتاح افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی عبد الکریم افندی

ملازم اول نوری افندی

دردنجی بلوك

ملازم اول عبد المجید افندی

ملازم ثانی سلیمان افندی

بعشیه الای قوماندانی قائممقام عبد الفتاح بك

برنجی بعشیقه طابوری

بیکباشی ابراهیم افندی

دبوی مأموری ملازم اول محمد رفعت افندی

تفنکجی اوسته‌سی حسن اغا

برنجی بلوك

یوزباشی محمد شکری افندی

ملازم اول احمد افندی

ایکنجی بلوك

ملازم اول محمد علی افندی

ملازم اول نور الدین افندی

اوچنجی بلوك

یوباشی عزت افندی

ملازم ثانی احمد افندی

دردنجی بلوك

ملازم اول عبدالفتاح باقی افندی

ملازم اول محمد صالح افندی

«ایکنجی عقره طابوری»

بیکباشی احمد راغب افندی

اداره مأموری محمد توفیق افندی

دبوی مأموری ملازم معروف افندی

اداره معاونی چاوش شوکت افندی

اوچنجی بلوك | دردنجی بلوك
یوزباشی عبد الستار افندی | ملازم ثانی رضا افندی
ملازم اول محمد فاضل افندی

« موصل ایکنجی طابوری »

بیکباشی بکر صدقی افندی | اداره مأموری عباس افندی
دپوی مأموری ملازم ثانی مصطفی افندی

برنجی بلوك | ایکنجی بلوك
یوزباشی احمد توفیق افندی | یوزباشی سید احمد افندی
ملازم اول عباس افندی | ملازم اول محمد صالح افندی

اوچنجی بلوك | دردنجی بلوك
یوزباشی احمد وفی افندی | ملازم اول عبد القادر افندی
ملازم اول عبد العزیز افندی | ملازم ثانی اسماعیل افندی

مجیدی مدالیه
تخابصیه

« موصل اوچنجی طابوری »

اداره مأموری عبد الوهاب افندی | معاونی چاوش محمد افندی
دپوی مأموری ملازم اول قاسم حمدی افندی

برنجی بلوك

یوزباشی محمد افندی

ملازم اول عبداء افندی

ایکنجی بلوك

ملازم اول مصطفی کامل افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی حسن عالی افندی

ملازم اول عبدالمجید افندی

دردنجی بلوك

ملازم ثانی علی افندی

[ایکنجی رواندز طابوری]

بیکباشی عارف افندی

اداره مأموری عبدالقادر حشمت افندی

دپوی مأموری معاونی مصطفی افندی

برنجی بلوك

یوزباشی محی الدین افندی

ایکنجی بلوك

منحل

اوچنجی بلوك

یوزباشی محمد نوری افندی

ملازم اول احمد افندی

دردنجی بلوك

ملازم ثانی زینل افندی

برنجی بلوك
یوزباشی محمد امین افندی

ایکنجی بلوك
یوزباشی عبد العزیز افندی
ملازم اول محمد امین افندی

اوچنجی بلوك
یوز باشی محمد افندی

دردنجی بلوك
ملازم اول محمد حاجی افندی
ملازم ثانی شعبان شوقی افندی

« اوچنجی دهوك طابوری »

بیکباشی عبدالجبار افندی
اداره مأموری علی افندی
دپوی مأموری ملازم اول محمد فوزی افندی

برنجی بلوك
ملازم ثانی سید احمد افندی

ایکنجی بلوك
ملازم اول عبدالمجید افندی

اوچنجی بلوك
یوزباشی امین افندی
ملازم اول اسماعیل زکی افندی

دردنجی بلوك
ملازم اول خطاب افندی

« اربیل الایی قوماندانی منحل »

« برنجی اربیل طابوری »

بیکباشی محمد شریف افندی
اداره مأموری محمد خورشید افندی
دپوی مأموری ملازم اول صالح زکی افندی
« معاونی چاوش عمر افندی
تفنکجی اوسته‌سی رفعت اغا

[موصل] [سنجاغنك احوال موقعيه وتقسيمات ملكيه‌سی]

« موصل » سنجاغی : ولايتك شمال وغرب جهتنده وكاملاً (دجله) نهری حوضه‌سنده واقع ونهر مذكور سنجاغنك وسطنده جاريدر دجله‌نك توابعندن اولان زاب كبير نهرينك بر قولی ايله « خوبير » « خوصر » « خازر » وامثالی انهار متوسطه وصغيره‌دخی لوآء اراضيسی داخلنده جريان ايدرلر .

اراضينك قسم شماليسی — صورت عموميه‌ده — طاغلق ايسه‌ده اره‌يرلرده مستوی محللر . كوزل ومنبت واديلر . محصول آور بايرلری يك چوق اولمغله برابر طاغلرك قسم اعظمی كليتلی ميشه‌لری ونافع مرعالری مشتملدر . قسم غربيسی سنجار صحراسندن يعنی الجزيره‌يه متعلق اراضیٔ مستويه‌دن اولوب يالكز سنجار طاغی ايله بوطمه ، نجمه ، مكحول كبی تپه‌لر واردر . جهت غربيه‌ده فقط مركز قضاسنه متعلق بعض قرا ايله سنجار قضاسی وتلعفر ناحيه‌سی واقع در .

لوا اراضيسی — صورت عموميه‌ده — منبت ومحصول آور اولمغله برابر دجله‌نك صول طرفنده‌كی يعنی لوانك شمال شرقی وشمال جهتلرنده‌كی محللر كاملاً معمور ومسكون دجله‌نك صاغ جهتنده يعنی غرب وجنوب طرفلرنده بولنان سنجار صحراسنك قسم اعظمی خاليدر . سكنهٔ لوا كرد . عرب . ترك كلدانی . سريانی . اسرائيلی عرقلرينه منسوب اولوب اكثريتی تشكيل ايدنلر برنجی درجه‌ده كردلر ايكنجی مرتبه‌ده عربلردر . سنجاغك هيئت عموميه‌سی التی قضا ايله اون بش ناحيه‌دن متشكلدر .

موصل سنجاغی

« موصل قضاسنه دائر معلومات مخصوصه »

« موصل » قضاسی — زرده کوستردیکی وجهله — قرای کثیره و نواحیٔ عدیده‌یی مشتمل ووسعت اراضی وکثرت نفوس وخصوصیله سمت شرقی قراسنده‌کی معموریت جهتلریله عموم قضالره متفوق اولوب دجله نهری قضاسنك وسطندن جریان ایدرك هیئت عمومیه‌سنی شرقی وغربی اعتباریله ایکی قسمه آیرر بناءً علیه جهت شرقیه‌یه آیریلان قسم عمومیت اعتباریله طاغلق وجهت غربیه‌یه قالان قسم دخی کذلك عمومیت اعتباریله دوزلکدر. قسماً طاغلق اولان جهت شرقیه‌ده آلقوش . بعشیقه . مقلوب عین الصفرا کبی منفرد ومتسلسل جبال مرتفعه ومتوسطه شاهقه نمود اولمقده‌در .

مقلوب جبلنك جهت غربیه‌سی وسطنده یعنی صدر جبلده طبیعی برمغاره وبو مغاره‌نك اتصالنده « شیخ متی » نامیله پك قدیم بر مناستر موجود اولوب مناسترك دائره‌سی داخلنده متعدد حجرالر وصهریجلر بولندیغی کبی مغاره‌نك سقفندن دخی صورت دائمه‌ده صو تقاطر ایتمکده ومناسترده سریانی قدیم جماعتنه منسوب پاپاسلر ایله بعض ارباب انزوا اقامت ایلمکده‌در .

مناستر ومغاره‌نك طریق مخصوصی صعب الصعود اولمغله برابر موقعنك لطافت هواسی ومناظر دلکشاسی جهتیله یاز موسمنده برچوق زوار واهل تفرج اورایه کیدر واجرای تنزه ایدرلر . قضانك قسم شرقیده‌کی اراضیسی طاغلق بولنمقله برابر اووه اطلاقنه شایان محال مستویه نقصان دکلدر . خصوصیله اکثر محللرده منبت ومحصولدار بایرلر وکوزل وادیلر موجود بولندیغی جهتله هرقریه (موقعی ودرجهٔ معموریتی نسبتنده) اراضیٔ کافیه‌یی شاملدر .

موصل قضاسی

مشهور « حمام العليل » قابليجه‌سيله « كياره » پترول معدنى موصل قضاسى داخلنـده اولوب مذكور قابليجه موصلدن درت ساعت اشاغيده ودجـله نهرينك صاغ ساحلى اوزرنده بولنديغى كبى معدن مذكور دخى موصله اون ساعت مسافه‌ده وينه دجله نهرى ساحلنده‌در

« حمام العليل » كاركير بر بنـا داخلنده اولوب صويى غايت صيجاقدر . مع هذا صوينك امراض جلديه‌يه وخصوصيله « روماتيزمه » علتنه نافع اولديغى تجربةً وطباً اكلا شلمغله بهرسنه ياز موسمنده كرك موصلدن وكرك جهات سائره‌دن بك چوق خلق اورايه كيـده‌رك هم بالاستحمام استفاده وهمده اجراى تنزه ايدرلر ، حمامك جوارنده زفت دخى حاصل اولور .

« كياره » پترول معدنى (جوارنده تحصيل ايدن زفت ايله برابر) جانب ميريدن الزام صورتيله اداره اولنمقـده اولوب — معـادن بحثنده ايضـاح ايدلديكى وجهله — عادى تقطيرات اجراسى صورتيله خيلى پترول استحصال وقريه‌لرده اشعال اولنور .

موصل قضاسنك مشتملات عموميه‌سى

قـرا	ناحيه	
۲۹۰	۰	جهت شرقيه قراسى
٦۸	۱	شيخان ناحيه‌سى
۷۸	۱	عشاير سبعه «
۷۰	۰	جهت غربيه قراسى
٥٦	۱	شرقات املاك اميريه شعبه‌سى
٤۰	۱	زمار « « « «
٦۰۲	٤	

قرالك بعضيلرنده صو منبعلری و برقسمنك دخی میاه جاریه‌سی بولنمغله اكثر قرا منتظم وجسیم اولوب هله آلقوش. تلكیف. تل اسقف. بعشیقه. بحزانی. نینوا. بارطله. قره قوش كبی بیاغی قصبه شكلنی ارائه ایدن قریه‌لر واردر .

قضانك بوقسمنده « خوصر » « خازر » و « زاب كبیر » ك قسم سفلاسی جریان ایلمكده اولدیغی كبی دها برچوق اوفق دره‌لر جاریدر . بناءً علیه باغ و بغچه‌لی قریه‌لر دخی موجود اولوب بونلرك محصولات و ثمراتندن استفاده اولنور .

سمت غربیه‌ده كی قرا ایسه كاملاً اراضیٔ مستویه‌ده و قسم كلیسی دجله نهرینك سواحلی بوینده واقع در . نهره قریب اولانلرینك ماعداسی قویو صولریله اداره اولنورلر . قرای مذكوره‌نك مزروعاتی عمومیتله مطری اولوب مع هذا یغمورلرك كثرت نزولی حالنده محصولاتك فیض و بركتی فوق العاده و قرای شرقیه محصولاتندن قات قات زیاده اولور بناءً علیه بو جهتده كی قرا موجوده دخی معمور و مسكون اولمغله برابر جسامت و معموریت جهتلریله قسم شرقی قرا معادل اوله ماز . ذكر اولنان قرای غربیه سكنه‌سی عمومیتله عرب عشایری فرقه‌لرینه منسوب و فقط بعض قریه‌لرده كردلر مقیم اولدیغی كبی قرای شرقیه سكنه‌سی دخی عرب . ترك . كرد . كلدانی . یزیدی طائفه‌لرندن متشكلدر . هر طائفه كندولرینه مخصوص لسانله تكلم ایتمكله برابر عمومیتله عربی بیلور و سویلرلر . هر ایكی جهتده ساكن اهالی كاملاً زراع بولنمغله برابر قرای جسیمه‌ده صنعت و تجارتله و میاهی مبذول اولان قراده باغ و بغچه محصولی یتشدیرمكله اشتغال ایدنلر دخی واردر .

قضانك محصولات عمومیه‌سی حنطه . شعیر . نخود . مرجمك . پرنج . داری . دخن سیسام . پاموق . زیتون . بادم . فستق و امثالی حبوبات و ثمراتدن عبارتدر .

قضانك نفوس محرره‌سی جدول عمومیده و ملحقاتی زیرده محرر و مرقمدر .

[عقره قضاسی دوائر حکومتی]

« هیئت قضا »

قائمقام عبد العزیز افندی — نائب سید اسماعیل افندی مدرس

مال مدیری شفیق افندی — مفتی هبة اله افندی مدرس

تحریرات کاتبی خورشید افندی

« مجلس ادارهٔ قضاء »

رئیس قائمقام افندی

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	حاجی محمد علی افندی
مفتی افندی	عبد القادر افندی
مال مدیری افندی	خواجا خنو افندی
تحریرات کاتبی افندی	منصور افندی

« محاکم »

محکمهٔ شرعیه	محکمهٔ بدایت
نائب سید اسماعیل افندی	رئیس نائب سید اسماعیل افندی
باشکاتب حاجی عبد العزیز افندی	اعضا حاجی عبد الجبار افندی
کاتب ثانی علی افندی	« ومستنطق یوسف افندی
محضر سید علی افندی	باشکاتب مصطفی افندی
	مستنطق معاونی محمود افندی

عقره قضاسی

« عقره قضاسنك احوال خصوصيه سنه دائر معلومات »

[عقره] قضاسى : ولايتك شرق شماليسنده واقع وعماديه . رواندز . دهوك مركز قضالريله محادد اولوب زيرده محرر قرا ونواحيدن متشكل ومركز ولايته متعلقدر .

مركز قضا اولان [عقره] قصبه‌سى مرتفع برتپه‌نك كوكسنده مبنى ومركز ولايته اون سكز ساعت مسافه‌ده واقع در . قصبه‌نك بولنديغى موقعك اطرافى طاغلرله محاط اولوب يالكز بر جهتى اچيقدر .

وقتيله قصبه‌نك اطرافنده سورى ومذكور تپه اوزرنده بر قلعه‌سى بولنديغى آثارى دلالتيله اكلاشلمقده‌در . قصبه سورك تحديد ايلديكى دائره داخلنده وخانه‌لر — موقعى اجابنجه — يكديكرينى متعاقب نردبان قدمه‌سى شكلنده وچارشو دخى قصبه‌نك دامننده مبنى اولوب چارشو قربنده آثار عتيقه‌دن معدود وتكيه ومدرسه‌كبى دائره‌لرى مشتمل بر جامعى وقصبه‌نك پيشكاهنده كوزل باغ وبغچه‌لرى واردر اهالى موسم صيفى مذكور بغچه‌لرده امرار ايدرلر .

جوارده بولنان منابع كثيره‌دن حصوله كلان صولر براشه‌رك بر طاقم دكرمنلر تدوير ايتدكدن صكره مذكور باغ وبغچه‌لره تقسيم اولنور . وبغچه‌لرده انواع فواكه واثمار نفيسه بولنور .

« مال قلمی »

مال مدیری شفیق افندی　　معاونی عبدالله افندی

تحصیل مأموری امین افندی　　مفردات کاتبی صبری افندی

صندوق امینی رفعت افندی

« نفوس قلمی »

نفوس مأموری سعید افندی　　کاتبی محمود افندی

« دوائر متعلقه مأمورلری »

طابو کاتبی جمیل افندی　　اوقاف کاتبی یسین افندی

دیون عمومیه مأموری عبدالمجید افندی　　املاک امیریه معاونی عبدالعزیز افندی

مکتب معلمی مصطفی افندی

« بلدیه دائرهسی »

رئیس حاجی حسن افندی　　اعضاء حاجی محمدعلی افندی

اعضا عبدالرحمن افندی　　« خواجا خنو افندی

کاتب حاجی محمد افندی

« زیبار ناحیهسی »

مدیری یوسف ضیا افندی　　کاتبی سلیمان افندی

طابو کاتبی سلیمان فائق افندی

اراضينك قوهٔ انباتيه‌سی — صورت عموميه‌ده وسطی — بر درجه‌ده ايسه‌ده اكثر طرفلرده صولری مبذول واهالیٔ قرا زراعت وحراثت خصوصنده اولدقچه ساعی ومقدم بولنديغندن هر نوع محصول يتشديرلمكده اولوب يالكز زيبار اهاليسنك زراعت وحراثجه سی . واقدامی بر از محدوددر مشهور شرين طاغی زيبار ناحيه‌سیٔ داخلنده بولنديغی كبی زاب نهری دخی ناحيه‌نك طاغلری ارەسندن جريان ايدر . مع هذا موقعی ايجابنجه نهر مذكوردن استفاده اولنه‌مامقده‌دور . مركز ناحيه جبال جسيمه وسطنده واقع « پيره كوره » قريه‌سيدر .

قضانك اهالیٔ عموميه‌سنك برقسم قليلی كلدانی . سريانی . اسرائيلی اولوب ماعداسی كاملاً كرد وشافعی المذهبدر .

لسان محلی كردجه ايسه‌ده قصبه‌نك ايلرو كلنلری تركجه تكلم وكتابت ايلدكلری كبی كرك قصبه‌ده وكرك قراده بولنان اهالينك بعضيلری دخی تركجه بيلور وكلدانی سريانی اسرائيلی اولانلر منسوب بولندقلری قومك لسانی ايله تكلم ايدرلر .

قضا اهاليسیٔ ميانده بولنان هركی عشيرتی تماماً وسورجيلر قسماً كوچردرلر . قصبه اهاليسی قسماً صنعت وتجارتله وقسماً باغچيلق وزراعتله وقرا اهاليسی دخی صورت عموميه‌ده زراعت وحراثتله وبعضيلری‌ده حيوانات يتشديرمكله مشتغل ومعيشتده‌درلر . اهالينك كوچر وغير محرر اولانلرينك ماعداسنك نفوس محرره‌سی نفوس عمومی جدولنده مرقومدر .

قضانك محصولات عموميه‌سی : حنطه . شعير . برنج . سيسام . داری . نخود . مرجمك وامثالی حبوبات ايله پاموق . توتون . صوغان كبی حاصلات

عقره قصبه‌سنك مشتملاتی

اماكن وسائرهٔ خصوصیه		مبانیٔ خیریه وعمومیه	
خانه	١٢٢٨	جوامع ومساجد	٨
خان	١	مدرسه	٣
دكان	١٣٤	تكیه	٢
حمام	١	مكتب رسمی	١
فرون	٥	مكتب صبیان	٤
اوطه وانبار وسائره	٩٧	كلیسا	٢
دكرمان	١٤	حاوره	١
باغ وبغچه	٤٩١	حكومت قوناغی	١
ترلا وعرصه وسائره	١٢٨		٢٢
	٢١٩٩		

قضانك موقعی

عقره قضاسی هیئت عمومیه‌سی اعتباریله طاغلق اولوب خصوصیله زیبار طرفلری جبال شامخه‌دن متشكلدر . مع هذا اراضیٔ قضا بعض بسیط مواقعی ومنبت وادیلری دخی محتوی بولنمغله برابر طاغلرك بك چوغنده قوتلی میشه‌لر موجود اولوب میشه‌لردن خیلوجه مازی وبالاموط حاصل اولور .

زرعیه‌دن واوزوم . نار . شفتالی . زردالی . الما . آرمود . ایوا . بادم . جوز مثللو باغچه محصولندن عبارتدر . پرنج محصولیله ناری هم کثرتلی وهمده رغبتلی اولوب بناءً علیه بو کبی محصولات ایله مازی . پالاموط . کنکر نخمی اخراجات جهتیله حائز اهمیتدر . محصولات وثمرات مذکوره نك محلنده صرف اولانلرینك ماعداسی موصله نقل وفروخت اولنور . عقره‌نك بنفشه چیچکی دخی شایان تذکار اولوب قوریدیله‌رق بعض صورتیله استعمال اولنور

قرا	نواحی	
٨٧	٠	عقره قراسی
٤٥	١	سورچی ناحیه‌سی
٧٢	١	زیبار ناحیه‌سی
٢٠٤	٢	

دهوك قضاسی دوائر حکومتی

«هیئت قضاء»

قائممقام مصطفی مخزومی افندی — نائب معروف وهبی افندی

مال مدیری محمد افندی — مفتی محمد صالح افندی

تحریرات کاتبی علی رضا افندی

مجلس ادارهٔ قضاء

اعضای طبیعیه	«رئیس قائممقام افندی»	اعضای منتخبه
نائب افندی		حیدر افندی
مفتی افندی		صالح افندی
مال مدیری افندی		میخا افندی
تحریرات کاتبی افندی		ناحوم افندی

محاکم قضاء

«محکمهٔ شرعیه»

نائب معروف وهبی افندی

باشکاتب طه افندی

کاتب ثانی کمال افندی

محضر توفیق افندی

محکمهٔ بدایت

رئیسی نائب معروف وهبی افندی

اعضا عبداله افندی

« حنا منصور افندی

باشکاتب یوسف افندی

مستنطق معاونی محمود افندی

کاتب ثانی عیسی بك

مال
تحص
نفوس
طابو
زراع
عبد ا
مدیر

دهوك قضاسی

دهوك قضاسنك احوال خصوصیه‌سنه دائر معلومات

« دهوك » قضاسى : مركز ولايتك جهت شماليه‌سنده واقع وعقره ، عماديه ، زاخو ، مركز قضالريله محادد اولوب زيرده كوستريلان ناحيه وقرادن متشكلدر .

مركز قضا اولان دهوك قصبه‌سى « روبار » دنيلان اوفق بر چاى اوزرنده ومركز ولايته اون ايكى ساعت مسافه‌ده واقعدر .

قصبه حسب الموقع اطراف وانحا تجارتنك ممرى بولندیغى جهتله ترقى وعمرانه مستعد ومائلدر . اطرافى باغ وبغچه‌لرله محاط اولوب لطافت موقعيه‌سى شايان تذكار ايسه‌ده ياز موسمنده مياه متعفنه‌دن متأثر اولان هواسى بر آز آغيرجه اولور قصبه‌نك جوارنده آثوريلردن قالمه بعض آثار عتيقه واردر .

« قصبه‌نك مشتملاتى »

مبانئ خيريه وعموميه		اماكن خصوصيه وسائره	
٥	جوامع ومساجد	٣٩٩	خانه
١	تكيه	٤	خان
٢	مكتب ابتدائى وصبيان	٥٣	دكان وسائره
٢	كليسا	٦	دكرمان
١	حكومت قوناغى	٣٥٨	باغ وبغچه
		٣٢٤	ترلا
١١		١١٤٣	

« مال قلمی »

مال مدیری محمد افندی — معاونی عبد العزیز افندی

تحصیل مأموری یحیی افندی — مفردات کاتبی محمد افندی

صندوق امینی عبد الغنی بك

« نفوس قلمی »

نفوس مأموری احمد افندی — نفوس کاتبی نجم الدین افندی

« دوائر متعلقه مأمورلری »

طاپو کاتبی خلیل افندی — مدرس ملا طه افندی

زراعت بانقه‌سی صندق مأموری — مکتب معلمی احمد افندی

عبد القادر افندی — رژی محافظه مأموری عبدی اغا

مزوری ناحیه‌سی

مدیری عثمان افندی — کاتبی عبد الحکیم افندی

برده « كژی » تعبير اولنور وآغاجدن حاصلى ارلور بر نوع خدای بابت ابيك واردركه اهالئ محليه بوندن خيلى استفاده ايدرلر .

محصولات مذكوره‌نك محلنجه صرف واستهلاك اولانلرينك ماعداسی وخصوصيله « كژی » ابيكی كاملاً موصله نقل وفروخت اولنور .

قرا	ناحيه	
۹۹	•	دهوك قراسی
۱۱۶	۱	مزوری ناحيه‌سی
۲۱۵	۱	

قضانك موقعى

دهوك قضاسنك بولنديغى موقع قسماً طاغلق وقسماً مستوى اولوب طاغلرك اكثر جهتلرى ميشه‌لكدر . قضا اراضيسنك قوهٔ انباتيه‌سى — عموميت اعتباريله — ايكنجى درجه‌ده ايسه‌ده اهاليسنك زراعت وحراثت خصوصنده سعى واقدامى كثير وباغ وباغچه‌لرى وفير اولديغندن محصولاتى شايان تقدير بر راده‌ده‌در .

داخل قضاده ايكى اوفق نهر جارى اولديغى كبى اكثر قراده عيون نابعه موجود بولنديغى جهتله اهالى بونلرك صولرندن بالاستفاده باغ وباغچه‌لرينى اداره واسقا ايتدكدن بشقه خيلى محصولات صيفيه دخى يتشديرولر بناءً عليه دهوك قضاسى ميوه محصولاتجه موصلك كيلارى حكمنده‌در . قضانك اهالئ عموميه‌سى قبائل اكراددن اولوب برمقدار كلدانى واسرائيلى دخى واردر . بونلرك قصبه‌ده ساكن وتجارت وصنعتله مشغول بولنانلرينك ماعداسى زراعت وباغچيلق ايله مشتغل وكافه مسكون اولوب فقط اروش ودوسكى عشيرتلرى كوچردر . بو عشيرتلر يازين حكارى جهتلرنده‌كى يايلالرينه كيدر . قيشين قضايه عودت ايدرلر . قضانك نفوس محرره‌سنك مقدارى جدول عموميده مرقومدر . قضايه مربوط مزورى ناحيه‌سى قراى معموره‌يى جامع و بر قضايه معادل اولوب مركزى « اتروش » قريه‌سيدر .

قضانك محصولات عموميه‌سى حنطه . شعير . پرنج . دارى . سيسام . نخود . مرجمك وامثالى حبوبات زرعيه وتوتون . پاموق وانواع محصولات بستانيه ايله اوزوم . انجير . نار . اريك . زردالى . شفتالى . الما . آرمود . ايوا . بادم جوز كبى ثمراتدن عبارت اولوب بونلردن ماعدا

« عماديه قضاسی دوائر حکومتی »

« هیئت قضاء »

قائممقام علی فهمی افندی — نائب علی حیدر افندی

مال مدیری وکیلی صادق افندی — مفتی محمد شکری افندی

تحریرات کاتبی خالدافندی

« مجلس ادارۂ قضا »

« اعضا طبیعیه »	« اعضای منتخبه »
رئیسی قائممقام افندی	
نائب افندی	حاجی حامد اغا
مفتی افندی	شعبان اغا
مال مدیری افندی	طوما اغا
تحریرات کاتبی افندی	موشی اغا

محاکم قضاء

« محکمۂ شرعیه »	« محکمۂ بدایت »
نائب علی حیدر افندی	رئیس نائب علی حیدر افندی
باشکاتب رشدی افندی	اعضا یوسف افندی
کاتب ثانی سید صدیق افندی	« مستنطق حسین افندی
محضر حسین افندی	باشکاتب احمد حلمی افندی
	کاتب ثانی

عماديه قضاسى

« نواحئ ملحقه »

داوديه ناحيه‌سی مديری عبدالفتاح افندی | برواری زير مديری سعيد وهبی افندی
« كانی حسين افندی | « كانی احمد حمدی افندی
برواری بالا مديری صالح زكی افندی | نيروه ناحيه‌سی مديری ابرهيم افندی
ريكان ناحيه‌سی مديری حاجی عبد الباقی افندی

« مال قلمی »

مال مدیری وکیلی صادق افندی　　معاونی جمیل بك

تحصیلات مأموری حاجی طاهر افندی　　مفردات کاتبی شعبان افندی

صندوق امینی ساقی افندی

« نفوس قلمی »

نفوس مأموری مهدی افندی　　کاتبی مصطفی جودت افندی

« دوائر متعلقه مأمورلری »

مدرس طیب افندی　　طابو کاتبی سعید افندی

مکتب معلمی حاجی خضر افندی　　اوقاف مأموری توفیق افندی

زرعی محافظه مأموری رشید افندی

« بلدیه دائره‌سی »

رئیس فخری شعبان اغا　　کاتب خالد افندی

اعضا حاجی حامد افندی　　اعضا حاجی مصطفی افندی

« معارف قومیسیونی »

رئیس رشدی افندی　　اعضا مدرس جواد افندی

اعضا مدرس توفیق افندی　　« حاجی مصطفی افندی

اعضا مکتب معلمی حاجی خضر افندی

« قضانك موقعی »

قضانك واقع اولديغی اراضی عموميت اعتباريله طاغلق اولمغله برابر يرلرده منبت ومحصول آور محللر وكوزل واديلر موجود وخصوصيله داوديه‌ده ناحيه‌سنك بولنديغی موقع قسماً صحرادن معدوددر . بناءً عليه قرانك اكثريسی طاغلرك قابل زراعت اولان محللريله واديلرده مبنی اولوب بر قسمی دخی اراضئ مستويه اوزرنده‌در . قضا داخلنده شاهقه نما اولان جبال جسيمه حكاری طاغلرندن تشعب ايدن ومحلنجه « كاره » و « سرعماديه » و « تبش » ناملريله ياد اولنان طاغلر اولديغی كبی مشهور شرين طاغی دخی نيروه وريكان ناحيه‌لری داخلنه برقول اوزاتمشدر . جبال مذكورنك اك مرتفعی « كاره » اولو موصلك مناظر بديعه ارائهٔ شامخه ايتمكده‌در . طاغلرك اكثر جهتلری ميشه‌لر ايله مستور وبوميشه‌لرده چام اغاجنك غيری اشجار متنوعه موجود اولديغندن جوارلرنده بولنان قرا اهاليسنك بونلردن خيلی استفاده‌لری واردر .

حكاری جهتندن كلان زاب كبير نهريله زاخونك خوبير نهری قضا اراضيسنی شق ايدرك برنجيسی جهت جنوبيه‌يه ايكنجيسی غربه طوغری آقارلر عماديه قصبه‌سنك اوست طرفندن نبعان وجوارده بولنان باغ وبقچه‌لری ريان ايدن « روبار » صويی مذكور زاب نهرينه جريان ايلديكی كبی سائر برچوق دره‌لر دخی دجله وزاب نهرلرينه ايصال مياه ايدرلر .

قضا اهاليسنك قسم اعظمی كرد وشافعی المذهب اولوب قسم ديكری كلدانی ، نسطوری ، اسرائيلی ، يزيدی طائفه‌لرندن مركبدر . لسان محلی كردی اولوب قصبه وقضانك ايلروكلنلری تركجه بيلورلر . اهالی مرقومه

[عمادیه قضاسنك احوال خصوصیه‌سنه دائر معلومات]

(عمادیه) قضاسی : ولایتك منتهای شمالیسنده واقع ووان ولایتنك حكاری سنجاغیله محادد اولوب « زیرده كوستردیكی وجهله » قرای كثیره ونواحئ متعدده‌دن متشكلدر .

مركز قضا اولان « عمادیه » قصبه‌سی مركز ولایته یكرمی درت ساعت مسافه‌ده واقع وموقعاً طبیعی بر قلعهٔ مستحكمه شكلنی ارائه ایدن بر صخرهٔ جسیمه اوزرنده مبنی اولوب موصل وزیبار نامریله ایكی مدخلی یعنی قپوسی واردر . قصبه‌نك هواسی یازین سیجاق ایسه‌ده قیشین ملایم وپك لطیف اولور .

مع هذا جهت شمالیه‌سنده‌كی (مزركه) (روبار) موقعی غایت فرحفزا ولطافت آب وهوا جهتلریله هردرلو ستایشه سزا بر صیفیه اولوب اهالی موسم صیفی اوراده امرار ایدرلر .

موقع مذكور هر نوع اشجار مثمره ایله مزین باغ وبغچه‌لری ودلكشا مبانئ صیفیه‌یی شامل اولوب باغ وبغچه‌لرده كلیتلی ونفیس میوه‌لر حصوله كلور .

قصبه : آتابكان دولتك مؤسسی وموصل حكمداری اولان مشهور عماد الدین زنكی طرفندن آلتنجی عصر هجری اوائلنده بنا ایتدیرلمش ونامنه نسبتله عمادیه تسمیه ایدلمشدر .

قصبه‌ده اكثر ارباب صنعت وتجارت موجود ومعاملات تجاریه‌یی حكاری وایران جهتلریله جاری اولدیغی كبی اصحاب صنایع دخی احتیاجات محلیه‌یی تدارك ایله مشغول وهله اعمال ایدیلان صو شربه‌لری واوانئ ترابیه‌سیله بر نوع شلوارلق شالی غایت مقبولدر .

« قصبه‌نك مشتملاتنه معلومات آتیه‌مدی »

عموماً قراده مسکون وزراعت وباغچه لق ایله مشغول ومتعیش درلر . یالکز جهت شمالیه ده واقع طاغلق وسنکتان اولان یرلر سکنه نك وحشت آمیشلری مزاجلریله برابر بر آز عسر تلیدر قضانك نفوس محررده سی جدول عمومیده مرقمدر . محصولات عمومیه حنطه شعیر . پرنج . داری . نخود . مرجمك . مصر کبی حبوبات وپاموق . توتون . پالاموط مازی . بال ایله . انجیر . المبا . آرموود . شفتالی نار . زیتون . اریك . زردالی . جوز . بادم توت مثللو متنوع ونفیس مثمراتدن عبارت اولوب . محلنجه صرف واستهلاك اولانلرینك ماعداسی اطرافه اخراج وفروخت اولنور . هله ایران جهتلرنده مقبول ومعتبر اولان بال . قوری اوزوم . توتون ایله پاموق محصولندن حکاری طریقیله ایران وروسیه طرفلرینه خیلی اخراجات وقوع بولور .

« قضانك مشتملات عمومیه سی »

قـرا	نواحی
٤٣	. نفس عمادیه قراسی
٦١	١ بروارئ بالا ناحیه سی
٣٥	١ « زیر «
٥٧	١ ریکان «
٣٥	١ نیروه «
١٣٥	١ داودیه
٣٦٦	٥

زاخو قضاسی دوائر حکومتی

(هیئت قضا)

قائممقام علی نیازی افندی — نائب مصطفی مختار افندی کبار مدرسین

مال مدیری فخر الدین افندی — مفتی حاجی قاسم افندی

تحریرات کاتبی عبد الکریم افندی

« مجلس ادارهٔ قضاء »

اعضای طبیعیه	رئیس قائممقام افندی	اعضای منتخبه
نائب افندی		حاجی احمد اغا
مفتی افندی		علی اغا
مال مدیری افندی		میناس اغا
تحریرات کاتبی افندی		شلوم اغا

(محاکم قضا)

« محکمهٔ شرعیه »

نائب مصطفی مختار افندی

باشکاتب شریف افندی

کاتب ثانی یحیی افندی

محضر حسین افندی

« محکمهٔ بدایت »

رئیس نائب مصطفی مختار افندی

اعضا ایوب اغا

« یحیی زاقیل افندی

باشکاتب داود افندی

مستنطق معاونی قاسم افندی

زاخو قضاسی

[زاخو قضاسنك احوال خصوصيه‌سنه دائر معلومات]

« زاخو » قضاسی : ولايتك سمت شماليسنده واقع وبتلس ودياربكر ولايتلری حدوديله ملاصق اولوب زيرده كوستريلان قرا وناحيه‌دن متشكلدر قضاسنك وسطندن جريان ايدن « خويبر — زاخو » نهری حكاری سنجاغنك بيت الشباب جبلندن ظهور وبعض اوفق دره‌لرك صولرينی اخذ ايدرك زاخو قصبه‌سندن كچدكدن وتقريباً ايكی ساعت اشاغيده قضانك حد فصلی اولان « هيزل » نهرينی آلدقدن صكره پيشخابور موقعنده « دجله » نهرينه انصباب ايدر .

نهرك قصبه‌دن يارم ساعت يوقاريده غايت جسيم وعادتا آثار عتيقه‌دن معدود كاركير بر كوپريسی واردر .

مركز قضا اولان « زاخو » قصبه‌سی : مذكور نهرك تشكيل ايلديكی بر آطه اوزرنده ومركز ولايته يكرمی بر ساعت مسافه‌ده واقع در .

قصبه‌نك جوانب اربعه‌سی نهرك مجرای مخصوصيله محاط اولوب قصبه‌يه فقط اتصالنده بولنان بر كوپريدن كچيلور . قصبه‌نك « موصل — درسعادت » پوسته جاده‌سی اوزرنده ومع هذا بتلس ، دياربكر ، ارضروم جهتلريله جريان ايدن معاملات تجاريه‌نك كذركاهنده بولنمسی ملابسه‌سيله اهميت موقعيه‌سی دركاردر .

قصبه‌نك اوسط طرفنده واقع بر تپه‌جك اوزرنده وقتيله انشا ايدلمش اولان اسكی بر قلعه‌نك بعض اقسامی اليوم باقی اولمغله برابر درونده بولنوب مشرف خراب اولان جسيم بر دائره‌نك اقسام باقيه‌سی حكومت قوناغی رديف دائره‌سی تلغرافخانه اتخاذ اولنمشدر .

« مال قلمی »

مال مدیری فخر الدین افندی　　معاونی عباس عاصم افندی

تحصیل مأموری شوقی افندی　　مفردات کاتبی احمد افندی

صندوق امینی میخائیل افندی

(نفوس قلمی)

نفوس مأموری محمد شریف افندی　　کاتبی محمد جمیل افندی

(دوائر متعلقه مأمورلری)

مدرس یوسف افندی　　پوسته وتلغراف مدیری مدحت افندی

مکتب معلمی ابراهیم افندی　　طاپو کاتبی یوسف افندی

دیون عمومیه مأموری جعفر افندی　رژی محافظه مأموری علی رضا افندی

(بلدیه دائرهسی)

رئیس محمد اغا

کاتب محمد افندی

— احتطاب ایتمك وكور اعمال ومازی وبالاموط اقطاف واستحصال ایلمك صورتلریله — مستفید اولدقلری كبی اغنام ومواشیٔ سائره بسلهمك خصوصنده دخی بیشهلردن استفاده ایدرلر. مع هذا موقعك مساعد اولدیغی یرلرده زراعت دخی اجرا اولنور .

دوزلك اولان یرلرده واقع قرا اهالیسی ایسه صورت عمومیهده زراعت وحراثتله اشتغال ایلمكده اولوب بناءً علیه قضانك محصولات زرعیهسی همجواری بولنان قضالردن دون دكلدر .

مع قصبه قضانك سكنهٔ عمومیه وموجودهسنك قسم اعظمی قبائل اكراددن وبر قسم قلیلی كلدانی واسرائیلی طائفهلرندن اولوب كافهسی مسكوندر . نفوسك مقدار تحریری جدول عمومیده مرقومدر . محصولات عمومیه حنطه . شعیر . پرنج . نخود . مرجمك مصرداری كبی حبوباتدن وتوتون پاموق بالاموط كثیره . مازی ایله بقجه محصولی بولنان انواع فواكه وثمراتدن عبارت اولوب بونلرك محلنجه صرف واستهلاك اولنان مقدارینك ماعداسی ایله بیاغی ومرعز كبی خام اشیا خارجه نقل وفروخت اولنور . زاخونك مرعزدن معمول شاللری معتبر ومقبول اولوب البسه اعمالی ایچون داخلاً وخارجاً خیلی صرفیاتی واردر .

قصبهیه تقریباً ایكی ساعت مسافهده واقع اوفق بر پترول معدنی موجود اولوب جانب میریدن الزام صورتیله اداره اولنقدهدر .

قضانك جهت جبالیهسندهمعادن مختلفه وبالخصوص كمور معدنی وارایسهده ادارهلرندن منفعت حاصل اولدیغی تجربةً اكلاشامشدر .

سكنهٔ موجوده‌سی قسماً اجرای صنعت وتجارتله وقسماً زراعت وفلاحتله اداره وتعیش ایدرلر . لسان محلی کردی ایسه‌ده بلده‌نك ایلرو کلنلری ایله اصنافك اکثریسی ترکجه بیلورلر .

« زاخو قصبه‌سنك مشتملات عمومیه‌سی »

مبانیٔ خیریه وعمومیه		اماکن خصوصیه وسائره	
٢	جامع ومسجد	٦٢١	خانه
١	مدرسه	٥	خان
١	مکتب	١٥٥	دکان
١	کلیسا	١	حمام
١	حکومت قوناغی	١	منزلخانه
١	تلغرافخانه	٤	دکرمان ودینك
٧		٧٨٧	

[قضانك موقعی]

زاخو قضاسنك واقع اولدیغی اراضینك اوست طرفلری کاملاً طاغلق واشاغی جهتلریله سلیفانی ناحیه‌سی اولدقجه بسیط واوه‌لق اولوب جبالی اولان قسمنك میاهی کثیر وهواسی جید ولطیف وبسیط اولان محللرینك هواسی بر آز آغیردر . سندی کلی ناحیه‌سی جهت جبالیه‌ده زاخو قراسیله سلیفانی ناحیه‌سی قسماً دوزلك محللرده واقع در .

زاخو ایله سلیفانی ارهسنده ممتد اولان جبلك پوسته جاده‌سی اوزرنده واقع مشهور زاخو بوغازی صعب المرور اولوب دردست تسویه‌در جهت جبالیه‌ده بولنان قرا اهالیسی طاغلرك محتوی اولدیغی کثرتلی میشه‌لردن

قـــرا	نواحى	
١٠٩	١	موسليقانى زاخو قراسى
٧٢	١	سندى كلى قراسى
١٨١	٢	

سنجار قضاسنك دوائر حکومتی

« هیئت قضا »

قائممقام زکی خطوب بك — نائب عبد القادر افندی

مال مدیری علی غالب افندی — مفتی احمد فخری افندی

تحریرات کاتبی جمیل بك

مجلس ادارهٔ قضاء

اعضای طبیعیه — اعضای منتخبه

رئیس قائممقام بك

نائب افندی — یوسف افندی

مفتی افندی — علی افندی

مال مدیری افندی — محمد جبوری افندی

تحریرات کاتبی افندی

محکمهٔ شرعیه

نائب عبد القادر افندی

باشکاتب منحل — کاتب ثانی تقی الدین افندی

مال قلمی

مال مدیری علی غالب افندی — تحصیل مأموری کاظم افندی

صندوق امینی عبد المجید افندی

سنجار قضاسی

« سنجار قضاسنك احوال خصوصیه سنه دائر معلومات »

« سنجار » قضاسی : ولایتك منتهای غربیسنده ومشهور سنجار طاغینك ایکی جانبنده واقع وقرای متعدده ایله تلعفر ناحیه‌سندن متشکلدر . مرکز قضا اولان « بلد » قصبه‌سی مذکور جبلك شرق جنوبی جهتنده ومرکز ولایته یکرمی درت ساعت مسافه‌ده واقع در . قصبه پك جسیم اولمیوب شمدیکی حالده بشیوز قدر خانه ایله درت خانی وبر چارشوبی وبر حمامی وبرحکومت قوناغیله برقشلاقی وایکی جامعی وبرمکتبی مشتمل اولوب مع هذا موقعنده کی قابلیت وآب هواسنده کی لطافت جهتلریله مائل توسع وعمراندر . ذاتاً بوقصبه وقتیله سنجارده حکمران اولان آتابکانك مقر حکومتلری ایکن تقریباً یکرمی بیك خانه لك برشهر عظیم اولدیغی مشهود باصرهٔ حیرت اولان آثار عتیقه‌سیله هویدادر .

قصبه جبلدن جریان اوفق برچای ایله صنعی مجرالرك صولریله ریاندر .

مشتملات عمومیاسنه معلومات صحیحه آلنه‌مدی .

« قضانك موقعی »

« سنجار » قضاسنك بولندیغی موقع : مشهور « الجزیره » خطه‌سنك اك کوزل وکزیده برقطعه‌سی اولوب آب وهواسنك لطافتی واراضیسنك قوهٔ انباتیه‌سیله برابر وسعت واهمیتی ملابسه‌سیله بالوجوه اعماره قابلیتی درکار ایسه ده نفوس موجوده‌سنده کی قلت ومحدودیتله برابر اهالیسنك وحشت وخشونت مزاجی وجوارنده جولان ایدن عشایر بدویه‌نك تعرضی کبی نواقص وعوارضك

« نفوس قلمی »

مأموری نوری افندی	کاتبی یونس فوزی افندی

« دوائر متعلقه مأمورلری »

مدرس عبداله افندی	طابو کاتبی اسماعیل افندی

مکتب معلمی شهاب افندی

« تلعفر ناحیه‌سی »

مدیری صدیق افندی	مکتب معلمی یحیی افندی
کاتب رفعت افندی	« « عبدالقادر افندی

محتوی بولنمغله برابر معمور اولان قسمی جبل ایله جوارینه منحصر اولوب جهات سائره‌سی خالی عن العمران وهر طرفده قرا خرابه‌لری نمایاندر .

مع هذا قرای معموره‌نك اكثریسی جسیم اولوب بونلر میاننده یوز اللی وایکیوز خانه‌لی قریه‌لر واردر .

سنجار قضاسنه مربوط تلعفر ناحیه‌سی قضانك جهت شرقیه‌سنده یعنی موصل ایله سنجارك وسطنده واقع وجسیمجه بر قصبه ایله قرای عدیده‌دن متشكلدر .

مركز ناحیه اولان تلعفر قصبه‌سی تقریباً بیك بشیوز قدر خانه‌یی جامع طقوز محله‌دن متشكل اولوب نامی ناحیه‌یه علم اولان بیوك برتپه‌نك اوزرنده خراب بر قلعه‌سی وقلعه درونده موقعاً بهم بر حكومت قوناغیله درت بش قدر اهالی خانه‌سی موجوددر .

محلاتك قسم اعظمی قلعه‌نك پیشگاهنده ویالكز بریسی شمال ودیگری شرق جهتنده واقعدر . یتمش سكسان قدر دكانی شامل بر چارشوسی وگوزل بر حمام ایله كارگیر بر خانی وبر جامعی واردر .

قلعه‌نك اطرافنده وقتیله متین ومستحكم بر سور ودرونده بر چوق اماكن مخصوصه بولندیغی حالده مرور زمانله منهدم وخراب اولدیغی الیوم موجود بولنان آثار باقیه دلالتیله اكلاشلمقده‌در . قصبه‌نك اداره‌وارواسنه كافی وشمالدن جنوبه جاری بر صویی وار ایسه‌ده بر آز آجی وآغیردر .

اهالیٔ بلده كاملاً ترك اولوب جغتایه شبیه برلسانله تكلم ایدرلر . اهالی مرقومه عمومیتله تندرست وجسور وچالشقان آدملر اولمقله برابر طبیعتلری بر آز خشیندر .

تأثیراتی شمدیلك مانع معموریت وترقیسی اولمقده‌در .

سنجار طاغی : قضانك شمال قسمنده واقع وغرب جنوبیدن شرق شمالی‌یه متمایلاً ممتد اولوب جبال مرتفعه‌دن بولنمامقله برابر بادیهٔ بی نهایه وسطنده بولندیغی جهتله وضعیت وهیئتی دهشت نمای انظار اولمقده‌در . طاغك اکثر جهتلرنده موجود اولان عیون نابعه ایله بوحوالیجه « کهریز » تعبیر اولنان ضمنی مجرالردن متحصل صولر . سنجار . ساوك . ثرثار . وادی الاحمر کبی انهار صغیره‌یی تشکیل ایدرلر . بونلردن ایکی اولکیلر فرات نهرینك قوللرندن اولان « خابور » نهرینه جریان ایلدیکی کبی « ثرثار » صویی — صحرانك وسطنده — حصوله کتوردیکی طوز کولنه و وادی الاحمر دجله نهرینه منتهی اولورلر . جبلك اتکلری — اکثر طرفلرده « بغچه‌لری واشجار مثمره‌یی حاوی اولوب انواع فواکه واثمار حصوله کلور .

جبلك جهت شمالیه‌سنده‌کی قراده منحصراً یزیدیلر وجهت جنوبیه‌سی ایله صحرا طرفلرنده‌کی قرای معموره‌ده دخی برمقدار یزیدی ایله ترکمنلر وکردلر وفقط قضانك خابور جهتنده بولنان «خاتونیه قریه‌سنده عربلر مسکوندرلر .

اهالئ قضا عمومیتله زراع اولمغله برابر بغچه‌جیلق وحیوانات بسله‌مکله تعیش ایدنلری وخیمه‌نشین اولانلری دخی واردر . یزیدی طائفه‌سی قومیتجه کرد وملیتجه اسلام میاننده بولنیورلرسه ایسه‌ده اختیار ایتمش اولدقلری مذهب غریب ایجابنجه فوق الغایه بر تعصبه وازاله‌سی غیر قابل بر جهالته کرفتار ومع هذا مزاج وموقعلری مقتضیاتندن اولمق اوزره وحشت وعصبیتله دم کذاردرلر .

قضانك حسب الموقع محیطی معین دکلسه‌ده هر جهتی اراضئ وسیعه‌یی

حکمدار موصل الیهك نامنه نسبتله سنجار نامی آلدیغی وقاموس الاعلامك آثار یفندن دخی سنجارك اصلی نامی « سنغاره » اولدیغی اکلاشلمقده اولوب مع هذا سنجارك کرك آثوریلر زماننده وکرك روماللرایله ایرانیلر اره سنده یعنی قبل الهجره ظهوره کلان برچوق محاربه‌لرك میدانی اولدیغی کبی بعدالهجره تشکل ایدن حلب وموصل حکومتلرینك میاننده واقع اولمقدن وبعض طوائف ملوکك مقر حکومتلری بولنمقده ناشی برخیلی وقوعاته ساحهٔ ظهور اولمشدر .

« موصل سنجاغنك ملحقات عمومیه‌سنك اجمالی »

قضا	قرا	نواحی	
١	٦٠٢	٤	موصل قضاسی
١	٢١٤	٢	عقره «
١	٢١٥	١	دهوك «
١	٣٦٦	٥	عمادیه «
١	١٨١	٢	زاخو «
١	٤٩	١	سنجار «
٦	١٦٢٧	١٥	

ناحیه‌نك قرای معموره‌سنده‌ساكن اهالینك برقسمی مهمی عرب عشایرینك جبور فرقه‌لرندن و برقسمی دخی مشهور كركری عشیرتندندر. كرك قصبه‌نك وكرك قضانك سكنهٔ موجوده‌سی صورت عمومیه‌ده زراعت وفلاحتله مشغول اولوب مع هذا قصبه‌ده ارباب صنعت واصحاب تجارت دخی واردر .

سنجار قضاسی اراضیسی — تلعفر ناحیه‌سی دخی داخل اولدیغی حالده — هر نوع محصول یتشدیرمكه صالح اولمغله برابر محصولات عمومیه‌سی شمدیلك یالكز حنطه ، شعیر ، نخود ، مرجمك كبی حبوباته و بر مقدار یاموق محصولیله اینجیر ، اوزوم ، توت ، الما مثللو مثمراته منحصر اولوب فقط اینجیری هم كثیر وهم‌ده لذیذ بولندیغی جهتله خارجه خیلی اخراجاتی وقوع بولور قضانك نفوس محرره‌سی جدول عمومیه‌ده مرقمدر .

سنجار قضاسنك مشتملات عمومیه‌سی

قرا	ناحیه	
٤٢	•	سنجار قضاسی
۷	۱	تلعفر ناحیه‌سی

« سنجاره دائر ملاحظهٔ مخصوصه »

« سنجار » ك موقعاً دركار اولان اهمیتی نسبتنده تاریخاً دخی اهمیت مخصوصه‌سی واردر . بعض تاریخلرك روایتنه كوره سنجار صحراسی « آتوری » لرك هنگام حكومتنده وخصوصیله ایكنجی آتور حكومتنك دردنجی حكمداری بولنان « سنجاریف » زماننده فوق الغایه كسب عمران ایدرك بناءً علیه

کرکوك سنجاغنك احوال موقعیه و تقسیمات ملکیه‌سنه دائر معلومات

« کرکوك » سنجاغی : ولایت اراضیسنك قسم وسطیسنده یعنی موصل وسلیمانیه سنجاقلری آره‌سنده و — هیئت عمومیه‌سی اعتباریله — جنوب وجنوب غربیده بغداد حدودندن شمال شرقیده ایران حدودینه قدر ممتد اولان بر دائره مستطیله داخلنده واقع اولوب شرق وشمال طرفلری طاغلق وجنوب وغرب جهتلری دوزلکدر .

لواء اراضیسنك غرب شمالی جهتی — موصل سنجاغنك حد فاصلی اولان زاب کبیر وشرق جنوبی جهتی دیاله نهرلری حوضه‌لرینه متعلق اولوب قسم وسطیسی کاملاً زاب صغیر ونهر الادهم حوضه‌لری داخلنده‌در .

اراضینك طاغلق اولان قسمنده « سرداریان » « ایوب سلطان » « میرکان » « قندیل » « لاهیجان » مثللو یوکسك طاغلر وبونلرك فرعلری بولنمغله برابر بونلرك آره یرلرنده « بتوین » « شاور » « دیره حریر » وامثالی اراضی مستویه ومنبت وکوزل اودیه موجود ودوزلك اولان قسمنده « اربیل » « شمامك » « کندیناوه » « قره‌چوق » « الحویکه » اووه‌لری واقع اولدیغی کبی بو اووه‌لرده دخی « چالوق » « زورك زیراو » « قره چوق » « حمرین » مثللو تلال متسلسله وجبال جسیمه ومنفرده شاهقه موجوددر .

اراضینك اکثر طرفلری عیون نابعه وصنعی وطبیعی کهریز وجدول وانهار جاریه صولریله ریان اولوب فقط « کندیناوه » « قره‌چوق » « الحویکه » کبی صحرالر صوسزدر . مع هذا مذکور صحرالر دخی وقتیله زاب صغیر وکبیر ودجله نهرلرندن قالدیرلمش اولان جسیم جدوللر ایله سقی واروا

كركوك سنجاغى

ایلدکلری الیوم پایدار اولان آثار دلالتیله هویدادر . لوا اراضیسی صورت عمومیه‌ده منبت ومحصول آور اولوب حتی شمالك صوسز بولنان صحاری قوهٔ انباتیه‌جه صولی اولان اراضی‌یه قات قات غالبدر شو قدرکه صوسز بولنان اراضی لایق اولدیغی مرتبه معمور اولمیوب « قره چوق » « الحویکه » « زرکه » « چنچال » کبی محللر بیاغی خالیدرلر .

سکنهٔ لواء کرد ، عرب ، ترك ، کلدانی . اسرائیلی عرقلرینه منسوب اولوب نفوسجه اکثریتی تشکیل ایدنلر برنجی درجه‌ده کردلر ایکنجی مرتبه‌ده عربلر ایله ترکلردر . کردلر وعربلر متعدد عشایر وقبائل فرقه‌لرینه منقسمدر .

سنجاغنك هیئت عمومیه‌سی التی قضا وون ندی ناحیه‌دن متشکل اولوب هر قضا وناحیه‌یه متعلق ایضاحات وسکنه‌سنه دائر معلومات محللرنده اعطا اولنمشدر . مرکز لوا کرکوك قصبه‌سیدر .

متصرف لواء السید محمد عون اه الکاظمی بك

ارکان لوا

نائب عمر خلوصی افندی	محاسبه‌جی حسن رشدی افندی
مفتی ونقیب السید حاجی سامح افندی	تحریرات مدیری بهاء الدین افندی

مجلس ادارۀ لوا

« رئیس متصرف بك افندی »

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	عبد اه صافی افندی
محاسبه‌جی افندی	حاجی محمد جمیل افندی
تحریرات مدیری افندی	میناس افندی
مفتی افندی	موسی افندی

مجلس اداره قلمی

باشکاتب عبد الحکیم افندی	رفیق عبد القادر افندی

ارکان ومأمورين لواء

محكمهٔ شرعیه

نائب الشرع عمر خلوصی افندی

باشکاتب سعید افندی | رفیق شوقی افندی
رفیق ولی افندی | مقید احمد حمدی افندی

محضر عبد الصمد افندی

محاسبه دائرسی

محاسبه‌جی حسن رشدی افندی

باشکاتب کامل بك | لوا کاتبی عزت افندی
قضا کاتبی عباس افندی | معاش مصرف کاتبی محمد افندی
معاونی جلال بك | صندق امینی صدیق افندی

ملازم مردان افندی

ویرکو شعبه‌سی

باشکاتب سید سلیمان افندی | ویرکو کاتبی سید امین افندی
طریق تمتع کاتبی مصطفی افندی | قرا کاتبی رشید افندی
مفردات کاتبی صابر افندی | مفردات کاتبی عبد المجید افندی

مجلس اداره محكمه‌سی

مدعی عمومی معاونی عبدالحکیم افندی مستنطق نوری افندی

ضبط کاتبی محمود فخری افندی

تحریرات قلمی

تحریرات مدیری بهاء الدین افندی

سر مسود نوری افندی مسود ثانی محمود فخری افندی

مبیض اول احمد افندی مبیض ثانی احمد مدنی افندی

ملازم محمد بك

اوراق قلمی

اوراق مأموری حسین افندی اوراق موزعی زین العابدین افندی

نفوس دائره‌سی

نفوس مأموری وکیلی احمد بك

باشکاتب حسین بك ایکنجی کاتب نور الدین افندی

اجرا مأموری مصطفی افندی
مقاولات محرری محمود افندی

اجر مباشری زینل اغا
اجرا مباشری علی اغا

اوقاف دائره‌سی

اوقاف مأموری محمد مسعود افندی

کاتب غالب لطفی افندی
تحصیلدار بهجت افندی

صندق امینی عبد الاحد افندی

دفتر خاقانی دائره‌سی

دفترخاقانی مأموری درویش افندی

باشکاتب عبد الحکیم افندی
طاپو کاتبی محمد زکی افندی

معاونی احمد ناجی افندی
رفیقی رشید افندی

زراعت بانقه‌سی

صندق مجلس رئیسی حاجی عبد الباقی افندی

صندق مأموری سعید افندی
اعضا عبد القادر افندی

رفیقی یونس قدری افندی
« حاجی محی الدین افندی

اعضا عبد الاحد افندی

« تحصيل شعبه‌سی »

تحصيل مأموری ابراهيم بك

مركز تحصيلداری جلال افندی	پياده تحصيلداری	بهاء الدين افندی
سواری « عمر افندی	« «	محمد توفيق افندی
« « احمد عزت افندی	« «	عبد الله كمالی افندی
« « مصطفى افندی	« «	محی الدين افندی
« « محمد افندی	« «	توفيق افندی
« « عمر بك	« «	اسكندر افندی

محكمهٔ بدايت

جزا رئيسی بكر صدقی افندی	مدعی عمومی معاونی محی الدين صبحی افندی
اعضا حاجی شريف بك	اعضا ثابت بك
« اندريا افندی	« يوسف عزيز افندی
اعضا ملازمی حاجی حسين افندی	اعضا ملازمی عبد افندی

محكمهٔ بدايت قلمی

باشكاتب عبد الله فاضل افندی

ضبط كاتبی عبد الواحد افندی	ضبط كاتبی عبد الله فريد افندی
« « عبد الله افندی	« « فؤاد افندی

مستنطق سيد عبد الله افندی

نمونه فیض اطفال مکتب ابتدائیسی

معلم اول رشید افندی　　معاون سید محمد جواد افندی

« ثانی سید مصطفی افندی　　معلم ثالث ملا مصطفی افندی

موجود طلبه : ١٧٠

قوریه مکتب ابتدائیسی

معلم اول محمد افندی　　معاون عبداه افندی

موجود طلبه : ١١٠

قلعه‌ده : اغالق مکتب ابتدائیسی

معلم اول ملا توفیق افندی　　معاون عبدالمجید افندی

موجود طلبه : ٩٨

صنایع مکتبی

مدیر : محمد بهجت بك

کاتب وصندوق امینی احمد وفیق افندی　　انبار مأموری بکر صدقی افندی

بلدیه دائره‌سی

رئیس بهاء الدین افندی

اعضا حاجی حسن افندی　　اعضا سید معروف افندی

معارف انجمنی

رئیس : متصرف بك افندی

اعضا مفتی حسن افندی	اعضا عبداء صافی افندی
« حاجی جمیل افندی	« سید ولد افندی
« حاجی حسن افندی	« ملا رضا افندی
« حسن بك	« عبدالرحمن فکری بك
« قرەبت هندی افندی	« معارف مفتشی ضیاء الدین افندی

کاتب : احمد مدنی افندی

مکتب اعدادیٔ ملکی

مدیر : عبد الرحمن فکری بك

علوم دینیه معلم وکیلی طاهر افندی	ریاضیه معلم وکیلی عبدالرحمن فکری
ترکیه « « ناجی افندی	تاریخ معلم وکیلی فؤاد افندی
فرانسز معلمی ناصر افندی	جغرافیا معلم وکیلی یوزباشی حسن افندی
رسم معلمی یوزباشی حسن فکری افندی	ژیمناستیق معلمی « اسماعیل «
کاتب و حسن خط معلمی علی فؤاد افندی	مبصر خلف کامل افندی

علوم طبیعیەدن زراعت وتاریخ طبیعی معلم وکیلی یوزباشی اسماعیل افندی

« « حکمت طبیعیه وعلم اشیا « « « عارف حکمت افندی

موجود طلبه ; عدد ١٣٥

پوليس سعيد افندى   پوليس خورشيد افندى

» توفيق افندى   » محمد شوكت افندى

حبسخانه مأمورى صالح افندى   كاتب جمال بك

پوسته وتلغراف اداره‌سى

پوسته وتلغراف مديرى حاجى عباس افندى

مخابره سر مأمورى عبد المجيد افندى   مخابره مأمورى احمد افندى

پوسته مأمورى شفيق افندى   » » شاكر افندى

موزع صالح افندى   » » محمد على افندى

» طاهر افندى   » » راغب افندى

» » وكيلى بهجت افندى

ديون عموميه دائره‌سى

مدير حميد افندى

باشكاتب فرج افندى   ايكنجى كاتب نورى افندى

اوچنجى كاتب ناصر افندى

رژى دائره‌سى

مدير عبد اللطيف افندى

باشكاتب شمعون صبرى افندى   كاتب ثانى حاجى على افندى

اعضا حاجی عبد الباقی افندی — اعضا سید عبد الکریم افندی
» حاجی محی الدین افندی — » سید رشید افندی
» حاجی محمد افندی — » علی افندی
اعضا حاجی عارف افندی

بلدیه قلمی

باشکاتب سید احمد افندی — کاتب ثانی حسین افندی
صندق امینی خورشید افندی — غربا خسته‌خانه‌سی کاتبی عمر افندی
مفتش سلیمان اغا

مأمورین فنیه

بلدیه طبیبی دوقتور منحل
جراح شیخ محمد افندی — اجزاجی حنا افندی
مهندس منحل — بیطر منحل
آشی مأموری منحل — قابله مادام اوروپشیاغاریه‌لا

پولیس دائره‌سی

قومیسر مؤید بك
قومیسر معاونی عبد الحمید افندی — پولیس بهجت افندی
پولیس عثمان افندی — » امین افندی

مركز لوایه ملحق ناحیه‌لر

كوپری ناحیه‌سی

مدیر : سعداء اغا

نائب مصطفی افندی — ناحیه كاتبی امین افندی
بلدیه رئیسی حسن اغا — پوسته‌وتلغراف مدیری حاجی عزت
« كاتبی عزت افندی — دیون عمومیه مأموری جعفر افندی
« صندوق امینی ولی افندی — رژی مأموری زین العابدین افندی
مكتب ابتدائی معلمی مصطفی افندی

ملحه ناحیه‌سی

مدیر : سید عبدالرحمن افندی

نائب علی بك — ناحیه كاتبی محمود افندی

شوان ناحیه‌سی

مدیر بكر افندی

نائب طاهر افندی — ناحیه كاتبی محمد افندی

داقوق ناحیه‌سی

مدیر : خورشید اغا

نائب حاجی خلیل افندی — ناحیه كاتبی عبدالحكیم افندی

كیل ناحیه‌سی

مدیر : احمد ندیم افندی — كاتب صابر افندی

تجارت وصنايع اوطه‌سى

رئيس اول عبدالصمد افندى — رئيس ثانى طه بك

اعضا حاجى محمود چلبى — اعضا حاجى عزت افندى

« حاجى محى الدين افندى — « ملا زينل افندى

« « محمد افندى — « عارف چلبى

« اعضا عبدالجبار افندى — « حاجى عبداله چلبى

« سيد عمر افندى — « قره‌بت اه ورديى افندى

لوائك مأمورين متفرقه‌سى

واعظ ملا رضا افندى — مدرس ملا محمود افندى

مفتى مسودى ملا سليمان افندى

[کرکوك قصبه‌سیله قضاسنه دائر معلومات عمومیه]

« نفس کرکوك قصبه‌سی »

مرکز لوا اولان (کرکوك) قصبه‌سی اوتوز بش درجه یکرمی سکز دقیقه عرض شمالی وقرق بر درجه قرق بش دقیقه طول شرقیده وخاصه چایی اوزرنده واقع اولوب مرکز ولایته اوتوز التی ساعت مسافه‌سی واردر . ارقه طرفلری بر طاقم تلالی متسلسله ایله محاط واوك طرفلری واسع بر صحرایه ناظر اولان بوقصبه (قلعه) (قوریه) (قارشوقه) نامlریله اوچ قسمه منقسم اولوب اقسام ثلاثهٔ مذ کوره اون درت محله‌دن عبارتدر . قلعه قسمی صنعی بر تپه اوزرنده بولندیغی جهتله میاه جاریه‌دن محروم ایسه‌ده دیکر ایکی قسمك میاهی مبذول وبغچه‌لری کثیردر .

بغچه‌لرك الك مهم محصولی اکشی وطاتلی لیمون . پورتقال . نارنج . کبار خورمه اولوب سائر فواکه دخی بولنور بوستان محصولاتك هرنوعی موجود ومبذولدر .

بلده‌نك آب وهواسی لطیف وصاغلامدر . قلعه‌نك غیری محلاتك زوقاقلری اکثریتله واسع واولدقچه مستقیم وهله چارشولری — اکثر مملکتلرده امثالی نادر بولنور بر صورتده — مرتب ومنتظمدر . غایت کوزل بر حکومت قوناغی ایله جسیم ومنتظم بر عسکری قشله‌سی ودپوی وتلغرافخانه وقره‌غولخانه‌کبی متعدد اما کن امیریه‌سی وخاصه چایی اوزرنده کارکیر ومکمل بر کوپریسی واردر . حکومت قوناغی وقشله مملکتك الك شرفلی موقعنده‌در .

كركوك قضاسی

دکلسه‌ده اشاغی محلاتده بولنان ابنیه‌نك مناظری اولدقجه دلنواز بر شکل ارائه ایلدیکی کبی اکثر خانه‌لرك ترتیبات داخلیه‌سی منتظم و دلنشیندر . بالخصوص بکی بنالر ابنیهٔ قدیمه ترتیبنه تطبیق ایدلمیوب کوزل بر طرزده انشا اولنمقده‌در . سکنهٔ بلده‌نك قسم اعظمی ترك و بر قسمی دخی عرب و کرد و کلدانی و اسرائیلی اولوب ترکلر اکثریتله عربی و کردی بیلدکلری کبی دیکرلری دخی صورت عمومیه‌ده ترکجه تکلم ایدرلر قصبه‌نك نفوسی جدول عمومیده کوسترلمشدر .

« تجارت »

(کرکوك) ك تجارتی موصل و حتی سلیمانیه قدر واسع اولمیوب عادتا داخله منحصر و تجارت خارجیه ایسه محدود کبیدر .

« معارف »

(کرکوك) اهالیسی صورت عمومیه‌ده ذکا و فطانت فطریه‌یه مالك اولوب ایچلرندن پك چوق علما . فضلا . ادبا . شعرا یتشمش و یتشمکده بولنمش اولدیغی کبی مکاتب رسمیه و عالیه‌دن نشأت ایدن و ایتمکده بولنان ارباب فنون و معارف دخی شایان تقدیر بر مرتبه‌یه واصل اولمقده‌در .

« صنایع »

کرکوکده : سراج ، جولها ، قزاز ، ترزی ، قوندره‌جی ، یمنیجی ، قیومجی ساعتجی ، باقیرجی ، توکمه‌جی ، تیمورجی ، چتمساقجی ، معمار ، نجار کبی ارباب حرف و صنایع موجود و بونلردن جولهالق ، سراجلق ، نجارلق

قصبه‌نك مشتملات عموميه‌سى

مبانئ خيريه وعموميه		اماكن وعقارات وسائرهٔ خصوصيه	
٣٦	جوامع ومساجد	٥١٠٠	خانه
١٥	تكيه وزاويه	١٣٨٢	دكان ومغازه
٧	مدرسه	١٣	خان
٥	كليسا ومناستر	١٥	قهوه وچاى خانه
١	حاروه	١٤	حمام
١	مكتب اعدادى	١٢	فرون
١	مكتب صنايع	١٥	دكرمان
١٥	مكتب صبيان	١	ايپ كارخانه‌سى
١	حكومت قوناغى	٢٠	بز وقماش اعمالات خانه‌سى
١	قشله	١٤٨	باغ وبقچه
١	رديف ديوى	١٣٨٤	تارلا
١	خسته‌خانه	...	
١	تلغرافخانه	...	
١١	قره‌غولخانه	...	
٩٦		٨١٠٤	

انواعى بالاده‌كى جدولده كوستريلان مبانى واماكن عموميه وخصوصيه‌نك قسم اعظمى كاركير وبر قسميده كرپچدر. مع هذا سقوفى اخشاب ابنيه‌ده‌خى بولنور. بر دون قلعه‌ده‌كى بيوت ومساكنك منظرهٔ خارجيه‌سى جالب لنظر

ایله ترکلر کاملاً مسکون اولوب عربلردن «العبید» «الصایح» «بنی تمیم» عشیرتلری خیمه نشیندر .

اهالی مسکونه عمومیتله زراعت وحراثت ایشلری مشغول وفقط بر قسم قابلی بقجه وباغلریله مشتغل ومتعیش درلر .

مع هذا ایچلرنده ارباب صنعت وتجارت دخی بولنوب بعضیلرنده کروانجیلق ایدرلر . عشایر مرقومه مذکور الحویکه وشبیکه جهتلری وقت وقت تبدیل موقع ایتمک صورتیله خیمه زن اقامت اولوب مالك اولدقلری کلیتلی اغنام ودوه وامثالی مواشیدن وبالخصوص امور نقلیه ده قوللاندقلری دوه لرینك اجوراتندن منتفع ومتمتع اولورلر .

قضا اراضیسی صورت عمومیه ده منبت ومحصول آور وهله الحویکه پارچه سی طبیعة الجزیره اراضیسنه برابر اولوب قرانك قسم مهمی دخی صنعی وطبیعی جداول ومنابع صولریله ریان اولدیغندن هر نوع محصول یتشدیریلور .

محصولات عمومیه : بغدای . آرپا پرنج . داری . سیسام . دخن . نخود . مرجمك ماش وامثالی حبوبات متنوعه دن وپاموق . کندیر . پتاتس بقله . فاصولیه . وانواع فواکه واثمار کبی بوستان وبقجه محصوللرندن عبارتدر . بغدای محصولی کثرتلی وخصوصیله داوده وکیلی طرفلرینك حنطه سی مقبول اولوب قسماً کروانلر واسطه سیله وبر قسم مهمی دخی کوپری قصبه سندن نهراً کلکلر ایله بغداده نقل واخراج ایدیلور . قره حسن جهتلرنده حاصل اولان پرنج دخی نفاست ومرغوبیت جهتلریله شایان تذکاردر .

کركوك جوارنده قوتلی بر پترول معدنی موجود اولوب متصرفلری طرفلرندن اداره اولنمقده بولندیغی کبی کیل ناحیه سنده بولنان نافع پترول معدنی ایله

صنعتلرنده سائرلرندن زیاده اثر ترقی مشهود اولوب مع هذا منسوجات ومعمولات عمومیه احتیاجات محلیه‌یی قسماً ایفا ایده‌جك درجه‌ده بولندیغی کبی یکی تأسیس اولنان مکتب صنایعك بمنه الکریم قریباً اکمال ما نقص ایده‌بیله‌جکی دزکاردر .

(ملاحظهٔ تاریخیه)

کرکوك : آثوریلر زماننده بنا اولنمش قدیم بربلده اولوب بر خیلی وقتلر آثوریلر وکلدانیلر یدلرنده بولندیغی حالده بابلك سقوطیله برابر ایرانیلره انتقال ایدرك ومداین ایله موصلك فتحی صره‌ده کرکوك دخی غزات مسلمین طرفندن ضبط وتسخیر ایدیله‌رك ممالك اسلامیه عدادینه ادخال اولنمش وبعده بر چوق وقوعات تاریخیه‌یه مصدر اولمشدر .

« کرکوك قضاسی »

« کرکوك » قضاسی : زاب صغیر نهرندن صلاحیه قضاسی حدودینه وسلیمانیه سنجاغی حدودندن جبل حمرینه قدر اتساع ایدن جسیم بردائرهٔ ارضیه‌یی اشغال ایتمکده اولوب بودائرهٔ داخلنده مرکز لوایه مربوط آلتون کوپری وطاووق وملحه وشوان وکیل کبی جسیم وحائز اهمیت بش ناحیه ایله بعضیلری ایکیشر اوچریوزخانه‌لی اولمق اوزره بك چوق قرای معموره موجود بولنمغله برابر اراضینك هان نصفی دیمك اولان الحویکه جهتلری قرای معموره‌دن معرادر .

قضا اهالیسی عرب . کرد . ترك عرقنه منسوب وعربلر قسماً وکردلر

حمرین جبلنك صدرنده واقع طوزمعدنی دخی جانب میریدن اداره اولنور .
قضانك نفوس جدول عمومیده مرقمدر .

« كركوك قضاسنك مشتملات عمومیه سی

قرا	نواحی		
۱۳۳	«	اطراف شهر قراسی	
۳۷	۱	ملحه	« كوپری قصبه سی زاب صغیر اوزرنده آطه لرشكلنی ارائه ایدر بر موقعده اولوب ایكی طرفنده بولنان كارگیر كوپریلر آثار مهمه دندر
۲۷	۱	كوپری	«
٦۷	۱	كیل	«
٦٦	۱	شوان	«
۳۳	۱	طاقوق	« طاقوق قصبه سی وقتیله جسیم بر بلده اولدیغی آثاری دلالتیله هویدادر .
۳٦۳	٥		

قضانك شمال شرقیسنده واقع اولوب زاب صغیر نهرندن بدأ ایله طوزخورماتو نهرینه قدر امتداد ایدن سلسلهٔ جبالك داخل قضاده شوان ، قرا ، نفت وكیل طاغلری كبی بعض فرعلری بولندیغی كبی جهت جنوبیه سنده دخی بغداد وموصل ولایتلرینه حد فاصل اولان واو قدر مرتفع دكلسه ده منتظم بر سلسله تشكیل ایدن حمرین جبلی واقعدر .

رواندز قضاسی

قائممقام نهاد بك

نائب عبد الرزاق افندی — مالمديری موسی كاظم افندی

مفتی اسعد افندی — تحريرات كاتبی عمر افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئيس قائممقام بك

اعضای منتخبه	اعضای طبيعيه
سعيد بك	نائب افندی
حاجی نورس افندی	مفتی افندی
رسول اغا	مالمديری افندی
موسی افندی	تحريرات كاتبی افندی

محكمهٔ شرعيه

نائب الشرع عبد الرزاق افندی

باشكاتب سعيد افندی — ايكنجی كاتب توفيق افندی

محضر مصطفی اغا

كركوك سنجاغنه ملحق قضالر

قضانك مأمورين متفرقه‌سی

طاپو كاتبی خالد افندی تلغراف مديری اديب افندی
ديون عموميه مأموری

قضايه ملحق ناحيه‌لر

ديره حرير ناحيه‌سی

مدير شوكت بك

نائب محمد افندی كاتب عبد العزيز افندی
ديره تحصيلداری خليل افندی حرير تحصيلداری بكر افندی

بالك ناحيه‌سی

مدير عبدی افندی

كاتب حاجی ويسی افندی تحصيلدار حسام الدين افندی

برادوست ناحيه‌سی

مدير حسن رضا افندی

كاتب محمد افندی تحصيلدار حسن افندی

شيروان ناحيه‌سی

مدير سعيد افندی

كاتب عبد اه افندی

مال قلمی

مالمدیری موسی کاظم افندی

معاونی صالح افندی — تحصیل مأموری عبد الهادی افندی

صندق امینی رضا افندی — اطراف شهر سواى تحصیلداری سید عبد الله افندی

مفردات کاتبی احمد افندی — « « رسول افندی

قصبه تحصیلداری مصطفی افندی

محکمهٔ بدایت

باشکاتب خضر افندی

اعضا حاجی الیاس افندی — اعضا امین افندی

مستنطق معاونی سید خضر افندی — ایکنجی کاتب عبد الکریم افندی

مباشر علی اغا

نفوس دائره‌سی

نفوس مأموری شفیق افندی — کاتب عبد الله افندی

مکتب رشدیه

معلمی عبد الله افندی — موجود شاگردان : ۳۰

رسومات دائره‌سی

مدیر : — باشکاتب

قصبه‌نك مشتملات عموميه‌سى

مبانئ خيريهٔ عموميه		اماكن وعقارات وسائرهٔ خصوصيه	
٥	جوامع ومساجد	٨٣١	خانه
٣	تكيه	١٧٠	دكان
١	مدرسه	٣	خان
١	مكتب رشدى	١	حمام
٢	مكتب صبيان	٢	قهوه‌خانه
١	حاوره	٤	فرون
١	حكومت قوناغى	٨	دكرمان
١	قشله	٣٩٢	باغ وبغچه
١	تلغرافخانه	٤٢١	ترلا
١٦		١٨٣٢	

بو قصبه وقتيله لوا مركزى اولديغى حالده مؤخراً قضايه تحويل اولنمش وذكره شايان وقوعات تاريخيه‌سنه تصادف اولنه‌مامشدر.

« رواندز قضاسى »

قضانك هيئت عموميه‌سى طاغلق وعارضه‌لى اراضى اوزرنده واقع اولوب فقط ديره وحرير محللرى كبى اووه شكلنى ارائه ايدن اراضئ بسيطه دخى واردر. اكثر طرفلرينك صولرى مبذول اولوب زاب كبيرك بيوك بر

رواندز قضاسنك احوال خصوصيه‌سنه دائر معلومات

(رواندز) قضاسی : لوانك جهت شماليه‌سنده وجدود اوزرنده واقع اولوب زيرده كوستردیكی وجهله قرای كثيره و نواحی متعدده‌دن متشكلدر مركز قضا اولان رواندز قصبه‌سی مركز لوایه يكرمی التی ساعت مسافه‌ده ونامنه منسوب بر چايك جريان ايتديكی وادينك يماجنده واقع وخانه‌لری درجه درجه يكديكرينك فوقنده مبنی اولوب يالكز بسيطجه بر ساحه اوزرنده مرتب ويكی بر چارشوسی واردر .

قصبه‌نك خارجنده پك چوق وكوزل باغ وبقچه‌لری اولوب انجق موقعك عارضه‌لی اولمسندن ناشی اكثريا متفرق وبربرلرينه بعيددرلر . قصبه‌نك موقعی ايجابنجه هواسی لطيف وصاغلم وفقط قيشی بر آز زياده‌جه‌در . جواريت جهتيله ايران ايله خيلوجه مناسبات تجاريه‌سی اولوب اوجهتده ايران وموصل مورداتنك مبادله‌كاهی حكمنده‌در . باخصوص توتون وانفيه تجارتی شايان تذكار بر درجه‌ده‌در . احتياجات محليه‌يی تدارك وتأمين ايده‌جك قدر ارباب حرف وصنايع دخی موجوددر . قصبه‌نك سكنه‌سی كرد قومنه منسوب اولوب قليل المقدار اسرائيلی دخی واردر . لسان محلی كردی ايسه‌ده اكابر ومتحيزان بلده تركجه دخی تكلم وكتابت ايدرلر . قصبه‌نك مقدار نفوسی جدول عموميده مرقومدر .

﴿ رواندز قضاسنك ملحقات عموميه سی ﴾

قرا	نواحی	
١١٩	٠	مركز قراسی
٤٠	١	دیره وحریر ناحیه سی
٦٠	١	بالك «
٦٤	١	برادوست
١٠٨	٢	شروان مع مزوری بالا
٤٩١	٥	

بر قوله متعدد بايعلرى بو قضا داخلنده نبعان وجريان ايدرلر . اراضينك بالاده بيان اولنان وضع طبيعيسى ايجابنجه هر طرفى بر سياقنده اولميوب ميشه لرله مستور واشجار متنوعه يى شامل جبللر. قابل حراثت تپه لر. محصولدار واديلر. ملبت اووه جقلردن متشكل اولديغندن اهالى دخى بولنديغى موقعك مقتضيات طبيعيه سنه كوره استفاده ايتمكده اولوب بناءً عليه عموميت اعتباريله خوش حالدرلر مع هذا اهالىٔ قضا كاملاً مسكون وزراعت وحراثتله مشتغلدر بر قسم قليلى دخى موقعلرينك الجا آتيسله حيوانات بسله مك ايله تعيش ايدرلر . داخل قضاده خيلانى ومال سال وبولى كبى كوچر بعض عشيرت فرقه لرى كورينورلر ايسه ده بونلر طوغريدن طوغرى يه رواندزه متعلق عشايردن اولميوب حكاريدن بدأ ايله رواندز واربيل جهتلرينه قدر يايبلور وهر موسمده بر محلى خيمه كاه اتخاذ ايدرلر . سكنهٔ قضا عموماً كرد وشافعى المذهب اولوب يالكز بر ايكى قريه ده كلدانى وبعض قريه لرده اسرائيلى واردر مقدار نفوسى جدول عموميده كوسترلمشدر .

محصولات عموميه: حنطه . شعير . برنج سيسام . نخود . مرجمك . ماش مثللو حبوبات وتوتون . پاموق . مازى . كتره . پلاموط كبى محصولات ايله هر نوع باغ وبغچه محصولندن عبارت اولوب قسماً خارجه اخراج اولنور . بالخصوص توتون محصولى هم كثير وهمده مقبولدر . هله شتنه وزيرارى توتونلريله زيرارى برنجى غايت معتبردر .

مال قلمی

مالمدیری زینل افندی

معاونی مخلص افندی	تحصیل مأموری احمد بك
مفردات کاتبی شاکر افندی	سواری تحصیلداری عبداه افندی
صندق امینی علی نزهت افندی	« « صالح افندی
پیاده تحصیلداری حاجی احمد افندی	« « فتح اه افندی

محکمهٔ بدایت

باشکاتب خضر افندی	اعضا ملا درویش افندی
کاتب ثانی یونس افندی	« طاهر افندی
مستنطق معاونی توفیق افندی	اجرا مباشری محمد اغا
	« « علی اغا

بلدیه دائره‌سی

كوسنجق قضاسی

قائمقام : حاجی حسن افندی

نائب صابر افندی　　مالمدیر زینل افندی

مفتی صالح افندی　　تحریرات کاتبی سلیمان بك

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس : قائمقام افندی

اعضا طبیعیه	اعضا منتخبه
نائب افندی	حاجی عبداه افندی
مفتی افندی	عبدالکریم افندی
مالمدیری افندی	ملا احمد افندی
تحریرات کاتبی افندی	عزیز افندی

محکمهٔ شرعیه

نائب الشرع صابر افندی

باشکاتب توفیق افندی　　ایکنجی کاتب حقی افندی

نفوس دائرهسی

مأمور قادر افندی　　کاتب رؤف افندی

مركز قضا اولان كوى سنجاق قصبه‌سی : مركز لوايه اون سكز ساعت مسافه‌ده وايوب سلطان طاغنك دامننده واقع واولدجه واسع بر بلده اولوب صويى وفير وبغچه‌لرى كثيردر . سكنه‌سی عموماً كرد قومنه منسوب ولسان محلى كردی‌در فقط متحيزان بلده‌نك اكثريسی تركجه دخی تكلم ايدرلر . تجارت عموميه‌سی محدود ايسه‌ده توتون تجارتی غايت واسعدر . احتياجات محليه‌يی تدارك وتأمين ايده‌جك ارباب صنايع دخی بولنور . قصبه‌نك هواسی خوشجه وفقط صويى بر آز اغيرجه‌در مقدار نفوسی جدول عموميده مرقومدر .

قصبه‌نك مشتملات عموميه‌سی

مبانئ خيريه وعموميه		اماكن وعقارات وسائرهٔ خصوصيه	
١١	جوامع ومساجد	١٤٢٠	خانه
٣	تكيه	٢	خان
٦	مكتب	٣٤٠	دكان
٣	مدرسه	٥	قهوه‌خانه
١	حكومت قوناغی	٣	حمام
١	قشله	١	فرون
١	رديف دپوی	٨	دكرمان
٢٦		١٧٧٩	

رژی دائره‌سی

مدیر : محی الدین افندی

باشکاتب

کاتب ثانی

قضانک مأمورین متفرقه‌سی

طابو کاتبی عبداله رشاد افندی — تلغراف مدیری نائل افندی

دیون عمومیه مأموری — مکتب ابتدائی معلمی حسین حسنی افندی

مدرسی خضر افندی — معاونی عبدالعزیز افندی

موجود طلبه : ١٢٧

شقلاوه ناحیه‌سی

مدیر : رمزی افندی

کاتب سعید افندی

کوی سنجاق قضاسنک احوال خصوصیه‌سنه دائر معلومات

(کوی سنجاق) قضاسی : دائرهٔ لوانک شمال شرقیسنده وطـاغلق بر اراضیده واقع وزیرده کوسترلدیکی وجهله قرای کثیره ایله ایکی ناحیـه‌دن متشکلدر .

رانیه قضاسی

قائمقام ابراهیم افندی

نائب محرم صدقی افندی — مالمدیری امین افندی

مفتی سلیمان افندی — تحریرات کاتبی حسین حسنی افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام افندی

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	عبد الکریم افندی
مفتی افندی	علی افندی
مالمدیری افندی	صوفی احمد افندی
تحریرات کاتبی افندی	حاجی خضر افندی

محکمهٔ شرعیه

نائب الشرع محرم صدقی افندی

باشکاتب صالح افندی — کاتب ثانی خیری بك

نفوس دائرهسی

نفوس مأموری عزیز افندی — کاتب شاکر افندی

كوى سنجاق قضاسى

قضانك هيئت عموميه‌سى طاغلق اراضيده واقع ايسه‌ده مستوى محللرى
كوزل واديلرى دخى موجود اولوب اراضيسى منبت ومحصولداردر واكثر
طرفلرنده عيون نابعه ومياه جاريه واردر . قريه‌لرى قسماً باغلى وباغچه‌لى
اولوب هله شقلاوه ناحيه‌سنك بغچه وباغلرى مشهوردر . طاغلرينك اكثر
جهتلرى قوتلى ونافع ميشه‌لر ايله مستور اولديغندن بونلردن اهالى خيلى
مستفيد اولورلر . اراضينك منبت ومحصولدار بولنمسيله برابر اهالى صورت
عموميه‌ده زراعت وحراثتله مشغول اولميوب اكثرى باغ وبغچه‌لريله ومنحصراً
توتون زرعيله اشتغال ايلدكلرندن حنطه وشعير كبى محصولات زرعيه انجق
احتياجات محليه‌يه تقابل ايده‌بيلور . مع هذا ميوه محصولى غايت كثير ونفيس
اولوب بالخصوص شقلاوه بغچه‌لرنده حاصل اولان فواكه واثمار بالخاصه
شايان توصيف وتذكاردر . ميوه‌سى جوار محللره نقل وفروخت اولنديغى
كبى كايتلى اولان توتون محصولى دخى زاب صغير وسليمانيه طريقلريله بغداده
سوق واخراج اولنور . محصولات عموميه ذخائر متنوعه ايله برنج . بامق
بقله . توتوندن وانواع مثمراتدن عبارتدر . سكنهٔ قضا كاملاً كرد وشافعى
المذهب اولوب قليل المقدار كلدانى واسرائيلى دخى واردر اهالى صورت
عموميه‌ده مسكون وفقط باپاس وسورجى كبى بعض عشيرت فرقه‌لرى كوچردر
قضانك نفوس محرره‌سى جدول عموميه‌ده ومحتوياتى زيرده مرقومدر .

قرا	ناحيه	
٢٥٣	٢	باليسان ـ شقلاوه

[رانیه قضاسنك احوال خصوصیه‌سنه دائر معلومات]

« رانیه » قضاسی : لوانك موقعاً منتهای شمال شرقیسنده وقسماً زاب صغیر حوضه‌سنده واقع وایکیوز اللی قدر قرا ومزارعی شاملدر . قضانك بولندیغی قطعهٔ ارضیه‌نك تشکیلات طبیعیه‌سی اقتضاسنجه میشه‌لری محتوی طاغلر وشاوور وبتوین واشالی اووه‌لر ومنبت وادیلر واکثر طرفلرده آقارصولر ومنبعلر موجود یعنی اراضی هر نوع محصولات یتشدیره‌جك وسائط طبیعیه‌یه مالك اولوب اهالیسی دخی صورت عمومیه‌ده زراعتله مشتغلدر .

مع هذا حنطه وشعیر کبی محصولاتك مخرجی محدود وصرفی محلنه منحصر بولندیغی جهتله اکثر قریه‌لرده زراعتك قسم مهمنی خارجه نقل واخراج اولنه‌بیلان توتون . پرنج . پاموق محصولی تشکیل ایدر . بناءً علیه قضانك اکثر طرفلرینك آب وهواسی وخیمجه‌در .

مرکز قضا اولان « رانیه » کرکوکه اون بش ساعت مسافه‌ده واقع وسکسان خانه واون بش قدر دکان ایله بر مسجد وبر حکومت قوناغی جامع بر قریه‌در

اهالئ قضا عموماً کرد وشافعی المذهب اولوب قسم اعظمی قراده مسکون وفقط منکور وماەش کبی متعدد وقوتلی عشیرتلر دخی موجوددر . قضانك نفوس محرره‌سی جدول عمومیده مرقمدر .

مال قلمی

مالمدیری امین افندی

معاونی فتاح افندی — تحصیل مأموری فخری بك

مفردات کاتبی توفیق افندی — صندق امینی محمد علی افندی

تحصیلدار جمال افندی — تحصیلدار حسین افندی

تحصیلدار محمد توفیق افندی

محکمه بدایت

باشکاتب سعید افندی

اعضا محی الدین افندی — اعضا محمد بك

کاتب ثانی مصطفی مظهر افندی — اجرا مباشری محمود اغا

اجرا مباشری خضر افندی

قضانك مأمورین متفرقه‌سی

طابو کاتبی جلال افندی — مدرس عبد الحمید افندی

نفوس دائرەسی

مأمور مبارك افندی   کاتب ابراهیم افندی

مال قلمی

مالمدیری صالح بك

معاونی مصطفی نجیب افندی   تحصیل مأموری قادر افندی

صندق امینی محمدنوری افندی   سواری تحصیلداری عبدالرحمن افندی

مفردات کاتبی سعداه افندی   «   «   رفیق افندی

پیاده تحصیلداری محی الدین افندی   «   «   عثمان افندی

محکمۀ بدایت

محکمه باشکاتبی رحمتاه افندی   اعضا حاجی حسین افندی

کاتب ثانی یحیی ناجی افندی   « یعقوب افندی

مستنطق معاونی مجید افندی   مباشر زینل افندی

اجرا مباشری علی اغا

بلدیه دائرەسی

صلاحيه قضاسی

قائممقام عاصم بك

نائب شيخ صالح افندی — مالمديری صالح بك

مفتی محمد سعيد افندی — تحريرات كاتبی خضر افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئيس قائممقام بك

اعضای طبيعيه	اعضای منتخبه
نائب افندی	درويش بك
مفتی افندی	سيد خليل اغا
مالمديری افندی	عبد القادر بك
تحريرات كاتبی افندی	حاجی حسين افندی

محكمهٔ شرعيه

نائب الشرع شيخ صالح افندی

باشكاتب عبد الكريم افندی — ايكنجی كاتب عبدالرحمن بك

محضر ابراهيم افندی

« صلاحیه قضاسنك احوال موقعیه‌سنه دائر معلومات »

« صلاحیه » قضاسی : لوانك شرق جنوبی جهتنده واقع وبغداد وسلیمانیه ایله محادد اولوب زیرده کوستریلان قرا ونواحیدن متشکلدر .

مرکز قضا اولان « صلاحیه » قصبه‌سی : مرکز لوایه یکرمی بش ساعت مسافه‌ده وشهسوار جبلی اتکنده واقع وجنوب وغرب جهتندن واسع براووه‌یه ناظردر . یازین صیجاغی بر آز زیاده‌جه اولور و « سانتغراد » علی السویه قرق درت درجه‌یی ارائه ایسه‌ده هواسی لطیفدر .

قصبه داخلاً وخارجاً برچوق بغچه وبساتینی شامل اولوب « سرقلعه » « قوشه چایان » موقعلرنده کی منبعلردن نبعان وبر آز یوقاروده برلشه‌رك قصبه‌نك جهت شرقیه‌سندن جریان ایدن کفری چایندن قالدیرلمش اولان جدول صولری بغچه وبساتین مذکوره‌یی ریان ایدر . بغچه‌لرده هر نوع اشجار مثمره موجود ایسه‌ده اك کثرتلیسی خورما واکشی وطاتلی لیمون وپورتقال ونارنجدرر . بوستان محصولاتك ایسه هر نوعی موجود وغایت نفیسدر .

ابنیه قسماً تام وقسماً نیم کارکیر اولوب بعض کرپیچ بنالر دخی واردر .

چارشولری کاملاً کارکیر واوزرلری کمرلر ایله قپالی ومنتظمدر .

سکنهٔ بلده‌نك قسم اعظمی ترك وبر قسمی دخی کرد وعرب اولوب بر مقدار اسرائیلی دخی واردر . لسان محلی ترکجه ایسه‌ده اهالینك اکثری کردی وعربی دخی بیلورلر . قصبه : درسعادت - بغداد پوسته جاده‌سی اوزرنده بولندیغی ومع هذا کرکوك وسلیمانیه‌نك بغداد مواردانته ممر اولدیغی جهتله

مكتب رشديه

رشديه معلم اولی محمد نافع افندی — مكتب ابتدائی معلم اولی بهاءالدین افندی

رشديه معلم ثانیسی محمد افندی — مكتب ابتدائی معلم ثانیسی خليل افندی

موجود طلبه : ١٩ — موجود طلبه : ١٤٦

مأمورين متفرقه

طابو كاتبی سید مصطفی افندی — ديون عموميه مأموری اسماعيل حقی افندی

تلغراف وپوسته مديری زين العابدين افندی — رژی مأموری مصطفی افندی

بانق تحصيلداری

قضایه ملحق ناحيه‌لر

طوز خورماتو ناحيه‌سی مدير سعيد افندی

نائب محمد رؤف افندی — كاتب محمد افندی — تلغراف مديری جواد افندی

ديون عموميه مأموری عبداله افندی — مكتب ابتدائی معلمی حمدی افندی

كاتب قره‌بات افندی — موجود طلبه : ٢٢

قره‌تپه ناحيه‌سی

مدير : عبدالعزيز اغا

نائب رؤف افندی — كاتب صالح افندی — مكتب ابتدائی معلمی حسين افندی

« صلاحیه قضاسی »

(صلاحیه) قضاسی : موقعاً (نهر الادهم) و (دیاله) نهری حوضه‌لری داخلنده وعمومیت اعتباریله بسیط بر اراضی اوزرنده بولنوب فقط اره یرلرده واقع اولان بعض جبال وتلال خفیفه‌نك وضعیتی ایله مجاری انهار اراضی قضانك هیئت عمومیه‌سنی بر طاقم قطعات خصوصیه‌یه آیرمشدر . بناءً علیه قره‌تپه وطوزخورتو ناحیه‌لری مستقلاً برر دائرهٔ ارضیه داخلنده بولندقلری کبی رأساً قضایه متعلق بولنان اراضی دخی « بیات » « اسکی کفری » « سرقلعه » « شاکل » « شروانه » « کار » « قره‌بولاقلر » « زنکباد » « محنت آباد » مثللو قطعات متعدده ومخصوصه‌یه منقسمدر . نواحی ومحال مذکوره‌نك قسم اعظمی صنعی وطبیعی صوجدوللری ونهرلر ایله وبر قسمی قیو صولریله اداره واسقا اولنورلر . اراضی صورت عمومیه‌ده قوهٔ انباتیه‌یه مالك وهر نوع محصولی یتشدیرمکه قابل وصالح اولوب انجق اصول زراعتك حال قدیمنی محافظه ایتمکده اولمسی ومع ما فیه نفوسك دخی درجهٔ کفایه‌ده بولنمامسی ملابسه‌سیله اراضینك فیوضات طبیعیه‌سندن بحقٍ استفاده اولنه‌مامقده‌در .

حسب الموقع یازین صیجاقلر بر آز زیاده اولور ایسه‌ده اکثر محللرك هواسی لطیف وصاغلامدر . سکنهٔ قضا کاملاً عرب وکرد عشیرتلرندن مترکب وکافه‌سی زراعت وفلاحتله مشتغلدرلر . یالکز قره‌تپه وطوزخورماتو قصبه‌لری اهالیسی هم زراعت وهمده تجارت ایله اشتغال ایدرلر . بو ایکی قصبه اولدقجه جسیم اولوب کوزل باغ وبقچه‌لری ومرتبجه چارشولری واردر سکنه‌لری صورت عمومیه‌ده ترك ایسه‌ده بعضی عرب وکرد وطوزخورماتوده

تجارتی واسعجه‌در . صنایعی محدود اولوب فقط جولها تیمورجی نجار معمار کبی احتیاجات محلیه‌یی تأمین وتدارك ایده‌جك ارباب صنعت بولنور . بناءً علیه اهالینك بر قسمی تجارت وزراعت وبر قسم قلیلی ده اجرای صنعتله تعیش ایدرلر . قصبه‌نك مقدار نفوسی جدول عمومیده محرردر . قصبه‌یه قریب بر موقعده سنوی یوز بیك قیه قدر اخراجات وقوعبولور وجانب میریدن اداره اولنور بر کمور معدنی واردر .

قصبه‌نك مشتملات عمومیه‌سی

	مبانئ خیریه وعمومیه		اماکن خصوصیه وسائره	
٣	جامع ومسجد	١٠٨٨	خانه	
٢	تکیه	٤	خان	
٢	مدرسه	٩	قهوه‌خانه	
١	حاوره	٦٧٥	دکان	
١	مکتب رشدی	٦	بویه‌خانه	
٣	مکتب صبیان	٢	حمام	
١	حکومت قوناغی	٣٥	دکرمان	بقجه‌لرك بر قسمی خانه‌لر داخلنده
١	قشله	٣٢	بقجه وحیاره	
١	املاك امیریه اداره‌خانه‌سی	٢٧٥	تارلا	
١٥		١١٢٦		

« اربیل قضاسی »

قائمقام : محمد علی بك

نائب سلیمان بك | مالمدیری محمود جلال‌الدین افندی

مفتی عبد اه فاضل افندی | تحریرات کاتبی محمد سلیم افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام بك

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	سید عبد اه اغا
مفتی افندی	حاجی خضر اغا
مالمدیری افندی	شابو اغا
تحریرات کاتبی افندی	یوسف نوری افندی

محکمهٔ شرعیه

نائب الشرع سلیمان بك

باشکاتب داود افندی | کاتب ثانی فیضی افندی

محضر

بر مقدار اسرائیلی دخی واردر . بیات عشیرتی هم عربی وهمده ترکی تکلم ایدلدکاری کبی عشائر سائره‌نك اکثریسی وبا خصوص ایلرو کانلری ترکجه بیلورلر .

طوزخورماتوده بر طوز وبرده مهم بر پترول معدنی موجود اولوب جانب میریدن اداره اولنورلر .

قضانك محصولات عمومیه‌سی : حنطه ، شعیر ، پرنج ، سیسام ، داری ، دخن ، نخود ، مرجك ، ماش ، مصر ، پاموق ، کندیر وامثالندن وبقچه‌لری بولنان محللرده انواع مثمراتدن عبارتدر . حنطه وپرنج وپاموق محصولی هم کثیر وهم اعلا اولوب بغداده خیلی اخراجات وقوعبولور . قره‌تپه باغلرنده حصوله گلان اوزوم غایت نفیس ومقبول اولدیغندن بغداده نقل وفروخت اولنور . قضانك هرطرفنده جنس فرسك اعلاسی موجود وهله کروی عشیرتنك قیصراق وآتلری غایت معتبر ومشهوردر . بیات وسائر بعض محللرده گوزل وتوانا استرلردخی یتشدیریلور . اهالینك بوکبی حیواناتدن استفاده‌لری مهمجه‌در . اهالئ قضا کاملاً مسکون اولوب یالکز عربلردن « بنی تمیم » « وصمیدع » کبی بر ایکی فرق صغیر خیمه‌نشیندرلر قضانك نفوس محرره‌سی جدول عمومیده مقیددر .

قضانك ملحقات عمومیه‌سی

قرا	نواحی	
۹۱	•	صلاحیه قراسی
۵۳	۱	قره‌تپه »
۱۲	۱	طوزخوتو »
۱۵٦	۲	

مكتب رشدية ملكيه

مكتب رشديه معلمى : عبدالقادر افندى   موجود طلبه : ٢٩

ابتدائى معلم اولى مولود افندى   قلعه مكتب ابتدائيسى معلم اولى رؤف افندى

ابتدائى معلم ثانيسى عبدالكريم افندى   قلعه مكتب ابتدائيسى معلم ثانيسى مصطفى افندى

موجود طلبه : ٨٦   موجود طلبه : ٦٩

مأمورين متفرقه

تلغراف مديرى وحيد افندى   ديون عموميه مأمور على افندى

مأمور اسعد افندى   كاتب جورجى افندى

« عزت افندى   رژى مأمورى على رضا افندى

مدرس محمد افندى   طابو كاتبى فتح اه افندى

قضايه ملحق : سلطانيه ناحيه سى

مدير : محمد على افندى

نائب مصطفى فوزى افندى   ناحيه كاتبى محمود فهمى افندى

ديزه بى ناحيه سى

مدير : صالح افندى

نائب افندى   كاتب مجيد زهدى افندى

نفوس دائره‌سی

مأمور صالح افندی   کاتب بکر افندی

مال قلمی

مالمدیری محمود جلال الدین افندی

معاونی مصطفی افندی   تحصیل مأموری علی بك

قرا کاتبی محمد رؤف افندی   صندق امینی رشید افندی

مفردات کاتبی نوری افندی

محکمهٔ بدایت

باشکاتب سلیمان افندی

اعضا حاجی رشید اغا   اعضا منصور افندی

مستنطق معاونی عزیز افندی   مقاولات محرری احمد جمیل افندی

کاتب ثانی صبری افندی

بلدیه دائره‌سی

رئیس : علی سامی افندی

کاتب یوسف ضیا افندی   صندق امینی عبداله افندی

وقطانت فطريه به مالك بولنمغله برابر كريم الطبع ومهمان نوازدرلر . متحيزان بلده كاملاً اوقور يازار واجراى كتابته مقتدر اولدقلرى حالده آغالق صفتنى محافظه ايدرلر . اربيلدن وقتيله پك چوق علما وفضلاى عظام واهل كمال يتشمش اولديغى كبى اليوم دخى ارباب علم وفضيلت موجوددر .

قصبه‌ده صنعت وتجارت محدود ودائرهٔ قضايه منحصر اولوب اهالينك برقسميده زراعتله مشغولدر . نفوسى جدول عموميده مرقمدر .

« قصبه‌نك مشتملات عموميه‌سى »

مبانىٔ خيريه وعموميه		اماكن وعقارات وسائرهٔ خصوصيه	
١٢	جوامع ومساجد	١٨٢٢	خانه
٤	خانقاه وتكيه	٦٣٧	دكان ومغازه
٥	مدرسه	٦	خان
١	مكتب رشدى	٣	حمام
٥	مكتب صبيان	٢٣	انبار — « حصار
١	حاوره	٨	باغ وبقچه
١	حكومت قوناغى	١٥٤٦	بوستان وتارلا
١	قشله		
١	قره‌غولخانه		
٣٠		٤٠٤٥	

« اربیل قضاسنك احوال موقعیه‌سنه دائر معلومات »

« اربیل » قضاسی : اراضی وسیعه ومنبته‌یی شامل ویالکز شرق شمالی جهتندن کویسنجاق ورواندز جبللریله ملاصق اولوب جهات سائرهٔ ثلاثه‌سی زاب کبیر وصغیر ودجله نهرلریله محدود بولندیغندن موقعاً بر نیمچه جزیره شکلنی ارائه ایدر. قضانك هیئت عمومیه‌سی زیاده مرقم قرای کثیره ونواحی متعدده‌دن متشکلدر .

مرکز قضا اولان اربیل قصبه‌سی : واسع بر صحرانك وسطنده وصنعی برتپه‌نك اوزری ایله پیشگاهنده مبنی اولوب مرکز لوایه یکرمی ومرکز ولایته اون التی ساعت مسافه‌ده — و « درسعادت — بغداد » پوسته جاده‌سی اوزرنده واقعدر . قصبه یدی محله‌دن متشکل اولوب اوچ محله‌سی قلعه‌ده یعنی مذکور تپه اوزرنده ودرت محله‌سی اشاغی قسمده‌در . حکومت قوناغی ایله جامع کبیر واماکن خصوصیه‌نك اك کزیده‌سی قلعه‌ده وچارشولر خانلر . تلغرافخانه . مکتب . رشدیهٔ ملکی . وسائر مبانی ومساکن دخی اشاغی محله‌لرده‌در

بلده‌نك میاه جاریه‌سی اولمیوب صنعی کهریز صولریله اداره وازوا اولنور یازین صیجاق کونلرده درجهٔ حرارت قرقه قدر چیقار ایسه‌ده هواسی غایت لطیف وصاغلام وصحته خادمدر .

سکنهٔ بلده‌نك قسم اعظمی ترك وبرقسمی دخی عرب وکرد واسرائیلی‌در لسان محلی ترکجه اولوب تورکلر عربی وکردی بیلدکلری کبی عربلر کردلر دخی ترکی تکلم ایدرلر . اربیل اهالیسی صورت عمومیه‌ده ذکا

فقط اربیل اووه‌سنه متعلق قرالك اكثریسنده كهریز تعبیر اولنان صنعی صو مجرالری واردر . مع هذا اراضی صورت عمومیه‌ده قوهٔ انباتیه‌یی حائز اولوب هله قره‌چوق صحراسنك قوهٔ انباتیه‌سی فوق العاده‌در .

جبلار كرچه میشه‌لرن معرا ایسه‌ده كوزل مرعی‌لری بولندیغندن اغنام ایچون منافعی مهمدر .

بالاده بیان اولنان محللردن اربیل اووه‌سی (برانی) و (دیزه‌یی) دائره‌لرینی ونفس شمامك قطعه‌سی زاب وكنددیناوه ایله قره‌چوق صحراسی دخی شمامك املاك امیریه ادارهٔلرینی شاملدر دوائر مذكوره‌نك كافه‌سی قرای معموره‌یی محتوی اولوب فقط قره‌چوق صحراسنك بر قسمی خالیدر .

سكنهٔ قضانك قسم اعظمی عشایر اكراددن وبر قسمیده عرب عشیرتلرندن اولوب فقط اربیله قریب (عنكاوه) قریه‌سنده ساكن اهالی كلدانیدر .

بالاده بیان اولنان برانی ودوردبار دائره‌لرنده كردی . ننه‌كلی . شیخان . بزونلی . ماموند كبی متفرق ومختلف كرد فرقه‌لری وسلطانیه ناحیه‌سنده یعنی زاب املاك امیریه شعبه‌سنك اربیله متعلق قراسنده كذلك مختلف كرد فرقه‌لریله طی . سادات . قلیته . حرب . لهیب كبی عرب عشیرتلری ودائره‌یی ناحیه‌سنده كاملاً دیزه‌یی عشیرتی وشمامك شعبه‌سی یاداولنان كنددیناوه وقره‌چوق دائره‌لرنده دخی ینه دیزه‌یی فرقه‌لریله سنبس . لهیب سواحل نهریه‌ده جبور كبی عرب عشیرتلری مسكون وكافه‌سی زراعت وحراثتله مشغولدرلر اربیل قضاسی زراعت خصوصنده سائر قضالره تفوق ایتمش وبو صورتله موصل ایله بغدادك ذخیره انباری حكمنه كیرمشدر . محصولات عمومیه : بغدای . آرپا . پرنج . داری . . دخن . مرجمك . ماش . هورتمان . سیسام كبی حبوبات زرعیه‌دن وپاموق وكندیر وامثالی مزروعات بستانیه‌دن عبارتدر .

اربیل پك قدیم بر مملکت اولوب بعض قیود تاریخیه‌یه کوره آثوریلرك هنکام حکومتنده « اربیللا » نامنده بر قیز طرفندن مذکور تپه ترتیب واوزرنده بر معبد انشا ایتدیرلدیکی ومؤخراً بالتوسع مملکت شکلنی آلدیغی اکلا شلمقده‌در مع هذا اسکندر کبیرك ایران حکمداری دارا ایله واقع اولان صوك محاربه‌سنك مرکزی اولمش وبرچوق انقلاباته دوچار اوله‌رق نهایت امیر مظفر الدین طرفندن اعمار وتوسیع اولنمش ایکن هلاکو وتیمورلنك کبی بلا بلای مجسمه‌نك وبونلردن صکره ایرانیلرك واقع اولان تعرضات وتجاوزات متوالیه‌سی اوزرینه خراب اولوب شمدیکی حاله تنزل ایتمشدر .

اربیل قضاسی

اربیل قضاسنك : واقع اولدیغی اراضی اوزرنده ایکی سلسله موجود اولوب بونك برنجیسی زاب کبیردن زاب صغیره قدر ممتد اولان وچالوق وزوروك زراو یاد اولنان تلال متسلسله وایکنجیسی دخی دجله‌دن بدأ ایله زاب صغیره منتهی اولان مشهور قره چوق جبلیدر، که

بونلرك وضعیت طبیعیه‌سی قضا اراضیسنی اوچ مهم اووه‌یه تفریق ایتمشدر اووه‌لرك برنجیسی رواندز وکوی سنجاق جبللریله مذکور زورك زراو ارەسنده زاب کبیردن زاب صغیره قدر توسع ایدن اربیل اووه‌سی ایکنجیسی مذکور تلال متسلسه ایله قره‌چوق جبلی ارەسنده کذلك زابدن زابه قدر اوزایوب کیدن شماملك وکندیناوه اووه‌لری اوچنجیسی دخی قره‌چوق جبلیله دجله وزاب صغیر نهرلرینك تحدید ایلدیکی قره‌چوق صحراسیدر مذکور اووه‌لر برقاچ اوفق منبع صولری استثنا ایدلدیکی حالده میاه جاریه‌دن محروم اولوب

كركوك سنجاغى ملحقاتنك اجمال عموميسى

		قضاء	نواحى	قـرا
قضاسى	كركوك	١	٥	٣٦٣
»	رواندز	١	٥	٣٩١
»	كوى سنجاق	١	٢	٢٥٢
»	رانيه	١	٠	٢٥٠
»	صلاحيه	١	٢	١٥٦
»	اربيل	١	٣	٣٠٠
		٦	١٧	١٧١٢

بغدای محصولی هم کثرتلی وهمده رغبتلی اولدیغندن موصل وبغداد ایچون سنوی کلیتلی سوقیات واخراجات وقوعبولور قصانك نفوس محرره سی جدول مخصوصنده مقیددر .

اربیل قضاسنك ملحقات عمومیه سی

قرا	ناحیه وشعبه	
٧٠	٠	اربیل اطرافی قراسی
٤٨	١	سلطانیه ناحیه سی
٦٠	١	دیزه یی ناحیه سی
١٢٢	١	شمامك املاك امیریه شعبه سی
٣٠٠	٣	

« سلیمانیه سنجاغنك احوال موقعیه وتقسیمات ملکیه‌سنه »

« دائر معلومات »

« سلیمانیه » سنجاغی : ولایتك جهت شرقیه‌سنده وطاغلق براراضیده واقع در . اراضینك قسم شمالیسی زاب صغیر وقسم جنوبیسی دیاله نهرلری حوضه‌لرینه متعلق وقسی غربیسی نهر الادهم منابعنی محتوی اولوب بر قسمی دخی حدود ایرانیه‌ایله محاذدر .

داخل ارضیده‌کی طاغلر « آ زمر — قوپان « پیرکه » « طاشلیجه » « توکمه » « دولوران » « کوره‌دی » « خطیان » خال خالان « مرکه‌پان » « پیره‌مکرون » « قره طاغ » « سکرمه » « کویژه » « ژاژیله » ایله بونلرك فرعلرندن عبارت اولوب بو طاغلرك اتکلرنده وخصوصیله مسافات بعیده‌یه شاهقه‌نما اولان (پیره مکرون) جبل جسیمنده شایان تصویر محللر پك چوقدر مع هذا اراضی لوا یالکز طاغلردن عبارت اولمیوب (چامچمال) (سر چنارین) (زرد آباد) (شهرزور) کبی کبیر وصغیر صحاری متعدده ومنبته‌یی وراغ تعبیرینه سزا کوزل ونزهین بایرلری محصول آور وادیلری ویشه‌لر ایله مستور تپه‌لری . لا یعد منابع میاهیه‌یی بونلردن متحصل واراضینك عروق حیاتیه‌سی حکمنده بولنان انهار متعدده‌یی . الحاصل پك چوق محاسن طبیعیه‌یی جامع‌در .

بناءً علیه اراضینك هر طرفنده هر نوع محصولات زرعیه وفواکه واثمار نفیسه حصوله کلور . انجق محصولاتك مخرجی محدود واکثر نوعی داخله منحصر بولندیغله برابر اصول زراعت دخی ابتدائی بر حال وشکلده اولوب

سلیمانیه سنجاغی

بالکز هر جهته وخصوصیله بغداده کلیتلی اخراجاتی وقوع بولان توتون محصولی کثرتله زرع اولنور . برنج ایله میشه‌لرده حاصل اولان (من السماء — قدرت حلواسی) مازی . بالاموط کثره . صمغ دخی اخراجات جهتلریله موجب استفاده‌در .

سنجاغك هواسی : مواقعك وضعیتنه گوره متحول بولنمغله برابر صورت عمومیه‌ده لطیف وصاغلام اولوب فقط شهرزور اووه‌سیله بعض منحط محلارك هواسی یازین بر آز آغیر اولور .

داخل لواده‌کی منابع کثیره واودیهٔ صغیره‌دن تشکل ایدن « ظلم » « تانجرو » « تیناك » « دیوانه » « تابین » نهرلری دیاله وزاب صغیر نهرلریله نهر الادهمه جریان ایدرلرلوانك اهالی عمومیه‌سی قبائل اکراددن اولوب عرب طائفه‌سندن فقط « شمیران » فرقه‌سیله برمقدار اسرائیلی وکلدانی واردر . اهالی صورت عمومیه‌ده مسکون وزراعت وتجارتله وحیوانات یتشدیرمکله مشغول در . یالکز « جاف » عشیرت جسیمه‌سنك قسم اعظمی ایله « ایل غواره » دنبلان اسماعیل عزیزی فرقه‌لری ومذکور « شمیران » طائفه‌سی کوچب وخیمه نشین درلر .

« سلیمانیه » سنجاغی : بش قضا ایله اون بر ناحیه‌دن متشکل اولوب مرکز لوا نفس سلیمانیه قصبه‌سیدر . هر قضا وناحیه‌یه متعلق وعشایره دائر اقتضا ایدن ایضاحات محلارنده اعطا اولنمشدر .

متصرف لواء حسن حسنی بك

« ارکان لواء »

نائب محمد ثابت افندی

مفتی عبدالعزیز افندی

محاسبه‌جی محمد توفیق افندی

تحریرات مدیری نوری‌الدین افندی

« مجلس ادارهٔ لوا »

رئیس متصرف بك

اعضای طبیعیه

نائب افندی

محاسبه‌جی افندی

تحریرات مدیری افندی

مفتی افندی

اعضای منتخبه

نقیب شیخ معروف افندی حرمین

اعضا عبدالفتاح بك

« عبدالفتاح چلبی

« محمد علی بك

« عزت بك

ارکان ومأمورین لواء

مالیه قسمی

«لوا محاسبه دائرهسی»

محاسبهجی محمد توفیق افندی ثانیه م ٣

باشکاتب عبد اه افندی — لوا کاتبی عز الدین افندی

معاش ومصرف کاتبی عزت بك — قضا کاتبی فارس افندی

صندوق امینی عبد القادر افندی — معاونی محمد افندی

ویرکو شعبهسی

باشکاتب شفیق افندی — وقوعات کاتبی علی فائح افندی

تمتع وطریق کاتبی سعید افندی — مفردات کاتبی محمد جمیل افندی

مفردات کاتبی محمود فائق افندی

تحصیلات شعبهسی

تحصیل مأموری طاهر افندی

سواری تحصیلدارلری ٣ — پیاده تحصیلدارلری ٣

دفتر خاقانی دائرهسی

مأمور حاجی عبد الوهاب افندی

باشکاتب منحل — رفیقی عبد الغنی افندی

مرکز طاپو کاتبی احمد بك — مرکز طاپو کاتبی فائق بك

« داخلیه قسمی »

لوا تحریرات قلمی

تحریرات مدیری نور الدین افندی رابعه

سر مسود عبد اه افندی ثالثه — مسود ثانی نامق کمال افندی

مبیض اول محمد رفعت افندی — مبیض ثانی مصطفی مظهر افندی

ملازم رشید افندی

مجلس اداره قلمی

باشکاتب احمد عزت افندی — کاتب ثانی عبد المجید افندی

اوراق قلمی

اوراق مأموری صالح افندی رابعه — موزع عبد القادر افندی

نفوس قلمی

مأمور عزمی بك ثالثه

کاتب اول احمد بك — کاتب ثانی احمد افندی

دوائر متعلقه مأمورلری

مستنطق محمد نجیب افندی   اجرا مأموری درویش افندی

مقاولات محرری احمد درویش افندی

رفیقی خلیل افندی

اجرا مباشرلری

٢

پولیس دائره‌سی

قومیسر عبد الکریم افندی

پولیس مأموری عبد المجید بك   پولیس مأموری عبدالقادر افندی

« « محمد نوری افندی   « « عمر فوزی افندی

پولیس مأموری فرج افندی

بلدیه دائره‌سی

رئیس عبد الغفور اغا

اعضا امین اغا   اعضا حاجی محی الدین افندی

« محمد اغا   « هوجه صالح افندی

باشکاتب توفیق افندی

طبیب وکیلی قول اغاسی محمد علی افندی

مفتش رشید بك

معاونی حسن اغا   چاوشان ٥

محاكم لواء

« محكمهٔ شرعیه »

« نائب الشرع محمد ثابت افندی »

باشکاتب عرفان افندی	رفیقی احمد حمدی افندی
مقید محمد سامی افندی	ایتام مدیری رشید افندی

محکمهٔ بدایت دوائری

« حقوق دائره‌سی »	« جزا دائره‌سی »
رئیس محمد ثابت افندی	رئیس احمد رفت افندی رابعه
اعضا عزت بك	اعضا سید نوری افندی ازمیرپایه‌سی
« عبد الكريم افندی	« یحیی بك
« ملازمی محمد رشید افندی	« ملازمی محمد فضلی بك
ضبط کاتبی محمد نوری افندی	ضبط کاتبی مصطفی افندی
« « ابراهیم ادیب افندی	« « محمود حمدی افندی

مدعی عمومیلك دائره‌سی

مدعی عمومی معاونی عبد الغنی بك

کاتب شهربازار محکمه‌سی کتبه‌سندن رشید افندی

رسم معلمی ملازم اول امین ناطق افندی جیمناستیق معلمی ملازم مصطفی افندی

مبصر ملا حسین افندی

خدمه	طلبه
٢	٣٤

مکتب رشدیٔ عسکری

مدیر قول اغاسی حسن تحسین افندی م ٤

داخلیه ضابطی ملازم یوسف ضیا افندی م ٥ عربی معلمی شیخ محمد افندی مدرس

عربی معلمی رشید بك فارسی معلمی محمد فیضی افندی

لسان عثمانی معلمی زیور افندی لسان عثمانی معلمی عبدالله افندی

حسن خط معلمی عبد العزیز افندی

خدمه ٨ طلبه ١٣٨

برنجی مکتب ابتدائی

معلم اول سید احمد افندی معاونی سید شاکر افندی

معلم ثانی سعید افندی معلم ثالث شیخ عبدالرحمن افندی

شاکردان ٤٥

ایکنجی مکتب ابتدائی

معلم اول سید عاکف افندی معلم ثانی شیخ محمد افندی

بواب فوزی احمد افندی

شاکردان ٣٢

تلغراف و پوسته مديريتى

مدير حاجى عباس افندى — مخابره مأمورى محمود حلمى افندى

موصلى عبد القادر افندى

چاوشان

٤

معارف دائره‌سى

﴿ معارف مجلسى ﴾

رئيس متصرف بك افندى

مفتش رشيد افندى — فخرى اهالى وكيلى حاجى سعيد اغا

اعضا معاون عبد الغنى بك — اعضا سيد احمد افندى

اعضا سيد عاكف افندى

مكتب اعداديء ملكى

مدير محمد فائق افندى

كاتب محمد طاهر افندى

علوم دينيه و عربى معلم وكيلى عبداه‌زيور افندى — تركجه معلمى وكيلى فيضى افندى

رياضيه معلمى وكيلى يوزباشى رشيد افندى — علوم طبيعيه معلمى محمد فائق افندى

تاريخ و جغرافيا معلمى محمد رفعت افندى — فرانسزجه معلمى قول اغاسى محمد على

مركزه ملحق نواحی

«قپانلی غواره مدیرلکی»

مدیر توفیق اغا — کاتب صالح افندی

«قره‌طاغ ناحیه‌سی»

مدیر شیخ محمد غریب افندی ثالثه — کاتب رشید افندی

«سورطاش ناحیه‌سی»

مدیر محمد اغا — کاتب صابر افندی

«سرچنار غرب ناحیه‌سی»

مدیر شیخ سعید افندی — کاتب شیخ عبداه افندی

«سرچنار شرق ناحیه‌سی»

مدیر شیخ عبد القادر افندی — کاتب رشید افندی

ديون عموميه دائره‌سى

ديون عموميه مأمورى جرمانوس افندى

مأمورين سائره‌سى كوسترلمامشدر

رسومات دائره‌سى

مأمور محمد توفيق افندى	كاتب على كمال افندى
معاينه مأمورى حسين عونى افندى	محافظه مأمورى رشيد افندى
سوارى قولجيسى	پياده قولجيسى
٢	٢

قرانتنه دائره‌سى

قرانتنه مأمورى عبد الحكيم افندى

غارديان

٢

رژى اداره‌سى

مدير جمعه جميل افندى

باشكاتب سعيد فوزى افندى		كاتب احمد افندى
انبار مأمورى امين بك		قطارجى توفيق افندى
سوارى قولجيسى	پياده قولجيسى	بكجى
٢	٢	٢

« سلیمانیه قصبه‌سنه دائر ایضاحات »

مرکزلوا اولان سلیمانیه قصبه‌سی ؛ اوتوز بش درجه اوتوز دقیقه عرض شمالی وقرق ایکی درجه طول شرقیده ومرکز ولایتـه قرق سکز ساعت مسافه‌ده واقع اولوب کویژه نامیله یاد اولنور متوسط برجبلك دامننده وواسع برساحه اوزرنده مبنی وشرقدن غربه طوغری متسع وممتـد اولان کوزل براووه‌یه ناظردر .

کرچه قصبه‌نك بولندیغی موقعده چای ونهر کبی باشلوجه میاه جاریه یوق ایسه‌ده بوحوالیجه « کهریز » اولنان صنعی مجاریدن اخراج واجرا ایدلمش اولان صولر مملکتی سیرابه کافی بر درجـه‌ده اولوب خانه‌لرك قسم کلیسنده ومبانی خیریه واماکن امیریه‌نك کافه‌سنده حماملرده خانلرده وحتی بعض قهوه‌خانه‌لرده آب روان وشادروان واردر .

مبانی واماکن صورت عمومیه‌ده خام طوغله واخشابدن انشا ایدلمش اولوب مع هذا یکی یاپیلان ابنیـه وچارشولر قسماً نیم کارکیر اولمق اوزره انشا اولنمقده‌در .

قصبه حسب الموقع بعض ممالك ایرانیه ایله بغداد موارداتنك ممر ومبادله‌گاهی حکمنده بولندیغندن تجارتی واخراجات وادخالاتی وسعتلیجه‌در . ارباب حرف وصنایعی کثرتلی اولوب حصوله کلان معمولات ومنسوجات لوازمات واحتیاجات محلیه‌یی ایفا وتأمین ایتدکدن صکره خارجه‌یی اخراج ایدیلور . معمولات ومنسوجات محلیه‌دن جاجیم وکلیم وسجاده ایله آت طاقملری بوحوالیجه مقبول ومعتبردر قصبه‌نك بغچه وبوستان محصولی وباخصوص اطرافنـدن کلان هر نوع

سلیمانیه قصبه و قضاسی

« سليمانيه قصبه‌سنك مشتملات عموميه‌سی »

اماكن وابنيهٔ خصوصيه		مبانیٔ خيريه وعموميه	
٢٩٨٢	خانه	٣٦	جوامع ومساجد
١٣	خان	٧	خانقاه وتكيه
١١٥٥	دكان	٢	مدرسه
٢٥	قهوه	٢	مكتب رشدی
١٥	چای خانه	٥	مكاتب عاديه
٦	فرون	١	حورا
١١	تنور	١	كليسا
١٠	حمام	٢١	چشمه وسبيل
١٠	دباغخانه	١	حكومت قوناغی
٣٤	دكرمان	١	قشله
		١	رديف دبوی
٢٤	بقچه وسائره	١	خسته‌خانه
		١	تلغرافخانه
٤٢٨٥		٨٠	

سليمانيه قصبه‌سی : قصبات قديمه‌دن اولميوب وقتيله قره چولان جهتلرينی مقر اتخاذ ايتمش اولان بابان خاندانندن سليمان پاشا مؤخراً قصبه‌نك بولنديغی موقعی انتخاب ايدرك « ١٢٠٢ » تاريخنده مذكور قصبه‌يی اعمار ونامنه نسبتله سليمانيه تسميه ومركز حكومت اتخاذ ايلديكنی لغات تاريخيه وجغرافيا بيان ايديور .

نوا كه وثمرات شايان ستايش برصورتده هم نفيس وهم ده مبذولدر . هواسى لطيف وصلاغلام اولوب فقط « رشه با » تعبير اولنان واره صره شدتله هبوب ايدن قرهيلى برآز مزعج ايسه‌ده محلى مخل دكلدر .

سكنهٔ بلده كاملاً كرد طرقنه منسوب وشافعى المذهب اولوب بر مقدار اسرائيلى وجزؤيجه كلدانى دخى واردر .

لسان محلى كردى ايسه‌ده اشراف ومتحيزان مملكت كوزل تركجه تكلم وكتابت ايلدكلرى كبى تجار واصنافدن دخى تركجه بيلوب سويلينلر چوقدر . اهالى صورت عموميه‌ده ذكى وفطين وتحصيل كمالاته مستعد اولوب ايچلرندن بك چوق كبرا وعلما ومشايخ ايله مكاتب رسميه وعسكريه‌دن خيلى ارباب فنون ومعرف يتشمش ويتشكمده بولنمشدر . قصبه‌نك مقدار نفوس جدول عموميه‌ده مرقومدر .

خاندن كمچه‌رك دياله نهرينه منصب اولديغى كبى ايكنجيسى دخى غرب جنوبى‌يه آقارق نامنه مخصوص اولان دربند «باصره» نام نقطه‌ده تيدال نهرينه قاريشور.

نواحئ مذكوره‌دن سمت شماليده واقع «سور طاش» ناحيه‌سى اراضيسى دخى منبت ومحصول آور طاغلرى و «ميركه بان» و «توكمه» كبى جبللرى جامع بولنمغله برابر «تابين» و «چرمكا» و «صابور آوه» كبى مجارى ومنابع صولريله ريان اولمقده‌در. «تابين» نهرى ارتفاعيله مشهور اولان «پيره مكرون» جبلنك جوقندن نبعان ونامنه مخصوص بر بوغازدن چيقوب مذكور سور طاش اراضيسنه جريان ايدرك بالاده بيان اولنان صولر ايله ناحيه‌نك غرب شماليسنده براشوب «تابين» نامنى محافظه ايتديكى حالده زاب صغير نهرينه منصب اولور.

بناءً عليه قضانك شامل اولديغى قرا ونواحينك قسم اعظمى مياه جاريه ايله ريان وباغ وبغچه‌لرى فراوان‌در.

مع هذا اراضئ قضا بوقدر محاسن طبيعيه‌يى جامع بولنديغى حالده محصولاتك صرفيات عموميت اعتباريله داخله منحصر اولمقدن ناشى زراعت محدود بر درجه‌ده اجرا ايدلمكده اولوب فقط خارجه اخراج اولنان توتون وپرنج كليتلى زرع اولنور. هله قره‌طاغ ناحيه‌سنك مزروعاتى همان توتون محصولنه منحصر كبيدر.

قضانك مع نواحى محصولات عموميه‌سى: حنطه، شعير، پرنج، سيسام، پاموق، توتون، مصر، مرجمك وامثالى حبوبات زرعيه وانواع حاصلات بساتينيه ايله اوزوم، المه، آرمود، شفتالى، نار، اينجير، قيصى، اريك، زردالى، توت، ايوا، جوزكى فواكه واثمار نفيسه ومتنوعه‌دن

« سلیمانیه — مرکز قضاسنه دائر معلومات »

« مرکز » قضاسی : — زیرده کوستردیکی وجهله — نواحئ خمسه ایله بونلرك جامع بولندیغی قرای کثیره‌دن متشکلدر .

قضانك تشکل ایتدیکی دائره‌نك جهت جنوبیه‌سنده « قره‌طاغ » وسمت شمالیسنده « پیره‌مکرون » جبلی جسیمی بولندیغی کبی داخلاً دخی « دارمازله » « کویژه » و « ژاژایله » نامیله ممتد اولان سلسلهٔ تلال سلیمانیه اووه‌سنی یعنی سرچنارین اراضئ بسیطه‌سنی تشکیل ایتمشدر . جبال واراضئ مذکوره‌نك اکثر محللرنده منابع میاهیه موجود اولوب خصوصیله « سرچنار » « هناران » « کندکاوه » کبی عیون کبیره شایان تذکاردر هر منبع ظهور ایدن ایتدیکی موقعه منافع خصوصیه بخش واقاضه ایلمکده اولدقلری کبی منافعی مهم اولان سرچنار منبعی دخی « آوباره » و « بکره‌جو » وامثالی مجارئ مخصوصه‌یه صو اساله ایتمکده‌در « کندکاوه » و « هناران » منبعلری دخی « تانجرو » نهرینی حصوله کتورورلر . بونهر منابع مذکوره‌نك فضلهٔ میاهنی طوپلایوب سرچنار قریه‌سنك وسطندن جریان ایله « چاق‌چاق » و « ابیشه » کبی دها برچوق صولری آلدقدن صوکره شهرزور اووه‌سنه روان اولور قضانك شامل اولدیغی نواحئ خمسه‌دن جهت جنوبیه‌ده بولنان وموقعاً اراضئ منبته‌یی ومیشه‌لر ایله مستور طاغلری جامع اولان قره‌طاغ ناحیه‌سی دخی بك چوق منابع میاهیه ایله سیراب اولوب موقعك وضعیتی ایجابجه منابع مذکوره‌دن تحصل ایدن صولرك برقسمی منبعی سکرمه طاغنده بولنان « دیوانه » چایی وقسم دیکری دخی کوم وسائر محللردن ظهور ایده کلان میاه ایله برلشه‌رك « باصره » نهرینی تشکیل ایدرلر . بونهرلرك برنجیسی شرق جنوبی یه جریانله دربند

بلیه‌سی وقصبه‌نك‌ده محترق اولمسی کبی بر طاقم مصائب وعوارضك تأثیرات طاقتفرساسیله‌اهالینك برقسمی طاغیله‌رق بناءً علیه تضاحائز اولدیغی مکملیتی غیب ایتمش وقصبه‌نك دخی اولکی معموریتی محو وزائل اولوب برقریه شکلنی آلمش اولدیغندن بالضروره ناحیه‌حالنه افراغ ایدیله‌رك اوتاریخدنبرو مدیریت‌صورتیله‌اداره‌اولنمقده‌در . مع هذا ناحیه‌نك هیئت‌حاضره وعمومیه‌سی الیوم دخی برقضا حال وشکلنی ارائه ایتمکـده بولندیغی جهتله اهمیت مخصوصه‌سی درکاردر .

نواحینك دردنجیسی قضانك شمالنده واقع « سورطاش » ناحیه‌سی اولوب وبوناحیه دخی وقتیله مرکز قضاسنه ملحق ایکن مناسبت موقعیه‌سنه مبنی اخیراً مرکز قضاسنه ربط والحـاق اولنمش وناحیه اراضیسنك حائز اولدیغی قوۀ انباتیه ایله برابر میاهینك کثرتی واهالیسنك زراعت وحراثت خصوصنده کی سعی وغیرتی شایان تذکار بولنمشدر .

قضانك — مع نواحی — سکنه واهالیسی کاملاً قبائل اکراددن اولوب عمومیتله قراده مسکون وزراعت وحراثتـله مشغولدرلر فقط — اولجه‌ده بیـان ایدلدیکی اوزره — ایلغواره نامنی آلان اسماعیل عزیزی عشیرتی سیار وخیمه نشین‌در . قضانك نفوس محرره‌سی جدول عمومیده مرقومدر .

ومازی ، کتره ، صمغ ، قدرت حلواسی مثللو خود رو وطبیعی الحصول موادن عبارتدر .

نواحیٔ ملحقه‌دن سرچنار شرقی و سرچنار غربی ناحیه‌لری مرکزك ایکی طرفندن واقع قرادن متشکل اولوب بونلرك مستقل مرکزلری یوقدر مدیرلری مرکزلواده اقامتله داخل دائره‌لری بولنان قرایه عائد ووظیفه‌لرینه متعلق اموری مرکزدن اداره ورؤیت ایدرلر بوایسه مجرد اهالیٔ قرانك حکومته متعلق ایشلرنجه مظهر سهولت اولملری مقصدینه مبتنی در . « ایلفواره » مدیرلکی ایسه رأساً برناحیه‌یه متعلق اولمیوب — نامندن دخی آکلاشلدیغی وجهله برطاقم دیرندی اوبماقلردن یعنی بعض قبائل متفرقه‌نك اجتماعندن تشکل ایدرك هیئت عمومیه‌سی اعتباریله « اسماعیل عزیزی » نامنی آلان سیار برعشیرتك امورینی تسویه ورؤیت ایتمك واره‌لرنده امر انضباطی تأمین ایلمك اوزره ترتیب ایدلمش برمدیریتدر .

عشیرت مرقومه مسکون وزراعت وفلاحتله مشغول اولمیوب تجارت وایشلری مالك اولدقلری کلیتلی اغنام ومواشینك وبونلرك محصولارینك آلم صاتمنه منحصر بولندیغندن مجرد حیواناتك اداره‌لرینی تدارك وتأمین ایده‌جك محللره کتمك وهر موسمنده بر موقعه رکز خیام وامرار ایام ایتمك یعنی دائما سیار بر حالده بولنمق مجبوریتنده اولملرینه مبنی مدیر دخی کندولریله برلکده حرکت وکیتدکلری یرلره برابرجه عزیمت ایدر .

نواحینك اوچنجیسی اولان وقضانك جنوب جهتنده بولنان قره‌طاغ ناحیه‌سی وقتیله مکمل برقضا ومرکزی دخی « زرد آباد » نامیله یاد اولنور منتظم وجسیم برقصبه ایکن بوندن تقریباً اوتوز سنه اول دوچار اولدیغی قحط وغلا

(كلنبر قضاسی)

« هیئت قضاسی »

قائمقام قضا عبد المجید افندی

مفتی افندی

نائب احمد افندی

تحریرات کاتبی محمد سعید افندی

مال مدیری عبد الصمد افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام افندی

اعضای منتخبه

اعضای طبیعیه

نائب افندی

مفتی افندی

مال مدیری افندی

تحریرات کاتبی افندی

محاکم قضا

«محکمهٔ بدایت»

رئیس نائب احمد افندی

اعضا محمود افندی

« محکمهٔ شرعیه »

نائب احمد افندی

باشکاتب سید هادی افندی

« مركز يعنى سليمانيه قضاسنك محتويات عموميه‌سى »

	ناحيه	قرا
سرچنار ناحيه‌لرى	٢	١٣٩
قره‌طاغ ناحيه‌سى	١	١٧٣
سورطاش «	١	٦٩
ايلغواره مديرلكى	١	٠
	٥	٣٨١

كلعنبر قضاسى

(كلعنبر قضاسنك احوال موقعيه‌سنه دائر معلومات)

كلعنبر قضاسی : لوانك جهت شرقيه‌سنده وايران حدودی اوزرنده واقع وآنيده كوستريلان قرا ونواحيدن متشكلدر . قضا اراضيسی اساساً طاغلق اولوب هرطرفنده جبال شاهقه موجود اولديغی كبی داخل اراضيده « كونه سوچر » « سربوره » « كلاوبزر » « طاشلی » « كله‌زرده » وامثالی جبال وتلال فرعيه‌دخی سلسله‌نما اولمقده‌در . بونلرك اكثريسی سهل وقابل زراعت ايرلری محتوی بولنمغله برابر وسط اراضيده « شهرزور » صحرای وسبعی يله جهات سائره‌ده بسيط محللر ومنبت واديلر موجود اولديغندن اراضی قضا صورت عموميه‌ده زراعت وفلاحته صالحدر .

اراضينك اكثر طرفلرنده عيون نابعه بولنديغی كبی « تانجرو » و« ظلم » نهرلری وانهار متوسطه و« قاليچو » و « موان » « مالوان » و « دلين » كبی انهار صغيره ومتعدده جابجا جريان ايتمكده اولدقلری جهتله بونلرك صولرينك — ذاتاً قوهٔ انباتيه‌يه مالك اولان — اراضی‌يه بخش ايلديكی فيوضات زروعاتجه فوق الغايه باعث بركات اولمقده‌در . مع هذا بو قضاجه‌ده محصولات زرعيه‌نك صرفياتی داخله منحصر بولنديغندن اكثر قرانك زراعتی محدود درجه‌ده اولوب . فقط داخلاً وخارجاً كليتلی صرفيات واخراجاتی بولنان تتن محصولی پك چوق زرع اولنور .

قضانك محصولات عموميه‌سی : هر نوع حبوبات ايله پاموق وتوتون واثمران متنوعه‌دن عبارتدر .

بالاده بيان اولنان انهار متوسطه‌دن (تانجرو) نهری — مركز قضاسنده

كاتب ثانی شیخ محی الدین افندی اعضا محمد امین افندی

باشكاتب سلیمان افندی

مستنطق معاونی درویش افندی

« مال قلمی »

مال مدیری عبد الصمد افندی ثالثه تحصیل مأموری

صندوق امینی احمد افندی

« نفوس قلمی »

نفوس مأموری محمد خالص افندی كاتبی عبد الرحمن افندی

« دوائر متعلقه مأمورلری »

تلغراف مدیری افندی

طابو كاتبی سلیمان ذوقی افندی

« نواحیٔ ملحقه »

« قزلجه ناحیه‌سی »

مدیری حسن افندی

كاتبی عبد الرحمن افندی

« سروجك ناحیه‌سی »

مدیری احمد بك

كاتبی سعید افندی

وصلاحیه‌نك معدان فرقه‌لری احوال وحركاتنك عینی اولوب بونلر دخی دیاله نهری ساحلنده خیمه نشین بولندقلری حالده حیوانات وبالخاصه جاموس بسله‌مك صورتیله اداره وتأمین معیشت ایدرلر . اهالئ مسکونه صورت عمومیه‌ده زراعت وفلاحتله مشغول ومتعیشدرلر .

قضاده موجود بولنان نفوس عمومیه اراضینك وسعتیله متناسب بر درادده اولوب بو میانده بولنان مذكور جاف عشیرتی دخی داخل قضاده اسكان ایدیله‌جك اولور ایسه اولحالده كلعنبر قضاسی لایق اولدیغی مرتبهٔ معموریته واصل اوله‌جغی دركاردر . قضانك نفوس محرره‌سی جدول عمومیده مرقمدر

﴿ كلعنبر قضاسنك مشتملات عمومیه‌سی ﴾

قرا	نواحی	
١١٣		كلعنبر قراسی
٩٠	١	قزلجه «
١٠٦	١	سروجك «
٣٠٩	٢	

﴿ ملاحظه ﴾

بوقضایه كلعنبر نامی قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلری طرفندن ویرلمش اولوب مشارالیه حضرتلرینك كلعنبر قصبه‌سنده بنا كرده‌لری اولان جامع الیوم موجود ومعموردر . مركز قضا ایسه شمدیكی حالده (البجه) قریه‌سی اولوب بو قریه بیوت متعدده ایله بر جامع وبر مدرسه وبر قاچ دكان وبر قهوه‌خانه‌یی مشتملدر . وقتیله مركز قضا اولان مذكور كلعنبر قصبه‌سی بو قریه‌نك اوچ ساعت بعدنده وحدوده قریب بر موقعده‌در .

ذکر ایدلدیکی وجهله — سرچنار غربیدن کلوب آنف‌البیان شهرزور اووه
سنك وسطندن جریانیله بعض ارفق صولری آلدقدن و بر طاقم جدوللره صو
ویردکدن صکره (دو آوان) نام موقعده (ظلم) نهریله برلشه‌رك دربند
خاندن دیاله نهرینه منصب اولور •

(ظلم) نهری : قضانك ظلم قریه‌سنده‌کی منبعندن ظهور ومذکور شهرزور
اووه‌سندن جریان ایدرك بودخی بر طاقم صولری آلوب بعض جدوللره صو
ویردکدن صکره ذکر اولنان دوآوان موقعنده تانجرو نهرینه ملاقی اولور .

گلعنبر قضاسی : اهالیسی صورت عمومیه‌ده عشایر وقبائله اکراددن اولوب
فقط (شمیران) دنیلان اوفق بر عرب فرقه‌سیله بعض قریه‌لرده قلیل المقدار
اسرائیلی واردر • قراده بولنان اهالی کاملاً مسکون وانجق قضا اهالئ
عمومیه‌سنك بر قسم مهمنی تشکیل ایدن (جاف) عشیرت جسیمه‌سیله مذکور
«شمیران» فرقه‌سی غیر مسکوندر . جاف عشیرتی فرق متعدده‌دن متشکل
اولوب یازین حدود اوزرنده بولنان یایلاقلره کیدر وکوز موسمنده عودت
ایدرك شهرزور اووه‌سندن کرکوك صلاحیه قضاسنه قدر امتداد ایدن
محللره یاییلوب رکنز خیام ایله قیشی اوزالرده امرار ایدرلر . بونلردن بعضیلرینك
قراده برر مقدار زراعتی بولنور ایسه‌ده بوده مجرد موسم شتاده کندولرینی
بارندیرمق ایچوندر . عشیرت مرقومه کلیتلی اغنام ومواشی‌یه مالك اولوب
بونلرك محصولاتندن پك چوق استفاده ایلدکلری کبی سنوی خیلی اغنام واستری
خارجه فروخت ایدرك متمتع اولورلر . افراد عشیرت عمومیتله خوش حال
اولوب ایچلرنده عسرت حالی اولانلر یوق کبیدر .

« شمیران » فرقه‌سنه گلنجه بو فرقه‌نك حال وحرکتی موصلك شرابی

« شهربازار قضاسی »

« هیئت قضا »

قائمقام سید علی افندی

نائب احمد مختار افندی	مفتی شیخ جلال الدین افندی
مال مدیری عزت افندی	تحریرات کاتبی صدیق افندی

« مجلس ادارهٔ قضا »

« رئیس قائمقام افندی »

« اعضای طبیعیه »	« اعضای منتخبه »
نائب افندی	عبداله اغا
مفتی افندی	محمد اغا
مال مدیری افندی	توفیق اغا
تحریرات کاتبی افندی	امین اغا

« محاکم قضا »

« محکمهٔ شرعیه »	« محکمهٔ بدایت »
نائب احمد مختار افندی	رئیس احمد مختار افندی
باشکاتب محمد سعید افندی	اعضا علی افندی
ایتام مدیری احمد الناصر افندی	« عبدالغفور افندی
ایکنجی کاتب علی رضا افندی	باشکاتب محمد توفیق افندی

شهربازار قضاسی

« شهربازار قضاسنك احوال موقعیه‌سنه دائر معلومات »

« شهربازار » قضاسی : لوانك شرق شمالی جهتنده وقسماً « آزمر » جبالنه متعلق طاغلق وكثیر المیاه براراضیده واقع وقرای متعدده ومعموره ایله «ماوت» ناحیه‌سنی جامع در.

مركز قضا (سیتك) قریه‌سی دومركزلوایه اوچ ساعت مسافه‌سی بولنان بوقریه بك جسیم اولمیوب یتمش قدر خانه ایله برجامع وبرقاچ دكانی شاملدر. قضانك اك بیوك قریه‌سی دائرهٔ قضانك نهایتنده واقع « شیوه‌كل » قصبه‌سی اولوب شیوه‌كل عشیرتی اغواتی بوقصبه‌ده اقامت ایدرلر

قضانك قرای عمومیه‌سنده زراعت وفلاحت محدود بردرجه‌ده یعنی ذخیره محصولی محلی اداره ایده‌بیله‌جك برراده ده اولوب اهالینك صورت اداره وتعیشلری توتون رزاعت وتجارتیله باغ وبغچه‌لری محصولنك فروختنه وابسته ومنحصردر.

مع هذا باغ وبغچه‌لرنده مثمراتك هر نوعی موجود وكثیراولوب نفاست ومرغوبیتی جهتیله هر طرفه وخصوصیله سلیمانیه قصبه‌سنه كلیتلی میوه نقل وفروخت اولندیغندن اهالینك یوزدن خیلی استفاده‌لری واردر. حسب الموقع قضانك هر طرفنده هوا غایت لطیف وصاغلام وبناءً علیه مزاج اهالی صورت عمومیه‌ده صحیح وسالمدر.

سكنهٔ قضا كاملاً كرد فرقه منسوب ومسكون اولوب اهالینك قسم كلیسی مذكور شیوه‌كل عشیرتندن وبرقسمی دخی پشدر عشیرتیله طوائف مختلفه‌دن متشكلدر.

كاتب ثانی رشيد افندی
مستنطق معاونی احمد افندی

« مال قلمی »

مال مديری عزت افندی — معاونی جميل افندی
تحصيل مأموری علی مردان افندی — صندوق امينی رشيد افندی

« نفوس قلمی »

مأمور محمد عارف افندی — كاتب محمود نديم افندی

« دوائر متعلقه مأمورلری »

پوسته و تلغراف مديری محمد افندی — مدرس سليمان افندی
طاپو كاتبی عبدالقادر بك

« انجمن معارف »

رئيس قائمقام افندی
معارف وكيلی صديق بك — اعضا محمد عارف افندی
اعضا عبدالقادر بك — « علی مردان افندی
اعضا جميل افندی

« ماوت ناحيه‌سی »

مديری توفيق افندی — كاتبی عبدالقادر افندی

بونلرك كافه‌سی زراعت وبقچه‌جیلق ایله وبعضلرینده تجارتله مشتغل‌درلر.

قضانك نفوس محرره‌سی جدول عمومیه‌ده کوسترلمشدر .

« قضانك مشتملات عمومیه‌سی »

	ناحیه	قـرا
شهربازار قراسی	٠	٨٩
ماوت ناحیه‌سی	١	٣٦
	١	١٢٥

(معموره قضاسی)

(هیئت قضا)

قائمقام عزمی بك

نائب افندی مفتی افندی

مال مدیری عبد افندی تحریرات کاتبی افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام بك

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	افندی
مفتی افندی	افندی
مال مدیری افندی	اغا
تحریرات کاتبی افندی	اغا

محاکم قضا

« محکمهٔ شرعیه »	« محکمهٔ بدایت »
نائب افندی	رئیس نائب افندی
باشکاتب افندی	اعضا افندی
کاتب ثانی افندی	« افندی
ایتام مأموری افندی	باشکاتب افندی

معموره قضاسی

(معموره قضاسنك احوال موقعیه‌سنه دائر معلومات)

معموره قضاسی : لوانك سمت شمالیسنده وقسماً طاغلق بر اراضیده واقع وقرای عدیده ایله پشدر ناحیه‌سندن متشکلدر

مرکز قضا اولان « قلعه‌دیزه » قریه‌سی : مرکز لوایه سکز ساعت مسافه‌ده وموقعاً مهم بر نقطه‌ده واقعدر . بو قریه یاقینلرده مرکز قضا اتخاذ اولندیغندن هنوز تماميله برقصبه شکلنی آله‌مامش ایسه‌ده تدریجاً ترقی ایده‌جکی طبیعیدر . مع هذا قریه‌ده بر حکومت قوناغی وبر تلغرافخانه وبر قاچ دکان وقهوه‌خانه ایله مأمورین واهالینك اقامتلرینه مخصوص بیوت متعدده وبر جامع ومسجدی واردر

قضانك هیئت عمومیه‌سی زاب صغیر حوضه‌سی داخلنده ولوانك اك مهم جبالی قسماً بو قضا دائره‌سنده اولوب مع ما فیه اراضینك وضعیت طبیعیه‌سی بجانجه منبت اووه‌جقلر . محصول آور وادیلر . باغلق وبغچه‌لق . یایلر اطاغلرنده نافع مرعی ویایلالر جابجا نمایان وعیون نابعه ومیاه جاریه‌سی فراواندر صولرك کافه‌سی رأساً ومجتمعاً زاب صغیر نهرینه جریان ایدرلر .

قضانك هواسی عمومیت اعتباریله صافی وصاغلام بولنمغله برابر پشدر ناحیه‌سی جیادت ولطافت هواجه قضانك وحتی لوانك هرطرفنه مرجحدر .

فقط قضانك اسکی مرکزی اولان « مرکه » قریه‌سنك عقربی مشهور ومهلك اولوب طوقوندیغی وجودك — تداوی اولنمدیغی حالده — خلاصی محالدر

قضانك قرای عمومیه‌سی وعلی الخصوص پشدر ناحیه‌سی قراسی کاملاً معمور واهالئ قضا صورت عمومیه‌ده مسکوندر . یالکز پشدر ناحیه

کاتب ثانی افندی

مستنطق معاونی افندی

مال قلمی

مال مدیری عبداله افندی — تحصیل مأموری افندی

معاونی افندی — مفردات کاتبی افندی

صندوق امینی افندی

نفوس قلمی

نفوس مأموری افندی — کاتبی افندی

دوائر متعلقه مأمورلری

مدرس افندی — مکتب معلمی افندی

تلغراف مدیری افندی — طابو کاتبی افندی

سنده‌كی نور الدينلی عشيرتی ـ مسكون بولندقلری حالده ـ يازين يايلالرينه كيتمك عادتنی محافظه ايتمكده‌درلر . پشدر اهاليسی حسب الموقع تندرست وجسور آدملر اولوب ايچلرنده اصحاب ذكا وكياست دخی موجوددر. بناءً عليه همجوارلری اره‌سنده اعتبار وشهرتلری واردر .

سكنهٔ قضا تماميله زراعت وفلاحتله مشغول واراضی دخی هر نوع محصول يتشديرمكه قابل اولوب انجق بو قضاجه‌ده امر زراعت ابتدائی برصورتده بولنديغی جهتله شو قابليت طبيعه‌دن حقيله استفاده اولنه‌مامقده‌در . مع ما فيه قضاجه حصوله كلان هر نوع حبوبات وثمرات ادارهٔ محليه‌يی تأمين ايده‌جك وبلكه خارجه دخی اخراج ايديله‌جك درجه‌ده كثرتلی وبركتلی در

قضا اهاليسی كاملاً قبائل وعشاير اكراددن متركب اولوب لسان محلی كرد جه‌در. قضانك نفوس محرره‌سی جدول عموميه‌ده مرقومدر.

قضانك مشتملات عموميه‌سی

	ناحيه	قرا
مركز قراسی	٠	٤٥
پشدر ناحيه‌سی	١	٦٣
	١	١٠٨

بازیان قضاسی

« هیئت قضا »

قائمقام رسول افندی

نائب شریف افندی — مفتی محمد افندی

مال مدیری عبد الحکیم افندی — تحریرات کاتبی لطف اه افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام افندی

« اعضای طبیعیه »	« اعضای منتخبه »
نائب افندی	اعضا سعید افندی
مفتی افندی	« توفیق اغا
مال مدیری افندی	« عمر افندی
تحریرات کاتبی افندی	« خورشید اغا

محاکم قضا

« محکمهٔ شرعیه »	« محکمهٔ بدایت »
نائب شریف افندی	رئیس نائب شریف افندی
ایتام مدیری توفیق بك	اعضا سید محمد افندی
باشکاتب سید عمر افندی	« احمد بك
کاتب ثانی «	باشکاتب محمود بك
	مستنطق معاونی رشید افندی

بازیان قضاسی

(بازیان قضاسنك احوال عمومیه‌سنه دائر معلومات)

« بازیان » قضاسی : لوانك جهت غربیه‌سنده واقع وكركوك قضاسیله محادد اولوب آتیده محرر قرا ونواحیدن متشكلدر

مركز قضا « چمچمال » قریه‌سیدر بو قریه مركز لوایه طقوز ساعت مسافه‌ده وواسع بر اووه‌نك وسطنده واقع اولوب اتصالنده بولنان بر تپه اوزرنده متین بر قشله ایله بر تلغرافخانه‌سی وآشاغیده یعنی قریه درونده بر حكومت قوناغی ایله بر جامعی وبر خانی وبر قاچ دكانی وبوزی متجاوز خانه‌سی واردر. قریه‌نك حال حاضری بر قصبه شكلنی ارائه ایده‌جك درجه‌ده وكلسه‌ده سلیمانیه‌یه كیدن طرق متعدده‌نك نقطهٔ اجتماعی بولندیغندن اهمیت موقعیه‌سی دركاردر . بونك مركز قضا اولدیغی واهمیت موقعیه‌سی دخی بولندیغی حالده حقیله معموریت كسب ایده‌مامش اولمسنك باشلوجه سببی آب وهواسنك لطیف وسالم اولمامسیدر .

قضا اراضیسی قسماً زاب صغیر وقسماً نهر الادهم حوضه‌لری داخلنده وهیئت عمومیه‌سی اعتباریله طاغلق بر قطعه‌ده واقعدر داخل قضاده « طاشلوجه » « دولوران » « پیركه » « توكه » « بلوكین » « هیلانه‌قل » « كانی وله‌كه » كبی بیوك . كوچوك متسلسل ومنفرد جبال وتلال ممتد بولنمغله برابر بونلرك — وضعیت موقعیه‌سی ایجابنجه — اره یرلرنده منبت وادیلر ومحصول آور بایرلر وبالخصوص چم چمال اووه‌سیله آغجه‌لر وامثالی اراضئ وسیعه ومستویه موجود اولوب اكثر طرفلرنده عیون ومنابع میاهیه دخی واردر . بونلردن نبعان ایدن صولردن ایكی نهر تشكل ایدرك برنجیسی جنوب شرقی‌یه ایكنجیسی شمال غربی‌یه جریان ایدر .

مال قلمی

مال مدیری عبد الحکیم افندی

صندوق امینی طاهر افندی — تحصیل مأموری نوری بك

نفوس قلمی

نفوس مأموری عارف بك — کاتبی عزیز افندی

« دوائر متعلقه مأمورلری »

مدرس عبد الحمید افندی — پوسته وتلغراف مدیری قابل افندی

مکتب ابتدائی معلمی منحل — طاپو کاتبی رشید بك

تلغراف شاکردی محمد افندی

طاپو ملازمی شاکر افندی

« نواحیٔ ملحقه »

« قلعهٔ سیوکه ناحیه‌سی »

مدیری حسین افندی

کاتبی محمد افندی

« سنکاو ناحیه‌سی »

مدیری عبد الغفور افندی

کاتبی سعید افندی

یوز سنه مقدم ممالک عثمانیه‌یه کچمش و بوراجه‌ده برچوق وقوعاته سبب اولدقلرندن برقاچ کره‌لر بلاد بعیده‌یه نفی و تغریب ایدلمشلردر . قضانک نفوس محرره‌سی جدول عمومیده مقیددر .

« بازیان قضاسنک مشتملات عمومیه‌سی »

	ناحیه	قرا
بازیان قراسی	٠	٧٠
قلعهٔ سیوکه «	١	٥٣
شنکاو «	١	٣٦
	٢	١٥٩

« سلیمانیه سنجاغی ملحقاتنک اجمال عمومیسی »

	قرا	نواحی	قضا
سلیمانیه قضاسی	٣١٢	٥	١
کلعنبر «	٣٠٩	٢	١
شهربازار «	١٢٥	١	١
معموره «	١٧٧	١	١
بازیان «	١٥٩	٢	١
	١٠٨٢	١١	٥

برنجیسی اولان « تیناال » نهری سرچارہ ولازیان منبعلرندن ظهوره کلهرك وکتدکجه منابع متعدده صولرینی جمع ایدرك جنوب شرقی یه جریانله دولوران موقعندن کچدکدن وقره طاغ جهتلرندن کلان صولر ایله دربند باصره ده برلشدکدن صوکره جنوبه دونوب کرکوك اراضیسنه داخل اولهرق طاقوق نهرینی تشکیل ایدر . ایکنجیسی بولنان « آغجهلر » نهری : بلوکین واثالی میاه صغیره‌یی طوپلایوب شمال غربی یه جریانله زاب صغیر نهرینه منصب اولور .

بناءً علیه قضا اراضیسنك اکثر طرفلری وخصوصیله آغجهلر یعنی قلعه سیوکه جهتلری جابجا میاه جاریه ایله ریان وهر ونوع محصول یتشدیرمکه قابلیتی نمایان ایسه ده محصولاتك مخرجی محدود بولنمقدن وبعض عوارض دخی مانع اولمقدن ناشی امر زراعته حقیله اعتنا اولنمامقده‌دور . مع هذا آغجهلر قراسی زراعت خصوصنده قضانك قرای سائره‌سنه فائقدر .

محصولات عمومیه : هرنوع حبوبات ایله پاموق . توتون واثالی حاصلات زرعیه وبساتینیه‌دن عبارت اولوب ادارهٔ محلیه‌یی تأمین ایتدکدن بشقه قسماً وممکن مرتبه خارجه دخی اخراج اولنور .

سکنهٔ قضا کاملاً قبائل وطوائف اکراددن مترکب وطوائفك برقسمیده مشهور همووند عشیرتی فرقه‌لرندن متشکلدر . بوفرقه‌لر تقریباً یوز اللی قدر خانه‌دن عبارت بولندقلری حالده طوپلیجه اولهرق برایکی قریه‌ده متوطن اولمیوب متفرق برصورتله اللی آلتمش قدر قرایه مستولی اولهرق هر قریه‌ده ایکیشر اوچر خانه خلق اقامت ایتمکده‌در . عشیرت مرقومه وقتیله ایران جهتلرنده بولندیغی حالده اوراجه کوردیکی تضییقات اوزرینه بوندن تقریباً

يكون		ملت وسويه		روم	ارمنی ماق		پروتستان	سریانی قدیم
ذكور	اناث	ذكور	اناث	ذكور	ذكور	اناث	ذكور	ذكور
٣٦٦٥٥	٢٦٦١	١٣٠٣		٤٢	٩٣		١٤٢	١٨٧٧
٢٨٠٨٩	٧٠٤٢							٩٧٠
٧٠١٦	٤٨	٤٥٦	٣					
٥٢٦٣	١٠٠	٢٣٨						
٤٣٥٧		١٢٠						
٤٦٥٧	٣٨٨٠	٩٧٨	٥٧٥		٣١	٣٧		
٤٧٨٤	٢٨٢٩	١						
٩٠٧٢١	١٦٥٦٠	٣٠٩٦	٥٧٨	٤٢	١٢٤	٣٧	١٤٢	٢٨٤٧
٣٦٥٨٥	٤٥٥٢	٩٨٢	١٠٢					
١٥٩٣٨	٢٩٥	٥٠٩						
١٩٥٥	٣٠١	١٦٣						
٦٤٣٢	١٧	١٨	١٧					
٥٤٨٢	٤٧	٣٥٠	٣٤					
١٤١٨١	٧٤	١٠٤٩	٧					
٨٩٥٧٣	٥٠١٥	٣٠٧١	١٦					

— حدود قومیسیونکیله دوائر ملکیه اداره مأمورلری —

حدود قومیسیری ارکان حربیه میرالایی رفیق بك

« بانه دائرەسی »

ادارۀ ملکیه مأموری سلیمان بك

نائب امین افندی

مفتی عبدالرحمن افندی

« سردشت دائرەسی »

ادارۀ ملکیه مأموری سیداحمد افندی

نائب عبدالفتاح افندی

شرعیه کاتبی سعید افندی

— سلدوزدائرەسی —

ادارۀ ملکیه مأموری یوزباشی عونی افندی

نائب منحل

مفتی منحل

« ولایتك ملحقات عمومیەسنه دائر اجمال »

قرا	نواحی	قضا	
١٥٩٨	١٥	٦	موصل سنجاغی
١٧١٢	١٧	٦	کرکوك «
١٠٨٢	١١	٥	سلیمانیه «
٤٣٩٢	٤٣	١٧	

یکونـــ ذکور	یکونـــ اناث	ملت موسویه ذکور	ملت موسویه اناث	روم ذکور	ارمنی ماق ذکور	ارمنی ماق اناث	پروتستان ذکور	سریانی قدیم ذکور
١٥١٥٠	٦١٢	٥٩٨	٣					
٧٩١١		١٢٩						
٦٣٥٤								
٩٠٩٩		٣٩						
٥٩١٨		١٣						
٤٤٣٣٢	٦١٢	٧٧٩	٣					
٢٢٤٦٢٦	٢٢١٨٧	٦٩٤٦	٧٤١	٤٢	١٢٤	٣٧	١٤٢	٢٨٤٧

« ولایتك بلاده مرقم نفوس محررهسیله خارج تحریر قلان واصلاً داخل

	اناث	ذکور	یکونـــ
نفوس دا	٢٢١٨٧	٢٢٤٦٢٦	٢٤٦٨١٣
تحریر خا	٢٥٦٨١٣	٥٤٣٧٤	٣١١١٨٧
یکونـــ	٢٧٩٠٠٠	٢٧٩٠٠٠	٥٥٨٠٠٠
عشایر سیا	١٣٥٠٠٠	١٣٥٠٠٠	٢٧٠٠٠٠
یکونـــ	٤١٤٠٠٠	٤١٤٠٠٠	٨٢٨٠٠٠

اسامی لوا وقضا	سریانی قتولك ذکور	سریانی قتولك اناث	کلدانی قتولك ذکور	کلدانی قتولك اناث	اسلام ملتی ذکور	اسلام ملتی اناث
موصل سنجاغی						
موصل شهری	١٨٤٨		٢١٨٥		٢٩١٦٥	٢٦٦١
» قضاسی	٢٤٨٩		٤٦٩٦		١٩٩٣٤	٧٠٤٢
مع قصبه عقره قضاسی			١٦٧	٤	٦٣٩٣	٤١
مع قصبه دهوك »			٤٣٣	١٠٠	٤٥٩٢	
مع قصبه عمادیه »	٥٥٤				٣٥٨٣	
مع قصبه زاخو »	٧٧	٧١	٣٥٥	٢٠٩	٣٢١٦	٢٩٨٨
مع تلعفر سنجار »	١٦				٤٧٦٧	٢٨٢٩
موصل سنجاغنك یکونی	٤٩٨٤	٧١	٧٨٣٦	٣١٣	٧١٦٥٠	١٥٥٦١
کرکوك سنجاغی						
مع قصبه کرکوك قضاسی			٤٣٥	٤٥٠	٣٥١٦٨	٤٠٠٠
مع قصبه رواندز قضاسی			١١٢	١٠٦	١٥٣١٧	١٨٩
مع قصبه کوی سنجاق »			٤٠٢		١٠٣٩٠	٣٠
رانیه »			٥٣		٦٣٦١	
مع قصبه صلاحیه »	١٣	٦			٥١١٩	٧
مع قصبه اربیل »			٥٥٣	٦٧	١٢٥٧٩	
کرکوك سنجاغنك یکونی	١٣	٦	١٥٥٥	٦٢٣	٨٤٩٣٤	٤٢٢٦

« موصلده موجود مطبعه‌لر »

صاحب امتیازلری	محللری	أسامیٔ مطبعه
مدیر رسمی اداره‌سنده	حکومت قوناغی داخلنده	ولایت مطبعه‌سی
فتح اله افندی‌سرسم زاده	باب النبی محله‌سنده	سرسم‌زاده‌مطبعه‌سی
دومنکین راهبلری	چرلاق محله‌سنده	دومنکین مطبعه‌سی

« موصلده نشر اولنان غزته‌لر »

موصل غزته‌سی

ولایتك رسمی غزته‌سیدر‌ هفته‌ده بر ترکجه اوله‌رق نشر اولنور .

« ینوی غزته‌سی »

صاحب امتیازی فتح اله ومدیر مسئولی محمد شکری افندیلردر . اسبوعی اولوب ترکی وعربی اوله‌رق نشر اولنور .

« النجاح غزته‌سی »

صاحب امتیازی فاروقی خیرالدین ومدیر مسئولی عبداله رفعت افندیلردر اسبوعی اولوب ترکی وعربی اوله‌رق نشر اولنور

« چکه باز غزته‌سی »

صاحب امتیاز ومدیر مسئولی عبدالمجید افندیدر . اسبوعی اولوب ترکجه وعربجه اوله‌رق نشر اولنور .

اسامیٔ لواء وقضا	سریانی قتولك		کلدانی قاتولیك		اسلام باقی	
	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث
سلیمانیه سنجاغی						
مع قصبه سلیمانیه قضاسی			٦٩		١٤٤٨٣	٦٠٩
کلعنبر قضاسی					٧٧٨٢	
شهربازار قضاسی					٦٢٥٤	
معموره قضاسی					٩٠٦٠	
بازیان قضاسی					٥٩٠٥	
سلیمانیه سنجاغنك یکونی			٦٩		٤٣٤٨٤	٦٠٩
یکون عمومیٔ ولایت	٤٩٩٧	٧٧	٩٤٦٠	٩٣٦	٢٠٠٠٦٨	٢٠٣٩٦

تحریر اولمیان عشایر وسائره‌نك نفوس تخمینه سنه دائر اجمال عمومی »

ثره سندن ویریلان جدول موجبنجه نفوس محرره‌نك مقدار مجموعی
رجنده بولنان نفوس متمکنه‌نك مقدار تخمینی

رهٔ غیر محرره نفوسنك تخمین اولنان مقداری

عمومی

« فهرست »

صحيفه	
٥	مقدمه
٦	تقويم سال
٣٠	ايام مباركه ورسميه
٣٢	تواريخ ووقوعات مشهوره
٣٨	ولايتك وقايع مخصوصهٔ تاريخيه‌سى
٦٠	ولايتك امرا وحكام سالفه‌سى
٦٨	ولايتك احوال جغرافيه واستاتستيقيه‌سى
٩٤	ولايتك احوال حاضرهٔ ملكيه‌سى
٩٦	ولايتك ولاة سابقه‌سى
١٠٨	ولايتك دوائر رسميهٔ عموميه‌سى
١٢٩	رؤساى روحانيه
١٣١	مأمورين اجنبيه
١٣٤	ولايت ژاندارمه الايى
١٣٨	موصل شهرينه دائر معلومات
١٤٤	اون ايكنجى قول اردوى همايون اركان ودوائرى
١٥٠	صنوف نظاميه الاى وطابورلرى
١٦٨	سوارى صنفى
١٧٤	طوپچى صنفى

« خاتمه »

بمنه الكريم ترتيبنه تشبث اولنان اشبو سالنامه نك بوكره طبعى رسيدهٔ سرحد ختام اولدى . صورت ترتيب و تنظيمنه امكان دائره سنده اعتنا اولنمشدر . مع هذا مأمورينك اسامى وسائره سنجه كوريله جك نقصانك محللرندن مرسول دفاتره عطف اولنمسى لازم كله جكنى خاتمةً بيانه مجبورز .

« فهرست »

صحیفه

٢٥٥ رواندز قضاسنه دائر معلومات

٢٥٩ کوی سنجاق قضاسی مأمورینی

٢٦١ کوی سنجاق قضاسنه دائر معلومات

٢٦٤ رانیه قضاسی مأمورینی

٢٦٦ رانیه قضاسنه دائر معلومات

٢٦٧ صلاحیه قضاسی مأمورینی

٢٧٠ صلاحیه قضاسنه دائر معلومات

٢٧٤ اربیل قضاسی مأمورینی

٢٧٧ اربیل قضاسنه دائر معلومات

٢٨٢ کرکوک سنجاغنك اجمالی

٢٨٤ سلیمانیه سنجاغنه دائر معلومات

٢٨٨ سلیمانیه سنجاغنك دوائر رسمیهٔ عمومیه‌سی

٢٩٨ سلیمانیه قصبه وقضاسنه دائر معلومات

٣٠٦ کلعنبر قضاسی مأمورینی

٣٠٨ کلعنبر قضاسنه دائر معلومات

٣١٢ شهربازار قضاسی مأمورینی

٣١٤ شهربازار قضاسنه دائر معلومات

٣٧١ معموره قضاسی مأمورینی

« فهرست »

صحيفه	
١٧٨	رديف قسمى
١٨٤	موصل سنجاغنه دائر معلومات
١٨١	موصل قضاسنه دائر معلومات
١٩٠	عقره قضاسى مأمورينى
١٩٢	عقره قضاسنه دائر معلومات
١٩٨	دهوك قضاسى مأمورينى
٢٠٠	دهوك قضاسنه دائر معلومات
٢٠٤	عماديه قضاسى مأمورينى
٢٠٧	عماديه قضاسنه دائر معلومات
٢١٢	زاخو قضاسى مأمورينى
٢١٤	زاخو قضاسنه دائر معلومات
٢٢٠	سنجار قضاسى مأمورينى
٢٢٢	سنجار قضاسنه دائر معلومات
٢٢٦	موصل سنجاغنك اجمالى
٢٢٨	كركوك سنجاغنة دائر معلومات
٢٣٢	كركوك سنجاغنك دوائر رسمية عموميه سى
٢٤٤	كركوك قصبه وقضاسنه دائر معلومات
٢٥٢	رواندز قضاسى مأمورينى

فیاتی

اون غروشدر

١٠

تاريخ تعيينلري سنه	اسملري	ملاحظات
١٢٨٩	متصرف حاجى على پاشا	
١٢٩٠	« تكرار شبلى پاشا	
١٢٩٠	« عبدى افندى	
١٢٩١	« حاجى اويسى پاشا	
١٢٩٢	« مصطفى نجيب پاشا	
١٢٩٣	« احمد ناظم بك	
١٢٩٥	والى فيضى پاشا	موصل بو تاريخده ولايته تحويل ومشار فيضى پاشا تعيين اولنمشدر
١٢٩٥	عبد النافع افندى	
١٢٩٦	وكيله فريق منير پاشا	
١٢٩٨	والى محسين پاشا	
١٣٠٣	فائق پاشا	
١٣٠٤	رشيد پاشا	
١٣٠٥	طاهر پاشا	
١٣٠٧	عبد القادر كمالى پاشا	
١٣٠٨	عثمان پاشا	
١٣٠٩	عزيز پاشا	
١٣١١	صالح پاشا	
١٣١٢	فريق عبد اله پاشا	
١٣١٢	زهدى بك	
١٣١٣	عبد الوهاب پاشا	
١٣١٤	مشير عارف پاشا	موصلده وفات ايتمشدر

ملاحظات	اسملری	تاریخ تعیینلری سنه
	حازم بك	١٣١٤
مشار الیه اخیراً عدلیه	ناظم بك	١٣١٧
ناظری اولدیغی حالده	حاجی رشید پاشا	١٣١٧
٣١ مارت سنه ١٣٢٥	نوری پاشا	١٣١٨
وقعه‌سنده شهید اولان	مصطفی غنی بك	١٣٢١
ناظم پاشا مرحومدر .	فریق زکی پاشا	١٣٢٤
	رشید پاشا	١٣٢٤
	برنجی فریق محمد فاضل پاشا	١٣٢٥
مشار الیه حضرتلری موصل والیلکنی ایکنجی دفعه اوله‌رق احراز بیورمشلردر .	والی لاحق طاهر پاشا حضرتلری	١٣٢٦

اركان
ومجالس ومأمورين
ولايت

والیٔ ولایت طاهر پاشا

نشان	رتبه
عثمانی مجیدی	وزیر
مرصع ١	

﴿ ارکان ولایت ﴾

	رتبه
نائب الشرع محمد راغب افندی	ازمیر پایه‌سی
دفتردار محمد مختار بك	ثانیه
مدیر تحریرات احمد جودت بك	
مفتی محمد افندی	ازمیر پایه‌سی م٣

﴿ مجلس ادارهٔ ولایت ﴾

« رئیس والیٔ ولایت »

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه	
نائب افندی	صالح سعدی افندی	
دفتردار بك	محمود بك	ثالثه
تحریرات مدیری بك	عبدالکریم شکر افندی	اولی ثانیه‌سی
مفتی افندی	یوسف ضو افندی	

مجلس اداره محکمه‌سی

هیئت حاکمه
رئیس وکیلی نائب افندی
اعضا صالح سعدی افندی
اعضا یوسف تمو افندی

هیئت اتهامیه
رئیس تحریرات مدیری بك
اعضا محمود بك
اعضا عبدالکریم افندی

مدعی عمومی اسماعیل بك

مستنطق سید سعید افندی
ضبط کاتبی حبیب افندی

اقلام ولایت

« داخلیه قسمی »

« تحریرات قلمی »

ممیز عبدالمخلص بك
مسود محمد حمدی افندی
مبیض حامد افندی
« سلیمان افندی
« خیر الدین افندی

ثانیه سرمسود عبدالکریم افندی ثالثه
مسود رؤف افندی
مبیض مرعی افندی
« احمد افندی
« توفیق افندی

مجلس اداره قلمی

باشکاتب علی بك ثانیه ع ٤ حجاز رفیق اول سید سعید افندی رابعه م ٥
رفیق ثانی حبیب افندی مقید خلیل افندی
ملازم احمد افندی

اوراق قلمی

مدیر کوثر افندی ثانیه رفیق محمد غزل افندی
مقید حسن افندی مقید محمد علی افندی
موزع عبد المجید افندی ملازم علی مردان افندی

ولایت ترجمانی نعوم یوسفانی افندی م ٣

مالیه قسمی

« محاسبهٔ ولایت قلمی »

ممیز مصطفی حمدی افندی

ولایت قسمی	لواء قسمی
ولایت کاتبی عزیز افندی	لوا کاتبی احمد افندی
تخصیصات وحوالات کاتبی اسماعیل افندی	معاش ومصرف کاتبی یاسین افندی
معاملات کاتبی سلمان افندی	معاملات کاتبی فتح اه افندی
سجل وکفالت کاتبی ضیا ملک	مرکز کاتبی ذکران افندی رابعه
حساب جاری کاتبی میخائیل افندی	یومیه کاتبی یحیی افندی

اوراق مقیدی محمد افندی

ملازم عبدالرحمن افندی ملازم یحیی افندی

« صندق امینی عبدالرحمن افندی »

ویرکو قلمی

ممیز رافت افندی معاونی رشید افندی

تمتع وطریق کاتبی عبدالمجید افندی وقوعات کاتبی حاجی صبحی افندی
قرا کاتبی عادل افندی قرا کاتبی عبد الحکیم افندی
قرا کاتبی احمد افندی ملازم ایوب افندی

تحصیلات دائره‌سی

تحصیل مأموری حاجی توفیق افندی ثالثه م ٥
مفردات کاتبی مصطفی افندی مفردات کاتبی یاسین افندی
مفردات کاتبی خضر افندی « « طاهر افندی
« « پطرس افندی مرکز تحصیلداری استفان افندی
پیاده تحصیلدارلری ۱۱ سواری تحصیلدارلری ۱۲

املاك امیریه اداره‌سی

ولایت املاك امیریه مدیری ابراهیم صبری پاشا روم ایلی بکلربکی
عثمانی ۲ مجیدی ۲
محاسبه باشکاتبی محمد افندی ثالثه ع ۴ مدالیه حجاز تحریرات کاتبی شفیق افندی ثانیه حجاز
محاسبه رفیقی یسین افندی رابعه « مسودة اوراق مقید محمد علی افندی رابعه «
رفیق ثانی خضر افندی « « مبیض فرج افندی
عقره معاونی عبد العزیز افندی

شعبات مربوطه

(زمار شعبه‌سی)

مأمور عبد الغنی افندی مدالیه

کاتب عبد اﻪ بهجت افندی مجاز

(شرقات شعبه‌سی)

مأمور داود افندی ثالثه مجاز

کاتب محمد علی افندی

(زاب شعبه‌سی)

مأمور ابراهیم افندی ثانیه مجاز

کاتب عثمان سلیم افندی

(شماملك شعبه‌سی)

مأمور سلیمان افندی ثالثه مجاز

کاتب اول زکی افندی رابعه

کاتب ثانی محمد علی افندی

(صلاحیه شعبه‌سی)

مأمور احمد نوری افندی ثالثه مجاز

کاتب اول مصطفی افندی رابعه

کاتب ثانی توفیق بك

طوزخورماتو معاونی سلیم افندی

قره‌تپه معاونی عبدالرزاق افندی رابعه

(سرچنار شعبه‌سی)

مأمور مصطفی افندی مجاز

کاتب اول توفیق افندی

کاتب ثانی خضر افندی

کفری معاونی نوری افندی مجاز

کاتب حسین افندی

سورطاش معاونی محمد علی افندی

کاتبی صالح افندی

[محاکم عمومیه]

(محکمهٔ شرعیه)

نائب الشرع محمد راغب افندی ازمیر پایه‌سی

باشکاتب سید احمد افندی مدرس کاتب ثانی صدیق افندی

کاتب محمد علی افندی	کاتب محمد سعید افندی
کاتب قاسم افندی	مقید محمد حمدی افندی

ایتام مدیری جرجیش افندی

« دوائر عدلیه »

(استیناف محکمه‌سی)

رئیس محکمه صائب افندی ثالثه

اعضا محی الدین افندی رابعه	باشکاتب حاجی رشید افندی
« حنا نجمی افندی	صنف ۱ ضبط کاتبی رؤف افندی
« عبد المسیح حلمی افندی	« ۲ « « کنعان افندی
« کامل افندی	« ۲ « « فائق افندی
« ملازمی محمود افندی	« ۳ « « یونس بك
« « شکری افندی	« ۳ « « نوری افندی
	« ۳ « « صادق افندی
	« ۳ « « عبدالمجید افندی

« استیناف مدعیٔ عمومیلکی »

استیناف مدعیٔ عمومیسی مصطفی نوری افندی ثانیه	معاونی حاجی خیری افندی
کاتب اول محمد سعید افندی	کاتب ثانی نورس افندی

« انجمن عدليه »

استيناف رئيسي صائب افندي	استيناف مدعئ عموميسى مصطفى افندى
بدايت حقوق رئيسى عبداه عونى افندى	بدايت جزا رئيسى حسين حسنى افندى
مركز مدعى عموميسى اديب افندى	استيناف باشكاتبى حاجى رشيد افندى

« محكمهٔ بدايت »

حقوق دائرهسى	جزا دائرهسى
رئيس عبداه عونى افندى	رئيس حسين حسنى افندى
اعضا يوسف ضيا افندى	اعضا عارف افندى
« اوادك افندى	« هارون افندى

اعضا ملازمى رؤف افندى

باشكاتب سيد جبريل افندى	باشكاتب عبداه جودت افندى
صنف	صنف
۱ ضبط كاتبى سيد توفيق افندى	۱ ضبط كاتبى محمود افندى
۲ « « شاكر افندى	۲ « « صادق افندى
۲ « « حاجى نورى افندى	۲ « « سيف الدين بك
۲ « « لويس افندى	۲ « « احمد افندى

« مركز مدعئ عموميلكى »

مركز مدعى عموميسى اديب افندى — كاتبى عبد المجيد افندى

استنطاق دائره‌سی

برنجی مستنطق عارف افندی　　ایکنجی مستنطق داود افندی

کاتبی نجیب افندی　　کاتبی حمدی بك

اجرا مأمورتی

مأمور ادریس افندی　　معاونی اکرم افندی

مقاولات محررلکی

محرر سامی افندی　　معاونی حسین افندی

دعوی وکیللری

احمد افندی　　اسماعیل حقی افندی　　یونس بحری افندی　　امین افندی

عبدالقادر افندی　　حسن افندی　　منصور آدمو افندی　　عبدالاحد افندی

سواری مباشرلری	پیاده مباشرلری	
۲	۳	استیناف دائره‌سی
٠	۲	بدایت حقوق دائره‌سی
٠	۲	« جزا دائره‌سی
٠	۱	اجرا دائره‌سی
٠	۱	مقاولات محررلکی
۲	۹	

« معارف دائرەسی »

معارف مدیری جلیل بك — باشكاتب علی صائب افندی

كاتب محمد امین افندی — كاتب محمد شكری افندی

مركز سنجاغی معارف مفتشی ابراهیم افندی

« ولايت معارف ابتدائیه مجلسی »

رئیس والیٔ ولایت — اعضا جلیلی اسماعیل بك

اعضا شریفبكزاده محمود بك — « سعدی زاده صالح افندی

« سرشم زاده فتح الله افندی — « دار المعلمین مدیری عثمان افندی

« مركز مفتشی ابراهیم افندی — « صلاحیه رشدی معلمی محمد رفعت «

« معارف مجلسی »

رئیس معارف مدیری جلیل بك — اعضا رمضانی زاده یوسف افندی

اعضا شعار زاده محمد افندی — « سعدی زاده صالح افندی

« اعدادی مدیری موسی كاظم افندی — « دار المعلمین مدیری عثمان افندی

« مكتب اعدادی ملكی »

« هیئت اداره‌سی »

مكتب مدیری موسی كاظم افندی

كاتب عبد الله افندی — مبصر سید عبدالرحمن افندی

« مكتب هيئت تعليميه‌سی »

اسامی معلمين	اسامیٔ دروس
موسی كاظم افندی	اخلاق ، معلومات مدنيه ، اقتصاديه
حاجی احمد افندی	قرآن كريم ، علوم دينيه ، عربی
ابراهيم افندی	علوم طبيعيه
احمد عزت افندی	تركجه
محمد انور افندی	علوم رياضيه
احمد رفيق افندی	تاريخ وجغرافيا
لازار افندی	فرانسزجه
ملازم رفعت افندی	ژيمناستيق
يوزباشی رشيد افندی	رسم
عبداه افندی	حسن خط

طلبه	خدمه
١٦٣	٢

« دار المعلمين »

« هيئت اداره‌سی »

مدير عثمان افندی — كاتب داود افندی

« هيئت تعليميه »

اسامی معلمين	اسامیٔ دروس
مدير عثمان افندی	حساب ، هندسه معلومات مدنيه ، اخلاق

ابراهيم افندى	معلم اول
صدقى افندى	« ثانى
محمد على افندى	« ثالث
قاسم حمدى افندى	سيار معلم
على صائب افندى	حسن خط معلمى
داود افندى	موسيقى «
داود افندى	ادمان «
مجلد عبدالعزيز اغا	ال ايشلرى

طلبه	خدمه
	٣

« اناث مكتب رشديسى »

معلمهٔ اولى فاطمة الزهرا خانم	معلمهٔ ثانيه عطيه خانم
نقش معلمه‌سى نبيه خانم	« ثالثه حميده خانم

ابتدائى نمونه مكتبى

خانونيه محله‌سنده

معلم اول محمد صديق افندى	معاونى محمد نورى افندى
معلم ثانى عبد العزيز افندى	معلم ثالث يحيى افندى

شاكردان	خدمه
١٣٠	١

اتحاد وترقی مکتب ابتدائیسی

هیئت اداره

مدیر اول احمد عزت افندی فخریدر

مدیر ثانی سید عبد الرحمن افندی فخریدر

وزنه‌دار فتح اله افندی فخریدر

مبصر اول احمد حمدی افندی معاشلی

مبصر ثانی نفی افندی معاشلی

بواب ملا محمد معاشلی

هیئت تعلیمیه

حساب ومانورش ملی معلمی یوزباشی عبد اله ندائی بك فخریدر

تاریخ معلمی	یوزباشی حسین هجرانی افندی	»
جغرافیا معلمی	صالح افندی	»
فرانسزجه معلمی	کامل افندی	»
حسن خط معلمی	علی افندی	»

۸۵	مسلم وغیر مسلم طلبه‌نك یکونی
٤٠	البسه وسائره‌سی مکتب طرفندن تسویه اولنمق اوزره اجرتسز اوله‌رق النان ایتام طلبه
٤٥	اجرتلی اولانلر

میاسه محله‌سی مکتب ابتدائیسی

معلم اول داود افندی

معلم ثانی صفوت افندی

عدد شاگردان	خدمه
٥٣	١

کوره باشی مکتب ابتدائیسی

معلم اول حمدی افندی

معلم ثانی علی حلمی افندی

عدد شاگردان	خدمه
٦٠	١

جامع خزام مکتب ابتدائیسی

معلم اول عبد اﷲ افندی

معلم ثانی عبد الرحمن افندی

عدد شاگردان	خدمه
١٢٥	١

شیخ محمد مکتب ابتدائیسی

معلم اول امین افندی

معلم ثانی اسماعیل افندی

عدد شاگردان	خدمه
٣٣	١

سراجخانه محله‌سنده اناث مکتب ابتدائیسی

معلمه کریمه خانم — بواب حسن آغا

طالبات

١٤٠

« مکاتب مخصوصهٔ غیر مسلمه لسان عثمانی معلملری »

کلدانی مکتبی معلمی	خیرالدین فاروق افندی
موسوی » »	ملازم رفعت افندی
سریانی قدیم » »	امین افندی

« قرا مكاتب ابتدائيه‌سى »

خدمه	شاكردان		
		محمود افندى	رشيديه مكتبى معلمى
۱	٦٨		
۱	۲۰	يونس افندى	نينوى مكتبى معلمى
۱	۱٥	توفيق افندى	يارمجه « «
۱	۱٥	عبداه افندى	كوكجه‌لى « «
٤	۸۷		

« اوقاف اداره‌سى »

رتبه‌سى عثمانى مجيدى

مدير محمد سعيد افندى مخرج ۳ ۳

يوميه واساس كاتبى محمد اسعد افندى — واردات كاتبى ادريس افندى

مصرف كاتبى ناظم افندى — كاتب فخر الدين افندى

صندوق امينى محمد نورى افندى — تحصيلدار يونس عطاء اه افندى

« حرمين وقفى اورمان مأمورى »

مأمورى مصطفى افندى — كاتبى لذت افندى

(نافعه دائره‌سى)

« ولايت امور نافعه سر مهندسى على سامى افندى »

مهندس اسماعیل حقی افندی — قوندوکتور مصطفی ذهنی افندی

قوندوکتور بکر صدقی افندی — ثانیه باشکاتبی سید حسین افندی

کاتب ثانی حقی افندی

(زراعت بانق دائره‌سی)

شعبه مجلس هیئتی		اداره هیئتی
رئیس امین افندی		مدیر نامق افندی
اعضا مدیر نامق افندی		معاون حسیب افندی
« زراعت مأموری وکیلی مصطفی افندی		اقراضات مقیدی سلیمان افندی
« نعوم افندی	م ٣	وزنه دار نوری افندی
« حسقیل افندی		تحصیلدار شاکر افندی

(دفتر خاقانی اداره‌سی)

مدیر مصطفی شرف افندی		ازمیر پایه‌سی
باشکاتب امجد افندی	رابعه	مرکز طاپو کاتبی عارف افندی
« رفیقی ضیا افندی	« «	« رفیقی محمد افندی

« فراغ قومیسیونی هیئتی »

مدیر مصطفی شرف افندی — محاسبهٔ ولایت ممیزی حمدی افندی

اوقاف باشکاتبی محمد اسعد افندی — مرکز طاپو کاتبی عارف افندی

(نفوس ادارەسی)

مدیر محمد الامیر افندی | باشکاتب محمد توفیق افندی
کاتب ثانی یحیی کامل افندی | وقوعات کاتبی داود حکمت افندی

(مطبعهٔ ولایت)

ناظر تحریرات مدیری جودت بك | مدیر حسن فائق بك | ممایز م ٣
غزتە محرری وحساب کاتبی رؤف افندی | سرمرتب وماکینیست سید حسن افندی
ایکنجی مرتب عبداه افندی | اوچنجی مرتب محمود افندی
چرخجی عبد الرحیم اغا | موزع فائق افندی
مداوم مال اه افندی

« دیون عمومیه ادارەسی »

مرکز مدیری علی رضا بك | مفتش موسیو ویتالیس

« محاسبه قلمی »

محاسبه باشکاتبی منحل | رفیق اول سید سلیمان افندی
رفیق ثانی عبدالعزیز افندی | مقید محمد رفیق افندی
اعشار کاتبی وانبار مأموری سید عبدالرحمن افندی | صندوق امینی وپول مأموری پطرس افندی

« تحریرات قلمی »

تحریرات مسودی انطوان افندی | مقیدی محمد جمیل افندی

مفتی [illegible] افندی

« مأمورین متفرقه »

چارشو طوز پا[illegible] كنده صاتیش مأموری عارف افندی

« « « « « محمد علی افندی

« مأمورین محافظه »

محافظه مأموری حسین اغا　　　معاونی حسن اغا

قولجی باشی شیخ علی اغا

قولجیلری

١٥ سواری

١٣ پیاده

٢٨

« پوسته وتلغراف اداره‌سی »

پوسته وتلغراف مدیری حاجی عزت افندی　ثالثه

فرانسزجه مخابره مأموری منصور افندی　　پوسته مأموری فتحی افندی

مخابره مأموری حمید افندی　　مخابره مأموری صالح افندی

« « غالب افندی　　« « حبیب افندی

« « رشید افندی　　« « معروف افندی

مخابره مأموری بها افندی　　باشچاوش سلیمان اغا

چاوشلر　　موزعلر

٢　　٢

« بانق عثمانی اداره‌سی »

دیرکتور داود مراد افندی　　معاونی قسطنطین پیو افندی

محاسبه‌جی آرتین خاچانیان افندی　　صندوق امینی سلیمان ناسی افندی

محاسبه معاونی یوسف فیروز افندی

قواص	خدمه
۱	۱

« زراعت مأمورینی »

مأمور وکیلی مصطفی افندی　　کاتب احمد جودت افندی

رسومات مأمورینی

مأمور علی رضا افندی　　کاتب سید جاسم افندی

محافظه مأموری عبد الله افندی

« « محمد افندی

قوالجی

۱

پولیس دائره‌سی

پولیس مدیری قاسم افندی بیکباشی

مرکز قومیسری و پولیس مجلس رئیسی اسماعیل بك ثالثه

باب النبی مرکزی قومیسری علی افندی　　قومیسر معاونی حقی افندی

قوميسر معاونی قادر افندی	« «	حبیب افندی
پولیس مأموری محمد راغب افندی	پولیس مأموری	حسین افندی
« « مهدی افندی	« «	سید عبد اله افندی
« « شکری افندی	« «	مصطفی افندی
« « محمد رؤف افندی	« «	فتح اله افندی
« « ومجلس دقیدی نوری افندی	« «	بکر افندی
« « صدیق افندی	« «	عبد اله افندی
« « عبد الفتاح افندی	« «	سید احمد مختار افندی

پولیس مأموری محمد تقی الدین افندی

حبسخانه مدیریتی

مدیر محمد نوری افندی رابعه کاتب صادق افندی

توقیفخانه کاتبی محمود افندی سر غاردیان رضا بك

طبیب حنا خیاط افندی

غاردیان	جاشورجی	خدمه
نفر	نفر	١
٧ ذکور	١	
١ نسا		
٨		

میری اورمانی مأموریتی

مأمور عبد اه افندی ثالثه　　کاتب ملغا

قورلجی　　بکجی

٣

بلدیه دائره‌سی

(مجلس بلدی)

رئیس محمد سعید افندی

اعضا مفتی زاده امین افندی　　اعضا حاجی حسین چلبی

» عبد الباقی چلبی شبخون　　» سید خلیل افندی

» نعوم افندی　　» بهنان افندی

اعضا حسقیل افندی

« مأمورین قلمیه »

باشکاتب نوری افندی　　کاتب ثانی عبد القادر افندی

اوراق مقیدی امین افندی　　تنویرات وتنظیفات کاتبی داود بك

یومیه کاتبی محمد افندی　　» معاونی عاصم افندی

صندوق امینی کیغورق افندی

[مأمورین فنیه]

بلدیه مهندسی یاسین حلمی افندی　　معاونی سر معمار سلیمان افندی

(مأمورين متفرقه)

تنويرات وتنظيفات مفتشى رشيد اغا   مفتش وسر چاوش عبد اه اغا

«   «   معاونى داود بك   «   خليل اغا

مفتش محمود اغا

(هيئت صحيه)

صحيه مفتشى فتحى بك متمايز ع ٤ حجاز مداليه‌سى

بلديه طبيبى عبد الكريم افندى ثالثه   قابله فاطمه هدايت خانم

تيمارجى امين افندى   « فلورالسه خانم

مأمورين بيطريه

ولايت بيطر مفتشى محمد صالح افندى حجاز مداليه‌سى

بيطر حقى شريف افندى رابعه   بيطر صبرى افندى

رژى دائره‌سى

مدير راجز افندى	باشكاتب احمد مختار افندى
كاتب ثانى حقى افندى	كاتب ثالث سليم سالم افندى
وزن كاتبى استيفان افندى	دعوى وكيلى يونس بحرى افندى
قنطارجى حسن افندى	يوقلمه مأمورى رؤف افندى

سوق مأمورى عبد الاحد اغا

رؤسای روحانیه

(موصل وملحقاتی كلدانی بطريقلكی

	عثمانی	مجیدی	مدالیه
عموم كلدانی بطريقی عمانوئيل افندی	١	١	آلتون لياقت
بطريق نائب عموميسی مطران استيفان جبری افندی	٣		
بطريقخانه سر كاتبی قس داود افندی	٣		
بطريق وكيلی خوری جبرائيل افندی			
مناسترلر رئيسی مونسنيور شموئيل جميل افندی		٣	
عماديه وتوابعی پسقپوسی مطران فرانسيس داود افندی			
عقره پسقپوس وكيلی سر راهب خوری پولس افندی		٣	
زاخو ودهوك پسقپوسی مطران طماوس مقدسی افندی		٢	
سليمانيه وكركوك سرپسقپوسی مطران تيودور مسيح افندی		٣	

(موصل وتوابعی سريانی قتوليك سرپسقپوسلغی)

	عثمانی	مجیدی
سرپسقپوسی المطران بطرس هبرا افندی		٢
پسقپوس المطران پولس دانيال افندی	٣	٣
سر پسقپوس وكيلی الخوری فسقپوس بهنام بدريه افندی		
يوسف خياط افندی	٤	٤

« ملحقات پسقپوسلری »

مار توما وکیلی قس جرجیس ریحانی افندی

قره قوش قریه‌سی وکیلی قس جبرائیل حبش افندی

بارطله » » قس متی شموئیل افندی

بعشیقه » » قس یوسف مروکی افندی

زاحو قضاسی » قس منصور فارس افندی

(سریانیٔ قدیم سرپسقپوسلغی)

سرپسقپوسی منحل مار متی مناستری مطرانی الیاس افندی

عقره مطران وکیلی قس یعقوب افندی

روم رئیس روحانیسی ارشیمندریت کیرلس افندی مجیدی ۳

ارمنی » » داود طاویت افندی

دول متحابه‌نك موصلده مقيم قونسلوسلری

انكلتره دولت فخيمه‌سی قونسلوسلغی

ويس قونسلوسی موسيو هانه　　فخری ترجمان نمرود رسام افندی

ترجمان ناصر افندی

آلمانيا دولت فخيمه‌سی قونسلوسلغی

ويس قونسلوس وكيلی موسيو ادبه‌رت　　ترجمانی داود چاچی

فرانسه جمهوريت فخيمه قونسلوسلغی

ويس قونسلوس وكيلی موسيو سودزو　　ترجمانی عبد العزيز افندی

روسيه دولت فخيمه‌سی قونسلوسلغی

ويس قونسلوسی موسيو كيرسانوف

مركز ولايته ملحق موصل قضاسی نواحيسی

عشاير سبعه ناحيه‌سی مديری محمد افندی

« « كاتبی عبدالحكيم افندی

شيخان ناحيه‌سی مديری مصطفی افندی

« « كاتبی حسن افندی

حمام على ناحيه‌سی مدير موقتی ابراهيم افندی

ژاندارمه هیئتی

[ولايت ژاندارمه الايى]

« الاى اركانى »

	نشان	
	مجيدى	مداليه
الاى قومانداني صالح صبرى بك	٤	حجاز
اداره امينى محمد فوزى افندى		تخليصيه
« برنجى موصل طابورى »		
طابور قومانداني يوزباشى ابراهيم افندى		
» كاتبى آغاه افندى		
پياده برنجى موصل بلوكى قوماندانى ملازم اول عبدالرزاق افندى	٥	
مذكور بلوك ملازم اولى عاصم افندى		كموش لياقت
ايكنجى عقره بلوكى ملازم اولى سعيد افندى		
اوچنجى بلوك قوماندانى احمد افندى		
دردنجى » ملازم ثانيسى قادر اغا		
بشنجى عماديه بلوكى ملازم اولى سليمان افندى	٥	افتخار
» » » ثانى وهبى افندى		
ايكنجى سوارى بلوكى ملازم اولى محمد بك	٥	
اوچنجى » » » » داود افندى		
» » » » ثانيسى موسى بك		
دردنجى » » قوماندانى يوسف عزت افندى		

بشنجی « « « ملازم اول شکری افندی

« « « « ملازم اولی ابراهیم افندی

« « « « ثانی احمد عزت افندی

زاخو منطقه قوماندانی باش چاوش توفیق افندی

تلعفر « « بلوك امینی احمد افندی

« ایکنجی کرکوك طابوری »

طابور قوماندانی یوزباشی علی رضا افندی

« کاتبی رفعت افندی

برنجی پیاده بلوکی ملازم اولی عمر افندی

« « « « ثانی ابراهیم افندی

ایکنجی « « قوماندانی ملازم اول سید عبدالرزاق افندی

اوچنجی « « ملازم اولی محمود افندی

برنجی سواری بلوکی قوماندانی ملازم اول فائق افندی

« « « ملازم اولی توفیق افندی

« « « ثانی سیفی افندی

التنجی « « قوماندانی ملازم اول شاکر افندی

« « « ملازم ثانیسی امین بك

یدنجی « « ملازم اولی عزالدین افندی

« اوچنجی سلیمانیه طابوری »

طابور قوماندانی یوزباشی فوزی افندی

« کاتبی خلیل افندی

برنجی سواری بلوکی قوماندانی ملازم اول عبداه زکی افندی

« « « ملازم ثانیسی عبدالعزیز افندی

ایکنجی « « « اول امین زکی افندی

اوچنجی « « قوماندانی ملازم اول حسن تحسین افندی

دردنجی « « ملازم اولی خورشید افندی

« دردنجی استر سوار طابوری »

طابور قوماندانی وکیلی موصل طابوری قوماندانی ابراهیم افندی

	مجیدی
« کاتبی بهزاد افندی	
برنجی بلوك قوماندانی یوزباشی سعید اغا	٥
ایکنجی « « « علی بك	٥
اوچنجی « ملازم ثانی حسین افندی	٥
دردنجی « قوماندان وکیلی باشچاوش بکر بك	

موصل شهرینه دائر معلومات

موصل شهرينك احوال حاضرهٔ خصوصيه‌سنه دائر معلومات

« موصل » شهري : « ٣٦ » درجه « ١٩ » دقيقه عرض شمالى « ٤٠ » درجه « ٥٠ » دقيقه طول شرقيده ودجله نهرينك ساحل يميننده واقع اولوب اطول نهاري اون درت ساعت قرق دقيقه‌در « سانتغراد » — عموميت اعتباريله — يازين اوتوز سكز درجه‌يي . قيشن دخي ايكي دركه‌يي ارائه ايدر .

موصل — منطقه اعتباريله ممالك معتدله‌دن معدود ايسه‌ده موقعي حسبيله بر آز صيجاقدر موسم صيفده غربي روزكاري هبوب ايلديكي حالده هوا لطيف ومنشرح وشرقي هبوب ايدر ايسه بر آز مزعج اولور .

مع هذا . هواصورت عموميه‌ده لطيف وصاغلام اولوب اكر حقيله قواعد حفظ الصحه‌يه رعايت ايدلمش اولسه مملكتده علل عاديه وفوق العاده‌دن اثر كورلميه‌جكي دركاردر .

موصل : بسيطجه بر ساحه اوزرنده مبني واطرافي تقريباً اون بيك متره محيطنده وغير منتظم مثلث شكلنده بر سور ايله محاطدر . سورك اون قپوسي اولوب بعضيلري على حاله قالمش وبعضيلري ييقلمش اولديغي كبي سورك دخي اكثر جهتلري خراب اولمشدر . ايج قلعه‌سي دجله كنارنده ومملكتدن بر خندقله تفريق اولنمش وآطه شكلنه قونمش بر موقعده‌در .

بلده‌نك حال حاضري ايسه سور داخلنه منحصر قالميوب خارجاً يكي محله‌لر وبو محله‌لرده مبانئ منتظمه احداث وانشا اولنمقده‌در . داخل سورده‌ابنيه يكديكرينه ملاصق وزقاقلر طار ايسه‌ده خارجي محله‌لرك زقاق وجاده‌لري اولدقجه واسع ومستقيمدر .

اما کن امیریه‌دن سور داخلنده قره‌غول خانه‌لر . حبسخانهٔ عمومی . ژاندارمه استرسوار قشله‌سی . بلدیه . پولیس دائره‌لری . مکتب صنایع ورشدی بولنوب حکومت قوناغی . پیاده وسواری قشله‌لری . خسته‌خانهٔ عسکری . املاك امیریه دائره‌سی . مکتب اعدادیٔ ملکی . محکمهٔ شرعیه . تلغرافخانه خارج سورده واقعدر . شهرك اشاغی طرفنده متعدد بقجه‌لر وبو بقجه‌لرده فرحفزا قصرلر وانواع اشجار موجود ایسه‌ده میوه‌سی محدود وفقط بوستان محصولی نفیس ومبذولدر . شهرك هیئت عمومیه‌سی — داخلاً وخارجاً — اوتوز سکز محله‌دن وبربرلرینه متصل ومتفرق . بیوك . کوچوك یکرمی بش قدر چارشودن متشکل اولوب مشتمل اولدیغی مبانی ومساکن عمومیه وخیریه وخصوصیه زیرده‌کی جدولده مرقومدر .

مبانیٔ خیریه وعمومیه		اماکن وابنیهٔ خصوصیه		بقجه واراضی وسائره	
١٣٠	جوامع ومساجد	٩١٢٦	خانه	١٢	بقجه
١١	تکیه وزاویه	٣٠٦٢	دکان	٢٠	بوستان
١٧	مدرسه	٤٠	خان	١٩	قصر
٢٠	کلیسا	١٧	حمام	١٨	صو دولابی
٨	مناستر	٦٥	قهوه	٨٧	کرج وزمتی کوره‌سی
٢٥	مکاتب خصوصیه	١	صابونخانه	٢٠٨	عرصه
١	سناغوغ	٢٨	بویه‌خانه	٢٠٧٧	ترلا
١٠	سبیلخانه	٣٢٧	مدار ومعصره	٢٤٤١	
٣	مطبعه	٢٥٠	جولها سردابی		
١	حکومت قوناغی	٥	فرون		
٢	قشلا	٧	اجزاخانه		
١	خسته خانه	١	دباغخانه		
١	مکتب اعدادی	١٢٩٢٩			

١	مكتب صنايع
٩	قره‌غول خانه
١	محكمهٔ شرعيه
١	بلديه دائره‌سى
١	حبسخانه
١	پوليس دائره‌سى
١	تلغرافخانه
٢٤٥	

جدول مخصوصنده انواعى كوستريلان مبانى ومساكن عموميه وخصوصيه كاملاً كاركير اولوب سقوفى اخشاب ابنيه مفقود كبيدر . يالكز متمولان مملكت‌خانه‌لرينك قسم فوقانيسنده‌توانلى اوطه‌لر بولنديغى كبى دوائر اميريه‌دن بعضيلرينك فوقانى قسملرى دخى مسقفدر .

درون بلده‌ده كى بيوت واما كنك منظرهٔ خارجيه‌سى ديده نواز دكلسه‌ده اكثريسنك ترتيبات داخليه‌سى منتظم اولديغى كبى خارج سورده انشا اولنان مبانئ جديده وبا خصوص حكومت جاده‌سيله بوجاده‌دن تشعب ايدن زقاقلرده كى ابنيه داخلاً وخارجاً برطرز نوين ارائه ايتمكده‌در .

مع هذا ابنيه‌نك طرز حاضرنده اك زياده جالب ممنونيت اولان جهت حريقدن مصونيتدر .

شكنهٔ بلده صورت عموميه‌ده عرب . كلدانى سريانى . اسرائيلى عرقلرينه منسوب اولوب قليل المقدار ترك . كرد . ارمنى دخى واردر . لسان محلى عربى اولوب اهالى عموماً عربجه تكلم ايدرلر . مع هذا اشراف واكابر

ومتحیزن ترکجه دخی تکلم وکتابت ایدرلر . وتجار واصنافدن بعضیلریده هم ترکجه وهمده کردجه بیلورلر . شهرك نفوسی جدول مخصوصنده مرقدر .

« معارف »

موصل اهالیسی فطرةً فطین وذکی اولوب موصلدن وقتیله پك چوق علما واعاظم واصحاب کمال یتشمش اولدیغی کبی الیوم دخی ارباب علم وکمال موجوددر . بالخصوص علوم وفنون جدیده نك تعلم وتحصیلی امرنده عناصر عمومیه نك ابراز ایلدیکی مساعی شایان تقدیر بر درجه ده اولوب مکاتب ومدارس رسمیه وخصوصیه دن وهله مکتب اعدادئ ملکی ودار المعلمین مثللو منبع معارف اولان دار التحصیللردن مملکت وملته خدمات نافعه ده بولنه جق هر صنف ارباب فنون ومعارف یتشمش ویتشمکده بولنمشدر .

(تجارت)

موصل: ولایتك مرکزی اولدیغی کبی بو حوالیجه تجارتك دخی مرکزیدر هرسنه اطراف وانحادن طوپلانیلان اغنام ومواشئ سائره ایله بیاغی، یاموق مازی ، کیتره ، پالاموط ، دری وامثالی خام اشیا همان کاملاً موصله کتور یله رك تجاره دور وبورادن ممالك سائرۂ عثمانیه ایله آوروپایه وهنده سوق وارسال اولنور . خارجدن کلان اشیادخی کذلك تجار طرفندن جلب ایدیله رك اصنافه دور ایدیلور ، [ادخالات واخراجاته متعلق ایضاحات قسم مخصوصنده اعطا اولنمشدر] داخله مخصوص اولان تجارت دخی خیلی وسیع اولوب مع هذا او کبی تجارت داخلیه نك اك ایلروسنده تخفیجیلق بولنقده در .

[صنايع]

موصلده : هر نوع صنعت اربابی موجود ايسه‌ده بونلرك بر قسم مهمی صورت ترقی ارائه ايده‌ميوب حال قديمنی محافظه ايتمكده وفقط جولها ، قزاز باقرجی ، نجار صنعتلری اولدقچه اثر ترقی كوسترمكده‌در . حله وقتيله فوق الغايه ترقی ايلديكی حالده بالاخره تدنی ايتمش اولان جولها صنعتی يكيدن ترقی‌يه يوز طوتغه باشلامشدر .

الحالة هذه : موصلده طاقه تعبير اولنان ايپكلی ايپكسز قماشك انواعيله حمام طاقلری وياز موسمنه مخصوص البسه‌لك ويتاق وباش چارشفلری وال ويوزخاولیلری وسفره پشكيرلری ويونكدن وپاموقدن — قوشاق ، ججم كليم . سجاده ورنكلی رنكسز چادر بزلری وكار قديم باصمه‌لر وكفيه وجدائی كبی باش صارغيلری وعادی بز وامثالی شيلر نسج واعمال اولنمقده اولوب منسوجات مذكوره — متانت وبويالرندكی خالصيت جهتلريله — آوروپانك اشيای مماثله‌سنه مرجح وفائق بولنديغندن كلدكجه مظهر رغبت اولمقده وبناءً عليه ارباب صنعتك شوق وغيرتی تزايد ايتمكده‌در . اومثللو منسوجات داخلاً صرف اولندقدن بشقه — اخراجات عموميه قسمنده كوستردیكی وجهله — خارجه دخی اخراج اولنور . منسوجات ميانده ذكری مسبوق بزلردن اعلا وكوزل چادرلر دخی اعمال ايديلور . موصلك دباغت صنعتی دخی شايان تذكار اولوب چيقاريلان صاری وقرمزی سختيان ومشين وكوسله اكثر محلارك معمولات دباغيه‌سنه فائق بولنديغی جهتله — اوته‌دنبرو قازانمش اولديغی شهرت ورغبتی محافظه ايتمكده وبناءً عليه خارجه اخراجاتی وقوع بولمقده‌در .

اون ایکنجی قول اردوی همایون امرا و ارکانیله
نظامیه قسمی

« اون ایکنجی قول اردوی همایون » مرکزی موصل

قوماندانی احمد اسعد پاشا			ارکان حرب میرلواسی
عثمانی	مجیدی	مدالیه	مدالیه
٣	٣	امتیاز	یونان محاربه‌سی

« ارکان حربیه هیئتی »

	رتبه‌لری
ارکان حربیه رئیسی جودت بك	قائممقام

ارکان حربیه برنجی شعبه‌سی

مدیر محمد رشید افندی	ارکان حرب قول اغاسی
قوماندان یاوری عبد اه افندی	یوزباشی
ملحق محمد خیری افندی	»
» علی یاور افندی	»
باشکاتب محمد توفیق افندی	ثالثه م ٤
صنف ثانی شکری افندی	
صنف ثالث نوری افندی	
صنف رابع حمدی افندی	

ارکان حربیه ایکنجی شعبه‌سی

مدیر محمد صالح افندی بیکباشی م ٥

صنف اول درویش علی افندی ثالثه

صنف ثالث محمد جمیل افندی

هیئت اداره‌سی

رتبه‌لری

هیئت اداره‌سی رئیسی منحل

« ریاستی امور تحریریه‌سنه‌مأمور محمد رشید افندی یوباشی

اداره برنجی شعبه‌سی

مدیر زین العابدین افندی ثانیه

معاونی قسم ثانی ممیزی حاجی عبد اللطیف افندی ثالثه

قسم ثالث ممیزی منحل

صنف اول عبد اﷲ افندی

« ثانی حمدی افندی رابعه

« ثالث محمد حسن افندی

« « عبد الکریم افندی

« رابع قاسم افندی

« « محمد افندی

اداره ایکنجی شعبه‌سی

	رتبه‌لری
مدیر منحل	
معاونی محمد سعید افندی	الای کاتبی
قسم ثالث ممیزی سعید افندی	ثانیه ع ٤
صنف اول حاجی شریف افندی	
« ثانی ابراهیم افندی	
« ثالث عبد العزیز افندی	
« رابع ابراهیم افندی	
« « اسماعیل افندی	

اداره اوچنجی شعبه‌سی

مدیر عبد اله افندی	بیکباشی
صنف اول عبد الوهاب افندی	
« ثانی منحل	
« ثالث الیاس افندی	
« رابع منحل	

اداره دردنجی شعبه‌سی

مدیر عزت افندی	بیکباشی

رتبه‌لری

معاونی محمد نوری افندی	استحکام یوزباشیسی
صنف ثانی منحل	
« رابع عبد الواحد افندی	

هیئت صحیه

سر طبیب منحل	
« « معینه مأمور احمد صفوت افندی	طبیب یوزباشیسی
سر بیطار احمد افندی	بیکباشی
معاونی نوری افندی	یوزباشی

انشاآت هیئتی

رئیسی سری افندی	یوزباشی
اعضا علی غالب افندی	«
« محمد امین افندی	ملازم اول
« حسن فهمی افندی	«
کاتب اداره مأموری سلیمان افندی	
انبار وجبخانه مأموری حسین حقی افندی	طوبجی یوزباشیسی

پیاده صنفی

[نظامیه اوتوز بشنجی موصل فرقه‌سی]

	رتبه
فرقه قوماندانی شامل پاشا	میرلوآء
عثمانی	مجیدی
٢	٢

فرقه ارکان‌حربیه‌سنه مأمور یسن‌حلمی‌افندی ارکان‌حرب قول‌اغاسی م ٥

« سرطبیبی مراد بك قائمقام

« فرقه اداره هیئتی »

اداره رئیسی منحل

« مأموری محمد امین افندی طابور کاتبی

« « محمد راشد افندی یوزباشی

« اداره قلمی »

صنف ثانی حاجی محمود افندی

« ثالث عبد العزیز افندی

« رابع مهدی افندی

« « عبد العزیز افندی

« اونوز بشنجی فرقه‌یه منسوب آلای وطابورلر »

« اونوز بشنجی نشانجی طابوری »

﴿ طابور قوماندانی بیکباشی احمد ناطق افندی ﴾

مجیدی مداليه

٤ تخلیصیه

« امامی محمد امین افندی

اداره مأموری معاونی عبدالحمید افندی

تفنکجی اوسته‌سی توفیق افندی

طبیب منحل

جراح محمد سعید افندی

برنجی بلوك

ملازم اول سعید فهمی افندی

« ثانی حسین حسنی افندی

« « محمد شریف افندی

ایکنجی بلوك

یوزباشی احمد مختار افندی

ملازم اول علی وفی افندی

« ثانی احمد افندی

« « عبدالوهاب افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی محمد انور افندی

ملازم ثانی رشید حلمی افندی

« « تقی الدین افندی

دردنجی بلوك

قوماندانی ملازم اول محمد توفیق افندی

ملازم اول راشد افندی

« ثانی یعقوب افندی

ملازم ثانی یونس افندی

« پياده يوز اوچنجى الاى »

الاى قوماندانى قائممقام نعمت بك

١٠٣ « برنجى طابورى »

طابور قوماندانى بيكباشى معروف افندى

طابور امامى عبدالفتاح افندى	ادارهمأ.ورى طابور كاتبى محمدرشيدافندى
تفنكجى اوستەسى عبداللطيف افندى	طبيب بيكباشى اسماعيل حقى افندى
اجزاجى يوزباشى محمدعلى افندى	اجزاجى محمد افندى م ٥
برنجى بلوك	ايكنجى بلوك
يوزباشى عبدالرحمن افندى	ملازم اول محمد على افندى
ملازماول عبداه افندى	« ثانى محمد افندى
ملازم ثانى محمد نورى افندى	
اوچنجى بلوك	دردنجى بلوك
يوزباشى محمد على افندى	ممتاز يوزباشى احمد حمدى افنــدى
ملازم اول خسرو افندى	ملازم اول محمد سعيد افندى
« ثانى عواد افندى	
« ثانى محمد رؤف افندى	

١٠٣ ايكنجى طابورى

طابور قوماندانى منحل

طابور امامى احمد افندى	ادارهمأمورى طابور كاتبى عبداه افندى

اداره‌ء أموری معاونی چاوش مصطفی افندی تفنکجی اوسته‌سی حسین اغا

جراح سلیمون افندی	اجزاجی ملازم اول محمد راجی افندی
برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
قوماندانی ملازم اول عبد الکریم افندی	یوزباشی احمد افندی
ملازم اول یاسین فخری افندی	ملازم اول عبد المجید افندی
« ثانی توفیق افندی	« ثانی مجید افندی م ٥
« « احمد حمدی افندی	« « منحل
اوچنجی بلوك	دردنجی بلوك
یوزباشی مصطفی عزت افندی	ملازم اول شهاب الدین افندی
ملازم اول محمد توفیق افندی	« ثانی عبد الحمید افندی
« ثانی علی افندی	« « حسن افندی
« « عبد الفتاح افندی	

١٠٣ اوچنجی طابوری

« قادرو بلوکی »

قوماندانی یوزباشی طاهر اغا	ملازم اول قاسم افندی
ملازم ثانی اسماعیل حقی افندی	« ثانی توفیق افندی

پیاده یوز دردنجی الایی

الای قوماندانی قائممقام محمود فهمی بك

١٠٤ « برنجی طابوری »

طابور قوماندانی : منحل

طابور امامی عبد اللطیف افندی ادارهمأموری طابورکاتبی حسن افندی
ادارهمأموری معاونی چاوش اسماعیل افندی تفنکجی اوستهسی احمد افندی
طبیب یوزباشی اسماعیل حقی افندی اجزاجی ملازم اول خاتم الیا افندی

برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی عبد الجلیل افندی	ملازم اول عبد المجید افندی
ملازم اول ابراهیم حقی افندی	ملازم ثانی محمد رضا افندی
« ثانی خلف افندی	« « عبد المجید افندی
اوچنجی بلوك	**دردنجی بلوك**
یوزباشی محمد خسرو افندی	ملازم اول احمد فخری افندی
ملازم اول مصطفی افندی	« ثانی مصطفی افندی
« ثانی حسین افندی	« « ابراهیم افندی
« « عبد الرحمن افندی	

١٠٤ ایکنجی طابوری

طابور قوماندانی بیکباشی محمد سعید افندی

طابور امامی محمد افندی ادارهمأموری معاونی چاوش ابراهیم افندی

تفنكجي اوسته‌سی محمود افندی طبیب قول اغاسی سلیمان عاصم افندی

اجزاجی ملازم اول محمد نظمی افندی جراح محمد افندی

برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی عبد الحمید افندی	قوماندانی ملازم اول سعید فهمی افندی
ملازم اول احمد فخری افندی	ملازم اول فتحی افندی
« ثانی داود افندی	« ثانی محمد نوری افندی
« « محمد افندی	« « داود افندی
اوچنجی بلوك	دردنجی بلوك
ملازم اول احمد افندی	ملازم اول رشید افندی
« ثانی خلیل افندی	« ثانی علی افندی
	« « کارسول اغا

١٠٤ اوچنجی طابوری

« قادرو بلوکی »

بلوك قوماندانی منحل ملازم اول محسین افندی

ملازم ثانی محمد فائق افندی ملازم ثانی خیری افندی

پیاده یوزنجی الای

الای قوماندانی قائممقام صفوت بك

١٠٥ برنجی طابوری

طابور قوماندانی قول اغاسی طالب افندی

طابور امامی عبد القادر افندی ادارہ مأموری طابور کاتبی محمد شفیق افندی

ادارہ مأموری معاونی چاوش عبدالله افندی تفنکجی اوسته‌سی احمد افندی

طبیب یوزباشی حسین کامی افندی اجزاجی یوزباشی محمود علی افندی

برنجی بلوك

یوزباشی محمد علی افندی

ملازم اول اسماعیل حقی افندی

» ثانی محمد افندی

» » امین افندی

ایکنجی بلوك

ملازم اول عاصم افندی

» ثانی طه افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی محمد شفیق افندی

ملازم اول علی افندی

دردنجی بلوك

ملازم اول احمد حمدی افندی

١٠٥ « ایکنجی طابوری »

طابور قوماندان وکیلی قول اغاسی اسماعیل اغا

طابور امامی سعید افندی ادارہ مأموری طابور کاتبی حبیب افندی

تفنکجی اوسته‌سی علی افندی جراح اسماعیل حق افندی

برنجی بلوك

قومانداني ملازم اول ابراهیم ناجی افندی
ملازم اول بهجت افندی
ملازم ثانی امین افندی

ایکنجی بلوك

یوزباشی محمد امین افندی
ملازم اول رفیق افندی
« ثانی جاسم افندی
« « اسماعیل حقی افندی

اوچنجی بلوك

ملازم اول خمیس افندی
« ثانی عبد الحمید افندی
« « عبد القادر افندی

دردنجی بلوك

قومانداني ملازم اول محمد امین بی افندی
ملازم اول محمد مهدی افندی
ملازم ثانی عبد الرحمن افندی
« « اسماعیل حقی افندی م٤

١٠٥ « اوچنجی طابوری »

[قادرو بلوکی]

قومانداني یوزباشی فائق توفیق افندی
ملازم ثانی محمد افندی
ملازم اول حسین افندی
« ثانی مجد الدین افندی

[نظامیه اوتوز التنجی کرکوك فرقه‌سی]

فرقه قوماندانی میرلواء توفیق پاشا

فرقه‌یه ملحق ممتاز یوزباشیسی عثمان افندی — فرقه سرطبیبی بیکباشی عزت افندی

« « ملازم اول محمد صالح افندی

« فرقه اداره هیئتی »

اداره مأموری طابور کاتبی اسماعیل افندی — صنف ثانی حسین افندی

صنف ثالث عزت افندی — صنف رابع احمد افندی

صنف رابع نوری افندی

« کرکوك موقت خسته‌خانه‌سی »

طبیب یوزباشی عارف حکمت افندی — طبیب یوزباشی حسن افندی

اجزاجی یوزباشی یونس وهبی افندی — اجزاجی ملازم اول عیسی فهمی افندی

جراح باشی حافظ افندی

« اوتوز التنجی فرقه‌یه منسوب الای وطابورلر »

« اوتوز التنجی نشانجی طابوری »

« قوماندانی قول اغاسی جلیل فضلی افندی »

طابوره مأمور الای امامی اسلام صبری افندی . اداره مأموری طابورکاتبی عارف افندی

تفنکجی اوسته‌سی عبدالفتاح افندی . طبیب یوزباشی محمد امین افندی

اجزاجی ملازم اول ادهم زوجی افندی

برنجی بلوک

یوزباشی محمد علی افندی م ٥

ملازم اول سید صالح افندی

« ثانی رفعت افندی

ایکنجی بلوک

یوزباشی مصطفی نورالدین افندی

ملازم اول عبدالفتاح افندی

« ثانی احمد رمزی افندی

« « محمد سلیم افندی ٥

اوچنجی بلوک

یوزباشی عثمان افندی

ملازم اول جابر افندی

« ثانی صالح افندی

دردنجی بلوک

یوزباشی خضر افندی

ملازم اول محمد علی افندی

« ثانی سلیمان افندی

« « یکتاش افندی

« پياده يوز التنجى الاى »

« الاى قوماندانى منحل »

١٠٦ « برنجى طابورى »

طابور قوماندانى منحل

طابور امامى الاى مفتيسى محمد نورى افندى | اداره مأمورى طابور كاتبى احمد افندى

تفنكجى اوسته‌سى محمد امين افندى | اداره معاونى چاوش سليمان افندى

طبيب بيكباشى محمد جلال افندى

اجزاجى ملازم اول نابى افندى

جراح خليل افندى

برنجى بلوك	ايكنجى بلوك
يوزباشى عبد القادر افندى	قوماندانى ملازم اول عبدالقادر افندى
ملازم اول عبد المجيد افندى	ملازم اول احمد افندى
« ثانى محمد توفيق افندى	« ثانى عبد اه افندى
« « احمد افندى	

اوچنجى بلوك	دردنجى بلوك
يوز باشى مصطفى خيرى افندى	يوزباشى عبد الرحمن افندى
ملازم اول ابراهيم ادهم افندى	ملازم اول عبد السلام افندى
« ثانى سيد عثمان افندى	« ثانى شوقى افندى
« « خليل افندى	

١٠٦ ايكنجي طابوري

طابور قوماندانى بيكباشى احمد فهمى افندى

طابور امامى فتحى افندى — اداره مأمورى طابور كاتبى سعيد افندى

تفنكجي اوسته‌سى امين افندى — طبيب قول اغاسى على جمال افندى

برنجي بلوك	ايكنجي بلوك
يوزباشى محمد صالح افندى	قوماندانى ملازم اول محى الدين افندى
ملازم اول سليمان فهمى افندى	ملازم اول قاسم افندى
« ثانى عباس افندى	« ثانى سلطان افندى م ٥
« « عبد المجيد افندى	

اوچنجي بلوك	دردنجي بلوك
يوزباشى عبد المجيد افندى	يوزباشى محمد سعيد افندى
ملازم اول محمد زهدى افندى	ملازم اول رشيد افندى
« ثانى محمد سعيد افندى	« ثانى على افندى
« « عبد الكريم افندى	« « على افندى

١٠٦ اوچنجي طابورى

« قادرو بلوكى »

قوماندانى ملازم اول ماجد افندى — ملازم اول حسين افندى

ملازم ثانى على راوى افندى — « ثانى محمد على افندى

پیاده یوز یدنجی آلای

آلای قوماندانی منحل

١٠٧ [برنجی طابور]

طابور قوماندانی بیکباشی عبد المجید افندی

طابور امامی عبد افندی — اداره مأمور طابورکاتبی توفیق افندی

تفنکجی اوسته سی محی الدین افندی — « مأمورمعاونی چاوش علی رضا افندی

طبیب بیکباشی احسان زکی افندی

اجزاجی علی سزایی افندی

برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
قوماندانی ملازم اول سلیمان افندی	ملازم اول امین صدقی افندی
ملازم اول رفیق افندی	« ثانی شیخ علی افندی
« ثانی مصطفی افندی	
« « احمد افندی	

اوچنجی بلوك	دردنجی بلوك
ملازم اول عبد الله افندی م ٤	یوزباشی محمد رشید افندی
« ثانی صالح افندی	ملازم اول خورشید افندی
« « عبد الواحد افندی	« ثانی عبد الحمید افندی

«ایکنجی طابوری» ١٠٧

«طابور قوماندانی قول اغاسی محمود فائز افندی»

طابور امامی محمد افندی

اداره مأموری طابور کاتبی عبدالحکیم افندی

تفنکجی اوسته‌سی احمد افندی

اداره مأموری معاونی چاوش امین افندی

طبیب بیکباشی احمد رفقی افندی

اجزاجی سلیمان افندی

برنجی بلوک

قوماندانی ملازم اول رشید رشدی افندی

ملازم اول توفیق افندی

» ثانی علی افندی

ایکنجی بلوک

ملازم اول رشید فهمی افندی

اوچنجی بلوک

قوماندانی ملازم اول عبدالله عونی افندی

ملازم اول ابراهیم افندی

دردنجی بلوک

یوزباشی عبدالله افندی

ملازم اول عبدالحمید افندی

» ثانی عزت افندی

» » خضر افندی

١٠٧ [اوچنجی طابوری]

« قادرو بلوکی »

ملازم اول محمد امین افندی — ملازم ثانی رشیدی افندی

ملازم ثانی محمد علی افندی

[پیاده یوز سکزنجی الای]

« الای قوماندانی وکیلی بیکباشی محمد امین افندی »

١٠٨ « برنجی طابوری »

« طابور قوماندانی منحل »

طابور امامی عبداه افندی — اداره مأموری طابور کاتبی محمود افندی

تفنکجی اوسته‌سی محمد افندی — اداره مأمور معاونی چاوش رفیق افندی

طبیب بیکباشی مصطفی افندی

اجزاجی محمد حشمت افندی

برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی فرج فهمی افندی	یوزباشی احمد افندی
ملازم اول محمد عاصم افندی	ملازم اول محمد علی افندی
« ثانی محی الدین افندی	« ثانی توفیق افندی
اوچنجی بلوك	دردنجی بلوك
قوماندانی ملازم اول عثمان افندی	قوماندانی ملازم اول احمد کمال افندی
ملازم اول عبدالرحمن افندی	ملازم اول محمد علی افندی
« ثانی فتح اه افندی	« ثانی احمد مدحت افندی
	« « عبدالقادر افندی

١٠٨ « يكانجي طابوري »

« طابور قومانداني قول اغاسي محي الدين افنـدي »

طابور امامی عبدالقادر افندی   تفنكجي اوسته‌سی حسن افندی

« طبيب يوزباشي محمدسعدي افندي

اجزاجي فرانسوا افندي

ايكنجي بلوك	برنجي بلوك
قومانداني ملازم اول سيدامين افندي	يوزباشي شمس الدين افندي
ملازم اول عبدالمجيد افندي	ملازم اول عبدالوهاب افندي
ملازم ثاني خليل افندي	ملازم ثاني محمد افندي
دردنجي بلوك	اوچنجي بلوك
يوزباشي عبدالقادر اغا	قومانداني ملازم اسماعيل حقي افندي
ملازم اول محمد صبري افندي	ملازم اول مصطفى افندي
« ثاني محمد افندي	

١٠٨ [اوچنجي طابوري]

« قادرو بلوكي »

قومانداني يوزباشي محمد حلمي افندي   مـلازم اول محمد شكري افندي

ملازم ثاني محمد علي افندي   « ثاني عبد الرحيم ناهيدافندي

سواری صنق

« سواری اون اوچنجی لوا »

قوماندانی عبدالرحمن پاشا میر لوا مجیدی ٤ مدالیه لیاقت حاز

لوا ملحقی ملازم اول حمدی افندی

« سواری اوتوز اوچنجی الای

بیکباشی داود افندی افندی
امام عثمان افندی
طبیب بیکباشی حسین ناجی افندی
اجزاجی حسقیل افندی
تفنکجی اوسته‌سی علی آغا
بیطار یوزباشی عونی افندی

برنجی بلوك

یوزباشی ابراهیم ادهم افندی
ملازم اول رستم افندی
« ثانی عارف افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی عبداه‌ندانی افندی
ملازم اول خلیل افندی
« ثانی مدحت افندی
« « محمد سعید افندی

بیکباشی عارف حکمت افندی
اداره مأموری الای کاتبی محمد علی افندی
اجزاجی ملازم اول علی غالب افندی
کوچوك جراح محمد صالح افندی
سر بیطار بیکباشی سلیمان سودی افندی
سراج ناصر افندی

ایکنجی بلوك

یوزباشی ابراهیم افندی
ملازم اول شجاع افندی
« ثانی سید جمیل افندی
« « مولود مخلص افندی

دردنجی بلوك

یوزباشی حسین افندی
ملازم ثانی فرج افندی
ملازم ثانی عونی افندی

« بشنجی بلوك »

یوزباشی احمد صلاح الدین افندی ملازم اول عبداللطیف افندی

ملازم ثانی علی رضا افندی

(سواری اوتوز دردنجی آلای)

آلای قوماندانی قائمقام رمزی بك

بیكباشی احمد صبری افندی — بیكباشی عمر قدری افندی

امام عبد الکریم حمدی افندی — اداره‌ٔ اموری آلای کاتبی عبدالقادر افندی

طبیب یوزباشی علی رضا افندی — اجزاجی یولس شوقی افندی

اجزاجی داود افندی — تفنکجی اوسته‌سی خلف اغا

سربیطر بیكباشی محمد محسن افندی — بیطر معاونی یوزباشی صدقی افندی

سراج باشی تیوکلی افندی

برنجی بلوك

یوزباشی حافظ علی افندی

« وکیلی اسماعیل افندی

ملازم اول جمال الدین افندی

« ثانی احمد یمنی افندی

« « عبد القادر افندی

ایکنجی بلوك

یوزباشی عبد العزیز افندی

ملازم ثانی صابر افندی

« « جواد افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی زیور افندی

« وکیلی نعمان افندی

ملازم ثانی صادق افندی

دردنجی بلوك

یوزباشی یوسف کامل افندی

ملازم ثانی عبد الله افندی

ملازم ثانی اسماعیل افندی

بشنجی بلوك

یوزباشی محمد نواف افندی	یوزباشی وکیلی محمد توفیق افندی

ملازم ثانی نجاتی افندی

(سواری اوتوز بشنجی الای)

بیکباشی حامد افندی	قول اغاسی خلیل افندی
امام عبد القادر افندی	طبیب بیکباشی عطاء افندی
اجزاجی میخائیل افندی	اجزاجی اسحاق افندی
جراح شاهول افندی	تفنکجی اوسته‌سی صالح اغا
سربیطر بیکباشیسی علی غالب افندی	بیطر یوزباشی عونی افندی

سراج باشی عبد اللطیف اغا

« برنجی بلوك »

یوزباشی حسن حلمی افندی	ملازم اول شاکر افندی
ملازم اول محی الدین افندی	ملازم ثانی عثمان فائق افندی

ملازم ثانی محمد رؤف افندی

ایکنجی بلوك

یوزباشی علی افندی	ملازم اول محمد افندی

ملازم ثانی مصطفی بهجت افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی محمد شریف افندی	ملازم اول عباس افندی
ملازم ثانی محمود افندی	ملازم ثانی محمد امین افندی

دردنجی بلوك

یوزباشی علی صفوت افندی	ملازم اول احمد افندی
ملازم اول عبد الغفور افندی	ملازم ثانی مصطفی سالم افندی

ملازم ثانی کاظم افندی

بشنجی بلوك

یوز باشی رضا افندی	ملازم اول محمود افندی
ملازم ثانی عمر افندی	ملازم ثانی احمد فؤاد افندی

طوپجی صنفی

« طوپجى اوتوز بشنجى الاى »

« قوماندانى مير الاى امين فيضى افندى »

« برنجى صحرا طابورى »

طبيب بيكباشى على رضا افندى — بيطر يوزباشى شوكت افندى

اجزاجى ملازم اول سليمان شكرى افندى — جراح مصطفى افندى

قامه‌جى حسن حسنى اغا

تيمورجى اوسته‌سى سليمان اغا — صراقوز اوسته‌سى عبدالرزاق اغا

برنجى بلوك — ايكنجى بلوك

يوزباشى حامد افندى — يوزباشى عثمان فوزى بك

ملازم اول نشئت افندى — ملازم اول محمد صبرى افندى

ملازم ثانى عبدالقادر افندى — ملازم ثانى محمد صبرى افندى

اوچنجى بلوك

يوزباشى محمد رشيد افندى — ملازم اول سعد الدين افندى

ملازم ثانى على اغا

« ايكنجى جبل طابورى »

قوماندانى منحل — امام عبدالرزاق افندى

طابور كاتبى اسماعيل افندى — طبيب يوزباشى مصطفى افندى

بيطر يوزباشى سعدى افندى — اجزاجى ملازم محمد صبرى افندى

جراح اسماعيل حقى افندى — قامه‌جى اوسته‌سى جاسم اغا

تيمورجى اوسته‌سى محمود اغا — صراقوز اوسته‌سى محمد اغا

برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی عبدالفتاح ماجد افندی	یوزباشی محمد طاهر افندی
ملازم اول مصطفی افندی	ملازم اول محمد عونی افندی
ملازم ثانی ابراهیم ادهم افندی	ملازم ثانی عبدالله افندی

« اوچنجی بلوك »

یوزباشی عادل افندی | ملازم اول احمد راغب افندی

ملازم ثانی محمد علی یاور افندی

« یکرمی اوچنجی مستقل جبلی طابوری »

طابور قوماندانی منحل	امام محمد سلیم افندی
طابور کاتبی احمد حمدی افندی	بیطر یوزباشی احمد افندی
قامه‌جی اوسته‌سی حاجی علی اغا	مراقوز اوسته‌سی خضر اغا
برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی عارف افندی	یوزباشی اسماعیل حقی افندی
ملازم ثانی عبدالقادر افندی	ملازم اول فائق افندی

« اون ایکنجی نقلیه طابوری »

« طابور قوماندانی بیکباشی سلیمان صدقی افندی

طبیب یوزباشی داود سلیم افندی	بیطر یوزباشی ابراهیم افندی
تفنکجی اوسته‌سی اغوب اغا	سراج باشی مردان اغا

برنجی بلوك یوزباشی حامد افندی

ایکنجی « ملازم اول محمود افندی

اوچنجی « یوزباشی عبدالوهاب افندی

ردیف قسمی

موصل رديف فرقه‌سی

فرقه قوماندانی ارکان حرب میر الایی

عبدالفتاح بك — عثمانی ٤ — مجیدی ٣

فرقه ارکان حربیه‌سنه مأمور ممتاز یوزباشی یوسف کامل افندی

اداره رئیسی الای کاتبی عبد القادر افندی

اخذ عسکر مأموری طابور کاتبی محمد سعید افندی

موصل الایی قوماندانی قائمقام محمد امین بك م ٥

« موصل برنجی طابوری »

بیکباشی قاسم افندی — اداره‌مأموری محمد علی افندی

تفنکجی اوسته‌سی عاکف افندی

برنجی بلوك

یوز باشی عبدالرحمن افندی

ملازم اول احمد توفیق افندی

ایکنجی بلوك

یوزباشی عبد القادر افندی

اوچنجی بلوك	دردنجی بلوك
یوزباشی عبد الستار افندی	ملازم ثانی رضا افندی
ملازم اول محمد فاضل افندی	

« موصل ایکنجی طابوری »

بیکباشی بکر صدقی افندی	اداره مأموری عباس افندی

دپوی مأموری ملازم ثانی مصطفی افندی

برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی احمد توفیق افندی	یوزباشی سید احمد افندی
ملازم اول عباس افندی	ملازم اول محمد صالح افندی
اوچنجی بلوك	دردنجی بلوك
یوزباشی احمد وفی افندی	ملازم اول عبد القادر افندی
ملازم اول عبد العزیز افندی	ملازم ثانی اسماعیل افندی

مجیدی مدالیه

● تخلیصیه

« موصل اوچنجی طابوری »

اداره مأموری عبد الوهاب افندی	معاونی چاوش محمد افندی

دپوی مأموری ملازم اول قاسم حمدی افندی

برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی مصطفی افندی	ملازم اول عبد الفتاح افندی
ملازم اول رفعت افندی	
اوچنجی بلوك	دردنجی بلوك
یوزباشی عبد الکریم افندی	ملازم اول عبد المجیـد افندی
ملازم اول نوری افندی	ملازم ثانی سلیمان افنـدی

بعشیقه الایی قوماندانی قائمقام عبد الفتاح بك

برنجی بعشیقه طابوری

بیکباشی ابراهیم افندی — دبوی مأموری ملازم اول محمد رفعت افندی

تفنکجی اوسته‌سی حسن اغا

برنجی بلوك	ایکنجی بلوك
یوزباشی محمد شکری افندی	ملازم اول محمـد علی افندی
ملازم اول احمد افندی	ملازم اول نور الدین افندی
اوچنجی بلوك	دردنجی بلوك
یوباشی عزت افندی	ملازم اول عبدالفتاح باقی افندی
ملازم ثانی احمد افندی	ملازم اول محمد صالح افندی

«ایکنجی عقره طابوری»

بیکباشی احمد راغب افندی — اداره مأموری محمد توفیق افندی

دبوی مأموری ملازم معروف افندی — اداره معاونی چاوش شوکت افندی

برنجی بلوك

یوباشی محمد امین افندی

ایکنجی بلوك

یوزباشی عبد العزیز افندی

ملازم اول محمد امین افندی

اوچنجی بلوك

یوز باشی محمد افندی

دردنجی بلوك

ملازم اول محمد حاجی افندی

ملازم ثانی شعبان شوقی افندی

«اوچنجی دهوك طابوری»

بیکباشی عبدالجبار افندی

اداره مأموری علی افندی

دبوی مأموری ملازم اول محمد فوزی افندی

برنجی بلوك

ملازم ثانی سید احمد افندی

ایکنجی بلوك

ملازم اول عبدالمجید افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی امین افندی

ملازم اول اسماعیل زکی افندی

دردنجی بلوك

ملازم اول خطاب افندی

«اربیل الایی قوماندانی منحل»

«برنجی اربیل طابوری»

بیکباشی محمد شریف افندی

اداره مأموری محمد خورشید افندی

دبوی مأموری ملازم اول صالح زکی افندی «معاونی چاوش عمر افندی

تفنکجی اوسته‌سی رفعت اغا

برنجی بلوك

یوزباشی محمد افندی

ملازم اول عبداه افندی

ایکنجی بلوك

ملازم اول مصطفی کامل افندی

اوچنجی بلوك

یوزباشی حسن عالی افندی

ملازم اول عبدالمجید افندی

دردنجی بلوك

ملازم ثانی علی افندی

[ایکنجی رواندز طابوری]

بیکباشی عارف افندی

دپوی مأموری معاونی مصطفی افندی

اداره مأموری عبدالقادر حشمت افندی

برنجی بلوك

یوزباشی محی الدین افندی

ایکنجی بلوك

منحل

اوچنجی بلوك

یوزباشی محمد نوری افندی

ملازم اول احمد افندی

دردنجی بلوك

ملازم ثانی زینل افندی

موصل سنجاغی

« موصل » سنجاغی : ولايتك شمال وغرب جهتنده وكاملاً (دجله) نهری حوضه‌سنده واقع ونهر مذكور سنجاغنك وسطنده جاريدر دجله‌نك توابعندن اولان زاب كبير نهرينك بر قولی ايله « خوبير » « خوصر » « خازر » وامثالی انهار متوسطه وصغيره‌دخی لوآء اراضيسی داخلنده جريان ايدرلر .

اراضينك قسم شماليسی — صورت عموميه‌ده — طاغلق ايسه‌ده اره‌يرلرده مستوی محللر . كوزل ومنبت واديلر . محصول آور يايلری يك چوق اولمغله برابر طاغلرك قسم اعظمی كليتلی ميشه‌لری ونافع مرعالری مشتملدر . قسم غربيسی سنجار صحراسندن يعنی الجزيره‌يه متعلق اراضی مستويه‌دن اولوب يالكز سنجار طاغی ايله بوطمه نجمه . مكحول كبی تپه‌لر واردر . جهت غربيه‌ده فقط مركز قضاسنه متعلق بعض قرا ايله سنجار قضاسی وتلعفر ناحيه‌سی واقع در .

لوا اراضيسی — صورت عموميه‌ده — منبت ومحصول آور اولمغله برابر دجله‌نك صول طرفنده‌كی يعنی لوانك شمال شرقی وشمال جهتلرنده‌كی محللر كاملاً معمور ومسكون دجله‌نك صاغ جهتنده يعنی غرب وجنوب طرفلرنده بولنان سنجار صحراسنك قسم اعظمی خاليدر . سكنهٔ لوا كرد . عرب . ترك كلدانی . سريانی . اسرائيلی عرقلرينه منسوب اولوب اكثريتی تشكيل ايدنلر برنجی درجه‌ده كردلر ايكنجی مرتبه‌ده عربلردر . سنجاغك هيئت عموميه‌سی التی قضا ايله اون بش ناحيه‌دن متشكلدر .

موصل قضاسی

« موصل قضاسنه دائر معلومات مخصوصه »

« موصل » قضاسی — زرده كوسترلديكی وجهله — قرای كثیره ونواحیٔ عدیده‌یی مشتمل ووسعت اراضی وكثرت نفوس وخصوصیله سمت شرقی قراسنده‌كی معموریت جهتلریله عموم قضالره متفوق اولوب دجله نهری قضاسنك وسطندن جریان ایدرك هیئت عمومیه‌سنی شرقی وغربی اعتباریله ایكی قسمه آیرر بناءً علیه جهت شرقیه‌یه آیریلان قسم عمومیت اعتباریله طاغلق وجهت غربیه‌یه قالان قسم دخی كذلك عمومیت اعتباریله دوزلكدر. قسماً طاغلق اولان جهت شرقیه‌ده آلقوش . بعشیقه . مقلوب عین الصفرا كبی منفرد ومتسلسل جبال مرتفعه ومتوسطه شاهقه نمود اولمقده‌در .

مقلوب جبلنك جهت غربیه‌سی وسطنده یوقی صدر جبلده طبیعی برمغاره وبو مغاره‌نك اتصالنده « شیخ متی » نامیله پك قدیم بر مناستر موجود اولوب مناسترك دائره‌سی داخلنده متعدد حجرالر وصهریجلر بولندیغی كبی مغاره‌نك سقفندن دخی صورت دائمه‌ده صو تقاطر ایتمكده ومناسترده سریانی قدیم جماعتنه منسوب باباطلر ایله بعض ارباب انزوا اقامت ایلمكده‌در .

مناستر ومغاره‌نك طریق مخصوصی صعب الصعود اولمغله برابر موقعنك لطافت هواسی ومناظر دلكشاسی جهتیله یاز موسمنده برچوق زوار واهل تفرج اورایه كیدر واجرای تنزه ایدرلر . قضانك قسم شرقیده‌كی اراضیسی طاغلق بولنمقله برابر اووه اطلاقنه شایان محال مستویه نقصان دكلدر . خصوصیله اكثر محللرده منبت ومحصولدار بایرلر وكوزل وادیلر موجود بولندیغی جهتله هرقریه (موقعی ودرجهٔ معموریتی نسبتنده) اراضیٔ كافیه‌یی شاملدر .

قرانك بعضيلرنده صو منبعلری و بر قسمنك دخی میاه جاریه‌سی بولنمغله اكثر قرا منتظم وجسیم اولوب هله آلقوش . تلكیف . تل اسقف . بعشیقه . بحزانی . نینوا . بارطله . قره قوش كبی بیاغی قصبه شكلنی ارائه ایدن قریه‌لر واردر .

قضانك بوقسمنده « خوصر » « خازر » و « زاب كبیر » ك قسم سفلاسی جریان ایلمكده اولدیغی كبی دها برچوق اوفق دره‌لر جاریدر . بناءً علیه باغ وبغچه‌لی قریه‌لر دخی موجود اولوب بونلرك محصولات و ثمراتندن استفاده اولنور .

سمت غربیده‌كی قرا ایسه كاملاً اراضی مستویه‌ده وقسم كلیسی دجله نهرینك سواحلی بوینده واقع در . نهره قریب اولانلرینك ماعداسی قویو صولریله اداره اولنورلر . قرای مذكوره‌نك مزروعاتی عمومیتله مطری اولوب مع هذا یغمورلرك كثرت نزولی حالنده محصولاتك فیض و بركتی فوق العاده وقرای شرقیه محصولاتندن قات قات زیاده اولور بناءً علیه بو جهتده‌كی قرا موجوده دخی معمور و مسكون اولمغله برابر جسامت و معموریت جهتلریله قسم شرقی قرا معادل اوله‌ماز . ذكر اولنان قرای غربیه سكنه‌سی عمومیتله عرب عشایری فرقه‌لرینه منسوب وفقط بعض قریه‌لرده كردلر مقیم اولدیغی كبی قرای شرقیه سكنه‌سی دخی عرب . ترك . كرد . كلدانی . یزیدی طائفه‌لرندن متشكلدر . هر طائفه كندولرینه مخصوص لسانله تكلم ایتمكله برابر عمومیتله عربی بیلور وسویلرلر . هر ایكی جهتده ساكن اهالی كاملاً زراع بولنمغله برابر قرای جسیمه‌ده صنعت وتجارتله ومیاهی مبذول اولان قراده باغ وبغچه محصولی یتشدیرمكله اشتغال ایدنلر دخی واردر .

قضانك محصولات عمومیه‌سی حنطه . شعیر . نخود . مرجمك . پرنج . داری . دخن سیسام . پاموق . زیتون . بادم . فستق وامثالی حبوبات و ثمراتدن عبارتدر .

قضانك نفوس محرره‌سی جدول عمومیده وملحقاتی زیرده محرر ومرقومدر .

مشهور « حمام العليل » قابليجه‌سیله « كياره » پترول معدنی موصل قضاسی داخلنـده اولوب مذكور قابليجه موصلدن درت ساعت اشاغیده ودجـله نهرینك صاغ ساحلی اوزرنده بولندیغی كبی معدن مذكور دخی موصله اون ساعت مسافه‌ده وينه دجله نهری ساحلنده‌در

« حمام العليل » كاركير بر بنـا داخلنده اولوب صویی غايت صیجاقدر . مع هذا صوینك امراض جلديه‌يه وخصوصيله « روماتيزمه » علتنه نافع اولدیغی تجربةً وطباً اكلا شلمغله بهرسنه یاز موسمنده كرك موصلدن وكرك جهات سائره‌دن بك چوق خلق اورایه كيـده‌رك هم بالاستحمام استفاده وهمده اجرای تنزه ايدرلر ، حمامك جوارنده زفت دخی حاصل اولور .

« كياره » پترول معدنی (جوارنده تحصيل ايدن زفت ايله برابر) جانب میریدن التزام صورتيله اداره اولنمقـده اولوب — معـادن بحثنده ايضـاح ايدلدیكی وجهله — عادی تقطيرات اجراسی صورتيله خیلی پترول استحصال وقریه‌لرده اشعال اولنور .

موصل قضاسنك مشتملات عموميه‌سی

قـرا	ناحيه	
٢٩٠	٠	جهت شرقيه قراسی
٦٨	١	شيخان ناحيه‌سی
٧٨	١	عشاير سبعه «
٧٠	٠	جهت غربيه قراسی
٥٦	١	شرقات املاك اميريه شعبه‌سی
٤٠	١	زمار « « «
٦٠٢	٤	

عقره قضاسی

[عقره قضاسی دوائر حکومتی]

« هیئت قضا »

قائممقام عبد العزیز افندی — نائب سید اسماعیل افندی مدرس

مال مدیری شفیق افندی — مفتی هبة اله افندی مدرس

تحریرات کاتبی خورشید افندی

« مجلس ادارهٔ قضاء »

رئیس قائممقام افندی

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	حاجی محمد علی افندی
مفتی افندی	عبد القادر افندی
مال مدیری افندی	خواجا خنو افندی
تحریرات کاتبی افندی	منصور افنـدی

« محاکم »

محکمهٔ شرعیه	محکمهٔ بدایت
نائب سید اسماعیل افندی	رئیس نائب سید اسماعیل افندی
باشکاتب حاجی عبد العزیز افندی	اعضا حاجی عبد الجبار افندی
کاتب ثانی علی افندی	« ومستنطق یوسف افندی
محضر سید علی افندی	باشکاتب مصطفی افندی
	مستنطق معاونی محمود افندی

« مال قلمی »

مال مدیری شفیق افندی — معاونی عبداه افندی
تحصیل مأموری امین افندی — مفردات کاتبی صبری افندی
صندوق امینی رفعت افندی

« نفوس قلمی »

نفوس مأموری سعید افندی — کاتبی محمود افندی

« دوائر متعلقه مأمورلری »

طاپو کاتبی جمیل افندی — اوقاف کاتبی یسین افندی
دیون عمومیه مأموری عبدالمجید افندی — املاک امیریه معاونی عبدالعزیز افندی
مکتب معلمی مصطفی افندی

« بلدیه دائره‌سی »

رئیس حاجی حسن افندی — اعضاء حاجی محمدعلی افندی
اعضا عبدالرحمن افندی — « خواجا خنو افندی
کاتب حاجی محمد افندی

« زیبار ناحیه‌سی »

مدیری یوسف ضیا افندی — کاتبی سلیمان افندی
طاپو کاتبی سلیمان فائق افندی

« عقره قضاسنك احوال خصوصيه سنه دائر معلومات »

[عقره] قضاسى : ولايتك شرق شماليسنده واقع وعماديه . رواندز . دهوك مركز قضالريله محادد اولوب زيرده محرر قرا ونواحيدن متشكل ومركز ولايته متعلقدر .

مركز قضا اولان [عقره] قصبه‌سى مرتفع بر تپه‌نك كوكسنده مبنى ومركز ولايته اون سكز ساعت مسافه‌ده واقع در . قصبه‌نك بولنديغى موقعك اطرافى طاغلرله محاط اولوب يالكز بر جهتى اچيقدر .

وقتيله قصبه‌نك اطرافنده سورى ومذكور تپه اوزرنده بر قلعه‌سى بولنديغى آثارى دلالتيله اكلاشلمقده‌در . قصبه سورك تحديد ايلديكى دائره داخلنده وخانه‌لر — موقعى اجابنجه — يكديكرينى متعاقب نردبان قدمه‌سى شكلنده وچارشو دخى قصبه‌نك دامننده مبنى اولوب چارشو قربنده آثار عتيقه‌دن معدود وتكيه ومدرسه‌كى دائره‌لرى مشتمل بر جامع وقصبه‌نك پيشكاهنده كوزل باغ وبغچه‌لرى واردر اهالى موسم صيفى مذكور بغچه‌لرده امرار ايدرلر .

جوارده بولنان منابع كثيره‌دن حصوله كلان صولر برلشه‌رك بر طاقم دكرمنلر تدوير ايتدكدن صكره مذكور باغ وبغچه‌لره تقسيم اولنور . وبغچه‌لرده انواع فواكه واثمار نفيسه بولنور .

عقره قصبه‌سنك مشتملاتى

مبانئ خيريه وعموميه		اماكن وسائرهٔ خصوصيه	
٨	جوامع ومساجد	١٢٢٨	خانه
٣	مدرسه	١	خان
٢	تكيه	١٣٤	دكان
١	مكتب رسمى	١	حمام
٤	مكتب صبيان	٥	فرون
٢	كليسا	٩٧	اوطه وانبار وسائره
١	حاوره	١٤	دكرمان
١	حكومت قوناغى	٤٩١	باغ وبغچه
٢٢		١٢٨	ترلا وعرصه وسائره
		٢١٩٩	

قضانك موقعى

عقره قضاسى هيئت عموميه‌سى اعتباريله طاغاق اولوب خصوصيله زيبار طرفلرى جبال شاخه‌دن متشكلدر • مع هذا اراضئ قضا بعض بسيط مواقعى ومنبت واديلرى دخى محتوى بولنمغله برابر طاغلرك يك چوغنده قوتلى ميشه‌لر موجود اولوب ميشه‌لردن خيلوجه مازى وبالاموط حاصل اولور •

اراضینك قوهٔ انباتیه‌سی — صورت عمومیه‌ده وسطی — بر درجه‌ده ایسه‌ده اکثر طرفلرده صولری مبذول واهالئ قرا زراعت وحراثت خصوصنده اولدقچه ساعی ومقدم بولندیغندن هر نوع محصولك یتشدیرلمكده اولوب یالکز زیبار اهالیسنك زراعت وحراثتجه‌سی . واقدامی بر از محدوددر مشهور شرین طاغی زیبار ناحیه‌سی داخلنده بولندیغی کبی زاب نهری دخی ناحیه‌نك طاغلری ارەسندن جریان ایدر . مع هذا موقعی ایجابنجه نهر مذکوردن استفاده اولنه‌مامقده‌در . مرکز ناحیه جبال جسیمه وسطنده واقع « پیره کوره » قریه‌سیدر .

قضانك اهالئ عمومیه‌سنك برقسم قلیلی کلدانی . سریانی . اسرائیلی اولوب ماعداسی کاملاً کرد وشافعی المذهبدر .

لسان محلی کردجه ایسه‌ده قصبه‌نك ایلرو کلنلری ترکجه تکلم وکتابت ایلدکلری کبی کرك قصبه‌ده وکرك قراده بولنان اهالینك بعضیلری دخی ترکجه بیلور وکلدانی سریانی اسرائیلی اولانلر منسوب بولندقلری قومك لسانی ایله تکلم ایدرلر .

قضا اهالیسی میاننده بولنان هرکی عشیرتی تماماً وسورجیلر قسماً کوچردرلر . قصبه اهالیسی قسماً صنعت وتجارتله وقسماً باغچیلق وزراعتله وقرا اهالیسی دخی صورت عمومیه‌ده زراعت وحراثتله وبعضیلرنده حیوانات یتشدیرمکله مشتغل ومعیشتده‌درلر . اهالینك کوچر وغیر محرر اولانلرینك ماعداسنك نفوس محرره‌سی نفوس عمومی جدولنده مرقومدر .

قضانك محصولات عمومیه‌سی : حنطه . شعیر . برنج . سیسام . داری . نخود . مرجمك وامثالی حبوبات ایله پاموق . توتون . صوغان کبی حاصلات

زرعیه‌دن واوزوم . نار . شفتالی . زردالی . الما . آرمود . ایوا . بادم . جوز مثللو باغچه محصولندن عبارتدر . پرنج محصولیله ناری هم کثرتلی وهمده رغبتلی اولوب بناءً علیه بو کبی محصولات ایله مازی . پالاموط . کتکر نخمی اخراجات جهتیله حائز اهمیتدر . محصولات وثمرات مذکوره نك محلنده صرف اولانلرینك ماعداسی موصله نقل وفروخت اولنور . عقره‌نك بنفشه چیچکی دخی شایان تذکار اولوب قوروديله‌رق بعض صورتیله استعمال اولنور

	قرا	نواحی
عقره قراسی	٨٧	.
سورچی ناحیه‌سی	٤٥	١
زیبار ناحیه‌سی	٧٢	١
	٢٠٤	٢

دهوك قضاءى

دهوك قضاسی دوائر حکومتی

« هیئت قضاء »

قائممقام مصطفی مخزومی افندی — نائب معروف وهبی افندی

مال مدیری محمد افندی — مفتی محمد صالح افندی

تحریرات کاتبی علی رضا افندی

مجلس ادارهٔ قضاء

« رئیس قائممقام افندی »

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	حیدر افندی
مفتی افندی	صالح افندی
مال مدیری افندی	میخا افندی
تحریرات کاتبی افندی	ناحوم افندی

محاکم قضاء

« محکمهٔ شرعیه	محکمهٔ بدایت
نائب معروف وهبی افندی	رئیسی نائب معروف وهبی افندی
باشکاتب طه افندی	اعضا عبداله افندی
کاتب ثانی کمال افندی	« حنا منصور افندی
محضر توفیق افندی	باشکاتب یوسف افندی
	مستنطق معاونی محمود افندی
	کاتب ثانی عیسی بك

مال
محص
نفوس
طابو
زراع
عبد ا
مدیرة

« مال قامی »

مال مدیری محمد افندی معاونی عبد العزیز افندی

تحصیل مأموری یحیی افندی مفردات کاتبی محمد افندی

صندوق امینی عبد الغنی بك

« نفوس قامی »

نفوس مأموری احمد افندی نفوس کاتبی نجم الدین افندی

« دوائر متعلقه مأمورلری »

طابو کاتبی خلیل افندی مدرس ملا طه افندی

زراعت بانقه‌سی صندق مأموری مکتب معلمی احمد افندی

عبد القادر افندی رژی محافظه مأموری عبدی اغا

منزوری ناحیه‌سی

مدیری عثمان افندی کاتبی عبد الحکیم افندی

دهوك قضاسنك احوال خصوصیه‌سنه دائر معلومات

« دهوك » قضاسی : مركز ولایتك جهت شمالیه‌سنده واقع وعقره ، عمادیه ، زاخو ، مركز قضالریله محادد اولوب زیرده كوستریلان ناحیه وقرادن متشكلدر .

مركز قضا اولان دهوك قصبه‌سی « روبار » دنیلان اوفق بر چای اوزرنده ومركز ولایته اون ایكی ساعت مسافه‌ده واقعدر .

قصبه حسب الموقع اطراف وانحا تجارتنك ممری بولندیغی جهتله ترقی وعمرانه مستعد ومائلدر . اطرافی باغ وبغچه‌لرله محاط اولوب لطافت موقعیه‌سی شایان تذكار ایسه‌ده یاز موسمنده میاه متعفنه‌دن متأثر اولان هواسی بر آز آغیرجه اولور قصبه‌نك جوارنده آثوریلردن قالمه بعض آثار عتیقه واردر .

« قصبه‌نك مشتملاتی »

مبانئ خیریه وعمومیه		اماكن خصوصیه وسائره	
٥	جوامع ومساجد	٣٩٩	خانه
١	تكیه	٤	خان
٢	مكتب ابتدائی وصبیان	٥٣	دكان وسائره
٢	كلیسا	٦	دكرمان
١	حكومت قوناغی	٣٥٨	باغ وبغچه
١١		٣٢٤	ترلا
		١١٤٣	

قضانك موقعى

دهوك قضاسنك بولنديغى موقع قسماً طاغلق وقسماً مستوى اولوب طاغلرلرکا كثرجهتلرى ميشه‌لكدر. قضا اراضيسنك قوهٔ انباتيه‌سى — عموميت اعتباريله — ايكنجى درجه‌ده ايسه‌ده اهاليسنك زراعت وحراثت خصوصنده سعى واقدامى كثير وباغ وباغچه‌لرى وفير اولديغندن محصولاتى شايان تقدير بر راده‌ده‌در.

داخل قضاده ايكى اوفق نهر جارى اولديغى كبى اكثر قراده عيون نابعه موجود بولنديغى جهتله اهالى بونلرك صولرندن بالاستفاده باغ وباغچه‌لرينى اداره واسقا ايتدكدن بشقه خيلى محصولات صيفيه دخى يتشديرورلر. بناءً عليه دهوك قضاسى ميوه محصولاتجه موصلك كيلارى حكمنده‌در. قضانك اهالى عموميه‌سى قبائل اكراددن اولوب برمقدار كلدانى واسرائيلى دخى واردر. بونلرك قصبه‌ده ساكن وتجارت وصنعتله مشغول بولنانلرينك ماعداسى زراعت وباغچيلق ايله مشتغل وكافه مسكون اولوب فقط اروش ودوسكى عشيرتلرى كوچردر. بوعشيرتلر يازين حكارى جهتلرنده‌كى يايلالرينه كيدر. قيشين قضايه عودت ايدرلر. قضانك نفوس محرره‌سنك مقدارى جدول عموميده مرقومدر. قضايه مربوط مزورى ناحيه‌سى قراى معموره‌يى جامع وبرقضايه معادل اولوب مركزى «اتروش» قريه‌سيدر.

قضانك محصولات عموميه‌سى حنطه، شعير، برنج، دارى، سيسام، نخود، مرجمك وامثالى حبوبات زرعيه وتوتون، پاموق وانواع محصولات بستانيه ايله اوزوم، انجير، نار، ارك، زردالى، شفتالى، المه، آرمود، ايوا، بادم جوز كبى ثمراتدن عبارت اولوب بونلردن ماعدا

برده « کژی » تعبیر اولنور و آغاجدن حاصل اولور بر نوع خدای نابت ایپك واردرکه اهالیٔ محلیه بوندن خیلی استفاده ایدرلر .

محصولات مذکوره نك محلنجه صرف واستهلاك اولانلرینك ماعداسی وخصوصیله « کژی » ایپکی کابلاً موصله نقل وفروخت اولنور .

قرا	ناحیه	
۹۹	٠	دهوك قراسی
۱۱٦	۱	مزوری ناحیه‌سی
۲۱۵	۱	

عمادیه قضاسی

« عماديه قضاسی دوائر حکومتی »

« هیئت قضاء »

قائمقام علی فهمی افندی — نائب علی حیدر افندی

مال مدیری وکیلی صادق افندی — مفتی محمد شکری افندی

تحریرات کاتبی خالدافندی

« مجلس ادارۀ قضا »

« اعضا طبیعیه »	« اعضای منتخبه »
	رئیسی قائمقام افندی
نائب افندی	حاجی حامد اغا
مفتی افندی	شعبان اغا
مال مدیری افندی	طومااغا
تحریرات کاتبی افندی	موشی اغا

محاکم قضاء

« محکمۀ شرعیه »	« محکمۀ بدایت »
نائب علی حیدر افندی	رئیس نائب علی حیدر افندی
باشکاتب رشدی افندی	اعضا یوسف افندی
کاتب ثانی سید صدیق افندی	« مستنطق حسین افندی
محضر حسین افندی	باشکاتب احمد حلمی افندی
	کاتب ثانی

« مال قلمی »

مال مدیری وکیلی صادق افندی — معاونی جمیل بک

تحصیل مأموری حاجی طاهر افندی — مفردات کاتبی شعبان افندی

صندوق امینی ساقی افندی

« نفوس قلمی »

نفوس مأموری مهدی افندی — کاتبی مصطفی جودت افندی

« دوائر متعلقه مأمورلری »

مدرس طیب افندی — طابو کاتبی سعید افندی

مکتب معلمی حاجی خضر افندی — اوقاف مأموری توفیق افندی

زراعت محافظه مأموری رشید افندی

« بلدیه دائره سی »

رئیس فخری شعبان اغا — کاتب خالد افندی

اعضا حاجی حامد افندی — اعضا حاجی مصطفی افندی

« معارف قومیسیونی »

رئیس رشدی افندی — اعضا مدرس جواد افندی

اعضا مدرس توفیق افندی — « حاجی مصطفی افندی

اعضا مکتب معلمی حاجی خضر افندی

« نواحي ملحقه »

داوديه ناحيه‌سی مديری عبد الفتاح افندی
« « كاتبی حسين افندی
بروارئ بالا مديری صالح زكی افندی
ريكان ناحيه‌سی مديری حاجی عبد الباقی افندی
بروارئ زير مديری سعيد وهبی افندی
« « كاتبی احمد حمدی افندی
نيروه ناحيه‌سی مديری ابرهيم افندی

[عماديه قضاسنك احوال خصوصيه‌سنه دائر معلومات]

(عماديه) قضاسی : ولايتك منتهای شماليسنده واقع ووان ولايتنك حكاری سنجاغيله محادد اولوب « زبرده كوستر لديكی وجهله » قرای كثيره ونواحیٔ متعدده‌دن متشكلدر .

مركز قضا اولان « عماديه » قصبه‌سی مركز ولايته يكرمی درت ساعت مسافه‌ده واقع وموقعاً طبيعی بر قلعهٔ مستحكمه شكلنی ارائه ايدن بر صخرهٔ جسيمه اوزرنده مبنی اولوب موصل وزيبار نامليله ايكی مدخلی يعنی قپوسی واردر . قصبه‌نك هواسی يازين صيجاق ايسه‌ده قيشين ملايم وپك لطيف اولور .

مع هذا جهت شماليه‌سنده‌كی (مزركه) ، (روبار) موقعی غايت فرحفزا ولطافت آب وهوا جهتلريله هردرلو ستايشه سزا بر صيفيه اولوب اهالی موسم صيفی اوراده امرار ايدرلر .

موقع مذكور هر نوع اشجار مثمره ايله مزين باغ وبغچه‌لری ودلكشا مبانیٔ صيفيه‌يی شامل اولوب باغ وبغچه‌لرده كليتلی ونفيس ميوه‌لر حصوله كلور .

قصبه : آتابكان دولتك مؤسسی وموصل حكمداری اولان مشهور عماد الدين زنكی طرفندن آلتنجی عصر هجری اوائلنده بنا ايتديرلمش ونامنه نسبتله عماديه تسميه ايدلمشدر .

قصبه‌ده اكثر ارباب صنعت وتجارت موجود ومعاملات تجاريه‌سی حكاری وايران جهتلريله جاری اولديغی كبی اصحاب صنايع دخی احتياجات محليه‌يی تدارك ايله مشغول وهله اعمال ايديلان صو شربه‌لری واوانیٔ ترابيه‌سيله بر نوع شلوارلق شالی غايت مقبولدر .

« قصبه‌نك مشتملاتنه معلومات آلنه‌مدی »

« قضانك موقعی »

قضانك واقع اولدیغی اراضی عمومیت اعتباریله طاغلق اولمغله برابر بعض یرلرده منبت ومحصول آور محللر وکوزل وادیلر موجود وخصوصیله داودیه‌ده ناحیه‌سنك بولندیغی موقع قسماً صحرادن معدوددر . بناءً علیه قرانك اکثریسی طاغلرك قابل زراعت اولان محللریله وادیلرده مبنی اولوب بر قسمی دخی اراضیٔ مستویه اوزرنده‌در . قضا داخلنده شاهقه نما اولان جبال جسیمه حکاری طاغلرندن تشعب ایدن ومحلنجه « کاره » و « سر عمادیه » و « تبش » نامله یاد اولنسان طاغلر اولدیغی کبی مشهور شرین طاغی دخی نیروه وریکان ناحیه‌لری داخلنه برقول اوزاتمشدر . جبال مذکوره‌نك اك مرتفعی « کاره » اولوب موصل مناظرینه‌ب ارائهٔ شامخه ایتمکده‌در . طاغلرك اکثر جهتلری بیشه‌لر ایله مستور وبو بیشه‌لرده چام اغاجنك غیری اشجار متنوعه موجود اولدیغندن جوارلرنده بولنسان قرا اهالیسنك بونلردن خیلی استفاده‌لری واردر .

حکاری جهتندن کلان زاب کبیر نهریله زاخونك خویبر نهری قضا اراضیسنی شق ایدرك برنجیسی جهت جنوبیه‌یه ایکنجیسی غربه طوغری آقارلر عمادیه قصبه‌سنك اوست طرفندن نبعان وجوارده بولنسان باغ وبقچه‌لری ریان ایدن « روبار » صویی مذکور زاب نهرینه جریان ایلدیکی کبی سائر برچوق دره‌لر دخی دجله وزاب نهرلرینه ایصال میاه ایدرلر .

قضا اهالیسنك قسم اعظمی کرد وشافعی المذهب اولوب قسم دیکری کلدانی ، نسطوری ، اسرائیلی ، یزیدی طائفه‌لرندن مرکبدر . لسان محلی کردی اولوب قصبه وقضانك ایلرو کلنلری ترکجه بیلورلر ، اهالی مرقومه

عموماً قراده مسکون وزراعت وباغچه‌لق ایله مشغول ومتعیشدرلر • یالکز جهت شمالیه‌ده واقع طاغلق وسنکنان اولان یرلر سکنه‌نك وحشت آمیشلری مزاجلریله برابر آزعمرتلیدر قضانك نفوس محرره‌سی جدول عمومیده مرقمدر • محصولات عمومیه حنطه‌شعیر • پرنج • داری • نخود • مرجمك • مصر کبی حبوبات وباموق • توتون • پالاموط مازی • بال ایله • انجیر • المبا • آرمود • شفتالی نار • زیتون • اریك • زردالی • جوز • بادم توت مثللو متنوع ونفیس مثمراتدن عبارت اولوب • محلنجه صرف واستهلاك اولانلرینك ماعداسی اطرافه اخراج وفروخت اولنور • هله ایران جهتلرنده مقبول ومعتبر اولان بال • قوری اوزوم • توتون ایله باموق محصولاتدن حکاری طریقیله ایران وروسیه طرفلرینه خیلی اخراجات وقوع بولور •

« قضانك مشتملات عمومیه‌سی »

قرا	نواحی	
٤٣	•	نفس عمادیه قراسی
٦١	١	برواری بالا ناحیه‌سی
٣٥	١	« زیر »
٥٧	١	ریکان »
٣٥	١	نیروه »
١٣٥	١	داودیه
٣٦٦	٥	

زاخو قضاسی

زاخو قضاسی دوائر حکومتی

(هیئت قضا)

قائمقام علی نیازی افندی
نائب مصطفی مختار افندی کبار مدرسین
مال مدیری فخر الدین افندی
مفتی حاجی قاسم افندی
تحریرات کاتبی عبد الکریم افندی

« مجلس ادارهٔ قضاء »

اعضای طبیعیه	رئیس قائمقام افندی	اعضای منتخبه
نائب افندی		حاجی احمد اغا
مفتی افندی		علی اغا
مال مدیری افندی		میناس اغا
تحریرات کاتبی افندی		شلوم اغا

(محاکم قضا)

« محکمهٔ شرعیه »

نائب مصطفی مختار افندی
باشکاتب شریف افندی
کاتب ثانی یحیی افندی
محضر حسین افندی

« محکمهٔ بدایت »

رئیس نائب مصطفی مختار افندی
اعضا ایوب اغا
« یحیی زاقیل افندی
باشکاتب داود افندی
مستنطق معاونی قاسم افندی

« مال قلمی »

مال مدیری فخر الدین افندی　　معاونی عباس عاصم افندی

تحصیل مأموری شوقی افندی　　مفردات کاتبی احمد افندی

صندوق امینی میخائیل افندی

(نفوس قلمی)

نفوس مأموری محمد شریف افندی　　کاتبی محمد جمیل افندی

(دوائر متعلقه مأمورلری)

مدرس یوسف افندی　　پوسته وتلغراف مدیری مدحت افندی

مکتب معلمی ابراهیم افندی　　طاپو کاتبی یوسف افندی

دیون عمومیه مأموری جعفر افندی　　رژی محافظه مأموری علی رضا افندی

(بلدیه دائره‌سی)

رئیس محمد اغا

کاتب محمد افندی

[زاخو قضاسنك احوال خصوصيه‌سنه دائر معلومات]

«زاخو» قضاسی : ولايتك سمت شماليسنده واقع و بتلس ودياربكر ولايتلری حدوديله ملاصق اولوب زيرده كوستريلان قرا و ناحيه‌دن متشكلدر قضاسنك وسطندن جريان ايدن «خويبر — زاخو» نهری حكاری سنجاغنك بيت الشباب جبلندن ظهور وبعض اوفق دره‌لرك صولرينی اخذ ايدرك زاخو قصبه‌سندن كچدكدن وتقريباً ايكی ساعت اشاغيده قضانك حد فصلی اولان «هيزل» نهرينی آلدقدن صكره پيشخابور موقعنده «دجله» نهرينه انصباب ايدر .

نهرك قصبه‌دن يارم ساعت يوقاريسی غايت جسيم وعادتا آثار عتيقه‌دن معدود كاركير بر كوپريسی واردر .

مركز قضا اولان «زاخو» قصبه‌سی : مذكور نهرك تشكيل ايلديكی بر آطه اوزرنده ومركز ولايته يكرمی بر ساعت مسافه‌ده واقعدر .

قصبه‌نك جوانب اربعه‌سی نهرك مجرای مخصوصيله محاط اولوب قصبه‌يه فقط اتصالنده بولنان بر كوپريدن كچيلور . قصبه‌نك «موصل — درسعادت» پوسته جاده‌سی اوزرنده ومع هذا بتلس ، دياربكر ، ارضروم جهتلريله جريان ايدن معاملات تجاريه‌نك كذركاهنده بولنمسی ملابسه‌سيله اهميت موقعيه‌سی دركاردر .

قصبه‌نك اوسط طرفنده واقع بر تپه‌جك اوزرنده وقتيله انشا ايدلمش اولان اسكی بر قلعه‌نك بعض اقسامی اليوم باقی اولمغله برابر درونده بولنوب مشرف خراب اولان جسيم بر دائره‌نك اقسام باقيه‌سی حكومت قوناغی رديف دائره‌سی تلغرافخانه اتخاذ اولنمشدر .

سكنهٔ موجودهسی قسماً اجرای صنعت وتجارتله وقسماً زراعت وفلاحتله اداره وتعیش ایدرلر . لسان محلی کردی ایسهده بلدهنك ایلرو کلنلری ایله اصنافك اکثریسی ترکجه بیلورلر .

« زاخو قصبهسنك مشتملات عمومیهسی »

مبانیٔ خیریه وعمومیه		اماکن خصوصیه وسائره	
٢	جامع ومسجد	٦٢١	خانه
١	مدرسه	٥	خان
١	مکتب	١٥٥	دکان
١	کلیسا	١	حمام
١	حکومت قوناغی	١	منزلخانه
١	تلغرافخانه	٤	دکرمان ودینك
٧		٧٨٧	

[قضانك موقعی]

زاخو قضاسنك واقع اولدیغی اراضینك اوست طرفلری کاملاً طاغلق واشاغی جهتلریله سلیفانی ناحیهسی اولدقجه بسیط واوهاق اولوب جبالی اولان قسمنك میاهی کثیر وهواسی جید ولطیف وبسیط اولان محللرینك هواسی بر آز آغیردر . سندی کلی ناحیهسی جهت جبالیهده زاخو قراسیله سلیفانی ناحیهسی قسماً دوزلك محللرده واقع در .

زاخو ایله سلیفانی اره سنده ممتد اولان جبلك پوسته جادهسی اوزرنده واقع مشهور زاخو بوغازی صعب المرور اولوب دردست تسویهدر جهت جبالیهده بولنان قرا اهالیسی طاغلرك محتوی اولدیغی کثرتلی میشهلردن

— احتطاب ایتمك وكمور اعمال، مازی وپالاموط اقتطاف واستحصال ایلمك صورتلریله — مستفید اولدقلری کبی اغنام ومواشئ سائره بسله‌مك خصو-صنده دخی بیشه‌لردن استفاده ایدرلر. مع هذا موقعك مساعد اولدیغی یرلرده زراعت دخی اجرا اولنور .

دوزلك اولان یرلرده واقع قرا اهالیسی ایسه صورت عمومیه‌ده زراعت وحراثتله اشتغال ایلمکده اولوب بناءً علیه قضانك محصولات زرعیه‌سی همجواری بولنان قضالردن دون دکلدر .

مع قصبه قضانك سکنۀ عمومیه وموجوده‌سنك قسم اعظمی قبائل اکرادن وبر قسم قلیلی کلدانی واسرائیلی طائفه‌لرندن اولوب کافه‌سی مسکوندر . نفوسك مقدار تحریری جدول عمومیده مرقومدر . محصولات عمومیه حنطه . شعیر برنج . نخود . مرجمك مصرداری کبی حبوباتدن وتوتون پاموق پالاموط کتیره . مازی ایله بقجه محصولی بولنان انواع فواکه ومثمراتدن عبارت اولوب بونلرك محلنجه صرف واستهلاك اولنان مقدارینك ماعداسی ایله یباغی ومرعز کبی خام اشیا خارجه نقل وفروخت اولنور . زاخونك مرعزدن معمول شاللری معتبر ومقبول اولوب البسه اعمالی ایچون داخلاً وخارجاً خیلی صرفیاتی واردر .

قصبه‌یه تقریباً ایکی ساعت مسافه‌ده واقع اوفق بر پترول معدنی موجود اولوب جانب میریدن الزام صورتیله اداره اولنمقده‌در .

قضانك جهت جبالیه‌سنده معادن مختلفه وبالخصوص کمور معدنی وارایسه‌ده اداره‌لرندن منفعت حاصل اولدیغی تجربةً اکلاشامشدر .

	قـرا	نواحی
موسلیقانی زاخو قراسی	١٠٩	١
سندی کلی قراسی	٧٢	١
	١٨١	٢

سنجار قضاسی

سنجار قضاسنك دوائر حكومتى

« هيئت قضا »

قائممقام زكى خطيب بك — نائب عبد القادر افندى

مال مديرى على غالب افندى — مفتى احمد فخرى افندى

تحريرات كاتبى جميل بك

مجلس ادارهٔ قضاء

اعضاى طبيعيه — اعضاى منتخبه

رئيس قائممقام بك

نائب افندى — يوسف افندى

مفتى افندى — على افندى

مال مديرى افندى — محمد جبورى افندى

تحريرات كاتبى افندى

محكمهٔ شرعيه

نائب عبد القادر افندى

باشكاتب منحل — كاتب ثانى تقى الدين افندى

مال قلمى

مال مديرى على غالب افندى — تحصيل مأمورى كاظم افندى

صندوق امينى عبد المجيد افندى

« نفوس تلمی »

مأموری نوری افندی کاتبی یونس فوزی افندی

« دوائر متعلقه مأمورلری »

مدرس عبداه افندی طاپو کاتبی اسماعیل افندی

مکتب معلمی شهاب افندی

« تلعفر ناحیه سی »

مدیری صدیق افندی مکتب معلمی یحیی افندی

کاتب رفعت افندي « عبدالقادر افندی

« سنجار قضاسنك احوال خصوصیه‌سنه دائر معلومات »

« سنجار » قضاسی : ولایتك منتهای غربیسنده ومشهور سنجار طاغینك ایکی جانبنده واقع وقرای متعدده ایله تلعفر ناحیه‌سندن متشکلدر .

مرکز قضا اولان « بلد » قصبه‌سی مذکور جبلك شرق جنوبی جهتنده ومرکز ولایته یکرمی درت ساعت مسافه‌ده واقع در . قصبه پك جسیم اولمیوب شمدیکی حالده بشیوز قدر خانه ایله درت خانی وبر چارشوبی وبر حمامی وبر حکومت قوناغیله برقشلاقی وایکی جامعی وبر مکتبی مشتمل اولوب مع هذا موقعنده کی قابلیت وآب هواسنده کی لطافت جهتلریله مائل توسع وعمراندر . ذاتاً بو قصبه وقتیله سنجارده حکمران اولان آتابکانك مقر حکومتلری ایکن تقریباً یکرمی بیك خانه‌لك برشهر عظیم اولدیغی مشهود باصرهٔ حیرت اولان آثار عتیقه‌سیله هویدادر .

قصبه جبلدن جریان اوفق برچای ایله صنعی مجرالرك صولریله ریاندر .

مشتملات عمومیه‌سنه معلومات صحیحه آلنه‌مدی .

« قضانك موقعی »

« سنجار » قضاسنك بولندیغی موقع : مشهور « الجزیره » خطه‌سنك اك کوزل وکزیده برقطعه‌سی اولوب آب وهواسنك لطافتی واراضیسنك قوهٔ انباتیه‌سیله برابر وسعت واهمیتی ملابسه‌سیله بالوجوه اعماره قابلیتی درکار ایسه‌ده نفوس موجوده‌سنده کی قلت ومحدودیتله برابر اهالیسنك وحشت وخشونت مزاجی وجوارنده جولان ایدن عشایر بدویه‌نك تعرضی کبی نواقص وعوارضك

تأثیراتی شمدیلك مانع معموریت وترقیسی اولمقده‌در .

سنجار طاغی : قضانك شمال قسمنده واقع وغرب جنوبیدن شرق شمالی‌یه متمایلاً ممتد اولوب جبال مرتفعه‌دن بولنمامقله برابر بادیهٔ بی نهایه وسطنده بولندیغی جهتله وضعیت وهیئتی دهشت نمای انظار اولمقده‌در . طاغك اکثر جهتلرنده موجود اولان عیون نابعه ایله بوحوالیجه « کهریز » تعبیر اولنان ضمنی مجرالردن متحصل صولر . سنجار . سالوك . ثرثار . وادی الاحمر کبی انهار صغیره‌یی تشکیل ایدرلر . بونلردن ایکی اولکیلر فرات نهرینك قوللرندن اولان « خابور » نهرینه جریان ایلدیکی کبی « ثرثار » صویی — صحرانك وسطنده — حصوله کتوردیکی طوز کولنه ووادی الاحمر دجله نهرینه منتهی اولورلر . جبلك اتکلری — اکثر طرفلرده » بغچه‌لری واشجار مثمره‌یی حاوی اولوب انواع فواکه واثمار حصوله کلور .

جبلك جهت شمالیه‌سنده‌کی قراده منحصراً یزیدیلر وجهت جنوبیه‌سنی ایله صحرا طرفلرنده‌کی قرای معموره‌ده‌دخی برمقدار یزیدی ایله ترکمنلر وکردلر وفقط قضانك خابور جهتنده بولنان خاتونیه قریه‌سنده عربلر مسکوندرلر .

اهالیٔ قضا عمومیتله زراع اولمغله برابر بغچه‌جیلق وحیوانات بسله‌مکله تعیش ایدنلری وخیمه نشین اولانلری دخی واردر . یزیدی طائفه‌سی قومیتجه کرد وملیتجه اسلام میاننده بولنیورلرسه ایسه‌ده اختیار ایتمش اولدقلری مذهب غریب ایجابنجه فوق الغایه بر تعصبه وازاله‌سی غیر قابل بر جهالته کرفتار ومع هذا مزاج وموقعلری مقتضیاتندن اولمق اوزره وحشت وعصیتله دم کذاردرلر .

قضانك حسب الموقع محیطی معین دکلسه‌ده هر جهتی اراضیٔ وسیعه‌یی

محتوى بولنمغله برابر معمور اولان قسمى جبل ايله جوارينه منحصر اولوب جهات سائره‌سى خالى عن العمران وهر طرفده قرا خرابه‌لرى نمايادر .

مع هذا قراى معموره‌نك اكثريسى جسيم اولوب بونلر ميانه‌ده يوز اللى وايكيوز خانه‌لى قريه‌لر واردر .

سنجار قضاسنه مربوط تلعفر ناحيه‌سى قضانك جهت شرقيه‌سنده يعنى موصل ايله سنجارك وسطنده واقع وجسيمجه بر قصبه ايله قراى عديده‌دن متشكلدر .

مركز ناحيه اولان تلعفر قصبه‌سى تقريباً بيك بشيوز قدر خانه‌يى جامع طقوز محله‌دن متشكل اولوب نامى ناحيه‌يه علم اولان بيوك بر تپه‌نك اوزرنده خراب بر قلعه‌سى وقلعه درونده موقتاً بهم بر حكومت قوناغيله درت بش قدر اهالى خانه‌سى موجوددر .

محلاتك قسم اعظمى قلعه‌نك پيشگاهنده وياكز بريسى شمال وديكرى شرق جهتنده واقعدر . يتمش سكسان قدر دكانى شامل بر چارشوسى وكوزل بر حمام ايله كارگير بر خانى وبر جامعى واردر .

قلعه‌نك اطرافنده وقتيله متين ومستحكم بر سور ودرونده بر چوق اماكن مخصوصه بولنديغى حالده مرور زمانله منهدم وخراب اولديغى اليوم موجود بولنان آثار باقيه دلالتيله اكلاشلمقده‌دور . قصبه‌نك اداره‌وار واسنه كافى وشمالدن جنوبه جارى بر صويى وار ايسه‌ده بر آز آجى وآغيردر .

اهالىٔ بلده كاملاً ترك اولوب جغتايه شبيه بر لسانله تكلم ايدرلر . اهالى مرقومه عموميتله تندرست وجسور وچالشقان آدملر اولمقله برابر طبيعتلرى بر آز خشيندر .

ناحیه‌نك قرای معموره‌سنده‌سا كن اهالینك برقسم مهمی عرب عشایرینك جبور فرقه‌لرندن و برقسمی دخی مشهور كركری عشیرتندندر. كرك قصبه‌نك وكرك قضانك سكنهٔ موجوده‌سی صورت عمومیه‌ده زراعت وفلاحتله مشغول اولوب مع هذا قصبه‌ده ارباب صنعت واصحاب تجارت دخی واردر .

سنجار قضاسی اراضیسی — تلعفر ناحیه‌سی دخی داخل اولدیغی حالده — هر نوع محصول یتشدیرمكه صالح اولغله برابر محصولات عمومیه‌سی شمدیلك یالكز حنطه ، شعیر ، نخود ، مرجمك كبی حبوباته و بر مقدار پاموق محصولیله انجیر ، اوزوم ، توت ، الما مثللو ثمراته منحصر اولوب فقط انجیری هم كثیر وهمده لذیذ بولندیغی جهتله خارجه خیلی اخراجاتی وقوع بولور قضانك نفوس محرره‌سی جدول عمومیده‌مرقومدر .

سنجار قضاسنك مشتملات عمومیه‌سی

	قرا	ناحیه
سنجار قضاسی	٤٢	،
تلعفر ناحیه‌سی	٧	١

« سنجاره دائر ملاحظهٔ مخصوصه »

« سنجار » ك موقعاً بركار اولان اهمیتی نسبتنده تاریخاً دخی اهمیت مخصوصه‌سی واردر . بعض تاریخلرك روایتنه كوره سنجار صحراسی « آثوری » لرك هنگام حكومتنده وخصوصیله ایكنجی آثور حكومتنك دردنجی حكمداری بولنان « سنجاریف » زماننده فوق الغایه كسب عمران ایدرك بناءً علیه

حكمدار موسى اليهك نامنه نسبتله سنجار نامنى آلديغى وقاموس الاعلامك آثر يفندن دخى سنجارك اصلى نامى « سنغاره » اولديغى اكلاشلمقده اولوب مع هذا سنجارك كرك آثوريلر زماننده وكرك روماليلر ايله ايرانيلر ارەسنده يعنى قبل الهجره ظهوره كلان برچوق محاربه لرك ميدانى اولديغى كبى بعدالهجره تشكل ايدن حلب وموصل حكومتلرينك ميانده واقع اولمقدن وبعض طوائف ملوكك مقر حكومتلرى بولنمقده ناشى برخيلى وقوعاته ساحهٔ ظهور اولمشدر .

« موصل سنجاغنك ملحقات عموميه‌سنك اجمالى »

قضا	قـرا	نواحى	
١	٦٠٢	٤	موصل قضاسى
١	٢١٤	٢	عقره «
١	٢١٥	١	دهوك «
١	٣٦٦	٥	عماديه «
١	١٨١	٢	زاخو «
١	٤٩	١	سنجار «
٦	١٦٢٧	١٥	

كركوك سنجاغى

کرکوك سنجاغنك احوال موقعیه و تقسیمات ملکیه سنه دائر معلومات

« کرکوك » سنجاغی : ولایت اراضیسنك قسم وسطیسنده یعنی موصل و سلیمانیه سنجاقلری اره‌سنده و — هیئت عمومیه‌سی اعتباریله — جنوب و جنوب غربیده بغداد ولایتندن شمال شرقیده ایران حدودینه قدر ممتد اولان بر دائره منطقه داخلنده واقع اولوب شرق و شمال طرفلری طاغلق و جنوب و غرب جهتلری دوزلکدر .

لواء اراضیسنك غرب شمالی جهتی — موصل سنجاغنك حد فاصلی اولان زاب کبیر و شرق جنوبی جهتی دیاله نهرلری حوضه‌لرینه متعلق اولوب قسم وسطیسی کاملاً زاب صغیر و نهر الادهم حوضه‌لری داخلنده‌در .

اراضینك طاغلق اولان قسمنده « سرداریان » « ایوب سلطان » « میرکان » « قندیل » « لاهیجان » مثللو یوکسك طاغلر و بونلرك فرعلری بولنمغله برابر بونلرك اره یرلرنده « بتوین » « شاور » « دیره حریر » و امثالی اراضی مستویه و منبت و کوزل اودیه موجود و دوزلك اولان قسمنده « اربیل » « شمامك » « کندیناوه » « قره‌چوق » « الحویکه » اووه‌لری واقع اولدیغی کبی بو اووه‌لرده دخی « چالوق » « زورك زیراو » « قره چوق » « حمرین » مثللو تلال متسلسله و جبال جسیمه و منفرده شاهقه نمودد در .

اراضینك اکثر طرفلری عیون نابعه و صنعی و طبیعی کهریز و جدول و انهار جاریه صولریله ریان اولوب فقط « کندیناوه » « قره‌چوق » « الحویکه » کبی صحرالر صوسزدر . مع هذا مذکور صحرالر دخی وقتیله زاب صغیر و کبیر و دجله نهرلرندن قالدیرلمش اولان جسیم جدوللر ایله سقی وارو

ایلدکلری الیوم پایدار اولان آثار دلالتیله هویدادر . لوا اراضیسی صورت عمومیه‌ده منبت ومحصول آور اولوب حتی شمدیلك صوسز بولنان صحاری قوهٔ انباتیه‌جه صولی اولان اراضی‌یه قات قات غالبدر شو قدرکه صوسز بولنان اراضی لایق اولدیغی مرتبه معمور اولمیوب « قره چوق » « الحویکه » « زرکه » « چنچال » کبی محللر بیابانی حالنده‌درلر .

سکنهٔ لواء کرد ، عرب ، ترك ، کلدانی ، اسرائیلی عرقلرینه منسوب اولوب نفوسجه اکثریتی تشکیل ایدنلر برنجی درجه‌ده کردلر ایکنجی مرتبه‌ده عربلر ایله ترکلردر . کردلر وعربلر متعدد عشایر وقبائل فرقه‌لرینه منقسمدر .

سنجاغنك هیئت عمومیه‌سی التی قضا واون نهدی ناحیه‌دن متشکل اولوب هر قضا وناحیه‌یه متعلق ایضاحات وسکنه‌سنه دائر معلومات محللرنده اعطا اولنمشدر . مرکز لوا کرکوك قصبه‌سیدر .

ارکان ومأمورين لواء

متصرف لواء السيد محمد عون اﷲ الكاظمی بك

اركان لوا

نائب عمر خلوصی افندی — محاسبه‌جی حسن رشدی افندی

مفتی ونقیب السيد حاجی سامح افندی — تحریرات مدیری بهاء الدین افندی

مجلس ادارهٔ لوا

« رئیس متصرف بك افندی »

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	عبد اﷲ صافی افندی
محاسبه‌جی افندی	حاجی محمد جمیل افندی
تحریرات مدیری افندی	میناس افندی
مفتی افندی	موسی افندی

مجلس اداره قلمی

باشكاتب عبد الحكيم افندی — رفیق عبد القادر افندی

مجلس اداره محكمه‌سی

مدعی عمومی معاونی عبدالحکیم افندی مستنطق نوری افندی

ضبط کاتبی محمود فخری افندی

تحریرات قلمی

تحریرات مدیری بهاء الدین افندی

مسود اول مسعود نوری افندی

مسود ثانی محمود فخری افندی

مبیض اول احمد افندی

مبیض ثانی احمد مدنی افندی

ملازم محمد بك

اوراق قلمی

اوراق مأموری حسین افندی اوراق موزعی زین العابدین افندی

نفوس دائره‌سی

نفوس مأموری وکیلی احمد بك

باشکاتب حسین بك

ایکنجی کاتب نور الدین افندی

محكمهٔ شرعیه

نائب الشرع عمر خلوصی افندی

باشکاتب سعید افندی | رفیق شوقی افندی

رفیق ولی افندی | مقید احمد حمدی افندی

محضر عبد الصمد افندی

محاسبه دائرسی

محاسبه‌جی حسن رشدی افندی

باشکاتب کامل بك | لوا کاتبی عزت افندی

قضا کاتبی عباس افندی | معاش مصرف کاتبی محمد افندی

معاونی جلال بك | صندق امینی صدیق افندی

ملازم مردان افندی

ویرکو شعبه‌سی

باشکاتب سید سلیمان افندی | ویرکو کاتبی سید امین افندی

طریق تمتع کاتبی مصطفی افندی | قرا کاتبی رشید افندی

مفردات کاتبی صابر افندی | مفردات کاتبی عبد المجید افندی

« تحصيل شعبه‌سی »

تحصيل مأموری ابراهيم بك

مركز تحصيلداری جلال افندی	پياده تحصيلداری	بهاء الدين افندی
سواری « عمر افندی	« «	محمد توفيق افندی
« « احمد عزت افندی	« «	عبد الله كامل افندی
« « مصطفى افندی	« «	محی الدين افندی
« « محمد افندی	« «	توفيق افندی
« « عمر بك	« «	اسكندر افندی

محكمهٔ بدايت

جزا رئيسی بكر صدقی افندی	مدعی عمومی معاونی محی الدين صبحی افندی
اعضا حاجی شريف بك	اعضا ثابت بك
« اندريا افندی	« يوسف عزيز افندی
اعضا ملازمی حاجی حسين افندی	اعضا ملازمی عبد الله افندی

محكمهٔ بدايت قلمی

باشكاتب عبد الله فاضل افندی

ضبط كاتبی عبد الواحد افندی	ضبط كاتبی عبد الله فريد افندی
« « عبد الله افندی	« « فؤاد افندی

مستنطق سيد عبد الله افندی

اجرا مأموری مصطفی افندی
مقاولات محرری محمود افندی

اجرا مباشری زینل اغا
اجرا مباشری علی اغا

اوقاف دائره‌سی

اوقاف مأموری محمد مسعود افندی

کاتب غالب لطفی افندی
تحصیلدار بهجت افندی

صندق امینی عبد الاحد افندی

دفتر خاقانی دائره‌سی

دفترخاقانی مأموری درویش افندی

باشکاتب عبد الحکیم افندی
طابو کاتبی محمد زکی افندی

معاونی احمد ناجی افندی
رفیقی رشید افندی

زراعت بانقه‌سی

صندق مجلس رئیسی حاجی عبد الباقی افندی

صندق مأموری سعید افندی
اعضا عبد القادر افندی

رفیقی یولس قدری افندی
« حاجی محی الدین افندی

اعضا عبد الاحد افندی

معارف انجمنی

رئيس : متصرف بك افندی

اعضا مفتی حسن افندی	اعضا عبد الله ضافی افندی
« حاجی جميل افندی	« سيد ولد افندی
« حاجی حسن افندی	« ملا رضا افندی
« حسن بك	« عبدالرحمن فكری بك
« قرهبت هندی افندی	« معارف مفتشی ضياء الدين افندی

كاتب : احمد مدنی افندی

مكتب اعدادی ملكی

مدير : عبد الرحمن فكری بك

علوم دينيه معلم وكيلی طاهر افندی	رياضيه معلم وكيلی عبدالرحمن فكری
تركيجه « « ناجی افندی	تاريخ معلم وكيلی فؤاد افندی
فرانسيز معلمی ناصر افندی	جغرافيا معلم وكيلی يوزباشی حسن افندی
رسم معلمی يوزباشی حسن فكری افندی	ژيمناستيق معلمی « اسماعيل «
كتابت و حسن خط معلمی علی فؤاد افندی	مبصر خلف كامل افندی

علوم طبيعيه‌دن زراعت وتاريخ طبيعی معلم وكيلی يوزباشی اسماعيل افندی

« « حكمت طبيعيه وعلم اشيا « « « عارف حكمت افندی

موجود طلبه : عدد ١٣٥

نمونه فیض اطفال مکتب ابتدائیسی

معلم اول رشید افندی — معاون سید محمد جواد افندی

« ثانی سید مصطفی افندی — معلم ثالث ملا مصطفی افندی

موجود طلبه : ١٧٠

قوریه مکتب ابتدائیسی

معلم اول محمد افندی — معاون عبدالله افندی

موجود طلبه : ١١٠

قلعه‌ده : اغالق مکتب ابتدائیسی

معلم اول ملا توفیق افندی — معاون عبدالمجید افندی

موجود طلبه : ٩٨

صنایع مکتبی

مدیر : محمد بهجت بك

کاتب وصندوق امینی احمد وفیق افندی — انبار مأموری بکر صدقی افندی

بلدیه دائره‌سی

رئیس بهاء الدین افندی

اعضا حاجی حسن افندی — اعضا سید معروف افندی

اعضا حاجی عبد الباقی افندی | اعضا سید عبد الکریم افندی
» حاجی محی الدین افندی | » سید رشید افندی
» حاجی محمد افندی | » علی افندی
اعضا حاجی عارف افندی

بلدیه قلمی

باشکاتب سید احمد افندی | کاتب ثانی حسین افندی
صندق امینی خورشید افندی | غربا خستەخانەسی کاتبی عمر افندی
مفتش سلیمان اغا

مأمورین فنیه

بلدیه طبیبی دوقتور منحل
جراح شیخ محمد افندی | اجزاجی حنا افندی
مهندس منحل | بیطار منحل
آشی مأموری منحل | قابله مادام اوروپشیاغاریەلا

پولیس دائرەسی

قومیسر مؤید بك
قومیسر معاونی عبد الحمید افندی | پولیس بهجت افندی
پولیس عثمان افندی | » امین افندی

پولیس سعید افندی | پولیس خورشید افندی
» توفیق افندی | » محمد شوکت افندی

حبسخانه مأموری صالح افندی کاتب جمال بك

پوسته وتلغراف اداره‌سی

پوسته وتلغراف مدیری حاجی عباس افندی

مخابره سر مأموری عبد المجید افندی | مخابره مأموری احمد افندی

پوسته مأموری شفیق افندی | » » شاکر افندی
موزع صالح افندی | » » محمد علی افندی
» طاهر افندی | » » راغب افندی
» » وکیلی بهجت افندی

دیون عمومیه دائره‌سی

مدیر حمید افندی

باشکاتب فرج افندی | ایکنجی کاتب نوری افندی

اوچنجی کاتب ناصر افندی

رژی دائره‌سی

مدیر عبد اللطیف افندی

باشکاتب شمعون صبری افندی | کاتب ثانی حاجی علی افندی

تجارت وصنایع اوطه‌سی

رئیس اول عبدالصمد افندی — رئیس ثانی طه بك

اعضا حاجی محمود چلبی — اعضا حاجی عزت افندی

» حاجی محیی الدین افندی — » ملا زینل افندی

» » محمد افندی — » عارف چلبی

» اعضا عبدالجبار افندی — » حاجی عبداله چلبی

» سید عمر افندی — » قره‌بت اه ویردی افندی

لوانك مأمورین متفرقه‌سی

واعظ ملا رضا افندی — مدرس ملا محمود افندی

مفتی مسودی ملا سلیمان افندی

مركز لوايه ملحق ناحيه‌لر

كوپری ناحیه‌سی

مدير : سعداه اغا

نائب مصطفى افندى — ناحيه كاتبى امين افندى

بلديه رئيسى حسن اغا — پوسته‌وتلغراف مديرى حاجى عزت

« كاتبى عزت افندى — ديون عموميه مأمورى جعفرافندى

« صندوق امينى ولى افندى — رژى مأمورى زين‌العابدين‌افندى

مكتب ابتدائى معلمى مصطفى‌افندى

ملحه ناحيه‌سى

مدير : سيد عبدالرحمن افندى

نائب على بك — ناحيه كاتبى محمود افندى

شوان ناحيه‌سى

مدير بكرافندى

نائب طاهر افندى — ناحيه كاتبى محمد افندى

داقوق ناحيه‌سى

مدير : خورشيد اغا

نائب حاجى خليل‌افندى — ناحيه كاتبى عبدالحكيم افندى

كيل ناحيه‌سى

مدير : احمد نديم افندى — كاتب صابر افندى

كركوك قضاسى

[کرکوك قصبه‌سیله قضاسنه دائر معلومات عمومیه]

« نفس کرکوك قصبه‌سی »

مرکز لوا اولان (کرکوك) قصبه‌سی اوتوز بش درجه یکرمی سکز دقیقه عرض شمالی وقرق بر درجه قرق بش دقیقه طول شرقیده وخاصه چایی اوزرنده واقع اولوب مرکز ولایته اوتوز التی ساعت مسافه‌سی واردر . ارقه طرفلری بر طاقم تلالی متسلسله ایله محاط واوك طرفلری واسع بر صحرایه ناظر اولان بوقصبه (قلعه) (قوریه) (قارشوقه) نامریله اوچ قسمه منقسم اولوب اقسام ثلاثه مذکوره اون درت محله‌دن عبارتدر . قلعه قسمی صنعی بر تپه اوزرنده بولندیغی جهتله میاه جاریه‌دن محروم ایسه‌ده دیکر ایکی قسمك میاهی مبذول وبغچه‌لری کثیردر .

بغچه‌لرك اك مهم محصولی اکشی وطاتلی لیمون . پورتقال . نارنج . کبار خورمه‌اولوب سائر فواکه دخی بولنور بوستان محصولنك هرنوعی موجود ومبذولدر .

بلده‌نك آب وهواسی لطیف وصاغلامدر . قلعه‌نك غیری محلاتك زوقاقلری اکثریتله واسع واولدقجه مستقیم وهله چارشولری — اکثر مملکتلرده امثالی نادر بولنور بر صورتده — مرتب ومنتظمدر . غایت کوزل بر حکومت قوناغی ایله جسیم ومنتظم بر عسکری قشله‌سی ودبوی وتلغرافخانه وقره‌غولخانه‌کبی متعدد اما کن امیریه‌سی وخاصه چایی اوزرنده کارکیر ومکمل بر کوپریسی واردر . حکومت قوناغی وقشله مملکتك اك شرفلی موقعنده‌در .

قصبه‌نك مشتملات عمومیه‌سی

مبانیٔ خیریه وعمومیه		اماکن وعمارات وسائرهٔ خصوصیه	
٣٦	جوامع ومساجد	٥١٠٠	خانه
١٥	تکیه وزاویه	١٣٨٢	دکان ومغازه
٧	مدرسه	١٣	خان
٥	کلیسا ومناستر	١٥	قهوه وچای خانه
١	حاروه	١٤	حمام
١	مکتب اعدادی	١٢	فورون
١	مکتب صنایع	١٥	دکرمان
١٥	مکتب صبیان	١	ایپ کارخانه‌سی
١	حکومت قوناغی	٢٠	بیز وقماش اعمالات خانه‌سی
١	قشله	١٤٨	باغ وبقچه
١	ردیف دپوسی	١٣٨٤	ترلا
١	خسته‌خانه	...	
١	تلغرافخانه	...	
١١	قره‌غولخانه	...	
٩٦		٨١٠٤	

انواعی بالاده‌کی جدولده کوستریلان مبانی واماکن عمومیه وخصوصیه‌نك قسم اعظمی کارکیر وبر قسمیده کرپجدر. مع هذا سقوفی اخشاب ابنیه‌ده‌خی بولنور. ودون قلعه‌ده‌کی بیوت ومساکنك منظرهٔ خارجیه‌سی جالب نظر

دکاسه‌ده اشاغی محلانده بولنان ابنیانك مناظری اولدقجه دلنواز بر شکل
ارائه ایلدیکی کبی اکثر خانه‌لرك ترتیبات داخلیه‌سی منتظم و دلنشیندر .
باخصوص یکی بنالر ابنیهٔ قدیمه ترتیبنه تطبیق ایدلمیوب کوزل بر طرزده انشا اولنمقده‌در .
سکنه بلده‌نك قسم اعظمی ترك و بر قسمی دخی عرب و کرد و کلدانی و اسرائیلی
اولوب ترکلر اکثریتله عربی و کردی بیلدکلری کبی دیکرلری دخی صورت
عمومیه‌ده ترکجه تکلم ایدرلر قصبه‌نك نفوسی جدول عمومیده کوسترلمشدر .

« تجارت »

(کرکوك)ك تجارتی موصل و حتی سلیمانیه قدر واسع اولمیوب عادتا داخله
منحصر و تجارت خارجیه ایسه محدود کبیدر .

« معارف »

(کرکوك) اهالیسی صورت عمومیه‌ده ذکا و فطانت فطریه‌یه مالك اولوب
ایچلرندن پك چوق علما . فضلا . ادبا . شعرا یتشمش و یتشمکده بولنمش
اولدیغی کبی مکاتب رسمیه و خاصه‌دن نشأت ایدن و ایتمکده بولنان ارباب فنون
و معارف دخی شایان تقدیر بر مرتبه‌یه واصل اولمقده‌در .

« صنایع »

کرکوکده : سراج ، جولها ، قزاز ، ترزی ، قوندره‌جی ، یمنیجی ، قیوجی
ساعتجی ، باقیرجی ، توکه‌جی ، تیمورجی ، چتمساقجی ، معمار ، نجار کبی
ارباب حرف و صنایع موجود و بونلردن جولهالق ، سراجلق ، نجارلق

صنعتلرنده سائرلرندن زیاده اثر ترقی مشهود اولوب مع هذا منسوجات ومعمولات عمومیه احتیاجات محلیه‌یی قسماً ایفا ایده‌جك درجه‌ده بولنديغی كبی یكی تأسیس اولنان مكتب صنایعك عنه الكریم قریباً اكمال ما نقص ایده‌بیله‌جكی دركاردر .

(ملاحظهٔ تاریخیه)

كركوك : آثوریلر زماننده بنا اولنمش قدیم بربلده اولوب بر خیلی وقتلر آثوریلر وكلدانیلر یدلرنده بولنديغی حالده بابلك سقوطیله برابر ایرانیلره انتقال ایدرك ومداین ایله موصلك فتحی صره‌ده كركوك دخی غزات مسلمین طرفندن ضبط وتسخیر ایدیله‌رك ممالك اسلامیه عدادینه ادخال اولنمش وبعده بر چوق وقوعات تاریخیه‌یه مصدر اولمشدر .

« كركوك قضاسی »

« كركوك » قضاسی : زاب صغیر نهرندن صلاحیه قضاسی حدودینه وسلیمانیه سنجاغی حدودندن جبل حمرینه قدر اتساع ایدن جسیم بردائرهٔ ارضیه‌یی اشغال ایتمكده اولوب بودائرهٔ داخلنده مركز لوایه مربوط آلتون كوپری وطاووق وملحه وشوان وكل كبی جسیم وحائز اهمیت بش ناحیه ایله بعضیلری ایكیشر اوچریوزخانه‌لی اولمق اوزره بك چوق قرای معموره موجود بولنمغله برابر اراضینك همان نصفی دیمك اولان الجویكه جهتلری قرای معموره‌دن معرادر .

قضا اهالیسی عرب ، كرد ، ترك عرقنه منسوب وعربلر قسماً وكردلر

ایله ترکلر کاملاً مسکون اولوب عربلردن «العبید» «الصایح» «بنی تمیم» عشیرتلری خیمه نشیندر .

اهالئ مسکونه عمومیتله زراعت وحراثت ایشلری مشغول وفقط بر قسم قابلی بقجه وباغلریله مشتغل ومتعیش درلر .

مع هذا ایچلرنده ارباب صنعت وتجارت دخی بولنوب بعضیلریده کروانجیلق ایدرلر . عشایر مرقومه مذکور الحویکه وشبیکه جتهلری وقت وقت تبدیل موقع ایتمک صورتیله خیمه زن اقامت اولوب مالک اولدقلری کلیتلی اغنام ودوه وامثالی مواشیدن وباخصوص امورنقلیه ده قوللاندقلری دوه لرینک اجوراتندن منتفع ومتمتع اولورلر .

قضا اراضیسی صورت عمومیه ده منبت ومحصول آور وهله الحویکه پارچه سی طبیعة الجزیره اراضیسنه برابر اولوب قرانک قسم مهمی دخی صنعی وطبیعی جداول ومنابع صولریله ریان اولدیغندن هر نوع محصول یتشدیریلور .

محصولات عمومیه : بغدای . آرپا پرنج . داری . سیسام . دخن . نخود . مرجمک ماش وامثالی حبوبات متنوعه دن وباموق . کندیر . پتاتس بقله . فاصولیه . وانواع فواکه واثمار کبی بوستان وبقجه محصوللرندن عبارتدر . بغدای محصولی کثرتلی وخصوصیله داوده وکیلی طرفلرینک حنطه سی مقبول اولوب قسماً کروالر واسطه سیله وبرقسم مهمی دخی کوپری قصبه سندن نهراً کلکلر ایله بغداده نقل واخراج ایدیلور . قره حسن جهتلرنده حاصل اولان پرنج دخی نفاست ومرغوبیت جهتلریله شایان تذکاردر .

کی کوک جوارنده قوتلی بر پترول معدنی موجود اولوب متصرفلری طرفلرندن اداره اولنمقده بولندیغی کبی کیل ناحیه سنده بولنان نافع پترول معدنی ایله

حمرین جبلنك صدرنده واقع طوزمه‌دنی دخی جانب میری‌دن اداره‌اولنور . قضانك نفوس جدول عمومیده مرقومدر .

« کرکوك قضاسنك مشتملات عمومیه‌سی »

قرا	نواحی		
١٣٣	٠	اطراف شهر قراسی	
٣٧	١	ملحه	کوپری قصبه‌سی زاب صغیر اوزرنده آطه‌لر تشکیلی ارائه ایدر بر موقعده اولوب ایکی طرفنده بولنان کارکیر کوپریلر آثار مهمه‌دندر
٢٧	١	کوپری	
٦٧	١	کیل	
٦٦	١	شوان	
٣٣	١	طاقوق	طاقوق قصبه‌سی وقتیله جسیم بر بلده اولدیغی آثاری دلالتیله هویدادر .
٣٦٣	٥		

قضانك شمال شرقیسنده واقع اولوب زاب صغیر نهرندن بدأ ایله طوزخورماتو نهرینه‌قدر امتداد ایدن سلسلهٔ جبالك داخل قضاده شوان ، غرا ، نفت وکیل طاغلری کبی بعض فرعلری بولندیغی کبی جهت جنوبیه‌سنده دخی بغداد وموصل ولایتلرینه حد فاصل اولان واو قدر مرتفع دکلسه‌ده منتظم بر سلسله تشکیل ایدن حمرین جبلی واقعدر .

كركوك سنجاغنه ملحق قضالر

رواندز قضاسی

قائممقام نهاد بك

نائب عبد الرزاق افندی — مالمدیری موسی کاظم افندی

مفتی اسعد افندی — تحریرات کاتبی عمر افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام بك

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	سعید بك
مفتی افندی	حاجی نورس افندی
مالمدیری افندی	رسول اغا
تحریرات کاتبی افندی	موسی افندی

محکمهٔ شرعیه

نائب الشرع عبد الرزاق افندی

باشکاتب سعید افندی — ایکنجی کاتب توفیق افندی

محضر مصطفی اغا

مال قلمى

مالمديرى موسى كاظم افندى

معاونى صالح افندى | تحصيل مأمورى عبد الهادى افندى

صندق امينى رضا افندى | اطرافشهر سواى تحصيلدارى سيد عبداه افندى

مفردات كاتبى احمد افندى | « « « رسول افندى

قصبه تحصيلدارى مصطفى افندى

محكمهٔ بدايت

باشكاتب خضر افندى

اعضا حاجى الياس افندى | اعضا امين افندى

مستنطق معاونى سيد خضر افندى | ايكنجى كاتب عبد الكريم افندى

مباشر على اغا

نفوس دائرەسى

نفوس مأمورى شفيق افندى | كاتب عبد اه افندى

مكتب رشديه

معلمى عبد اه افندى | موجود شاكردان : ٣٠

رسومات دائرەسى

مدير : | باشكاتب

قضانك مأمورين متفرقەسی

طاپو کاتبی خالد افندی — تلغراف مدیری ادیب افندی

دیون عمومیه مأموری

قضایه ملحق ناحیەلر

دیره حریر ناحیەسی

مدیر شوکت بك

نائب محمد افندی — کاتب عبد العزیز افندی

دیره تحصیلداری خلیل افندی — حریر تحصیلداری بکر افندی

بالك ناحیەسی

مدیر عبدی افندی

کاتب حاجی ویسی افندی — تحصیلدار حسام الدین افندی

برادوست ناحیەسی

مدیر حسن رضا افندی

کاتب محمد افندی — تحصیلدار حسن افندی

شیروان ناحیەسی

مدیر سعید افندی

کاتب عبد اه افندی

رواندز قضاسنك احوال خصوصيه‌سنه دائر معلومات

(رواندز) قضاسی : لوانك جهت شماليه‌سنده وجود اوزرنده واقع اولوب زيرده كوسترلديكی وجهله قرای كثيره ونواحئ متعدده‌دن متشكلدر
مركز قضا اولان رواندز قصبه‌سی مركز لوايه يكرمی التی ساعت مسافه‌ده ونامنه منسوب بر چايك جريان ايتديكی واديسنك يماجنده واقع وخانه‌لری درجه درجه يكديكرينك فوقنده مبنی اولوب يالكز بسيطجه بر ساحه اوزرنده مرتب ويكی بر چارشوسی واردر .
قصبه‌نك خارجنده پك چوق وكوزل باغ وبغچه‌لری اولوب انجق موقعك عارضه‌لی اولمسندن ناشی اكثريا متفرق وبربرلرينه بعيددرلر . قصبه‌نك موقعی ايجابنجه هواسی لطيف وصاغلم ونقط قيشی بر آز زياده‌جه‌در .
جواريت جهتيله ايران ايله خيلوجه مناسبات تجاريه‌سی اولوب اوجهتده ايران وموصلك مواردانك مبادله‌كاهی حكمنده‌در . باخصوص توتون وانفيه تجارتی شايان تذكار بر درجه‌ده‌در . احتياجات محليه‌يی تدارك وتأمين ايده‌جك قدر ارباب حرف وصنايع دخی موجوددر . قصبه‌نك سكنه‌سی كرد قومنه منسوب اولوب قليل المقدار اسرائيلی دخی واردر . لسان محلی كردی ايسه‌ده اكابر ومتحيزان بلده تركجه دخی تكلم وكتابت ايدرلر .
قصبه‌نك مقدار نفوسی جدول عموميده مرقومدر .

قصبه‌نك مشتملات عموميه‌سى

عدد	مبانئ خيريهٔ عموميه	عدد	اماكن وعقارات وسائرهٔ خصوصيه
٥	جوامع ومساجد	٨٣١	خانه
٣	تكيه	١٧٠	دكان
١	مدرسه	٣	خان
١	مكتب رشدى	١	حمام
٢	مكتب صبيان	٢	قهوه‌خانه
١	حاوره	٤	فرون
١	حكومت قوناغى	٨	دكرمان
١	قشله	٣٩٢	باغ وبغچه
١	تلغرافخانه	٤٢١	ترلا
١٦		١٨٣٢	

بو قصبه وقتيله لوا مركزى اولديغى حالده مؤخراً قضايه تحويل اولنمش وذكره شايان وقوعات تاريخيه‌سنه تصادف اولنه‌مامشدر.

« رواندز قضاسى »

قضانك هيئت عموميه‌سى طاغلق وطارضه‌لى اراضى اوزرنده واقع اولوب فقط ديره وحرير محلارى كبى اووه شكلنى ارائه ايدن اراضئ بسيطه دخى واردر. اكثر طرفلرينك صولرى مبذول اولوب زاب كبيرك بيوك بر

بر قولیله متعدد بایملری بو قضا داخلنده نبعان وجریان ایدرلر . اراضینك بالاده بیان اولنان وضع طبیعیسی ایجابنجه هر طرفی بر سیاقنده اولمیوب میشه‌لرله مستور واشجار متنوعه‌یی شامل جبللر، قابل حراثت تپه‌لر، محصولدار وادیلر، ملیت اووه جقلردن متشکل اولدیغندن اهالی دخی بولندیغی موقعك مقتضیات طبیعیه‌سنه کوره استفاده ایتمکده اولوب بناءً علیه عمومیت اعتباریله خوش حالدرلر مع هذا اهالیٔ قضا کاملاً مسکون وزراعت وحراثتله مشتغلدر بر قسم قلیلی دخی موقعلرینك الجا آتیسله حیوانات بسله‌مك ایله تعیش ایدرلر . داخل قضاده خیلانی ومال سال وبولی کبی کوچر بعض عشیرت فرقه‌لری کورینورلر ایسه‌ده بونلر طوغریدن طوغری‌یه رواندزه متعلق عشایردن اولمیوب حکاریدن بدأ ایله رواندز واربیل جهتلرینه‌قدر یاییلور وهر موسمده بر محلی خیمه‌گاه اتخاذ ایدرلر . سکنهٔ قضا عموماً کرد وشافعی المذهب اولوب یالکز بر ایکی قریه‌ده کلدانی وبعض قریه‌لرده اسرائیلی واردر مقدار نفوسی جدول عمومیده کوسترلمشدر .

محصولات عمومیه: حنطه . شعیر . برنج سیسام . نخود . مرجمك . ماش مثللو حبوبات وتوتون . پاموق . مازی . کتره . پلاموط کبی محصولات ایله هر نوع باغ وبغچه محصولندن عبارت اولوب قسماً خارجه اخراج اولنور . بالخصوص توتون محصولی هم کثیر وهمده مقبولدر . هله شقنه وزیراری توتونلریله زیراری برنجی غایت معتبردر .

﴿ رواندز قضاسنك ملحقات عموميه‌سی ﴾

قرا	نواحی	
١١٩	٠	مركز قراسی
٤٠	١	ديره وحرير ناحيه‌سی
٦٠	١	بالك
٦٤	١	برادوست
١٠٨	٢	شروان مع مزوری بالا
٤٩١	٥	

كوسنجق قضاسی

قائممقام : حاجی حسن افندی

نائب صابر افندی — مالمدیرى زينل افندی

مفتی صالح افندی — تحريرات كاتبی سليمان بك

مجلس ادارهٔ قضا

رئيس : قائممقام افندی

اعضا طبيعيه — اعضا منتخبه

نائب افندی — حاجی عبداله افندی

مفتی افندی — عبدالكريم افندی

مالمديرى افندی — ملا احمد افندی

تحريرات كاتبی افندی — عزيز افندی

محكمهٔ شرعيه

نائب الشرع صابر افندی

باشكاتب توفيق افندی — ايكنجی كاتب حقی افندی

نفوس دائرهسی

مأمور قادرافندی — كاتب رؤف افندی

مال قلمی

مالمدیری زینل افندی

معاونی مخلص افندی | تحصیل مأموری احمد بك
مفردات کاتبی شاکر افندی | سواری تحصیلداری عبدالله افندی
صندق امینی علی نزهت افندی | « « صالح افندی
پیاده تحصیلداری حاجی احمد افندی | « « فتح الله افندی

محکمهٔ بدایت

باشکاتب خضر افندی | اعضا ملا درویش افندی
کاتب ثانی یونس افندی | « طاهر افندی
مستنطق معاونی توفیق افندی | اجرا مباشری محمد آغا
« « علی آغا

بلدیه دائرهسی

رژی دائره‌سی

مدیر : محی الدین افندی

باشکاتب

کاتب ثانی

قضانك مأمورین متفرقه‌سی

طابو کاتبی عبداله رشاد افندی
تلغراف مدیری نائل افندی
دیون عمومیه مأموری
مکتب ابتدائی معلمی حسین حسنی افندی
مدرسی خضر افندی
معاونی عبدالعزیز افندی
موجود طلبه : ١٢٧

شقلاوه ناحیه‌سی

مدیر : رمزی افندی

کاتب سعید افندی

کوی سنجاق قضاسنك احوال خصوصیه‌سنه دائر معلومات

(کوی سنجاق) قضاسی : دائرهٔ لوانك شمال شرقیسنده وطاغلق بر اراضیده واقع وزیرده کوسترلدیکی وجهله قرای کثیره ایله ایکی ناحیه‌دن متشکلدر .

مركز قضا اولان كوى سنجاق قصبه‌سى : مركز لوايه اون سكز ساعت مسافه‌ده وايوب سلطان طاغنك دامننده واقع واولدقجه واسع بر بلده‌اولوب صويى وفير وبقجه‌لرى كثيردر . سكنه‌سى عموماً كرد قومنه منسوب ولسان محلى كردى‌در فقط متحيزان بلده‌نك اكثريسى تركجه دخى تكلم ايدرلر . تجارت عموميه‌سى محدود ايسه‌ده توتون تجارتى غايت واسعدر . احتياجات محليه‌يى تدارك وتأمين ايده‌جك ارباب صنايع دخى بولنور . قصبه‌نك هواسى خوشجه وفقط صويى بر آز اغيرجه‌در مقدار نفوسى جدول عموميده مرقومدر .

قصبه‌نك مشتملات عموميه‌سى

مبانىٔ خيريه وعموميه		اماكن وعقارات وسائرهٔ خصوصيه	
١١	جوامع ومساجد	١٤٢٠	خانه
٣	تكيه	٢	خان
٦	مكتب	٣٤٠	دكان
٣	مدرسه	٥	قهوه‌خانه
١	حكومت قوناغى	٣	حمام
١	قشله	١	فرون
١	رديف دپوى	٨	دكرمان
٢٦		١٧٧٩	

كوى سنجاق قضاسى

قضانك هيئت عموميه‌سى طاغلق اراضيده واقع ايسه‌ده مستوى محللرى كوزل واديلرى دخى موجود اولوب اراضيسى منبت ومحصولداردر واكثر طرفلرنده عيون نابعه ومياه جاريه واردر . قريه‌لرى قسماً باغلى وباغچه‌لى اولوب هله شقلاوه ناحيه‌سنك بغچه وباغلرى مشهوردر . طاغلرينك اكثر جهتلرى قوتلى ونافع ميشه‌لر ايله مستور اولديغندن بونلردن اهالى خيلى مستفيد اولورلر . اراضينك منبت ومحصولدار بولنمسيله برابر اهالى صورت عموميه‌ده زراعت وحراثتله مشغول اولميوب اكثرى باغ وبغچه‌لريله ومنحصراً توتون زرعيله اشتغال ايلدكلرندن حنطه وشعير كبى محصولات زرعيه انجق احتياجات محليه‌يه تقابل ايده‌بيلور . مع هذا ميوه محصولى غايت كثير ونفيس اولوب بالخصوص شقلاوه بغچه‌لرنده حاصل اولان فواكه واثمار بالخاصه شايان توصيف وتقديردر . ميوه‌سى جوار محللره نقل وفروخت اولنديغى كبى كليتلى اولان توتون محصولى دخى زاب صغير وسليمانيه طريقلريله بغداده سوق واخراج اولنور . محصولات عموميه ذخائر متنوعه ايله برنج . پاموق بقله . توتوندن وانواع مثمراتدن عبارتدر . سكنۀ قضا كاملاً كرد وشافعى المذهب اولوب قليل المقدار كلدانى واسرائيلى دخى واردر اهالى صورت عموميه‌ده مسكون وفقط بلباس وسورجى كبى بعض عشيرت فرقه‌لرى كوچردر قضانك نفوس محرره‌سى جدول عموميه‌ده ومحتوياتى زيرده مرقومدر .

قرا	ناحيه	
٢٥٢	٢	باليسان ـ شقلاوه

رانيه قضاسی

قائممقام ابراهيم افندی

نائب محرم صدقی افندی | مالمديری امين افندی

مفتی سليمان افندی | تحريرات كاتبی حسين حسنی افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئيس قائممقام افندی

اعضای طبيعته | اعضای منتخبه

نائب افندی | عبد الكريم افندی

مفتی افندی | علی افندی

مالمديری افندی | صوفی احمد افندی

تحريرات كاتبی افندی | حاجی خضر افندی

محكمهٔ شرعيه

نائب الشرع محرم صدقی افندی

باشكاتب صالح افندی | كاتب ثانی خيری بك

نفوس دائرەسی

نفوس مأموری عزيز افندی | كاتب شاكر افندی

مال قلمی

مالمدیری امین افندی

معاونی فتاح افندی تحصیل مأموری فخری بك

مفردات کاتبی توفیق افندی صندق امینی محمد علی افندی

تحصیلدار جمال افندی تحصیلدار حسین افندی

تحصیلدار محمد توفیق افندی

محکمه بدایت

باشکاتب سعید افندی

اعضا محی الدین افندی اعضا محمد بك

کاتب ثانی مصطفی مظهر افندی اجرا مباشری محمود اغا

اجرا مباشری خضر افندی

قضانك مأمورین متفرقه‌سی

طاپو کاتبی جلال افندی مدرس عبد الحمید افندی

[رانیه قضاسنك احوال خصوصیه‌سنه دائر معلومات]

« رانیه » قضاسی : لوانك موقعاً منتهای شمال شرقیسنده وقسماً زاب صغیر حوضه‌سنده واقع وایكیوز اللی قدر قرا ومزارعی شاملدر . قضانك بولندیغی قطعهٔ ارضیه‌نك تشكیلات طبیعیه‌سی اعتبارجه میشه‌لری محتوی طاغلر وشاوور وبتوین وامثالی اووه‌لر ومنبت وادیلر واكثر طرفلرده آقارصولر ومنبعلر موجود یعنی اراضی هر نوع محصولات یتشدیره‌جك وسائط طبیعیه‌یه مالك اولوب اهالیسی دخی صورت عمومیه‌ده زراعتله مشغولدر .

مع هذا حنطه وشعیر كبی محصولاتك مخرجی محدود وصرفی محلنه منحصر بولندیغی جهتله اكثر قریه‌لرده زراعتك قسم مهمنی خارجه نقل واخراج اولنه‌بیلان توتون . پرنج . پاموق محصولی تشكیل ایدر . بناءً علیه قضانك اكثر طرفلرینك آب وهواسی وخیمجه‌در .

مركز قضا اولان « رانیه » كركوكه اون بش ساعت مسافه‌ده واقع وسكسان خانه واون بش قدر دكان ایله بر مسجد وبر حكومت قوناغی جامع بر قریه‌در

اهالیٔ قضا عموماً كرد وشافعی المذهب اولوب قسم اعظمی قراده مسكون وفقط منكور وماماش كبی متعدد وقوتلی عشیرتلر دخی موجوددر . قضانك نفوس محرره‌سی جدول عمومیده مرقمدر .

ملاحيه قضاسی

قائممقام عاصم بك

نائب شیخ صالح افندی | مالمدیری صالح بك
مفتی محمد سعید افندی | تحریرات کاتبی خضر افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام بك

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	درویش بك
مفتی افندی	سید خلیل اغا
مالمدیری افندی	عبد القادر بك
تحریرات کاتبی افندی	حاجی حسین افندی

محکمهٔ شرعیه

نائب الشرع شیخ صالح افندی

باشکاتب عبد الکریم افندی | ایکنجی کاتب عبدالرحمن بك

محضر ابراهیم افندی

نفوس دائرەسی

مأمور مبارك افندی — كاتب ابراهیم افندی

مال قلمی

مالمدیری صالح بك

معاونی مصطفی نجیب افندی — تحصیل مأموری قادر افندی

صندق امینی محمد نوری افندی — سواری تحصیلداری عبدالرحمن افندی

مفردات كاتبی سعداه افندی — « « رفیق افندی

پیاده تحصیلداری محی الدین افندی — « « عثمان افندی

محكمهٔ بدایت

محكمه باشكاتبی رحمتاه افندی — اعضا حاجی حسین افندی

كاتب ثانی یحیی ناجی افندی — « یعقوب افندی

مستنطق معاونی مجید افندی — مباشر زینل افندی

اجرا مباشری علی اغا

بلدیه دائرەسی

مكتب رشديه

رشديه معلم اولى محمد نافع افندى مكتب ابتدائى معلم اولى بهاء الدين افندى
رشديه معلم ثانيسى محمد افندى مكتب ابتدائى معلم ثانيسى خليل افندى
موجود طلبه : ١٩ موجود طلبه : ١٤٦

مأمورين متفرقه

طابو كاتبى سيد مصطفى افندى ديون عموميه مأمورى اسماعيل حقى افندى
تلغراف وپوسته مديرى زين العابدين رژى مأمورى مصطفى افندى
افندى
باقى تحصيلدارى

قضايه ملحق ناحيه‌لر

طوز خورماتو ناحيه‌سى مدير سيد افندى
مال محمد رؤف افندى كاتب محمد افندى تلغراف مديرى جواد افندى
ديون عموميه مأمورى عبد الله افندى مكتب ابتدائى معلمى حمدى افندى
كاتب قره‌بات افندى
موجود طلبه : ٢٢

قره‌تپه ناحيه‌سى

مدير : عبدالعزيز اغا
مال رؤف افندى كاتب صالح افندى مكتب ابتدائى معلمى حسين افندى

« صلاحيه قضاسنك احوال موقعيه‌سنه دائر معلومات »

« صلاحيه » قضاسى : لوانك شرق جنوبى جهتنده واقع وبغداد وسليمانيه ايله محادد اولوب زيرده كوستريلان قرا ونواحيدن متشكلدر .

مركز قضا اولان « صلاحيه » قصبه‌سى : مركز لوايه يكرمى بش ساعت مسافه‌ده وشهسوار جبلى اتكنده واقع وجنوب وغرب جهتندن واسع براووه‌يه ناظردر . يازين صيجاقى بر آز زياده‌جه اولور و « سانتغراد » على السويه قرق درت درجه‌يى ارائه ايسه‌ده هواسى لطيفدر .

قصبه داخلاً وخارجاً برچوق بغچه وبساتينى شامل اولوب « سرقلعه » « قوشه چايان » موقعلرنده كى منبعلردن نبعان وبر آز يوقارودن برلشه‌رك قصبه‌نك جهت شرقيه‌سندن جريان ايدن كفرى چايندن قالديرلمش اولان جدول صولرى بغچه وبساتين مذكوره‌يى ريان ايدر . بغچه‌لرده هر نوع اشجار مثمره موجود ايسه‌ده اك كثرتليسى خورما واكشى وطاتلى ليمون وپورتقال ونارنجدرر . بوستان محصولاتى ايسه هر نوعى موجود وغايت نفيسدر .

ابنيه قسماً تام وقسماً نيم كارگير اولوب بعض كرپيچ بنالر دخى واردر . چارشولرى كاملاً كارگير وازقرلرى كمرلر ايله قپالى ومنتظمدر .

سكنهٔ بلده‌نك قسم اعظمى ترك وبر قسمى دخى كرد وعرب اولوب بر مقدار اسرائيلى دخى واردر . لسان محلى تركجه ايسه‌ده اهالينك اكثرى كردى وعربى دخى بيلورلر . قصبه؛ درسعادت ـ بغداد پوسته جاده‌سى اوزرنده بولنديغى ومع هذا كركوك وسليمانيه‌نك بغداد مواردانه ممر اولديغى جهتله

تجارتی واسعجه‌در . صنایعی محدود اولوب فقط جولها ییورجی نجار معمار کبی احتیاجات محلیه‌یی تأمین وتدارک ایده‌جک ارباب صنعت بولنور . بناءً علیه اهالینک بر قسمی تجارت وزراعت وبر قسمی قلیلی‌ده اجرای صنعتله تعیش ایدرلر . قصبه‌نک مقدار نفوسی جدول عمومیده محرّردر . قصبه‌یه قریب بر موقعده سنوی یوز بیك قیه قدر اخراجات وقوعبولور وجانب میریدن اداره اولنور بر کمور معدنی واردر .

قصبه‌نک مشتملات عمومیه‌سی

	مبانئ خیریه وعمومیه		اماکن خصوصیه وسائره	
۳	جامع ومسجد	۱۰۸۸	خانه	
۲	تکیه	٤	خان	
۲	مدرسه	۹	قهوه‌خانه	
۱	حاوره	٦۷٥	دکان	
۱	مکتب رشدی	٦	بویه‌خانه	
۳	مکتب صبیان	۲	حمام	
۱	حکومت قوناغی	۳٥	دکرمان	بقچه‌لرك بر
۱	قشله	۳۲	بقچه وجیارده	قسمی خانه‌لر
۱	املاك امیریه اداره‌خانه‌سی	۲۷٥	تولا	داخلنده
۱٥		۱۱۲٦		

« صلاحيه قضاسى »

(صلاحيه) قضاسى : موقعاً (نهر الادهم) و (دياله) نهرى حوضه‌لرى داخلنده وعموميت اعتباريله بسيط بر اراضى اوزرنده بولنوب فقط اره يرلرده واقع اولان بعض جبال وتلال خفيفه‌نك وضعيتى ايله مجارىٔ انهار اراضىٔ قضانك هيئت عموميه‌سنى بر طاقم قطعات خصوصيه‌يه آيرمشدر . بناءً عليه قره‌تپه وطوزخورماتو ناحيه‌لرى مستقلاً بر دائرهٔ ارضيه داخلنده بولندقلرى كبى رأساً قضايه متعلق بولنان اراضى دخى « بيات » « اسكى كفرى » « سرقلعه » « شاكل » « شروانه » « كار » « قره‌بولاقلر » « زنكباد » « محنت آباد » مثللو قطعات متعدده ومخصوصه‌يه منقسمدر . نواحى ومحال مذكوره‌نك قسم اعظمى صنعى وطبيعى صوجدوللرى ونهرلر ايله وبر قسمى قيو صولريله اداره واسقا اولنورلر . اراضى صورت عموميه‌ده قوهٔ انباتيه‌يه مالك وهر نوع محصولى يتشديرمكه قابل وصالح اولوب انجق اصول زراعتك حال قديمنى محافظه ايتمكده اولمسى ومع ما فيه نفوسك دخى درجهٔ كفايه‌ده بولنمامسى ملابسه‌سيله اراضينك فيوضات طبيعيه‌سندن بحق استفاده اولنه‌مامقده‌در .

حسب الموقع يازين صيجاقلر بر آز زياده اولور . ايسه‌ده اكثر محللرك هواسى لطيف وصاغلام‌در . سكنهٔ قضا كاملاً عرب وكرد عشيرتلرندن متركب وكافه‌سى زراعت وفلاحتله مشتغلدرلر . يالكز قره‌تپه وطوزخورماتو قصبه‌لرى اهاليسى هم زراعت وهمده تجارت ايله اشتغال ايدرلر . بو ايكى قصبه اولدقجه جسيم اولوب كوزل باغ وبغچه‌لرى ومرتبجه چارشولرى واردر سكنه‌لرى صورت عموميه‌ده ترك ايسه‌ده بعضى عرب وكرد وطوزخورماتوده

بر مقدار اسرائیلی دخی واردر . بیات عشیرتی هم عربی وهمده ترکی تکلم ایدلدکلری کبی عشائر سائره‌نك اکثریسی وبا خصوص ایلرو کلنلری ترکجه بیلورلر .

طوزخورماتوده بر طوز وبرده مهم بر پترول معدنی موجود اولوب جانب میریدن اداره اولنورلر .

قضانك محصولات عمومیه‌سی : حنطه ، شعیر ، پرنج ، سیسام ، داری ، دخن ، نخود ، مرجمك ، ماش ، مصیر ، پاموق ، کندیروامثالندن وبقجه‌لری بولنان محللرده انواع مثمراتدن عبارتدر . حنطه وپرنج وپاموق محصولی هم کثیر وهم اعلا اولوب بغداده خیلی اخراجات وقوعبولور . قره‌تپه باغلرنده حصوله کلان اوزوم غایت نفیس ومقبول اولدیغندن بغداده نقل وفروخت اولنور . قضانك هرطرفنده جنس فرسك اعلاسی موجود وهله کروی عشیرتنك قیصراق وآتلری غایت معتبر ومشهوردر . بیات وسائر بعض محللرده کوزل وتوانا استرلردخی یتشدیریلور . اهالینك بو کبی حیواناتدن استفاده‌لری مهمجه‌در . اهالئ قضا کاملاً مسکون اولوب یالکز عربلردن « بنی نمیم » « وصمیدع » کبی بر ایکی فرق صغیر خیمه‌نشیندرلر قضانك نفوس محرره‌سی جدول عمومیده مقیددر .

قضانك ملحقات عمومیه‌سی

قرا	نواحی	
٩١	٠	صلاحیه قراسی
٥٣	١	قره‌تپه «
١٢	١	طوزخورماتو «
١٥٦	٢	

« اربیل قضاسی »

قائمقام : محمد علی بك

نائب سلیمان بك	مالمدیری محمود جلال‌الدین افندی
مفتی عبد الله فاضل افندی	تحریرات کاتبی محمد سلیم افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام بك

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب افندی	سید عبد الله اغا
مفتی افندی	حاجی خضر اغا
مالمدیری افندی	شابو اغا
تحریرات کاتبی افندی	یوسف نوری افندی

محکمهٔ شرعیه

نائب الشرع سلیمان بك

باشکاتب داود افندی	کاتب ثانی فیضی افندی

محضر

نفوس دائره‌سی

مأمور صالح افندی — کاتب بکر افندی

مال قلمی

مالمدیری محمود جلال الدین افندی

معاونی مصطفی افندی — تحصیل مأموری علی بك

قرا کاتبی محمد رؤف افندی — صندق امینی رشید افندی

مفردات کاتبی نوری افندی

محکمهٔ بدایت

باشکاتب سلیمان افندی

اعضا حاجی رشید اغا — اعضا منصور افندی

مستنطق معاونی عزیز افندی — مقاولات محرری احمد جمیل افندی

کاتب ثانی صبری افندی

بلدیه دائره‌سی

رئیس : علی سامی افندی

کاتب یوسف ضیا افندی — صندق امینی عبداله افندی

مكتب رشديهٔ ملكيه

مكتب رشديه معلمى : عبدالقادر افندى　　موجود طلبه : ۲۹

ابتدائى معلم اولى مولود افندى　　قلعه مكتب ابتدائيسى معلم اولى رؤف افندى

ابتدائى معلم ثانيسى عبدالكريم افندى　　قلعه مكتب ابتدائيسى معلم ثانيسى مصطفى افندى

موجود طلبه : ۸۶　　موجود طلبه : ٦۹

مأمورين متفرقه

تلغراف مديرى وحيد افندى　　ديون عموميه مأمور على افندى

مأمور اسعد افندى　　كاتب جورجى افندى

« عزت افندى　　رژى مأمورى على رضا افندى

مدرس محمد افندى　　طاپو كاتبى فتح الله افندى

قضايه ملحق : سلطانيه ناحيه‌سى

مدير : محمد على افندى

نائب مصطفى فوزى افندى　　ناحيه كاتبى محمود فهمى افندى

ديزه‌لى ناحيه‌سى

مدير : صالح افندى

نائب افندى　　كاتب مجيد زهدى افندى

« اربیل قضاسنك احوال موقعیه‌سنه دائر معلومات »

« اربیل » قضاسی : اراضی وسیعه ومتبته‌یی شامل ویالکز شرق شمالی جهتندن کویسنجاق وروانذ جبللریله ملاصق اولوب جهات سائرهٔ ثلاثه‌سی زاب کبیر وصغیر ودجله نهرلریله محدود بولندیغندن موقعاً بردنبره جزیره شکلنی ارائه ایدر . قضانك هیئت عمومیه‌سی ازرده مرقم قرای کثیره ونواحی متعدده‌دن متشکلدر .

« مرکز قضا اولان اربیل قصبه‌سی : واسع بر صحرانك وسطنده وضعی برتپه‌نك اوزری ایله پیشکاهنده مبنی اولوب مرکز لوانه یکرمی ومرکز ولایته اون التی ساعت مسافه‌ده — و « درسعادت — بغداد » پوسته جاده‌سی اوزرنده واقعدر . قصبه یدی محله‌دن متشکل اولوب اوچ محله‌سی قلعه‌ده یعنی مذکور تپه اوزرنده ودرت محله‌سی اشاغی قسمده‌دور . حکومت قوناغی ایله جامع کبیر واماکن خصوصیه‌نك اك کزیده‌سی قلعه‌ده وچارشولر خانلر . تلغرافخانه . مکتب . رشدیهٔ ملکی . وسائر مبانی ومساکن دخی اشاغی محله‌لرده‌دور .

بلده‌نك میاه جاریه‌سی اولمیوب صنعی کهریز صولریله اداره وارووا اولنور یازین صیجاق کونلرده درجهٔ حرارت قرقه قدر چیقار ایسه‌ده هواسی غایت لطیف وصاغلام وصحته خادمدر .

سکنهٔ بلده‌نك قسم اعظمی ترك وبرقسمی دخی عرب وکرد واسرائیلی‌در لسان محلی ترکجه اولوب تورکلر عربی وکردی بیلدکاری کبی عربلر کردلر دخی ترکی تکلم ایدرلر . اربیل اهالیسی صورت عمومیه‌ده ذکا

وفطانت فطريه يه مالك بولنمغله برابر كريم الطبع ومهمان نوازدرلر . متحيزان بلده كامـلاً اوقور يازار و اجراى كتابته مقتدر اولدقلرى حالده آغالق صفتنى محافظه ايدرلر . اربيلدن وقتيله بك چوق علما وفضلاى عظام واهل كمال يتشمش اولديغى كبى اليوم دخى ارباب علم وفضيلت موجوددر .

قصبه‌ده صنعت وتجـارت محدود ودائرهٔ قضايه منحصر اولوب اهالينك برقسميده زراعتله مشغولدر . نفوسى جدول عموميده مرقومدر .

« قصبه‌نك مشتملات عموميه‌سى »

	مبانئ خيريه وعموميه		اماكن وعقارات وسائرهٔ خصوصيه
١٢	جوامع ومساجد	١٨٢٢	خانه
٤	خانقاه وتكيه	٦٣٧	دكان ومغازه
٥	مدرسه	٦	خان
١	مكتب رشدى	٣	حمام
٥	مكتب صبيان	٢٣	انبار — د حصار
١	حاوره	٨	باغ وبغچه
١	حكومت قوناغى	١٥٤٦	بوستان وتارلا
١	قشله		
١	قره‌غولخانه		
٣٠		٤٠٤٥	

اربیل یك قدیم بر مملکت اولوب بعض قیود تاریخیه یه کوره آثوریلرك هنکام حکومتنده « اربیللا » نامنده بر قبیله طرفندن مذکور تپه ترتیب واوزرنده بر معبد انشا ایتدیرلدیکی ومؤخراً بالتدریج مملکت شکلنی آلدیغی اکلا شلمقده‌در مع هذا اسکندر کبیرك ایران حکمداری دارا ایله واقع اولان صوك محاربه‌سنك مرکزی اولمش وبرچوق انقلابانه دوچار اوله‌رق نهایت امیر مظفرالدین طرفندن اعمار وتوسیع اولنمش ایکن هلاکو وتیمورلنك کبی بلا بلای مجسمه‌لك وبونلردن صکره ایرانیلرك واقع اولان تعرضات وتجاوزات متوالیه‌سی اوزرینه خراب اولوب شمدیکی حاله تنزل ایتمشدر .

اربیل قضاسی

اربیل قضاسنك : واقع اولدیغی اراضی اوزرنده ایکی سلسله موجود اولوب بونك برنجیسی زاب کبیردن زاب صغیره قدر ممتد اولان وچالوق وزوروك زراو یاد اولنان تلال متسلسله وایکنجیسی دخی دجله‌دن بدأ ایله زاب صغیره منتهی اولان مشهور قره‌چوق جبلیدرکه

بونلرك وضعیت طبیعیه‌سی قضا اراضیسنی اوچ قسم اووه‌یه تفریق ایتمشدر اووه‌لرك برنجیسی رواندز وکوی سنجاق جبللریله مذکور زورك زراو اره‌سنده زاب کبیردن زاب صغیره قدر توسع ایدن اربیل اووه‌سی ایکنجیسی مذکور تلال متسلسله ایله قره‌چوق جبلی اره‌سنده کذلك زابدن زابه قدر اوزایوب کیدن شمامك وکندیناوه اووه‌لری اوچنجیسی دخی قره‌چوق جبلیله دجله وزاب صغیر نهرلرینك تحدید ایلدیکی قره‌چوق صحراسیدر مذکور اووه‌لر برقاچ اوفق منبع صولری استثنا ایدلدیکی حالده میاه جاریه‌دن محروم اولوب

فقط اربیله اووه‌سنه متعلق قرانك اكثرپسنده كهریز تعبیر اولنان صنعی صو مجرالری واردر . مع هذا اراضی صورت عمومیه‌ده قوهٔ انباتیه‌یی حائز اولوب هله قره‌چوق صحراسنك قوهٔ انباتیه‌سی فوق العاده‌در .

جبللر گرچه میشه‌لرن معرا ایسه‌ده گوزل مرعی‌لری بولندیغندن اغنام ایچون منافعی مهمدر .

بالاده بیان اولنان محللردن اربیل اووه‌سی (برانی) و (دیزه‌یی) دائره‌لرینی ونفس شمامك قطعه‌سی زاب وكندیناوه ایله قره‌چوق صحراسی دخی شمامك املاك امیریه اداره‌لرینی شاملدر دوائر مذكوره‌نك كافه‌سی قرای معموره‌یی محتوی اولوب فقط قره‌چوق صحراسنك بر قسمی خالیدر .

سكنهٔ قضانك قسم اعظمی عشایر اكراددن وبر قسمیده عرب عشیرتلرندن اولوب فقط اربیله قریب (عنكاوه) قریه‌سنده ساكن اهالی كلدانیدر .

بالاده بیان اولنان برانی ودوردبار دائره‌لرنده كردی . ننه‌كلی . شیخان و بزونلی . مامووند كبی متفرق ومختلف كرد فرقه‌لری وسلطانیه ناحیه‌سنده یعنی زاب املاك امیریه شعبه‌سنك اربیله متعلق قراسنده كذلك مختلف كرد فرقه‌لریله طی . سادات . قلیته . حرب . لهیب كبی عرب عشیرتلری ودیزه‌یی ناحیه‌سنده كاملاً دیزه‌یی عشیرتی وشمامك شعبه‌سی یاداوانان كندیناوه وقره‌چوق دائره‌لرنده دخی ینه دیزه‌یی فرقه‌لریله سنبس . لهیب سواحل نهریه‌ده جبور كبی عرب عشیرتلری مسكون وكافه‌سی زراعت وحراثتله مشغولدرلر اربیل قضاسی زراعت خصوصنده سائر قضالره تفوق ایتمش وبو صورتله موصل ایله بغدادك ذخیره انباری حكمنه كیرمشدر . محصولات عمومیه : بغدای . آربا . پرنج . داری . . دخن . مرجمك . ماش . هورتمان . سیسام كبی حبوبات زرعیه‌دن وپاموق وكندیر وامثالی مزروعات بستانیه‌دن عبارتدر .

بغدای محصولی هم کثرتلی وهمده رغبتلی اولدیغندن موصل وبغداد ایچون سنوی کلیتلی سوقیات واخراجات وقوعبولور قصانك نفوس محرره‌سی جدول مخصوصنده مقیددر .

اربیل قضاسنك ملحقات عمومیه‌سی

قرا	ناحیه وشعبه	
٧٠	٠	اربیل اطرافی قراسی
٤٨	١	سلطانیه ناحیه‌سی
٦٠	١	دیزه‌یی ناحیه‌سی
١٢٢	١	شمامك املاك امیریه شعبه‌سی
٣٠٠	٣	

کرکوك سنجاغی ملحقاتنك اجمال عمومیسی

	قضاء	نواحی	قرا
کرکوك قضاسی	١	٥	٣٦٣
رواندز »	١	٥	٣٩١
کوی سنجاق »	١	٢	٢٥٢
رانیه »	١	٠	٢٥٠
صلاحیه »	١	٢	١٥٦
اربیل »	١	٣	٣٠٠
	٦	١٧	١٧١٢

سلیمانیه سنجاغی

« سلیمانیه سنجاغنك احوال موقعیه وتقسیمات ملکیه‌سنه »

« دائر معلومات »

« سلیمانیه » سنجاغی : ولایتك جهت شرقیه‌سنده وطاغلق بر اراضیده واقع در . اراضینك قسم شمالیسی زاب صغیر وقسم جنوبیسی دیاله نهرلری حوضه‌لرینه متعلق وقسم غربیسی نهر الادهم منابعنی محتوی اولوب بر قسمی دخی حدود ایرانیه ایله محاددر .

داخل ارضیده‌کی طاغلر « آزمر — قوپان » « پیرکه » « طاشلیجه » « توکه » « دولوران » « کوره‌دی » « خطیان » خال خالان « مرکه‌پان » « پیره‌مکرون » « قره طاغ » « سکرمه » « کویژه » « ژاژیله » ایله بونلرك فرعلرندن عبارت اولوب بو طاغلرك اکثرنده وخصوصیله مسافات بعیده‌یه شاهقه‌نما اولان (پیره مکرون) جبلی جسیمنده شایان تصویر محللر پك چوقدر مع هذا اراضی لوا یالکز طاغلردن عبارت اولمیوب (چاپچمال) (سر چنارین) (زرد آباد) (شهرزور) کبی کبیر وصغیر صحاری متعدده ومنبته‌یی وراغ تپیرینه سزا کوزل ونزهین بایرلری محصول آور وادیلری دیشه‌لر ایله مستور تپه‌لری . لا یعد منابع میاهیه‌یی بونلردن متحصل واراضینك عروق حیاتیه‌سی حکمنده بولنان انهار متعدده‌یی . الحاصل پك چوق محاسن طبیعیه‌یی جامع‌در .

بناءً علیه اراضینك هر طرفنده هر نوع محصولات زرعیه وفواکه واثمار نفیسه حصوله کلور . انجق محصولاتك مخرجی محدود وا کثر نوعی داخله منحصر بولنمغله برابر اصول زراعت دخی ابتدائی بر حال وشکلده اولوب